

AS LHV Pank
Konsolideeritud aastaaruanne 2021

Konsolideeritud aastaaruanne 01.01.2021 – 31.12.2021

Ärinimi	AS LHV Pank
Äriregistri number	10539549
Aadress	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn
Telefon	(372) 6 800 400
Faks	(372) 6 800 410
E-post	lhv@lhv.ee
Põhitegevusalad	Pangandus Väärtpaberite maaklerlus Finantsalane nõustamine Kapitalirent ja muu laenuandmine
Majandusaasta	1. jaanuar – 31. detsember
Juhatus	Kadri Kiisel (esimees) Andres Kitter Indrek Nuume Jüri Heero Meelis Paakspuu Martti Singi
Nõukogu	Madis Toomsalu Rain Lõhmus Andres Viisemann Tiina Mõis Raivo Hein
Audiitori ärinimi	KPMG Baltics OÜ
Audiitori äriregistri number	10096082
Audiitori juriidiline aadress	Narva mnt. 5, 10117 Tallinn

Ühingu konsolideeritud majandusaasta aruanne .pdf formaadis Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvormingu (ESEF) märgistusega. Viide originaaldokumendile: <https://investor.lhv.ee/aruanded/>

**Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvormingu (ESEF)
põhitaksonoomia kohustuslikud elemendid**

Aruandva üksuse nimi või muud identifitseerimiseks vajalikud andmed	AS LHV Pank
Muutused aruandva üksuse nimes või muudes identifitseerimiseks vajalikes andmetes võrreldes eelmise aruandeperioodi lõpuga	Muutusi pole
Üksuse alaline asukoht	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti Vabariik
Üksuse õiguslik vorm	Aktsiaselts
Asutamiskohajärgne riik	Eesti Vabariik
Üksuse registreeritud asukoha aadress	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn, Eesti Vabariik
Peamine tegevuskoht	Eesti Vabariik
Üksuse äritegevuse ja põhitegevusvaldkondade laadi kirjeldus	Pangandus, kapitalirent ja muu laenuandmine, finantsalane nõustamine, väärtpaberite maaklerlus
Emaettevõtja nimi	AS LHV Group
Kontserni lõplikku kontrolli omava emaettevõtja nimi	AS LHV Group

Sisukord

Tegevusaruanne	5
Tegevuskeskkond	8
Finantstulemused	10
Juhtimine ja tasustamispõhimõtted	12
Jätkusuutlikkuse aruanne	15
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	37
Riskijuhtimine	37
Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne	83
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	84
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	85
Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne	86
Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest	87
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	100
LISA 1 Üldine informatsioon	100
LISA 2 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	100
LISA 3 Varade ja kohustiste saldeerimine	101
LISA 4 Neto intressitulu	102
LISA 5 Neto komisjoni- ja teenustasutulu	103
LISA 6 Tegevuskulud	103
LISA 7 Nõuded keskpankadele, krediidiasutustele ja investeerimisühingutele	104
LISA 8 Investeeringud võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse	104
LISA 9 Laenud ja nõuded klientidele	105
LISA 10 Muud nõuded klientidele	106
LISA 11 Muud varad	106
LISA 12 Materiaalne ja immateriaalne põhivara	107
LISA 13 Klientide hoiused ja saadud laenud	108
LISA 14 Võlad hankijatele ja muud kohustised	109
LISA 15 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised	109
LISA 16 Allutatud kohustised	110
LISA 17 Omakapital aktsiaseltsis	111
LISA 18 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad	112
LISA 19 Tingimuslikud varad ja kohustised	113
LISA 20 Tehingud seotud osapooltega	114
LISA 21 Tütarettevõtted	115
LISA 22 Tulumaksukulu	115
LISA 23 Tegevussegmendid	116
LISA 24 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded	118
Juhatuse allkirjad konsolideeritud majandusaasta aruandele	122
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	123
Nõukogu allkirjad aastaaruandele	130
Tulude jaotus vastavalt EMTAK-ile	131

Tegevusaruanne

LHV missioon on parem juurdepääs finantsteenustele ja kapitalile. LHV visioon on, et inimesed ja ettevõtted julgeksid suurelt mõelda ja ette võtta, seades kõrgeid sihte ja investeerides tulevikku. LHV väärtused on: lihtne, toetav, tulemuslik.

LHV Pank (edaspidi ka: pank) on Eesti suurim kodumaine pank. Pank keskendub ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Erakliendile pakub pank igapäevaste rahaasjade korraldamist ja eluasemelaene. LHV konkurentsieeliseks on parim kliendikogemus ja klientidele parimate raha kasvatamise võimaluste pakkumine. Äriklientidele pakub pank paindlikku ja sobivat finantseerimist ning igapäevaste rahaasjade korraldamist. Finantsvahendajatele pakub pank ühtset pangateenuste platvormi eurodes ja Briti naelades. Panga tooted ja teenused on lihtsad, läbipaistvad ning asjakohased. Kliendiga suhtleb pank peamiselt kaasaegsete elektrooniliste kanalite kaudu. Kokkuhoitud kulud jõuavad panga klientideni läbi igapäevaste teenuste taskukohaste hindade.

LHV Panga turuosa Eestis ületab 10% nii igapäevapanganduse ja hoiuste kui ka ettevõtete laenude segmendis. Igapäevapanganduse ja hoiuste segmendis on pank tõusnud kolmandaks pangaks Eestis. Eesti on panga koduturg ja pank tahab olla siin võimalikult tugev. Panga pikaajaline siht on saada kõige suuremaks ja kasumlikumaks pangaks Eestis. Seejuures keskendutakse kõrgele efektiivsusele, innovatsioonile ja parima teeninduse pakkumisele. Pank mõjutab Eesti ettevõtlust ja inimeste finantskäitumist turu parima tundmise, aktiivsuse ning uuenduslike ja kiireimate teenustega. Pank positioneerib ennast täisteenust pakkuva kodupangana kliendile, kes hoiab oma rahalisi vahendeid LHV Pangas ja kasutab aktiivselt LHV Panga teenuseid.

Panga esindused asuvad Tallinnas, Tartus ja Londonis. 2022. aasta esimeses kvartalis avab pank esinduse Pärnus. Pangas töötab ligi 600 inimest ja panga teenuseid kasutab üle 320 000 kliendi. Panga konsolideeritud raamatupidamise aruanne sisaldab panga ja selle 65% osalusega tütarettevõtte AS LHV Finance (edaspidi: LHV Finance) finantsnäitajaid (edaspidi koos: Grupp). AS LHV Finance tegeleb tarbimise rahastamisega.

1. Äritegevus

2021. aastal jätkus panga väga kiire kasv. Panga klientide arv kasvas 63 000 võrra ehk 24%, 321 000 kliendini. Klientide aktiivsus ja ärimahud püstitasid uusi rekordeid. Peamises aktiivsuse kasvu mootoriks oli jaeklientide aktiivsem investeerimisteenuste kasutamine.

Panga Ühendkuningriigi filiaali klientide arv kasvas 200 finantsvahendajast kliendini, kellel on omakorda rohkem kui 10 miljonit lõppklienti üle maailma.

Panga hoiused kasvasid 41%, 5847 miljoni euroni. Tavaklientide hoiused kasvasid 25%, 3592 miljoni euroni, ja finantsvahendajate hoiused 113%, 2248 miljoni euroni. Finantsvahendajate hoiuste kasvu taga on neljandas kvartalis märkimisväärselt kasvanud virtuaalvääringute hinnad ja klientide suurenev huvi nendesse investeerimise vastu. Hoiuseplatvormidelt kaasatud hoiused kahanesid 7 miljoni euroni. 2021. aastal ei kaasanud pank platvormidelt aktiivselt hoiuseid, kuna selleks puudus vajadus.

Panga laenuportfell kasvas aastaga 21%, 2677 miljoni euroni. Ettevõtete laenud kasvasid 24%, 1479 miljoni euroni, ja jaelaenud 18%, 1199 miljoni euroni. Jaelaenudest moodustasid 74% kodulaenud, 12% liisingud ja 14% muud laenud.

Panga puhaskasum kasvas aastaga 85%, 64,1 miljoni euroni. Panga tulud kasvasid 44%, kulud 36%. Neto intressitulude kasv tulenes peamiselt ettevõtete ja kodulaenude mahtude kasvust ning Danske portfelli laenulepingute allahindluse varasemast konverteerumisest lepingute muutmisel. Neto teenustasutulude kasv tulenes peamiselt ärimahtude kasvust investeerimisteenuste ja finantsvahendajate valdkonnas. Krediidikahjum kahanes aasta jooksul 7 miljonit eurot. Lisaks kajastavad aasta tulemused kooskõlas muudetud aruandlusnõuetega arvestada tulevat järgmise aasta edasilükkunud tulumaksu kulu 10,6 miljonit eurot eeldatava tulevikus makstava dividendi pealt. Panga efektiivsusnäitajad olid head. Omakapitali tootlus (arvestades emaettevõtte omanike puhaskasumi osa) oli 26,2%, kulu ja tulu suhe 38,6% ning riskikulu 0,2%.

2020. aasta aprillist kuni septembri lõpuni kehtis Eestis pankade vahel kokkulepitud ühine maksepuhkuste andmise kord. Kui aprillis oli klientide huvi maksepuhkuse taotlemise vastu suur, siis alates maist hakkas see vähenema ja juuni lõpus oli huvi maksepuhkuste vastu minimaalne. 2020. aasta lõpuks lõppes juba märkimisväärne osa maksepuhkustest ja 2021. aasta lõpuks oli panga maksepuhkusel olevate laenude kogusumma langenud 30 miljoni euroni. Kuigi mõne kriisist otseselt mõjutatud ettevõtete pangan-

duse laenukliendi krediidiireiting on halvenenud ja see on toonud kaasa mõningase täiendava allahindluse, on panga laenuportfelli kvaliteet tervikuna püsinud väga tugevana ja maksetähtaja ületanud laenude osakaal jätkuvalt väga madalana. Enamik kliente teenindavad oma laene lepingu kohaselt ja on hästi vastu pidanud.

Panga finantsseisundi aruande maht kasvas aastaga 38%, 6809 miljoni euroni. Kasvu taga on olnud peamiselt hoiuste kasv. Kasv toimus kõigi kliendigruppide lõikes.

2. Arendustegevus

Aasta jooksul toodi turule arvukalt uusi tooteid. Alates aasta algusest on klientidel olnud võimalik aktiveerida internetipangas ja mobiilirakenduses LHV püsiannetuse funktsioon ja teha koos iga maksega heategu. Püsiannetuse võimalus on kõigil eraklientidest deebetkaardi kasutajatel. Märtsist alates saavad kliendid vaadata pangakaardi PIN-koodi LHV mobiilirakenduses ja me ei saada klientidele koode enam postiga ümbrikus. Aprillis toime turule refinantseerimislaenu ja hakkasime klientidele pakkuma LHV kindlustustooteid. Septembrist alates on ka väiksemad ärikliendid saanud avada pangakontosid LHV internetipangas ja mobiilirakenduses ning Kasvukonto investeringuid saab kasutada tasuta kodulaenu sissemakseks.

2021. aastal tugevnes tänu maksetoodetele ja taristu arengule märkimisväärselt LHV pangandusteenuste tooteportfell ja suurenes teenuste ulatus, mida LHV saab pakkuda aina suuremale arvule fintech'i klientidele. Aasta algul võtsime kasutusele uue rahapesuvastase platvormi Salv, mis võimaldab rakendada uusimaid riskijuhtimise ja tehinguseire lahendusi. Oleme käivitanud valuutavahetuse funktsionaalsuse LHV Connecti rakendusliidese kaudu, mis võimaldab meie klientidele täisautomaatset juurdepääsu valuutavahetusteenustele. Laienes maksemeetodite valik, millele on lisandunud SEPA skeemi otsekorraldused ning SEPA otsekorralduste kõrval oleme teinud ettevalmistusi otsekorralduste kasutuselevõtuks Ühendkuningriigis 2022. aastal. Pangakaardid said mitu olulist täiendust: võimaldame nüüd heategevuslikke mikromakseid ja PIN-koodi saamist ja vaatamist internetipanga ja mobiilirakenduse kaudu. Mitu uuendust tehti ka avatud panganduse funktsioonides, millest kõige olulisem on lihtsa tagasimaksete võimaluse pakkumine e-kaubanduse ettevõtetele.

Investeermisteenuste klientidele kaotati 2020. aasta algusest teenustasud Balti aktsiatega tehingute tegemisel. Selle sammuga muutis pank investeermisega alustamise kättesaadavaks kõigile. Panga mobiilirakenduses saab mugavalt avada konto, sõlmida investeermiseks vajaliku lepingu ja alustada Balti aktsiatega tehingute tegemist ilma teenustasudeta. Teenustasude kaotamine ja volatiilsed aktsiaturud

suurendasid oluliselt klientide väärtpaberitehingute mahtu ning töid pangale kokkuvõttes ootusi ületavad teenustasud. 2021. aasta algusest vähendati lisaks välisväärtpaberite hoidmise ja välisaktsiate tehingutasusid 50%.

Seoses kogumispensionide seaduse muudatuse jõustumisega toodi 2021. aasta jaanuarist turule pensioni investeerimiskonto ja alustati selle turunduskampaaniaga.

Investeermisteenustes on pank tõusnud turuliidriks ja klientide hallatavate varade maht on jõudnud 3,7 miljardi euroni; 2021. aastal suurenes see 92%. Tehnoloogiasõbraliku ja innovatiivse suhtumisega pangana avasime novembris oma klientidele mobiilirakenduses krüptovaradega kauplemise võimaluse. Kliendid saavad osta ja müüa 10 kõige populaarsemat krüptovara, sh Bitcoin ja Ethereum, soodsate tehingutasudega ja väikestes osades (fraktsioonides). 2022. aasta alguses pakume erainvestoritele mugavat võimalust deklareerida tulu maksuametile koondvormil instrumentide, mitte tehingute kaupa.

Integreerisime oma süsteemidesse uue Eesti tehnoloogia Salv, et tõhustada rahapesu tõkestamist ja maksete jälgimist.

3. Organisatsioon

Pank jaotub kuueks valdkonnaks, millel on oma osakonnad. Ärivaldkondadeks on jaepangandus, ettevõtete pangandus ja finantsvahendajad ning toetavateks valdkondadeks info-tehnoloogia, finantsjuhtimise ja tugiteenuste ning riskijuhtimise valdkonnad. Pangaülesed tegevused on personalijuhtimine, turundus ja kommunikatsioon, vastavuskontroll ning keskkonna- ja sotsiaalsed ning üldjuhtimisega seotud küsimused (ESG). Finantsvahendajate valdkonna alla kuulub panga Ühendkuningriigi filiaal.

20. jaanuaril 2021 võttis LHV Finance'i nõukogu vastu otsuse, millega kutsuti alates 29. jaanuarist 2021 juhatusest tagasi juhataja Kadri Kiisel ja valiti uueks juhatuse liikmeks ja juhatajaks Mari-Liis Stalde. Samal kuupäeval võtsid aktsionärid vastu otsuse, millega kutsuti alates 29. jaanuarist 2021 nõukogust tagasi nõukogu esimees Erki Kilu ja valiti uueks nõukogu liikmeks Kadri Kiisel.

29. jaanuaril 2021 võttis nõukogu vastu otsuse, millega valiti nõukogu esimeheks Kadri Kiisel.

Aastaga kasvas panga töötajate arv 115 inimese võrra 622 töötajani, sh passiivsed ja osaajaga töötajad ning LHV Finance'i 20 töötajat. Täistööaja arvestuse alusel oli aktiivsete töötajate arv kokku 571.

Aasta jooksul sai pank mitme olulise tunnustuse osaliseks. Turundusuuringute ettevõtte Dive uuringus valiti LHV Pank taas parima teenindusega pangaks Eestis. Tööportaali CVKeskus.ee ihaldusväärsimate tööandjate uuringus

saavutas pank teise koha ja portaali CV-Online korraldatud uuringus tulime finantssektoris esimeseks.

Pangas läbiviidud personali rahulolu-uuringu Q12 tulemused näitasid inimeste väga kõrget rahulolu. City Plaza hoone, kus asub LHV Panga Tallinna kontor, pälvis BREEAM-i sertifikaadi.

Euromoney valis LHV Panga parimaks pangaks Eestis neljandat aastat järjest ja The Financial Times'i ajakiri The Banker kolmandat aastat järjest.

4. Jätkusuutlikkus LHV Pangas

Eesti otsusega toetada Euroopa Liidu kliimastrateegiat on võetud eesmärgid, mille saavutamine nõuab kogu ühiskonna ja kõikide sektorite ühist pingutust. Finantssektoril on seejuures mängida keskne roll majanduse kohanemisel – laenuandmise ja investeringute kaudu saavad pangad suunata rahavood jätkusuutlikesse tegevustesse, mis toetavad üleminekut kliimaneutraalsele majandusele.

LHV on võtnud eesmärgiks toetada strateegilist üleminekut jätkusuutlikumale ja kaasavamale majandusele. 2020. aasta märtsis ühines LHV Group ametlikult ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtetega ja koostas tegevuskava antud lubaduste elluviimiseks.

ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtted on maailma pankade ja ÜRO keskkonnaprogrammi finantsalgatuse arendatud ühine jätkusuutliku panganduse raamistik. Põhimõtted sätestavad pangandussektori rolli ja vastutuse kestliku tuleviku kujundamisel ning pangandussektori tegevuse kooskõla ÜRO jätkusuutliku arengu ja Pariisi kliimaleppe eesmärkidega. Nende põhimõtete järgimine võimaldab pankadel toetada jätkusuutlikkust kõigis ärivaldkondades ja selgitada välja, kuidas pank saab anda mõjukaima panuse kestlikusse arengusse. Ühine raamistik aitab pankadel ära kasutada jätkusuutliku majanduse edenemisega esile kerkinud uusi äri võimalusi.

2021. aastal astus pank suure sammu lähemale oma jätkusuutlikkuse eesmärkide täitmisele, täiendades nii mõõdikuid ja teadmisi vastavast regulatsioonist kui ka ESG juhtimist, krediidiportfelli analüüsi ja riskijuhtimisprotsesse. Kui viimastel aastatel on pank juba hinnanud oma toodete ja teenuste keskkonnamõju, ajakohastanud oma krediidiportfelliikat ja toonud turule rohelised finantstooted, siis 2021. aastal tegime palju selleks, et jätkusuutlikkuse kaalutlustest saaks meie tegevuse lahutamatu osa. Täiendasime märkimisväärselt ESG andmete kogumise- ja analüüsiprotsessi, parandasime ESG-alast juhtimist, luues grupiülese ESG juhtkomitee, ja alustasime ESG aspektide kaasamisega oma krediidiotsuste tegemise protsessi.

2021. aasta suvel lisasime oma krediiditaotlusele jätkusuutlikkuse küsimustiku ja praeguseks oleme jõudnud lõpule ESG riskide juhtimise raamistiku esimese etapiga ja valminud on krediidivaldkonna ESG riskide hindamise töövahend. See meetod aitab meil teha oma portfellis kindlaks tundlikumaid sektoreid ja hakata tegutsema sektori põhisemalt, hinnates nii oma klientide pingutusi ESG valdkonnas kui ka mõju ja riskitaset.

Järgmise sammuna loome oma krediiditegevuse äriiliini jaoks põhjaliku ESG hindamissüsteemi.

LHV võtab väga tõsiselt positiivse sotsiaalse mõju saavutamist ja vastutustundlikku käitumist. Oleme endiselt Eestis üks atraktiivsemaid tööandjaid ning pöörame suurt tähelepanu organisatsiooni arengule ja töötajate heaolule, seda ka viimastel aastatel, kui ühiskonnas on suurenenud ebakindlus ja füüsilised piirangud. Võimalusel toetab pank ettevõtteid ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Juhtides kaasava majanduse teemalisi arutelusid ja toetades mitmesuguseid kultuurilist ja ühiskondlikult tähtsaid ettevõtmisi, panustab LHV innovatiivsete ideede ja projektide arendamisse, mis aitavad elu Eestis paremaks muuta.

Tegevuskeskkond

Globaalse majandusaktiivsuse kasv pidurdus sügisel. Viiruse kiirem levik sundis Aasias taas paljusid tehaseid oma tööd seiskama ning ajutiselt suleti ka mitmed kaubasadamad. Arenenud riikides, kus vaktsineerituse tase on kõrgem ning majandusele kehtestatud piirangud leebemad, püsis nõudlus küll tugev, kuid üleilmsete tarneprobleemide tõttu on ka seal edasine areng ohustatud. Lisaks on üha enam hakanud majanduse arengut pärssima kiirenenud inflatsioon, mis saab peamiselt tuge jätkuvast energia- ja toormehindade kallinemisest.

Euroopa majandus kasvas aastavõrdluses esimese üheksa kuu jooksul 5,3%. Kvartalivõrdluses püsis kasv teises ja kolmandas kvartalis 2% juures. Sellega saavutati sisuliselt kriisieelne majanduse maht ehk kriisist taastumine on olnud kiire. Eesti peamistel kaubanduspartneritel on läinud keskmisest paremini, sest nii Soomes ja Rootsis kui ka Lätis on kriisieelne majanduse maht juba paari protsendiga ületatud, Leedus isegi rohkem. See on loonud head väljavaated ka Eesti majandusele, mis on taastumise tempo poolest olnud Euroopas esirinnas.

Ka tööturu taastumine on olnud märkimisväärne. Aasta viimastel kuudel langes tööpuudus Euroopa Liidus 6,7% juurde, millest madalam näit on ajalooliselt registreeritud vaid vahetult enne pandeemia puhkemist 2019. aasta lõpus ning 2020. aasta alguses. Aasta jooksul on uuesti töö leidnud 1,3 miljonit inimest, kriisi põhjaga võrreldes aga ligikaudu 2,1 miljonit. Riikide lõikes on arengud olnud erinevad – enamikus riikides (sh Eestis) on tööpuudus hetkel veel pisut kõrgem kui oli enne pandeemiat, kuid näiteks Kreekas ja Itaalias, mis on ühed suurima tööpuudusega riigid Euroopas, on see langenud juba allapoole kriisieelset taset.

Inflatsioon on aasta jooksul kõikjal Euroopas kiirenenud ja jõudis novembris euroalal 4,9%-ni. Riikide lõikes on hinnakasv olnud kiireim Eestis ja Leedus, kus see ulatus aasta lõpus 9% lähedale, samas Maltas, Portugalis ja Šveitsis on hinnakasv püsinud maksimaalselt 2–3% juures. Inflatsioon tugineb ennekõike kiiresti kasvavatele gaasi- ja elektrihindadele, mille taga on osalt ebasoodsad ilmastikutingimused, osalt halb õnn ja osalt ka poliitika. Kiiret lahendust hinnataseme normaliseerumiseks ei ole, mistõttu tuleb kõrgete energiahindadega leppida ka järgmiste kvartalite jooksul. Viimastel kuudel on hinnakasvu üha enam panustanud toiduainete kallinemine, mis kandub samuti üle 2022. aastasse.

Kiire inflatsiooni tingimustes on Euroopa Keskpank hakanud tasapisi muutma ka rahapoliitikat. Detsembris toimunud kesk-panga nõukogu istungil otsustati pandeemia majandusmõjude ohjeldamise erakorralise varaostukava (PEPP)

raames tehtavaid varaoste 2022. aasta esimeses kvartalis olulisel määral vähendada ning lõpetada need ostud märtsi lõpus.

PEPP-i seiskamise tasakaalustamiseks suurendatakse alates teisest kvartalist ajutiselt mõnevõrra üldise varaostukava (APP) raames tehtavaid varaoste, kuid ostude kogumaht jääb praegusega võrreldes ligikaudu poole väiksemaks (ca 40 miljardit kuus). Alates oktoobrist 2022 vähendatakse oste veelgi (ca 20 miljardit kuus), kuniks hakatakse tõstma baasintressimäärasid.

Intressimäärade tõstmise osas pole EKP selget ajalist raami esitanud ning turgude ootused on selles osas muutlikud. Kui detsembri algul oodati pigem esimesi intressitõuse 2022. aasta lõpu poole, siis viimaselt nõukogu istungilt kõlanud sõnumite valguses on need ootused pigem aasta võrra edasi lükkunud. Seda peegeldab ka Euribori määr, mis kukkus detsembri keskel rekordmadalale tasemele (3 kuu Euribor -0,6%). Teoreetiliselt on varasem intressitõus siiski veel võimalik. EKP sõnumi kohaselt hakatakse intresse tõstma peale varaostude lõpetamist, mis võib praeguse teabe alusel juhtuda ka 2022. aasta lõpus.

Eesti majandus kasvas esimese üheksa kuuga aastavõrdluses 8,5%. Sellega on Eesti hetkel üks kiiremini taastunud majandusega riike Euroopas, ületades kriisieelset majanduse mahtu juba ligikaudu 5%-ga. Tegevusaladest on kasvu vedanud kindlasti IT, tööstus ja ehitus, kuid osaliselt on kiire kasv tingitud ka valitsuse otsustest, mille tõttu on maksude laekumine aastate vahel veidi ümber jaotunud ja paisutanud 2021. aasta näitajaid. Aasta teises pooles näitasid tugevat kasvu ka kinnisvara- ja transpordisektor. Olukord on jõudsalt paranenud ka kriisis enim kannatada saanud majutuse ja toitlustuse sektoris, kuigi pandeemiaeelsele tasemele jääb sealne kogutoodang veel alla.

Kiire majanduskasvu taga on tugev nõudlus nii kodumaal kui ka kaubanduspartnerite juures. Majanduse taasavamine kasvatas inimeste nõudlust kaupade ja teenuste järgi, teisalt toetas tarbimist *lockdown*-ide ajal suurenenud pangahoiuste maht. Sügisel andis lisahoogu II pensionisamba rahade väljamaksmine, millega jagati inimestele kätte veidi üle miljardi euro. Majandusse tehtud investeeringud on olnud tavapärasest volatiilsemad, kasvades esimesel poolaastal üle 50%, kuid aasta teises pooles kasvuhoo rauges. Mõlemal juhul on dünaamikat juhtinud ühe ettevõtte poolt tehtud tarkvarainvesteeringud, mille mastaap on Eesti kontekstis olnud enneolematult suur. Nende investeeringute tegelik mõju majandusele avaldub alles tulevastel aastatel. Muud ettevõtete investeeringud transpordivahenditesse ja tootmisseadmetesse on kogu aasta jooksul stabiilselt

suurenenud, mis näitab, et ettevõtted suurendavad tootmisvõimekust, mille piiratus on viimastel aastatel majandusarengut takistama hakanud.

Kui tavapärastelt on Eesti ekspordikasvu vedanud töötlev tööstus, siis 2021. aastal panustas sellesse märkimisväärselt ka IT-sektor, mille eksport kasvas 9 kuu kokkuvõttes aasta varasemaga võrreldes ligikaudu 75%. Kokkuvõttes ongi teenuste ekspordi kasv olnud kiirem ning ka laiapõhjalisem kui kaupade väljavedu, mis on peamiselt toetunud mineraalsete kütuste ekspordile. Samas oli paljude teenuseliikide puhul eelmisest aastast ees väga madal võrdlusbaas. Ekspordikasvu on toetanud ka ekspordihindade ligikaudu 20% kallinemine.

Inflatsioon on Eestis jälginud peamisi regionaalseid trende ja reageerinud harjumuspäraselt keskmisest tugevamalt. See tähendab, et ka Eestis on viimaste kvartalite jooksul hinnakasvu kujundanud energiahindade kallinemine, kuid hinnakõikumised on olnud suuremad kui Euroopas keskmiselt. Kui aasta esimeses pooles jäi hinnakasv 2% lähedusse, siis alates juulist on inflatsioon ületanud 5% piiri ning pidevalt kiirenenud. Viimase vaatluse kohaselt kasvasid novembris tarbijahinnad aasta varasemaga võrreldes suisa 8,8%. Üle

poole hinnakasvust saab panna energia arvele, mis avaldub kõrgemates elektri-, gaasi- ja mootorikütuste hindades. Teistest kaupadest ja teenustest rohkem on kallinenud ka toit ja vaba aja teenused. Ettevaates ongi oodata inflatsiooni muutumist järjest laiapõhjalisemaks, sest suuremad energiakulud hakkavad üha rohkem jõudma ka teiste toodete ja teenuste lõpphindadesse. 2022. aasta esimeses pooles jääb hinnakasv kiireks, kuid peaks seejärel järk-järgult taanduma hakkama.

Erinevad prognoosid näitavad, et 2021. aasta majanduskasv võis kokkuvõttes jääda 8–9% juurde. Ettevaates kasv kindlasti aeglustub, sest ees on varasemast selgelt tugevam võrdlusbaas ning sisemist kasvuvõimekust pärssib vaba tööjõu ning olemasolevate tootmisressursside piiratus. Taustal kammitsevad nii tootjaid kui ka tarbijaid jätkuvalt kõrged energiahinnad. Eesti Panga hinnangul võib majanduskasv ulatuda 2022. aastal 2,8%-ni ning tarbijahinnad tõusta seejuures 6,9%. Palgakasv jääb inflatsioonist kiiremaks, mis tähendab, et inimeste reaalne sissetulek suureneb ka alanud aastal.

Eesti peamised majandusnäitajad*

Eesti Panga prognoos

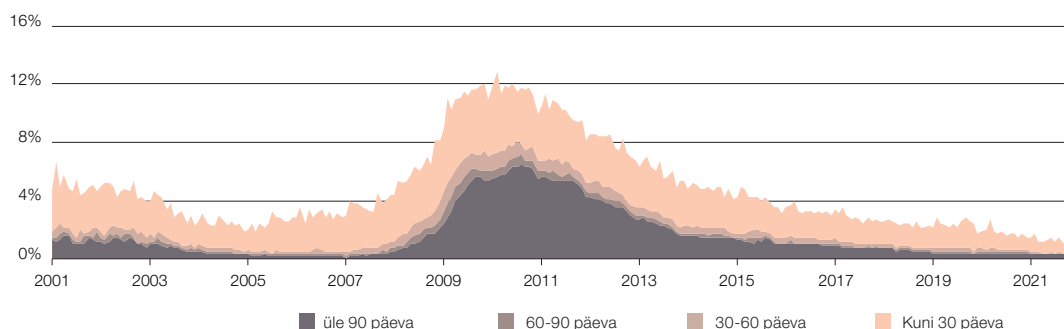
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021P	2022P	2023P	2024P
Nominaalne SKP (miljardites eurodes)	20,63	21,75	23,83	25,82	27,73	26,83	30,37	33,02	35,48	37,82
SKP maht**	1,9%	3,2%	5,8%	4,1%	4,1%	-3,0%	8,0%	2,8%	3,9%	2,9%
Eratarbimine***	4,9%	4,5%	2,5%	4,3%	4,1%	-2,5%	7,3%	4,0%	3,6%	3,9%
Valitsussektori tarbimine	3,1%	2,5%	1,9%	1,0%	3,0%	3,0%	4,8%	-0,9%	-1,3%	0,1%
Kapitali kogumahutus põhivarasse	-3,2%	5,1%	13,9%	-0,1%	6,1%	19,9%	7,4%	-14,5%	6,9%	1,2%
Ekspord	-1,5%	4,8%	4,8%	3,9%	6,5%	-5,0%	15,2%	4,9%	4,8%	3,4%
Import	-1,9%	6,5%	4,0%	5,7%	3,8%	0,9%	19,5%	-0,9%	4,8%	2,8%
Tarbijahinnaindeks	-0,5%	0,1%	3,4%	3,4%	2,3%	-0,4%	4,4%	6,9%	3,0%	2,6%
Töötuse määr (% tööjõust)	6,2%	6,8%	5,8%	5,4%	4,4%	6,9%	6,2%	5,5%	5,3%	4,7%
Jooksevkonto saldo (% SKP-st)	2,2%	1,9%	3,3%	1,8%	2,0%	-0,3%	-3,2%	0,0%	-0,2%	0,4%
Eelarvetasakaal (% SKP-st)****	0,1%	-0,3%	-0,4%	-0,5%	0,1%	-5,6%	-3,6%	-2,0%	-1,6%	-0,7%

* Näitajad on esitatud aastase muutusena protsentides, kui pole märgitud teisiti. ** SKP ja selle komponendid on esitatud aheldatud väärtustena.

*** Sisaldab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta institutsioone. **** Eelarvetasakaalu prognoosis on arvesse võetud üksnes neid näitajaid, mille kohta oli prognoosikuupäeval kättesaadav piisav teave.

Allikad: Eesti Pank, Statistikaamet

Tähtjaks tasumata laenude osakaal laenuportfellis

Allikas: Eesti Pank

Finantstulemused

LHV Panga 2021. aasta puhaskasum ulatus 64,1 miljoni euroni, mida on 85% rohkem kui eelneval aastal (2020: 34,6 miljoni eurot). Seejuures kasvasid neto intressitulud 41% ning neto komisjoni- ja teenustasutulud 70%.

Neto intressitulude kasv tulenes peamiselt ettevõtete ja kodulaenude mahtude kasvust ning Danske laenude portfelli lepingute allahindluse varasemast konverteerumisest lepingute muutmisel. Neto teenustasutulude kasv tulenes peamiselt ärimahtude kasvust investeerimisteenuste ja finantsvahendajate valdkonnas.

Krediidikahjum vähenes aasta jooksul 64% ehk 7 miljoni euro võrra.

Panga laenud kasvasid aastaga 21% 2677 miljoni euroni (31.12.2020: 2209 miljoni eurot). Ettevõtete laenud kasvasid aastaga 24% 1479 miljoni euroni ja jaelaenud 18% 1199 miljoni euroni. Jaelaenudest moodustasid 74% kodulaenud, 12% liising ja 14% ülejäänud laenud.

Panga hoiused kasvasid aastaga 41% 5847 miljoni euroni (31.12.2020: 4141 miljoni eurot). Tavaklientide hoiused kasvasid aastaga 25% 3592 miljoni euroni ja finantsvahendajate hoiused 113% 2248 miljoni euroni. Finantsvahendajate hoiuste kasvu taga on neljandas kvartalis märkimisväärselt kasvanud virtuaalrahade hinnad ja klientide huvi nendesse investeerimise vastu. Hoiuseplatvormide kaudu kaasanud hoiused kahanesid 7 miljoni euroni. 2021. aastal ei kaasanud pank aktiivselt hoiuseplatvormide kaudu vahendeid, sest selleks puudus vajadus.

Nõudmiseni hoiuste osakaal suurenes märkimisväärselt ja oli detsembri lõpu seisuga kõigist hoiustest 97% (31.12.2020: 88%).

Kasumiaruanne

(miljonites eurodes)	2021	2020	muutus
Neto intressitulu	97,66	69,05	41%
Neto teenustasutulu	31,17	18,38	70%
Neto finantstulu	-1,54	0,88	-276%
Neto tegevustulud kokku	127,29	88,31	44%
Muud tulud	0,60	0,21	189%
Tegevuskulud	-49,34	-36,27	36%
Tulumaksukulu	-10,56	-6,75	56%
Krediidikahjum	-3,95	-10,90	-64%
Puhaskasum	64,05	34,60	85%
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist	61,76	32,51	90%

Peamised suhtarvud

(miljonites eurodes)	2021	2020	muutus
Omakapitali tootlus (ROE) %	25,6	17,3	48%
Varade tootlus (ROA) %	1,1	0,9	22%
Neto intressimarginaal (NIM) %	1,62	1,87	-13%
Hinnavahe (spread) %	1,60	1,84	-13%
Kulude ja tulude suhe %	38,6	41,0	-6%

Ärimahud

(miljonites eurodes)	31.12.2021	31.12.2020	muutus
Laenuportfell	2 677,2	2 208,8	21%
Hoiused	5 846,6	4 141,4	41%
Omakapital	280,0	214,7	30%
Panga klientide arv	321 424	258 962	24%

Likviidsus ja kapitaliseeritus

Panka rahastatakse peamiselt hoiustega. Klientide hoiuseid täiendavad pandikirjad, tagamata võlakirjad ja tagatud rahastamine Euroopa Keskpanga TLTRO operatsioonidest.

Pank hoiab konservatiivset likviidsusriski profiili. Peamine panga tegevusega seotud likviidsusrisk on hoiuste väljavoolu risk. Grupp jälgib regulaarselt teatavaid sisemiselt kindlaksmääratud ja regulatsiooniga ette nähtud likviidsusriski mõõdikuid.

Panga likviidsuse kattekordaja (LCR) oli detsembri lõpu seisuga 141% (31.12.2020: 147%), mis ületab regulatiivse nõude (100%) suure varuga. Panga likviidsed varad moodustasid koguvaradest 60% (31.12.2020: 55%). Panga laenude ja hoiuste suhe 2021. aasta lõpus oli 46% (31.12.2020: 53%).

Panga laenude ja hoiuste suhe on üsna madal ja suure osa koguvaradest moodustavad likviidsed varad. See näitab, et finantsvahendajatelt kogutud hoiused on tagatud likviidsuspuhvriga (mis koosneb peamiselt keskpanga hoiustest) ja neid laenuetevõtteks ei kasutata.

Panga regulatiivne stabiilne rahastamise suhe (NSFR) oli 2021. aasta detsembri lõpu seisuga 164% (31.12.2020: 154%), mis näitab, et panga rahastamisbaas on tugev.

Panga omavahendite tase seisuga 31. detsember 2021 oli 331,0 miljoni eurot (31.12.2020: 289,5 miljoni eurot). Ainuaktsionäri sissemakse tulemusena suurenesid põhio-mavahendid 2021. aastal 5 miljoni euro võrra.

Aruandeperioodi lõpu seisuga on pank hästi kapitaliseeritud: kapitali adekvaatsuse tase oli 17,51% (31.12.2020: 19,66%). 2022. aasta jaanuaris muutis nõukogu panga sisetist kapitali adekvaatsuse eesmärgi, mis on nüüd 16,5%.

Pank kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit. Pank on aruandeaastal ning sellele eelnenud aastal täitnud kõiki kapitalinõudeid.

Igal aastal viiakse läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Panga finantsvõimenduse määr oli 2021. aasta lõpu seisuga 4,04% (31.12.2020: 4,36%). Panga suhtes ei kohaldata individuaalsel tasandil MREL-i nõudeid.

Kapitalibaas

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Sissemakstud aktsiakapital	111 500	106 500
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	5 648	4 022
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	91 126	62 972
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-1 243	-807
Aruandeperioodi kasum (COREP)	37 249	32 514
Mahaarvamised	-1 317	-4 223
Esimese taseme omavahendid	242 963	200 978
Täiendavad esimese taseme omavahendid	38 000	38 000
Esimese taseme omavahendid kokku	280 963	238 978
Allutatud kohustised	50 072	50 500
Teise taseme omavahendid kokku	50 072	50 500
Neto-omavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	331 035	289 478

Kapitalinõuded

Keskvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	0	363
Krediidiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	10 390	8 004
Äriühingud standardmeetodil	1 141 853	865 772
Jaenõuded standardmeetodil	212 860	197 592
Avalik sektor standardmeetodil	6	3 250
Eluasemekinnisvara standardmeetodil	291 338	243 971
Viivituses nõuded standardmeetodil	19 331	13 668
Muud varad standardmeetodil	82 510	42 915
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	1 758 288	1 375 535
Valuutariski kapitalinõue standardmeetodil	3 489	618
Intressipositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	0	0
Aktsiapositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	2 079	972
Krediidiväärtuse korrigeerimise riski kapitalinõue standardmeetodil	1 211	82
Operatsiooniriski kapitalinõue baasmeetodil	125 729	95 104
Kokku kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks	1 890 796	1 472 311
Kapitali adekvaatsus (%)	17,51	19,66
Esimese taseme kapitali suhtarv (%)	14,86	16,23

Juhtimine ja tasustamispõhimõtted

LHV Pank on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

1. Üldkoosolek

Üldkoosolek on LHV Panga kõrgeim juhtimisorgan, kus aktsionärid teostavad oma õigusi.

Üldkoosoleku esmased ülesanded on põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine ja vähendamine, vahetusvõlakirjade väljalaskmise otsustamine, nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine, nõukogu liikmete ennetähtaegne tagasikutsumine, majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine, audiitori(te) arvu määramine, audiitori(te) nimetamine ja tagasikutsumine ning muude seadusega üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.

Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus. Korraline üldkoosolek, mille päevakorras on majandusaasta aruande kinnitamine, toimub vähemalt üks kord aastas.

LHV Panga ainuaktsionär on AS LHV Group. AS-is LHV Group olulist osalust omav aktsionär on Rain Lõhmus ja temaga seotud isikud, kes kokku omavad LHV Groupi aktsiakapitalist 22,68%.

2. Nõukogu

Nõukogu on LHV Panga juhtimisorgan, mis planeerib LHV Panga tegevust ja korraldab LHV Panga juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu määrab kindlaks ja vaatab korrapäraselt üle LHV Panga strateegia, üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaeelarve. Nõukogul on viis kuni seitse liiget. Nõukogu liikme volituste tähtaeg on kuni viis aastat. Nõukogu liikmed valivad enda seast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust.

LHV Panga nõukogu on kuueliikmeline. Nõukogusse kuuluvad Madis Toomsalu, Rain Lõhmus, Andres Viisemann, Tiina Möis, Heldur Mets ja Raivo Hein.

3. Juhatus

Juhatus on LHV Panga juhtimisorgan, mis esindab ja juhib LHV Panka. Juhatus koosneb kolmest kuni seitsmest liikmest. Juhatuse liikmete ametiaeg on kuni viis aastat. Juhatuse esimees korraldab juhatuse tööd. Ettevõtet võib esindada kaks juhatuse liiget koos.

LHV Panga juhatus on alates 2021. aasta jaanuarist kuue-

liikmeline. Kuni 2021. aasta jaanuarini oli juhatuses seitse liiget: Erki Kilu, Andres Kitter, Indrek Nuume, Jüri Heero, Meelis Paakspuu, Kadri Kiisel ja Martti Singi. 2021. aasta jaanuaris kutsuti juhatusest tagasi Erki Kilu ja uueks juhatuse esimeheks valiti Kadri Kiisel.

4. Komiteed

LHV Panga nõukogu on moodustanud LHV Panga tasandil ühe komitee, mille ülesanne on nõustada LHV Panga nõukogu allpool kirjeldatud küsimustes. Lisaks on LHV Panga ainuaktsionäri LHV Groupi nõukogu moodustanud LHV Groupi tasandil kolm komiteed, mille ülesandeks on nõustada LHV Groupi nõukogu allpool kirjeldatud küsimustes seoses kõigi gruppi kuuluvate ettevõtetega.

4.1 Riski- ja kapitalikomitee

Riski- ja kapitalikomitee, mis on moodustatud AS-i LHV Pank tasemel, on funktsionaalne tööorgan, mille ülesandeks on LHV Panga nõukogu ja juhatuse nõustamine riskijuhtimise põhimõtete ja riskitaluvuse alal, hinnata LHV poolt võetavaid riske ning jälgida riskipoliitika rakendamist grupi ettevõtetes. Riski- ja kapitalikomiteesse peab kuuluma vähemalt kolm liiget, kes valitakse LHV Panga nõukogu liikmete hulgast.

4.2 Auditikomitee

Auditikomitee on eelkõige LHV Grupi nõukogule nõuandev organ raamatupidamise ja aruandluse, audiitorkontrolli, riski- ja kapitalijuhtimise, sisekontrollisüsteemi ja siseauditi, samuti õigusliku ja regulatiivse vastavuskontrolli valdkonnas. Auditikomiteesse kuulub vähemalt kolm liiget, kelle ametiaeg on kolm aastat. Auditikomitee ülesanne on jälgida ja analüüsida finantsinformatsiooni töötlemist ulatuses, mis on vajalik kvartaalsete aruannete ning aastaaruande koostamiseks, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande või konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ning audiitorettevõtja ja seda seaduse alusel esindava vandeaudiitori sõltumatust ja tegevuse vastavust audiitortgevuse seaduse nõuetele. Auditikomitee kohustus on teha AS-i LHV Group nõukogule ettepanekud ja anda soovitusi audiitorettevõtja nimetamiseks või tagasikutsumiseks, siseaudiitori nimetamiseks või tagasikutsumiseks, probleemide ja ebatõhususe vältimiseks või kõrvaldamiseks organisatsioonis ning vastavuse tagamiseks õigusaktidele ja kutsetegevuse heale tavale.

4.3 Nimetamiskomitee

Nimetamiskomitee eesmärk on toetada LHV Groupi, LHV Panga ja LHV Finance'i nõukogusid küsimustes, mis puudu-

tavad valikuprotsessi ja sobivuse nõudeid. Nimetamiskomitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse isikute hulgast, kes on nii LHV Grupi kui ka LHV Panga nõukogu liikmed.

4.4 Töötasukomitee

Töötasukomitee on LHV Grupi, LHV Panga, LHV Finance'i ja LHV Kindlustuse nõukogu poolt ühiselt moodustatud organ grupi ettevõtete töötajate ning juhatuse liikmete tasustamise strateegia väljatöötamiseks, rakendamiseks ja järelevalve teostamiseks. Töötasukomitee ülesandeks on muu hulgas hinnata tasustamisega seotud otsuste mõju riskijuhtimise, omavahendite ja likviidsuse kohta sätestatud nõuete täitmisele. Töötasukomiteesse kuulub vähemalt kolm LHV Panga nõukogu liiget.

5. Tasustamispõhimõtted

LHV Panga juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise põhimõtted määrab ning nende rakendamist hindab LHV Grupi tasandil moodustatud töötasukomitee. LHV Panga juhatuse liikmetele ja töötajatele makstakse igakuist põhipalka. Juhatuse liikmete põhipalgad määrab nõukogu ning töötajate põhipalgad juhatus. Juhatuse liikmetega on sõlmitud juhatuse liikme lepingud, kõigi teiste töötajatega töölepingud. LHV Pank ei ole võimaldanud suuri lahkumishüvitisi ega olulisi mitterahalisi hüvitisi.

6. Aktsiaoptsioonid

LHV Grupi aktsionärid on kiitnud heaks kaks 2021. aasta jaoks olulist aktsiaoptsiooniprogrammi. 2014. aastal heaks kiidetud juhatuse liikmete ja võtmetöötajate aktsiaoptsiooniprogrammi rakendati kuni 2019. aastani; seega olid 2021. aastal realiseeritud aktsiaoptsioonid antud 2018. aastal 2017. aasta tulemuste eest selle optsiooniprogrammi alusel. 2020. aastal võeti vastu uus tulemustepõhine aktsiaoptsiooniprogramm grupi ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning võtmetöötajatele; programmi rakendatakse aastatel 2020–2024. 2021. aastal 2020. aasta tulemuste eest aktsiaoptsioonide saajate ja suuruste määramisel lähtuti sellest programmist.

Aktsiaoptsioonide väljastamise eesmärk on luua tingimused, kus grupi ettevõtete juhatuse ja nendega võrdsustatud töötajate ja võtmetöötajate pikaajalised eesmärgid ja huvid oleksid kooskõlas LHV Grupi aktsionäride pikaajaliste huvidega. Teine eesmärk on pakkuda tööjõuturul konkurentidega võrdväärset tasustamissüsteemi.

Programmi raames lisandub põhipalgale iga-aastane tulemustasu, mille suurus või maksimine on vastavuses grupi ettevõtete individuaalsete ja kollektiivsete eesmärkide täitmise või mittetäitmisega. Programmi eesmärgid on:

- konkurentsivõimelise tasustamise tagamine, et olla tööjõuturul atraktiivne;
- võtmeisikute hoidmine ja motiveerimine läbi omanikusuhte loomise;
- aktsionäride ja töötajate huvide ühildamine;
- ettevõtte väärtuse kasvatamine läbi tulemusjuhtimise.

Opsiooniprogrammi tulemustasu instrumendiks on 100% aktsiaoptsioonid. Aktsiaoptsioonide tähtaeg on kolm aastat alates optsioonide andmise hetkest. Alates 2018. aastast on juhatuse liikmetele väljastatud optsioonide suhtes kohaldatud täiendavaid tingimusi – neil ei ole lubatud vastavaid aktsiaid pärast optsiooniõiguste täitmisele pööramist veel ühe aasta jooksul müüa. Kolmeaastane periood enne aktsiate väljastamist annab võimaluse tulemusi hinnata pikaajaliselt. Opsioone ei saa realiseerida rahas. Aktsiaoptsioone väljastatakse igal aastal maksimaalselt kuni 2% ulatuses LHV aktsiate koguarvust. LHV-l on õigus keelduda aktsiaoptsioonide realiseerimisest ja aktsiate väljastamisest õigustatud isikule kas osaliselt või tervikuna juhul, kui:

- LHV üldkoosolek või üldkoosoleku otsuse alusel nõukogu ei võta vastu otsust LHV aktsiakapitali suurendamise ja aktsiate emiteerimise kohta;
- optsioonide saamiseks õigustatud isiku juhatuse liikme leping või töösuhe on lõppenud optsioonide saamiseks õigustatud isiku algatusel või vastavalt töölepingu seaduse §-le 88 või kui töölepingu seadust muudetakse, siis analoogsel alusel, kusjuures LHV nõukogu otsuse alusel on võimalik teha käesoleva punkti kohaldatavuse osas erandeid;
- LHV Grupi või selle asjakohase tütaretevõtte majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud;
- opsioone saama õigustatud isik ei täida enam tulemuskriteeriume või ei vasta seaduses sätestatud krediitdiasutuse/fondivalitseja juhile või töötajale esitatud nõuetele;
- LHV Group või selle asjakohane tütaretevõtte ei täida enam usaldatavusnormatiive või ettevõtte äririskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega;
- optsioonide andmisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

2021. aastal realiseeriti 2018. aastal väljastatud optsioonid täies mahus. Aktsiaoptsioonide väljastamise 2021. aasta tulemuste eest otsustab LHV Grupi nõukogu eeldatavasti 2022. aastal.

2021. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide saamine ja suurus sõltusid ettevõtte üldiste ning juhatuse liikmete ja töötajate individuaalsete tegevuseesmärkide edukast täitmisest.

2021. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone kuuele LHV Panga juhatuse liikmele ja 113 töötajale summas 2747 tuhat eurot.

2020. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone seitsmele LHV Panga juhatuse liikmele ja 90 töötajale summas 2119 tuhat eurot.

2019. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone seitsmele LHV Panga juhatuse liikmele ja 71 töötajale summas 1786 tuhat eurot. 2018. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone seitsmele LHV Panga juhatuse liikmele ja 56 töötajale summas 1166 tuhat eurot. Aktsiaoptsioonide saamiseks sõlmiti juhatuse liikmete ja töötajatega aktsiaoptsioonilepingud kolmeaastase perioodiga.

2021. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2024 – 30. aprill 2024 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 9,23 eurot aktsia kohta. 2020. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2023 – 30. aprill 2023 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 5,96 eurot aktsia kohta. 2019. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2022 – 30. aprill 2022 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 4,90 eurot aktsia kohta.

Juhatusel liikmetel ja töötajatel ei olnud võimalik aktsiaoptsioonide asemel võtta välja määratud summat rahas. Aktsiaoptsioone ei saa vahetada, võõrandada, pantida ega koormata.

Aktsiaoptsioone saab pärida. Aktsiaoptsioonileping kaotab kehtivuse töölepingu ennetähtaegsel lõpetamisel töötaja algatusel, millest saab teha erandeid LHV Groupi nõukogu, ja töölepingu erakorralisel ülesütlemisel tööandja poolt töötajast tuleneval põhjusel. Vastavalt krediitdialustuse seadusele saab LHV Groupi nõukogu vähendada väljastatud aktsiaoptsioonide arvu või aktsiaoptsioonid tühistada, kui ettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, aktsiaoptsioonide saamise õigusega juhatuse liige või töötaja ei täida enam tulemuskriteeriume, grupi ettevõtte ei täida enam usaldatavusnormatiive või ettevõtte riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega või tulemustasu määramisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

7. Palgakulu

Tabelis on esitatud makstud töötasud ning aasta jooksul töötasu saanud töötajate arv (sh praktikandid).

Arvestuslik brutopalgakulu

(tuhandetes eurodes)

	Põhipalk	Tulemustasu	Kokku	Töötajate arv
Jaepangandus	4 948	0	4 948	295
Privaat- ja ettevõtete pangandus	1 692	0	1 692	51
Finantsvahendajad	1 651	0	1 651	47
Tugiteenused	5 940	0	5 940	237
Infotehnoloogia	3 897	0	3 897	127
Kokku	18 128	0	18 128	757

Jätkusuutlikkuse aruanne

1. Jätkusuutlikkus LHV-s

1.1 Jätkusuutlikkuse missioon

Jätkusuutlikkus on pidevat õppimist eeldav protsess, kuhu kaasame sidusrühmi ja väliseksperte, kes aitavad meil paremini mõista oma otsuste tagajärgi ja luua pikaajalist väärtust. Meie eesmärk on strateegiliselt suurendada ettevõttesisest pädevust, arendada jätkusuutlikke finantstooteid ja -teenuseid, tõhustada äriprotsesse ning arendada vastutustundlikuma äritegevuse nimel kogu sektorit hõlmavat koostööd.

- Mõistame, kui ulatuslikult meie majandustegevusega seotud otsused ühiskonda ja keskkonda mõjutavad, ning keskendume seetõttu just nende mõjude haldamisele.
- Meie eesmärk on olla finantsmaailma kestliku arengu eestvedajaks. Selleks püüame alata süsteemseid muutusi ning luua võimalusi uuenduslike ja keskkonnahoidlike lahenduste väljatöötamiseks, et suunata ühiskonda säästva arengu suunas.
- Viime oma tegevuse kooskõlla ÜRO säästva arengu eesmärkide ja Pariisi kliimakokkuleppega.
- Tegutseme läbipaistvalt ning anname oma edusammudest ja komistuskividest erinevate jätkusuutlikkuse aruannete ja ettevõtte suhtluskanalite kaudu avalikult aru. Uuendame pidevalt oskusteavet jätkusuutlikkuse aruandluse standardite kohta ja selle kohta, kuidas oma aastaaruandeid ulatuslikumalt siduda globaalse aruandlusalgatusega (GRI).
- Oleme võtnud endale kohustuse luua vajalikud tingimused oma jätkusuutlikkuse strateegia järgimiseks. Seda on võimalik saavutada sisemise suutlikkuse suurendamise ja keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisaspektide (ESG) lõimimisega äriprotsessidesse.

1.2 LHV Grupi tegevjuhi ülevaade jätkusuutlikkusest

Elame praegu erakordsetes tingimustes ja seisame silmitsi probleemidega, mida paljud meist ei oleks kunagi võimalikuks pidanud. Muutused meie igapäevaelus, nii looduskeskkonnas kui ka majanduses, ei ole mitte üksnes märgatavad, vaid neist ei ole enam võimalik mööda vaadata. Meeleheitlik aeg võib nõuda meeleheitlikke samme, kuid erakordsel ajal vajame ennekõike uuendusmeelsust, positiivset muutust, koostööd ja loovust. Selline aeg teritab pilku ja sunnib meid keskenduma kõige tähtsamale: oma töötajatele, klientidele ja aktsionäridele, aga ka oma tervisele ja heaolule ning ümbritseva maailma olukorrale.

LHV on alati pööranud palju tähelepanu juhtimise ja sotsiaalsete riskidega seotud mõjudele ja saavutanud Eestis ühe parima töökoha kuulsuse. Viimastel aastatel oleme võtnud tugevalt fookusesse ka keskkonnaga seotud riskid. 2021.

aastal tõusid kliimamuutused ja muud ökoloogilised probleemid tugevalt esile ja ei ole üllatav, et ka finantssektor muretseb aina enam kestliku arengu pärast ja mõistab nende küsimuste tõsidust.

Nende teravate probleemide kõrval seostus 2021. aasta paljude jaoks ilmselgelt ka piirangutega, mis kammitsesid nii meie isiklikku kui ka tööelu, äritegevust, liikumisvõimalusi ning isegi loovust ja innovatsiooni.

Tegurid, mis piiravad inimesi üksikisikutena, piiravad meid ka organisatsiooni, riigi, kogukonna ja majandusena. Meie pidev soov pöörduda tagasi normaalse elu juurde võib pärssida meie loovust ja takistada meid täielikult kohanemast praeguse olukorraga, mis võiks aga sobivate asjaolude korral aidata meil liikuda kestlikuma ja majanduslikult tulusama tuleviku poole. Sobivate asjaolude korral võivad ootamatud muutused olla katalüsaatoriks innovatsioonile, loovusele ja panna meid veelgi innukamalt ja operatiivsemalt tegutsema. Ent tegutsemine üksi, ilma koostööta, ei valla alati kollektiivse aju potentsiaali määral, mis on globaalsete eesmärkide saavutamiseks vajalik.

Kui vaadata erakordseid inimesi ajaloost, näeme, et just koostöö võib olla edu aluseks. Võtame näiteks suure leiutaja ja kunstniku Leonardo Da Vinci. Ühest tema paljudest märkmeraamatutest – see on pärit 1490. aastatest – leiame tegevuste nimekirja, millele ta on pealkirjaks pannud „Asjad, mida on kasulik pidevalt vaadelda ja tähele panna ja mille üle tuleb mõtiskleda“. Huvitav on märkida, et üle poole selles loetletud tegevustest on seotud suhtlemisega teiste inimestega, kes õpetavad talle uusi asju ja juhivad teda õiges suunas. Asjad, mida see kõigi aegade geniaalseimaid inimesi enda jaoks tähtsaks pidas, keskendusid suuresti koostööle. Võib-olla peituskki just selles tema edu võti.

Vaatlemine, tähele panemine ja mõtisklemine on oskused, millele tänapäeva maailmas, kus edukus võrdub tegutsemisega, ei pöörata piisavalt tähelepanu. Allpool kirjeldame põhjalikult LHV tegevusi ja teekonda kaasavama ja roheli-sema majanduse poole. 2022. aastal jätkame seda tööd, liikudes oma eesmärkide saavutamise suunas ja seades endale veelgi nõudlikumaid sihte. Pöörame oma põhiprotsessides ja strateegia väljatöötamisel veelgi suuremat tähelepanu jätkusuutlikkusele. Me tegutseme operatiivselt. Samuti keskendume veelgi enam sellele, et teha kestlikkuse alal tihedamat koostööd oma klientide ja valdkonna ekspertidega ning suurendada tunduvalt oma sisemist suutlikkust ja teadmisi selles vallas. Nii et me suudame sama operatiivselt ka vaadelda, tähele panna ja mõtiskleda ning teha seda viisil, mis aitab kõigil meie sidusrühmadel kogeda midagi erakordset – seda isegi ilmsete piirangute ja katsumuste taustal.

2. Globaalsed jätkusuutlikkuse raamistikud

2.1 ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatuse (UNEPFI) vastutustundliku panganduse põhimõtted

ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtted annavad pankadele raamistiku jätkusuutlikuks toimimiseks ja sätes-

tavad suunised ühiskonnaelu edendamiseks. Ühinesime algatusega, et näidata oma pühendumust ÜRO kehtliku arengu eesmärkidele ja viia oma tegevus vastavusse Pariisi kliimaleppe eesmärkidega. Osaleme finantssektori rahvusvahelises koostöös ja heade tavade jagamises.

1. põhimõte **Kooskõlla viimine**

Viime oma äristrateegia kooskõlla üksikisikute vajaduste ja ühiskonna eesmärkidega, mis kajastuvad säästva arengu eesmärkides, Pariisi kliimaleppes ning asjakohastes riiklikes ja piirkondlikes raamistikutes, ning toetame nende eesmärkide saavutamist.

2. põhimõte **Mõju ja eesmärkide seadmine**

Suurendame pidevalt oma positiivset mõju, vähendades samal ajal oma tegevusest, toodetest ja teenustest tulenevaid negatiivseid mõjusid inimestele ja keskkonnale ning maandades vastavaid riske. Selle saavutamiseks seame ja avaldame eesmärgid valdkondades, kus meie mõju võiks olla kõige märkimisväärsim.

3. põhimõte **Kliendid**

Teeme vastutustundlikult koostööd oma klientidega, et julgustada jätkusuutlike tavade rakendamist ja võimaldada majandustegevust, mis loob ühist heaolu praegustele ja tulevastele põlvetele.

4. põhimõte **Sidusrühmad**

Ühiskonna eesmärkide saavutamiseks konsulteerime ja suhtleme ennetavalt ja vastutustundlikult asjaomaste sidusrühmadega ning teeme nendega koostööd.

5. põhimõte **Juhtimine ja kultuur**

Täidame kõnealustest põhimõtetest tulenevaid kohustusi, tagades tõhusa juhtimise ja vastutustundliku panganduskultuuri.

6. põhimõte **Läbipaistvus ja vastutus**

Analüüsime korrapäraselt kõnealuste põhimõtete individuaalset ja kollektiivset rakendamist ning tegutseme läbipaistvalt ja vastutame oma positiivse ja negatiivse mõju ning panuse eest ühiskonna eesmärkide saavutamisse.

2.3 Finantsasutuste süsinikuheite aruandluse partnerlus (PCAF)

2021. aasta lõpus ühinesime finantsasutuste süsinikuheite aruandluse partnerluse (Partnership for Carbon Accounting Financials e PCAF) algatusega. Oleme mõõtnud oma tegevustes 1., 2. ja 3. valdkonna heidet, kuid meile on valmis-
tanud raskusi parima tava leidmine 3. valdkonna heite mõõtmiseks kategoorias 15 (investeeringud). PCAF-i standardiga ühinemine aitab meil avalikustada andmeid ka 3. valdkonna heite (kategooria 5 – investeeringud) kohta, mis on olulised, kuid mida pole seni arvatud.

Selle standardiga, mida vaadatakse läbi kasvuhoonegaaside protokollis raames, on välja töötatud järjepidev meetodika selliste heitkoguste mõõtmiseks ja avalikustamiseks, mis on seotud ettevõttelaenude, ärikinnisvara- ja eluase-
melaenude, sõidukilaenude ja projektide rahastamisega ning isegi omakapitaliinstrumentide ja võlakirjapositsioonidega pankade bilansis.

See mõõdik on lähtepunktiks, mis võimaldab hinnata ja avalikustada kliimaga seotud andmeid, seada teaduspõhiseid eesmärgesid, kasutades heitkogustel põhinevaid meetodeid, mis on välja töötatud näiteks teaduspõhiste eesmärkide algatuse raames, ja määrata heitkoguste lähtetaset, et seada Pariisi kliimakokkuleppe kohaseid sihte. See aitab meil mõista oma mõju ja hinnata oma kliente ning teha nendega keskkonnamõju vähendamiseks koostööd.

3. ESG strateegia ja olulisus

3.1 ESG ja jätkusuutlikkuse olulised aspektid

Soovime, et meie kestlikkusala tegevus aitaks olukorda päriselt paremaks muuta. Selleks on vaja piisavaid teadmisi selle kohta, millised ESG ja kestlikkusega seotud aspektid on LHV jaoks kõige olulisemad. Ennekõike soovime suunata ressursse just nendesse keskkonna, ühiskonna ja majandusliku kestlikkusega seotud valdkondadesse, mida meie äriotsused kõige enam mõjutavad ja kus saame aidata leevendada tõsisid sotsiaalseid probleeme.

Koostöös ESG-alase nõustamisega tegeleva sõltumatu välisfirmaga viisime 2020. aastal esimest korda läbi põhjaliku olulisuse analüüsimise protsessi. Toetusime analüüsi peamiselt UNEP FI portfelli mõju analüüsi töövahendile. Olulisuse analüüsis lähtusime järgmistest kaalutlustest:

- LHV Panga portfelli jaotusega kaasnev potentsiaalne positiivne ja negatiivne keskkonna- ja sotsiaalne mõju, mida analüüsitakse UNEP FI portfelli mõju analüüsi töövahendi abil;
- välise sidusrühmade (sotsiaalse ja keskkonnamõju eksperdid, kliendid ja partnerid) ootused;
- sisemiste sidusrühmade (LHV juhtkond, võtmeisikud ja töötajad) arvamused;
- sobiv ESG juhtimise meetod, mis vastab valdkonna standarditele ja raamistikele ja turul valitsevatele tavadele.

Olulisuse hindamise protsess ja portfelli mõjuanalüüs

2020. aastal viisime läbi põhjaliku portfelli mõjuanalüüsi protsessi, mis on meie olulisuse hindamise protsessi tuumaks. Tuginesime analüüsis UNEP FI portfelli mõju analüüsi töövahendile. Analüüsiprotsess hõlmas järgmist:

- analüüsi kõiki peamisi tegevusi (äripangandust, ettevõtete pangandust ja jaepangandust, v.a varahaldust) ja LHV teenuseid panga peamises tegevuskohas (Eestis) (välja jäi Ühendkuningriik, kus LHV oli analüüsi toimumise ajal alles äsja turule tulnud);
- portfelli jagunemise põhjal tehti kindlaks kõige olulisemad majandusharud, millele LHV teenused avaldavad kõige suuremat mõju (lähtudes eri majandusharude osakaalust portfellis);

- tehti kindlaks, mis on tegutsemisriigis (Eestis) kõige teravamad kestliku arenguga seotud sotsiaalsed, majanduslikud ja keskkonnaprobleemid. Allikaks olid UNEP FI töövahendi suured üleilmsed andmekogud (nt ÜRO, OECD, WHO, ILO, FAO, Maailmapank jne), mida täiendasid parimad asukohakesksed andmed, mis kaardistati koostöös kohalike tippteadlastega (kui üleilmsetest andmetest kohaliku olukorra kirjeldamiseks ei piisanud);
- kokku hinnati 22 keskkonna, ühiskonna ja majandusega seotud aspekti (nelja punkti skaalal);
- analüüsi tulemusi arutati, need kinnitati ja neid täiendati koos väliseksperdi ja sidusrühmadega, võttes arvesse klientide ja partnerite ootusi (moodustati kaks komisjoni, millest üks tegeles keskkonna- ja teine sotsiaalsete küsimustega);
- mõjuanalüüs viidi läbi koostöös jätkusuutlikkuse valdkonna sõltumatute välisnõustajatega.

Olulisus ja mõjuanalüüsi tulemused

Protsessi viis lõpule ja selle tulemused kinnitas juhtkond ESG-strateegia väljatöötamise protsessi käigus. Tegime kindlaks kaks kõige olulisemat keskkonnamõju ja kaks kõige olulisemat sotsiaal-majandusliku mõju valdkonda, kus LHV võiks oma põhitegevusega kogu väärtusahela ja portfelli ulatuses kestlikku arengut kõige enam mõjutada:

- kliima ja elurikkus
- ringmajandus
- kaasav ja sidus majandus
- finantskirjaoskus ja majanduslik kindlustunne

Lisaks nendele neljale valdkonnale tehti kindlaks ka viies, mis on eriti oluline organisatsioonisiselt: aus ja läbipaistev organisatsioonikultuur (mis hõlmab nii töötajatega seotud sotsiaalseid küsimusi kui ka ettevõtte üldjuhtimist).

Need 4+1 mõjuvaldkonda on lähtepunktiks LHV jätkusuutlikkuse strateegiale, millest lähtutakse strateegiliste suundade ja põhiliste tulemusnäitajate määramisel, sihtide seadmisel ning roheliste toodete ja teenuste väljatöötamisel, ja 2021.–2023. aasta tegevuskavale, milles tehakse kindlaks strateegilised äri võimalused ja millega suurendatakse positiivset mõju.

Kõiki neid fookusvaldkondi juhitakse kolmel tasandil:

- LHV tegevuse positiivse ja negatiivse mõju valdkonnad (nt finantsotsuste mõju keskkonnale ja ühiskonnale);
- LHV kui organisatsioon (st juhtimis- ja organisatsioonilised mõjud, nt „kord majja“-tegevused);
- LHV laiem mõju ühiskonnas (tegevused, mis toetavad ja suunavad üldisemat süsteemset muutust Eesti ühiskonnas).

Käesolevas aruandes antakse ülevaade meie praegusest olukorrast ja esialgsetest sammudest, mis aitavad juhtida neid mõjuvaldkondi varasemast süstemaatilisemalt.

3.2 Panus kestlikku arengusse

Meie peamised ESG ja jätkusuutlikkusega seotud mõjud aitavad selgelt kaasa probleemide lahendamisele ühiskonnas. Meile annab kindlust see, et oluliste mõjuvaldkondade väljaselgitamisel võtsime põhjalikult arvesse üleilmset ja kohalikku statistikat praeguse olukorra ja vajaduste kohta seoses mitmesuguste keskkonna- ja sotsiaalsete küsimustega. Nägime, et saame oma äritegevusega leevendada ühiskonnas mitut valupunkti.

See annab meile hea lähtekoha, et siduda oma ESG ja jätkusuutlikkuse strateegia ÜRO kestliku arengu eesmärkides esile tõstetud ühiskonna arenguvajadustega. Oleme võtnud kohustuse viia oma tegevus vastavusse ÜRO kestliku arengu eesmärkidega.

Meie töö meie kõige olulisemates kestlikkusega seotud valdkondades aitab saavutada järgmisi ÜRO kestliku arengu eesmärgi ja nende alameesmärgi.

Kestliku arengu eesmärk (SDG)	Kitsam SDG-eesmärk, mille saavutamisele LHV kaasa aitab	Milline on LHV panus?
1. eesmärk Kaotada kõikjal vaesus mis tahes kujul	1.2. Vähendada 2030. aastaks vähemalt poole võrra nende igas vanuses meeste, naiste ja laste osakaalu, kes kannatavad vaesust mis tahes mõõtmisega vastavalt riiklikule määratlusele 1.4. Tagada 2030. aastaks, et meestel ja naistel, eelkõige vaestel ja ebasoodsas olukorras olevatel inimestel, oleksid ühesugused õigused majanduslikele ressurssidele, kaasa arvatud juurdepääs põhiteenustele, õigus omada ja kontrollida maad ja muud vara, õigus pärida, õigus loodusressurssidele, uuele tehnoloogiale ja finantsteenustele, sh mikrorahastusele	- Arvestame oma põhitegevustes sotsiaalsete ja keskkonnakaalutlustega - Investeeringe finantskirjaoskuse kasvu
8. eesmärk Edendada püsivat, kaasavat ja kestlikku majanduskasvu, täielikku ja tootlikku tööhõivet ning inimväärse töö tagamist kõigile	8.3. Propageerida arengule suunatud tegevuspoliitika, et toetada viljakaid tegevusi, inimväärsete töökohtade loomist, ettevõtlust, loovust ja innovatsiooni ning ergutada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja kasvu, tehes muu hulgas kättesaadavaks finantsteenused 8.10. Tugevdada riikide finantseerimisasutuste suutlikkust soodustada panga-, kindlustus- ja finantsteenuste kasutamist ning tagada nende teenuste kättesaadavus kõigile	Edendame kestlikku kasvu, loome töökohti, toetame ettevõtlikkust ja innovatsiooni
7. eesmärk Tagadataskukohane, usaldusväärne, kestlik ja kaasaegne energia kõigile	7.1. Tagada 2030. aastaks taskukohane, usaldusväärne ja kaasaegne energia kõigile 7.2. Suurendada 2030. aastaks oluliselt taastuvenergia osakaalu ülemaailmselt toodetavas energias	- Pakume kliendile võimalust valida rohelisi finantsteenuseid - Kontrollime hoolsamalt äriklientide ja partnerite tegevuse vastavust ESG nõuetele
12. eesmärk Tagada kestlikud tarbimis- ja tootmisviisid	12.2. Saavutada 2030. aastaks loodusvarade kestlik majandamine ja tõhus kasutamine 12.6. Stimuleerida ettevõtteid, eelkõige suurettevõtteid ja rahvusvahelisi kontserne, tegutsema kestlikult ning lisama kestlikkust käsitlevat teavet oma aruannetesse	- Võtame äriotsustes arvesse keskkonnategureid - Edendame vastutustundlikku laenamist ja tarbimist
13. eesmärk Tegutseda kiirelt ja otsustavalt kliimamuutuste ja nende mõjuga võitlemiseks	13.2. Lülitada kliimamuutustega võitlemise meetmed riiklikesse tegevuspoliitikatesse, tegevuskavadesse ja planeerimisse 13.3. Täiustada haridust, teadlikkuse suurendamist ning inimeste ja asutuste suutlikkust kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise, nende mõju vähendamise ja nende eest varase hoiatamise valdkonnas	Toetame finantssektori kestlikku arengut, kutsudes üles võtma kasutusele keskkonnasäästlikke äritavasid nii finantssektoris kui ka riigi tasandil

3.3 Koostöö sidusrühmadega

Usume LHV-s, et jätkusuutlikkus on pidev õpiprotsess. Küsime pidevalt endilt ja oma sidusrühmadelt, kuidas saaksime oma tegevusega kõige enam mõju avaldada. Kaasame sidusrühmi ja väliseksperthe, et paremini mõista kestlikkuse laiemat tausta, probleeme ja suundumusi, ühiskonnaliikmete ootusi meile ja meie otsuste laiemaid tagajärgi.

Meie jaoks on sidusrühmad need rühmad ja üksikisikud, keda LHV oma tegevusega mõjutab ja kes võivad omakorda pikemas või lühemas perspektiivis mõjutada LHV tegevust.

Peame pidevat dialoogi nende sidusrühmadega, kellega meil on kõige vahetumad suhted ja kellega koostööd tehes saaks LHV oma mõju ühiskonnas suurendada. Ent peame sidet ka nende sidusrühmadega, kes kujundavad finants-turu suundumusi ja kehtestavad nõudeid.

Sidusrühmade kaasamine

Meie peamised sidusrühmad, nende kaasamine ja nende peamised ootused LHV-le:

	Kuidas me kaasame	Peamised ootused ja tõstatatud teemad
Kliendid	Aktiivne kommunikatsioon ja arutelud, ESG-küsimustik laenu taotlemisel, rohelised tooted ja teenused	Kaasamine, teadmiste suurendamine
Töötajad	Iga-aastane uuring, individuaalse arengu ja tulemuste ülevaated, seminarid kestlikkuse teemal	Tagasiside, kaasamine, organisatsioonisisese suutlikkuse suurendamine
Aksionärid	Aksionäride üldkoosolek, aktiivne kommunikatsioon, ESG-aruandlus	Kasumlikkus, kaasamine, tagasiside
Poliitikakujundajaid, reguleerijad	Liikmesus riigi kestlikkusalasates töörühmades, vahetu kommunikatsioon riigiametnikega	Sisend poliitikakujundamisse ja teave EL-i kestlikkus- ja aruandluslaste õigusaktide kohta
Ärивõrgustikud, finantssektor	Aktiivne osalemine Eesti Pangaliidus, algatuses FinanceEstonia ja koostööplatvormil Rohetiiger	Juhtroll ESG edendamisel
Tarnijad, koostööpartnerid	Vahetu kommunikatsioon	Jätkusuutlikkuse kaasamine väärtusahelasse
Kestlikkuse valdkonna organisatsioonid	Aktiivne liikmesus kestlikkust käsitlevates algatuses ja organisatsioonides, ESG toimikonna juhtimine Eesti Pangaliidus, UNEP FI PRB liikmesus	Kestliku arengu rahastamine, rohepöörde võimaldamine
Laiem avalikkus ja ühiskond	Aktiivne kommunikatsioon, avalikud üritused ja konverentsid, ülikoolid, ajakirjandus ja muu meedia	Läbipaistvus, õiglasused ja eetilised äritavad

Sidusrühmade kaasamine ESG ja jätkusuutlikkuse olulisuse analüüsi ja strateegiaprotsessi

Meie ESG olulisuse analüüsi tulemuste kontrollimise ning LHV ESG strateegia ja tegevuskava koostamisse olid kaasatud Eesti tippeksperdid sotsiaalsete ja keskkonnamõjude hindamise valdkonnas.

Mitme seminari käigus töötasid LHV strateegilise tegevuskavaga umbes 20 eksperti (teadlased, avaliku sektori esindajad, koostöövõrgustikud ja valitsusvälised organisatsioonid, ettevõtjad). Saadud sisendit võeti arvesse LHV Grupi sotsiaalsete ja keskkonnamõjude juhtimise praeguste tegevuste hindamisel ja strateegiliste tegevuste kavandamisel.

Juhtroll jätkusuutliku äritegevuse arendamisel Eestis

- LHV on ühinenud ÜRO Keskkonnaprogrammi finantssalgatuse (UNEP FI) vastutustundliku panganduse põhimõtetega ja osaleb aktiivselt mitmes selle algatuse töörühmas. Oleme selles võrgustikus, mis esindab peaaegu poolt maailma pangavaradest, ainuke Eesti pank.
- Juhime Eesti pankasid esindava Eesti Pangaliidu jätkusuutliku panganduse toimkonda, mis tegeleb ESG rakendamise küsimustega.
- FinanceEstonia (organisatsioon, mis toetab Eestis finantssektori arengut, innovatsiooni ja teenuste eksporti) ja selle ESG töörühma aktiivse liikmena anname oma panuse kestliku panganduse põhimõtete levitamisse kogu finantssektoris.
- Oleme üks Rohetiigri asutajaliikmeid: see on Eesti algatus, mille eesmärk on tõsta kohalike organisatsioonide keskkonnateadlikkust, teha koostööd riigiga ja koolitada ettevõtteid, et nad teeksid oma organisatsioonides parimaid keskkonna huvides olevaid muudatusi ja nõuaksid seda ka oma tarnijatelt.
- Teeme jätkusuutlikkuse algatustes koostööd teiste organisatsioonidega ja jagame oma ESG teekonnal saadud kogemusi regulaarselt teiste ettevõtetega. Meie juhtkonna ja ESG töörühma liikmed räägivad konverentsidel ja seminaridel meie ESG kogemustest ja sellest, kui tähtis on liikuda rohelisema majanduse ja kaasavama ühiskonna poole.
- Teeme koostööd ülikoolidega, et levitada teadmisi finantssektori kestlikkusest ja juhtida tähelepanu vajadusele suurendada akadeemilistes ringkondades suutlikkust ettevõtete ESG küsimustega seotud teemadel.
- Oma ESG projekti paremaks rakendamiseks ja parima tava uurimiseks teeme pidevalt koostööd välisekspertidega.
- Suhtleme regulaarselt mittetulundusühenduste ja avaliku sektoriga (eriti ESG valdkonna regulatsiooni küsimustes).
- Esineme regulaarselt riiklikel konverentsidel ja üritustel, mis käsitlevad ESG-d ja kestliku rahanduse teemasid.
- Korraldame seminare teiste ettevõtete ja organisatsioonidega, kus räägime oma edusammudest, ettevõtte tegevuse kestlikkuse tähtsusest ja rohelise rahanduse tulevikust.

4. ESG juhtimine

2020. aasta lõpus võtsime vastu grupiülese ESG poliitika, milles on kehtestatud kestlikkusalased sihid, eesmärgid ja toimumisviisid Grupi kõigi tütarettevõtete jaoks.

Samal ajal kinnitasime ka ESG põhiliste tulemusnäitajate tegevuskava aastateks 2021–2023, mis aitab meil rakendada mõõdetavat kestlikkuse juhtimist ja saavutada meie SMART-eesmärke. Tegevuskava ajakohastatakse igal aastal, pidades silmas, et andmevajadused ja andmete kättesaadavus muutuvad pidevalt.

ESG poliitikaga on kindlaks määratud ka Grupi ESG kõrgema juhtimistasandi struktuur ja ülesanded. ESG juht vastutab kõigi igapäevaste ESG küsimuste eest, Grupi tegevjuht juhtorgani liikmena kannab lõppvastutust ESG järelevalve eest, kõik tütarettevõtete juhid vastutavad igapäevaste ESG küsimuste järelevalve eest oma ettevõttes ning kommunikatsioonijuht vastutab keskkonna- ja sotsiaalsete küsimustega seotud väliskommunikatsiooni eest ja on kontaktisikuks kõigile avalikkuselt tulevatele kestlikkusega seotud päringutele. Alates 2020. aastast on meil ka ESG küsimustele keskenduv töörühm, kes allub otseselt panga tegevjuhile. 2021. aastal hakkasime tõsiselt tegelema organisatsioonisese ESG-alase pädevuse suurendamisega, mille tulemusena on kasvanud meie ESG töörühm ja vastavuskontrolli, krediidi- ja riskijuhtimise ning varahalduse osakondades on nüüd ESG valdkonnale keskendunud spetsialistid.

ESG grupiülese juhtimise peamine eesmärk on jätkusuutlikkuse põhimõtete sujuv integreerimine kõigisse asjakohastes tegevustes, protsessidesse, strateegia väljatöötamisse ja riskijuhtimisse.

4.1 ESG juhtkomitee

2021. aasta märtsis alustas tegevust ESG juhtkomitee, mis on LHV Grupi ESG küsimustega tegelev kõrgetasemeline juhtorgan. Komitee järgib LHV Grupi nõukogu vastu võetud ESG poliitikat ja see asutati eesmärgiga tagada mitmesuguste ESG projektide ja protsesside väljatöötamine ja rakendamine kogu Grupis, et suudaksime saavutada kõik oma eesmärgid. Komitee koordineerib ka ESG projektidest, õigusaktidest ja ESG arengutest tulenevat infovoogu ja nõustab LHV tütarettevõtete juhtkondade liikmeid ESG-ga seotud tegevustes, et need viidaks ellu kooskõlas LHV äristrateegiaga, väärtustega, strateegiliste ESG eesmärkide ja ESG juhtimise parima tavaga. Praegu on käimas LHV-s nõuetekohase ESG juhtimissüsteemi loomise protsess, mille eesmärk on integreerida ESG ja kestlikkuse küsimused kõigisse ärifunktsioonidesse ja -protsessidesse, kus vastavad põhimõtteid on võimalik rakendada, ja kaasata kõik juhid vastavates äriüksustes. Oleme analüüsinud finantsettevõtete parimaid ESG juhtimise tavasid kogu maailmas ja

teeme tööd meie enda ESG juhtimisstruktuuri ja -tavade parandamisega, et need aitaksid meil tõhusamalt rakendada vastutustundliku panganduse põhimõtteid ja saavutada jätkusuutlikkuse eesmäärke.

Komitee kohtub kord kuus ja sellesse kuuluvad Grupi tegevjuht, LHV Panga juhatuse esimees, LHV Panga riskijuht, LHV Panga finantsjuht, LHV Kindlustuse juhatuse esimees, LHV Varahalduse juhatuse esimees ja ESG juht.

4.2 Kooskõla muude tegevuspoliitikate ja menetlustega

Lisaks LHV-s vastu võetud ESG poliitikale ja põhiliste tulemusnäitajate tegevuskavale oleme oluliselt parandanud ja täiendanud oma laenupoliitikat (muu hulgas oleme koostanud välistamisnimekirja tegevustest, mida me ei rahasta) ning personali- ja tasustamispoliitikat, samuti eetikapoliitikat, et toetada jätkusuutlikkuse põhimõtete rakendamist ja meie ESG eesmärkide elluviimist. LHV Varahaldus on eraldi vastu võtnud pensionifondide juhtimise vastutustundliku investeerimispoliitika ja rakendab seda. Samuti vaatame praegu läbi ja uuendame oma riskipoliitikat, ajakohastades seda ESG valdkonnas, ning 2021. aastal uuendasime ka Grupi eetika-koodeksi, et muuta oma tegevus ja organisatsioonikultuur veelgi kaasavamaks ja suurendada mitmekesisust.

Alates 2021. aasta juunist oleme oma äriklientide laenuototluse protsessi lisanud ka ESG küsimustiku. LHV Groupis on praegu töös umbes 10 ESG projekti eesmärgiga rakendada meie tegevustes vastutustundliku panganduse ja ESG põhimõtteid. Need projektid hõlmavad poliitika rakendamist, andmeid ja põhilisi tulemusnäitajaid, ESG juhtimisstruktuuri, kommunikatsiooni, ESG aruandlusstandardeid, organisatsioonisisese suutlikkuse suurendamist, laenuandmisprotsesse, ESG nõuetele vastavuse kontrolli ja regulatiivse löhe analüüsi, portfelli ja klientide hindamist ESG seisukohast ja ESG riskide juhtimise raamistiku loomist. 2022. aastal kavatsime ajakohastada portfelli mõjuanalüüsi, laiendades seda varahaldusele. Meie eesmärk on oma mõju regulaarselt ümber hinnata ja jälgida, et meie strateegiline jätkusuutlikkuse alane tegevus oleks kooskõlas portfelli analüüsi uusimate tulemustega.

4.3 ESG riskide juhtimine

Mõistame vajadust hinnata ESG-ga seotud riske ning suurendada oma otsustusprotsessides läbipaistvust ja vastutustunnet. Jätkusuutlikkuse ja vastutustundlikkuse põhimõtetest lähtudes oleme koostanud ja avaldanud loetelu ärivaldkondadest, mis on vastuolus meie laenupoliitika ja jätkusuutlikkuse eesmärkidega.

Mõistame ka seda, et piisav ESG riskide juhtimise raamistik on vastutustundlike kliendisuhete alus ja ülimalt tähtis selleks, et saaksime toetada oma kliente nende kestlikkuse suurendamise teekonnal ja vähendada ESG-ga seotud riske. Seepärast jätkame tööd jätkusuutlikkuse põhimõtete integreerimisega oma riskijuhtimistavadesse ja -poliitikasse ning kavatsime edaspidi luua eraldi ESG riskide juhtimise raamistiku.

Peale selle tutvume põhjalikult seadusandlike algatustega, mis mõjutavad meie edasist tööd jätkusuutlikkuse valdkonnas. Üks selline algatus on EL-i taksonoomia. Taksonoomia rakendamine ja oma tegevuse sellega kooskõlla viimine on samuti üks meie praeguseid prioriteete ja on aluseks meie ESG hindamiskriteeriumide ja -meetodite väljatöötamisele. Taksonoomia rakendamine ei ole meile toeks mitte üksnes meie ESG andmete analüüsimisel ja hindamismeetodite ja -protsesside väljatöötamisel, vaid on ka sillaks meie ja meie äriklientide vahel, aidates neil oma jätkusuutlikkusalast tegevust läbipaistvamaks muuta ja suurendades nende teadlikkust ESG riskide juhtimisest ja aruandlusest.

4.4 Vastutustundlikud investeeringud

Vastutustundlike investeeringute põhimõtted ja ESG tegurite analüüs on LHV-s lahutamatu osa investeeringute analüüsimise protsessist. Tänu sellele on analüüs terviklik, võttes arvesse nii ESG-d kui ka traditsioonilisi investeeringute analüüsi tegureid, nagu põhinäitajad ja väärtuse hindamine. ESG aspektide hindamine analüüsi osana lähtub olemasolevate ja potentsiaalsete investeeringute jaotusest sektori- ja vajaduspõhistesse alarühmadesse (võttes arvesse konkreetse ettevõtte peamisi ESG riske). Meie eesmärk on koostada asjakohaste sektorite jaoks loetelu ESG-alastest põhiprobleemidest. ESG teabe allikaks on avalik teave, sh finantsaruanded, ESG ja jätkusuutlikkuse aruanded, pressiteated, ettevõtete juhtkonna koosolekud ja muu sobiv teabematerjal. LHV teerajaja rolli näitab ka see, et LHV Varahaldus asutas 2020. aastal Eesti esimese rohelise pensionifondi ja suurendame pidevalt oma klientide ja avalikkuse teadlikkust roheliste investeeringute potentsiaalsetest eelistest ja tulevikust. Usume, et investeerimises kestlikkuspõhimõtete järgimine ja nende propageerimine klientidele teenib kõige paremini meie klientide pikaajalisi huve.

5. Mõjuvaldkondade juhtimine

5.1 Keskkond

Mõistame, et ettevõtete tegevuseks ja majanduse arenguks kulub sageli loodusvarasid. Ent tunnistame ka seda, et kasvada ja väärtust luua saab ka teistmoodi, jätkusuutlikumal viisil. Finantsasutused saavad oma tegevuse ja toodetega teha palju ära selleks, et kutsuda esile positiivseid muutusi ning edendada innovatsiooni, loovuse ja ettevõtlikkuse abil jätkusuutlikke äritavasid. LHV soovib tegutseda jätkusuutlikult ja Eesti ettevõtteks tahame aidata Eesti majandusel kohaneda, et saavutada kliimaeesmärgid.

Selleks LHV:

- aitab kaasa Pariisi kliimaleppe eesmärkide saavutamisele;
- toetab Eesti eesmärki jõuda aastaks 2050 kliimaneutraalse majanduseni;
- on avatud uue majanduse pakutavatele võimalustele;
- teeb positiivsemate muutuste saavutamiseks koostööd ettevõtteväliste sidusrühmadega (nt Eesti Pangaliit, väliskonsultandid ja -organisatsioonid, et suurendada suutlikkust);
- järgib rohelise kontori põhimõtteid ja jälgib oma iga-aastast ökoloogilist jalajälge, et saada 2022. aastaks CO₂-neutraalseks ettevõtteks.

Finantsasutuse jätkusuutlik äritegevus tähendab, et tootepakkumisse ja -arendusse on järjepidevalt kaasatud tavad, mis toetavad ESG-eesmärkide saavutamist. Tänapäevaseks oleme välja töötanud spetsiaalsed laenupakkumised, mis motiveerivad kliente tegema keskkonnasäästlikke tarbimisotsuseid. Oleme koostanud ja avalikustanud ka välistatavate tegevuste nimekirja – need on tegevused, mis ei ole kooskõlas meie laenupoliitika ning jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtetega.

5.1.1 Rohelise kontori tegevused

LHV rohelise kontori projekti idee sai alguse 2019. aastal. See kasvas välja töötajatele suunatud häkatonist. Lisaks muudele keskkonnategevustele pidasime oluliseks hoolitseda oma kontori eest. Meie jaoks oli esmatähtis muuta oma kontorite tegevus puhtaks ja keskkonnasõbralikuks. Soovisime kaasata sellesse protsessi ka töötajad, et suurendada nende teadlikkust.

Projekti esimeseks oluliseks sammuks oli luua vundament, mis oleks aluseks tulevastele tegevustele. Kutsusime kokku rohelise kontori töörühma, kelle abiga koostasime alusdokumendid: rohelise kontori põhimõtted, meespea ja tegevuskava.

LHV rohelise kontori projektil algab juba kolmas tegevusaasta. Selle aja jooksul oleme nii mõndagi saavutanud. 2020. aastal saadud rohelise kontori sertifikaat, parima rohelise kontori auhind ning meile 2021. aastal antud BREEAM-i sertifikaat innustavad meid seda tegevust jätkama.

Väikeste igapäevategevuste kõrval oleme viinud ellu suuremaid projekte, mis on pälvinud rohkem tähelepanu. Näiteks jälgime väga hoolikalt jäätmekogumist. LHV on töötanud välja tahkete jäätmete sortimise korra. Oleme loobunud prügikastidest ja paigaldanud köökidesse jäätmete liigiti kogumise konteinerid. Biojäätmel suuname koostöös Nutriloopiga ise ringlusesse: kasutame neid kontorihoone rõdudel taimede kasvatamiseks. Korraldame kampaaniaid, kus töötajad saavad tuua seisma jäänud rõivaid või ohtlikke jäätmeid kontoris kogumiskastidesse.

Iga aasta lõpus mõeldame oma süsinikujalajälge. Kogume andmeid tööreiside, kontorihoonete kasutamise, tellitud paberi, puuviljade jms kohta. Tulemusi saame võrrelda varasemate aastatega ja viia sellest lähtudes rohelise kontori tegevuskavas sisse uusi punkte, et oma keskkonnajalajälge veelgi vähendada.

Teist aastat järjest korraldame töötajate teadlikkuse suurendamiseks infohommikuid teemal „Mis on päriselt tähtis?“. Need on igas kuus toimuvad üritused, kuhu kutsume alati kaks väliskülast, kes räägivad mõnel olulisel teemal. Vestlust juhib LHV töötaja.

LHV rohelise kontori teekond on olnud lühike, kuid mitmekülgne. Meie senised saavutused sellel teel innustavad meid edasi liikuma, et kõik meie kontorid töötaksid nii keskkonnasõbralikult kui üldse võimalik. Samal ajal ei unusta me ka oma töötajaid, kellele pakume häid võimalusi algatuses osaleda ja omandada uusi teadmisi.

Oma tarneahelas kaalume mitte üksnes tavapäraseid kriteeriume (nt kvaliteet või hind), aga ka keskkonnakriteeriume. Sellise tegevuse põhieesmärk on vähendada toodete ja teenuste maksumust ning tootmisest, kasutamisest ja kõrvaldamisest (st kogu toote/teenuse elutsüklist) tulenevat keskkonnamõju. Nii saame vähendada riske inimeste tervisele ja keskkonnale. Muid olulisi muutusi tarneahelas ei toimunud.

Ehkki meie suurim keskkonnamõju tuleneb finantseerimis- ja investeerimistegevusest, pole vähem tähtis see, kuidas me igapäevaselt oma äritegevust haldame. Sellepärast tahtsime kindlad olla, et meie oma tarbimine on jätkusuutlik, meil on kord majas ja me oleme kliimaeesmärkide saavutamise püüdlustes teistele igal rindel eeskujuks.

LHV on otsustanud astuda samme keskkonnasõbralikumaks tegevuse suunas. Seda on tehtud kontorikeskkonna parandamise ja töötajate kaasamisega rohelise kontori protsessi nende teadlikkuse tõstmise kaudu. 2020. aastal pälvis LHV Tallinna kontor rohelise kontori sertifikaadi, mis kinnitab, et kontor tegutseb keskkonnasäästlikult. 2020. aasta detsembris pälvis LHV Tallinna kontor Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioonilt aasta parima rohelise kontori auhinna.

5.1.2 Meie CO₂ jalajälg

Kliimamuutuste halvimate tagajärgede vältimiseks tuleb kasvuhoonegaaside heitkoguseid märkimisväärselt vähendada. Ka meie kontorid tekitavad heidet – nii otseselt kui ka kaudselt, enamasti kütte ja elektrienergia kasutamise ning töötajate kodu ja töö vahel liikumise ja töölähetuste tõttu.

Mida oleme juba saavutanud?

2020. aasta alguses hakkasime esmakordselt koguma heitkoguste kohta andmeid ja tegime ettevõtte süsinikdioksiidi heitkoguste arvutused 2019. aasta kohta. 2022. aasta alguses tegime sama ka 2021. aasta kohta. 2020. aastal oli LHV kontoritegevuse süsinikjalajälg 865 tonni CO₂ ekvivalenti, mis teeb töötaja kohta 1,7 tonni (arvutuste tegemise aja seisuga). 2021. aasta tulemus oli 1447 tonni, mis teeb 2,2 tonni töötaja kohta. Meie tegevustasandi CO₂ jalajälg on seega suurenenud ja suurenemise peamine põhjus on andmekogumise suurenenud spetsiifilisus. 2021. aastal lisasime tegevustasandil arvutustesse mitu kategooriat. Üks peamine täiendus on kodukontori arvutuste lisamine meie 3. valdkonna arvutustesse. Kuna COVID-19 pandeemia suurendas kaugtöö vajadust, mõistsime, et peame arvesse võtma ka kodukontoreid.

Veel ühe olulise täiendusena lisasime mõõtmisse IT-serverid ja IT-tegevused. Need on peamised põhjused, miks meie CO₂ jalajälg on 2021. aastal märgatavalt suurenenud.

Meie eesmärk on saavutada võimalikult väike süsinikjalajälg, kuid samas peame mõistma, et mõõtmisüsteemi täiustades lisandub aina uusi kategooriaid ja seega suureneb ka meie CO₂ jalajälg.

LHV ajavahemiku 1. jaanuar – 31. detsember 2021 kliimamõju arvutamisel lähtusime kasvuhoonegaaside protokollide ettevõtete arvestus- ja aruandlusstandardist, mis on rahvusvaheliselt tunnustatud ja kõige laialdasemalt kasutatav kasvuhoonegaaside arvestusstandard. Standard hõlmab seitset liiki kasvuhoonegaaside heiteid: süsinikdioksiid (CO₂), metaan (CH₄), dilaammastikoksiid (N₂O), fluorosüsi- vesinik (HFC), perfluorosüsi- vesinik (PFC), väävelheksafluoriid (SF₆) ja lämmastiktrifluoriid (NF₃).

Tulemused on väljendatud CO₂ ekvivalendina, mis on universaalne kasvuhoonegaaside mõõtühik ja näitab nende erinevat potentsiaali globaalse soojenemise tekitamisel.

Globaalse soojenemise potentsiaali peegeldavad väärtused põhinevad ÜRO valitsustevahelise kliimamuutuste nõukogu (IPCC) aruannetel ja võtavad arvesse kasvuhoonegaaside mõju atmosfääris 100-aastase perioodi jooksul.

Heitekoefitsientide kindlaksmääramiseks kasutati spetsiaal- seid tunnustatud andmebaase (nt Ecoinvent v3), rahvusva- heliste uuringute aruandeid ja teaduskirjandust, valitsuste kasvuhoonegaaside inventuuriaruandeid, andmeid tarnijate kohta ja muid asjakohaseid allikaid.

Analüüs hõlmas järgmisi 3. valdkonna kategooriaid: 1. ostetud kaubad ja teenused (paber, veetarbimine, serve- rimajutus, kliendimeened, toit ja mitmesugused tooted), 2. kapitalikaubad (kontorisustus ja -tehnik), 3. kütuse ja energiaga seotud mõju (mis ei ole hõlmatud 1. ja 2. vald- konnaga), 5. tegevuse käigus tekitatud jäätmed, 6. tööreisid (lennu-, rongi-, bussi- ja laevareisid, sõidud metroo, takso ja isikliku autoga), 7. töötajate sõidud kodust tööle ja töölt koju.

Töötajate tööle- ja koju sõitude mõju hindamiseks korraldati töötajate veebiküsitlus, kus küsiti töökoha ja kodu vahemaa (otsetee ilma võimalike vahepeatusteta) ja tavaliselt kasuta- tava transpordivahendi kohta. Kokku vastas 67% töötajatest ja tulemused ekstrapoleeriti ettevõtte töötajate arvule.

Erinevused 2021. ja 2020. aasta analüüsi vahel:

- 2021. aastal hõlmas analüüs teatavaid ostetud kaupu ja teenuseid ning kapitalikaupu täiendavate heiteallikatena;
- kütuse ja energiaga seotud mõju, mis varem sisaldus 2. valdkonna heidetes, on nüüd 3. valdkonna all ning lisatud on võrgukadude mõju lähtuvalt täpsematest Eesti-põhistest heitekoefitsientidest;
- soojus- ja elektrienergia koefitsiente täiustati Eesti- põhiste andmete alusel.

Analüüs hõlmas LHV Groupi Tallinna ja Tartu kontorite tegevust. Sarnaselt varasemate aastate analüüsiga ei võetud 2021. aasta analüüsis arvesse LHV Ühendkuning- riigi kontorit (kuna andmeid saada oleks keeruline). Londoni esinduse kontori väiksuse tõttu ei eeldata, et sel on oluline mõju LHV kui terviku CO₂ jalajäljele.

Et leida CO₂ jalajälje intensiivsus töötaja kohta, jagati koond- tulemus LHV Groupi töötajate arvuga aruandeaasta lõpus.

Heited

(GRI 305:2016)

	2021	2020
Otsene (1. valdkond) kasvuhoonegaaside heide	0	0
Kaudne (2. valdkond) kasvuhoonegaaside heide (energia)	445 t/CO ₂ e	572,7 t/CO ₂ e
Muu kaudne (3. valdkond) kasvuhoonegaaside heide	983 t/CO ₂ e	292,5 t/CO ₂ e
Kasvuhoonegaaside heitemahukus	1428 t/CO ₂ e	865,2 t/CO ₂ e
Jäätmete	16 t/CO ₂ e	24,6 t/CO ₂ e
Veetarbimine	1.0 t/CO ₂ e	2,6 t/CO ₂ e

Arvutused põhinevad kogu LHV Groupi andmetel

		2021		2020	
1. valdkond	Liik	tCO ₂ e	Osakaal %	tCO ₂ e	Osakaal %
1 – otsene heide		-	-	-	-
1. valdkond kokku		-	-	-	-
2 – kaudne heide, mis on seotud ostetud elektri ja soojusega					
	Elekter (taastuvatest allikatest): Tallinna kontor	0	0	7	1
	Elekter (taastumatutest allikatest): Tallinna kontor	-	-	82	9
	Elekter kokku: Tallinna kontor	0	-	89	-
	Elekter (taastumatutest allikatest): Tartu kontor	78	5	52	6
	Soojusenergia: Tallinna kontor	357	25	407	47
	Soojusenergia: Tartu kontor	9	1	24	3
2. valdkond kokku		445	31	572	66
3 – kõik muud kaudsed heited väärtusahelas					
	*Sisseostetud materjalid (kauplemisvarade kohta)	25	2	-	-
	*Toodete turundusmaterjalid klientidele	3	0	-	-
	*Kontorimööbel	29	2	-	-
	*Kontoritehnika	238	17	-	-
	Jäätmeteke	16	1	26	3
	Veetarbimine	1	0	3	0
	Töõreisid: lennuk	54	4	22	3
	Töõreisid: rong	1	0	1	0
	Töõreisid: buss	1	0	2	0
	Töõreisid: takso	1	0	0	0
	Töõreisid: isiklik auto	10	1	6	1
	Sõidud töökoha ja kodu vahel: 2021 (634 töötajat)	308	22	234	27
	Kaudsed energia- ja kütusemõjud				
	*Elektrienergia võrgukaod	5	0	-	-
	*Soojusenergia võrgukaod	56	4	-	-
	*Soojatootmisega seotud kaudsed mõjud	237	17	-	-
	Kodukontor	19	1	-	-
3. valdkond kokku		1002		293	
Kokku		1447		865	

*Arvutustele 2021. aastal lisatud kategooriad

Jätkusuutlikumaks toimimiseks ja oma negatiivse keskkonnamõju vähendamiseks oleme koostanud kliimaneutraalsuse saavutamise kava. 2020. aastal läksime üle rohelise energia sertifikaadiga elektri tarbimisele, mis on vähendanud heitkoguseid 30%. Lisaks oleme rohelise kontori põhimõtete nimel töötades mõistagi vähendanud ka heitkoguseid. Samuti valmistame ette kohalikku ja eetilist süsinikuheite tasakaalustamise projekti, millega saame aidata tasakaalustada sellise süsinikuheite koguse, mida me oma igapäevase tööga saavutada ei saa. Arvutasime oma jalajälje rahvusvaheliselt tunnustatud kasvuhoonegaaside protokollil alusel. Teeme igal aastal uue arvutuse ja täiustame arvutusmeetodit. Püüame saada täielikumat pilti, lähtudes sellest, millistes täiendavates kategooriates saame usaldusväärseid andmeid koguda.

5.1.3 Süsinikujalajälje korvamine kohaliku innovaatilise lahendusega

2021. aastal käivitasime koostöös oma partneri eAgronomiga kohaliku pilootprojekti. eAgronom on põllumajanduse valdkonna iduettevõtte, kelle rakendatavad meetodid on veel Verra poolt sertifitseerimisel, aga kes pakub meile kohalikku lahendust, mis võimaldab meil saavutada oma esimese süsinikuheitega seotud eesmärgi: muuta oma kontoritegevus 2022. aastaks kliimaneutraalseks. Ehkki meil on eesmärgi saavutamiseks aega veel terve aasta ja saame oma kontoritegevusest pärinevat heidet veel vähemalt 15% vähendada, näeme ka seda, et järjest suureneb vajadus usaldusväärsete korvamisprojektide järele.

Koostöö eAgronomiga aitab meil saada palju parema ettekujutuse süsinikuheite korvamise süsteemidest, saame aidata parandada kohaliku mulla kvaliteeti, rikastada mulda toitainetega ja parandada mulla veepidavust, toetades samal ajal kohalikke põllumehi uue meetodi kasutuselevõtul, mida eAgronom aitab neil igapäevases põlluharimises rakendada.

Kasutame eAgronomi välja arendatud uut lahendust, mis võimaldab osta süsinikukrediiti Eesti põllumajandusettevõtjatelt, kes seovad süsinikdioksiidi õhust mulda ja parandavad seega oma põldude mulla kvaliteeti. Esimesed CO2 arvestusühikud saame eAgronomilt 2022. aasta oktoobris ja seejärel saame kinnitada, et oleme kontoritegevuses saavutanud kliimaneutraalsuse.

5.1.4 Rohelised tooted ja teenused

LHV mõju Eesti finantssektoris kasvab. Ühiskonna jaoks elutähtsa sektori osana mõjutame ümbritsevat nii otseselt kui ka kaudselt ning anname oma olulisima panuse investeeringute ja rahastamise kaudu. Seetõttu oleme otsustanud suunata põhitegevuse rahavood kooskõlastatult tegevustesse, mis toetavad üleminekut kliimaneutraalsele ja jätkusuutlikule majandusele.

Oleme välja töötanud ainulaadsed rohelised tooted, mis motiveerivad kliente tegema võimalikult keskkonnasäästlikke igapäevaseid tarbimis- ja investeerimisotsuseid. Sel viisil anname oma panuse majanduskasvu toetamisse, aidates samal ajal vähendada kasvuhuonegaaside heitkoguseid, reostust ja jäätmete teket.

Roheline kodulaen

Üks olulisemaid tarbimisotsuseid, mis inimene eales vastu võtab – nii finantskulu kui ka keskkonnamõju mõttes – on seotud oma kodu ostmisega. Kolmandik keskmise Eesti elaniku aastasest süsinikdioksiidi jalajäljest on seotud tema koduga – enamasti tuleneb see kütteks kasutatavast energiast ja majapidamises kasutatava elektrienergiaga seotud heitkogustest. Kuna soovime edendada kõige energiatõhusamate kodude ehitamist ja ostmist, pakume oma klientidele võimalust kasutada Eesti esimest rohelist kodulaenu.

Roheline autoliising

Meie eesmärk on propageerida energiatõhusate sõidukite ostmist. Kõige energiasäästlikum sõiduk on täiselektriline auto. Ent selleks, et saaksite olla kindel auto jätkusuutlikkuses, peab energia tulema üksnes taastuvatest allikatest.

Alates 2026. aastast loetakse keskkonnasõbralikeks sõidukiteks ainult selliseid sõidukeid, mille süsinikdioksiidi heide kilomeetri kohta on null. Sellele standardile vastavad ainult elektri- ja vesinikusõidukid. Seetõttu pakume autoliisingut uute tavakasutuseks ostetavate täiselektriliste sõidukite ostuks. Kooskõlas pikemaajalise strateegiaga ja sooviga anda panus Eesti kliimaeesmärkide saavutamisse, on LHV Pank otsustanud, et alates 2030. aastast ei rahasta LHV enam uute diiselmootoriga sõidautode ostu.

Roheline järelmaks

Taastuvad energiaallikad on vaieldamatult investering tulevikku. Päikesepaneelide kasutamine elektri tootmiseks ning kodude kütmine ja majapidamisvee soojendamine maasoojusenergia abil on arukas valik. Soovime, et meie kliendid kasutaksid fossiilkütustel töötavate sõidukite asemel sagedamini ühe- või kahe rattalisi elektrisõidukeid. Soovime lihtsustada energiasäästlike valikute tegemist.

Roheline investeerimislaen ettevõtetele

Eesti majandus on väga süsinikdioksiidimahukas. Seetõttu on investeerimine energiatarbimise vähendamisse, taastuvenergia tootmisse või igapäevasesse ressursitõhususse väga tulus ja annab igale ettevõttele suurema konkurentsivõime.

Roheline elamuarenduslaen

Et inimestel oleksid energiatõhusad korterid, peab keegi need ehitama. Seetõttu pakume arendajatele A-energiaklassi elamute ehitamiseks investeerimislaene tavapärasest madalama intressimääraga.

5.2 Sotsiaalvaldkond

Kuigi pankadel ja finantsinstitutsioonidel on ühiskonnas majanduskasvu edendamises oluline roll, on neil ka võime mõjutada inimeste elu ja ühiskonna üldist heaolu. Teeme oma tööd alati ausalt, läbipaistvalt ja eetilist ning paneme ülimat rõhku õiglase tehingu põhimõtete järgimisele ning partnerite, klientide ja töötajate austamisele.

Tunnistades oma rolli ja ühiskondlikku mõju kohalikul tasandil,

- eraldame raha muusika ja kunsti, hariduse, spordi ja kogukonnaürituste toetamiseks;
- võime toetada välisliikumisi ja -partnereid kohalike kogukondade kultuurilise ja majandusliku arengu edendamiseks;
- seisame majanduses tegutsevate inimeste ja ettevõtete võrdsete võimaluste eest;
- tõstame klientide usaldust LHV kui mittediskrimineeriva finantsteenuste pakkuja vastu;
- edendame finantskirjaoskust ja majandusteadmiste jagamist;
- suurendame pidevalt oma pädevust keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisvaldkonnas, et ühiskonna sidusust veelgi enam edendada.

Meie inimeste edu ja heaolu on meie äritegevuse tuum. Mõistame, et häid majandustulemusi ja kasvu ei saavutata ilma inimesteta, kes loovad väärtust, kelle eest hoolitsetakse hästi, kes täidavad südamega oma isiklikke ja kollektiivseid ülesandeid ning tunnevad end kõrgelt hinnatuna.

5.2.1 Sotsiaalne vastutus

LHV kasvades muutume üha teadlikumaks ka oma kasvavast rollist Eesti majanduses ja ühiskonnas laiemalt. Oma missioonist lähtuvalt toetame tegevusi, mis võimaldavad Eesti inimestel ja ettevõtetel julgelt tulevikule mõelda ja oma plaane teoks teha. Peame oluliseks majandusliku kindlustunde suurendamist ja majanduskeskkonna sidusamaks muutmist. Ühiskonnas laiemalt toetame eelkõige neid ettevõtmisi, mis muudavad Eesti suuremaks ja toetavad meie kogukondade võimekust. Lisaks investorite harimisele ja ettevõtjate tunnustamisele on meil mitmeid pikaajalisi- maid ja uuemaid koostööprojekte, mis aitavad nimetatud eesmärgi saavutada.

5.2.2 Finantskirjaoskus

Asutamisest alates on LHV olnud Eesti investorite kogukonna osa. Investeermisteenuste turuliidrina ja börsil noteeritud ettevõttena, mis samal ajal väärtustab suhteid investoritega, aitame aktiivselt kaasa investorite harimisele. Suhtes oma enam kui 10 000 aktsionäriga oleme avatud, läbipaistvad ja kaasavad.

- Korraldame investeerimiskooli raames tasuta seminare, kus 2021. aastal osales üle 8200 inimese (2020. aastal oli osalejate arv 7400). Sel aastal toimusid enamik seminare veebis.
- Igal aastal korraldame ka aktsiamängu Börsihai. Sel aastal jõudis osalejate arv 9387-ni (2020: 6576).
- Kolmandat aastat järjest korraldasime finantskirjasoskuse reklaamikampaania, mis aga seekord oli suunatud ennekõike vene keelt rääkivatele Eesti noortele. Näitasime oma sotsiaalmeediakanalites õpetlikke videoklippe sellest, kuidas rahaga ümber käia.
- Koostöös Tartu Ülikooliga valmistasime ette vabaaine „Kaasaegse pangandusettevõtte toimimine LHV Panga näitel“; loengusarjale registreerus 39 üliõpilast.
- Osalesime Eesti Pangaliidu korraldatud finantskirjaoskuse edendamise projektides.
- Toetasime Äripäeva korraldatud Investor Toomase konverentsi, Investeermisklubi läbi viidud investeerimisfestivali, Naiste Investeermisklubi ja aktsiakoolitust.

5.2.3 Sponsorlus

Võimaluste piires toetab LHV ettevõtmisi ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Eelistame sponsorprojektide puhul pikaajalist sisulist koostööd.

Eesti kultuur ja ühiskond

- Eesti muusika päevad – juba kuus aastat oleme toetanud Eesti uue heliloomingu autasu väljaandmist, mille 2021. aastal pälvis Rasmus Puur.
- Enn Soosaare Sihtasutus – toetame eetilise esseistika auhinna väljaandmist. 2021. aastal pälvis auhinna Jüri Saar.
- Muusikafestivalid Sõru Saund ja Mägede Hääl – üritused, mis toovad muusikat väikestesse kohtadesse.
- Toetusprogrammi „Kes teeb ära?“ konkursile esitati 53 kogukondlikku projekti. Põhitoetuse sai Järva-Jaani Tuletõrje Selts kohaliku komandohoone renoveerimiseks.
- Lisasime LHV pangakaartidele annetusfunktsiooni, mille abil kliendid saavad iga kord, kui nad kaarti kasutavad, mugavalt annetada enda valitud heategevusorganisatsioonile. Aasta lõpuks olid kliendid annetanud 12 organisatsioonile kokku 64 000 eurot.

Sport ja tervislik eluviis

- Eesti Jalgpalli Liit – LHV Pank on olnud Eesti Jalgpalli Liidu ja Eesti rahvuskoondise peatoetaja 2010. aastast alates. Lisaks oleme loonud LHV jalgpallikaardi tugisüsteemi, mille kaudu 2021. aastal toetasime Eesti jalgpalliklubisid 90 502 euroga.
- Eesti Optimist Klassi Liit – toetame Eesti purjespordi arengut.
- Rally Estonia – teist aastat järjest toetasime autoralli maailmameistrivõistluste etappi Eestis.
- Simple Session – kolmandat aastat oli LHV aasta ekstreemspordi tippsündmuse üks peatoetaja.
- Eesti Laskesuusatamise Föderatsioon – sõlmisime lepingu Eesti laskesuusatamise toetamiseks olümpia-aastal, kui Eestis toimub laskesuusatamise MK-etapp.
- Korraldame ettevõtetevahelist jalgpalliturniiri LHV Cup, mis 2021. aastal toimus viiendat korda.

Eesti majandus ja ettevõtlus

- EY Eesti aasta ettevõtja konkurss – oleme alates 2012. aastast Eesti aasta ettevõtja konkursi üks peatoetaja. 2021. aastal nimetati aasta ettevõtjaks Priit Kallas.
- Noore ettevõtja preemia – koostöös Eesti Kaubandus-Tööstuskajaga andsime välja preemia silmapaistvale ja innovatiivse mõtlemisega noorele ettevõtjale. Sel aastal pälvis preemia Martin Vares.
- Äriplaani konverents, investeerimisfestival, Investor Toomase konverents – koostöös Äripäevaga toetasime Eesti suurimate äri- ja investeerimiskonverentside korraldamist.

Toetame oma teadmiste, LHV-teemaliste kingituste, nõuanete ja oma inimeste esinemisega ka väiksemaid kohalikke algatusi. Teeme koostööd ülikoolidega. Oleme Eesti Info- ja Tehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ning Eesti Tööstus- ja Kaubanduskeskuse liige. Peame oluliseks aidata Eesti tootjaid ja ettevõtjaid, tarbides teadlikult nende tooteid ja teenuseid.

5.2.4 Sotsiaalne mõju müügi ja kanalite kaudu

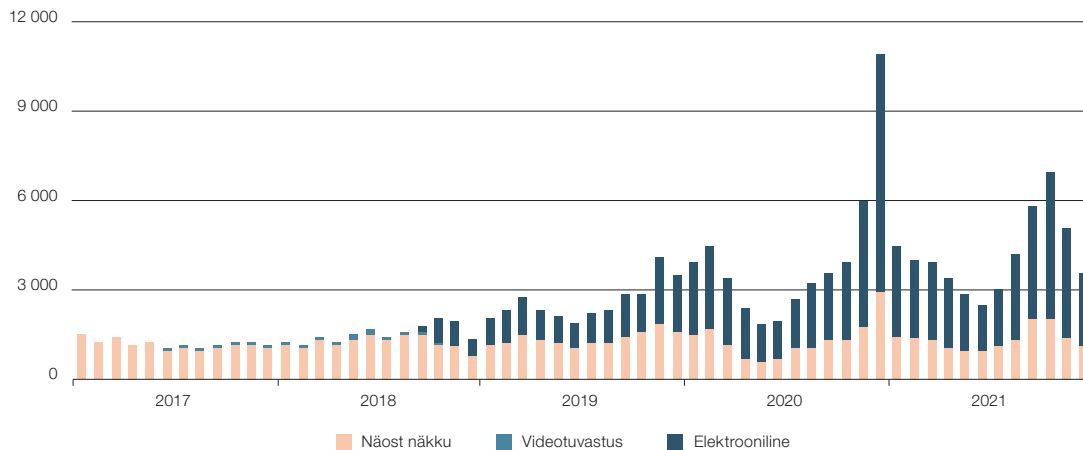
Meie eesmärk on aidata kliendil kasutada meie tooteid ja teenuseid võimalikult hästi ja hõlpsalt. 2020. ja 2021. aasta olid COVID-19 tõttu erilised, kuna sotsiaalse distantsi hoidmise vajadus suurendas elektrooniliste kanalite tähtsust äritegevuses ja ühiskonnas veelgi. See näitab selgelt, et keskendumine digitaalsetele kanalitele on õige tee meie teenuste kõigile kättesaadavaks tegemisel.

Eesti parimad elektroonilised kanalid

LHV jaoks on jätkuvalt tähtis elektrooniliste kanalite arendamine, et meie internetipank ja mobiilirakendus toetaksid kõigi meie teenuste kättesaadavust. Viimaste aastate jooksul oleme põhitähelepanu pööranud erakliendile suunatud teenustele, kuid arusaadavalt soovime samasugust kogemust pakkuda ka ärikliendile.

2021. aastal saime igas kuus juurde umbes 3000–5000 uut klienti. Üle poole meie uutest klientidest avavad pangakontod meie elektroonilise kanali kaudu. Oleme kasvutendentsi täheldanud varasematelgi aastatel, kuid 2021. aasta on näidanud, et enamik kliente saab meie teenuseid kasutada eemalt ja võrgus.

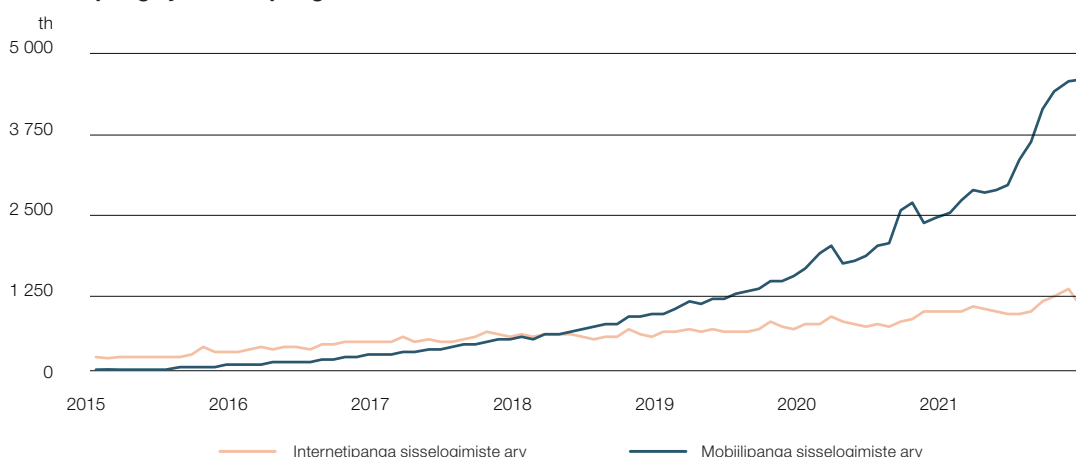
Kliendi tuvastamine kliendisuhte loomisel (erakliendid)

Mobiilipanga rakendus kogub kiiresti populaarsust ja järgmisel aastal täiendame ka oma internetipanga kasutajaliidet, suurendades selle kasutusmugavust. Kliendid kasutavad elektroonilisi kanaleid iga aastaga rohkem ja teeme jätkuvalt palju tööd selleks, et nende kanalite kasutajakogemus oleks võimalikult sujuv.

Internetipanka ja mobiilirakendusse sisselogijate arv kasvas möödunud aastal vastavalt 40% ja 82%. See tähendab, et kliendid kasutavad elektroonilisi kanaleid veelgi rohkem kui varem.

LHV internetipanga ja mobiilipanga kasutamise aktiivsus

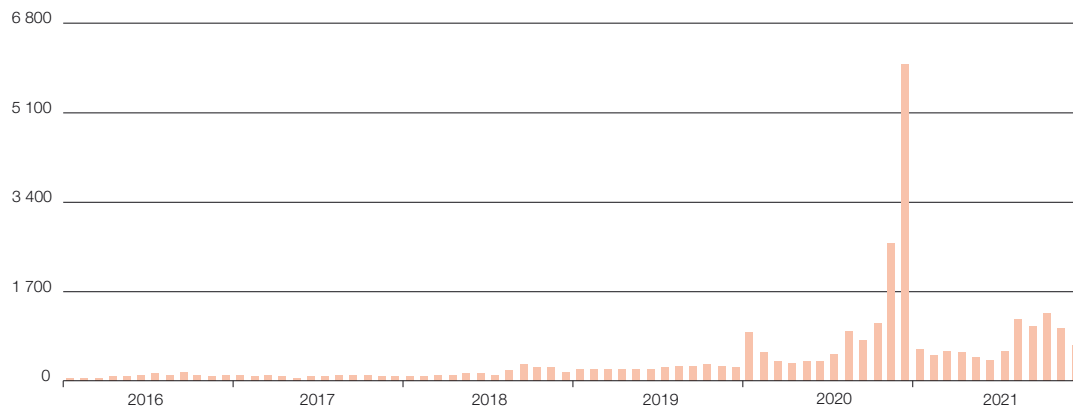

LHV-s on võimalik internetipanga või mobiilirakenduse kaudu avada kiiresti ja sujuvalt konto ka alaealistele lastele. Konto avamiseks on vajalik ainult lapsele Eestis väljastatud ID-kaart, pass või elamisloakaart. Oleme näinud kasvusuundumust, mis näitab, et lastele pangakontode avamine

muutub aina populaarsemaks.

LHV on ka esimene pank maailmas, mis pakub mobiilirakenduse kaudu virtuaalse ISIC-üliõpilaspileti tellimise võimalust. Virtuaalne üliõpilaspilet tähendab seda, et õpilased ei

Uued lapsekontod

vaja enam oma staatuse tõendamiseks või rahvusvaheliste allahindluste saamiseks plastkaarti. Kõik meie pangakaarte omavad kliendid näevad meie mobiilirakenduse abil oma kaardi PIN-koodi. See tähendab, et oleme märkimisväärselt vähendanud tavaliselt posti teel saadetavate teadete arvu. Kliendid saavad oma mobiilirakenduses kasutada ka ApplePay ja Google Pay digirahakotti – seega pole neil vaja plastkaarte kaasas kanda.

Kogu meie tegevus toetub kliendisegmentidele ja nende segmentide ainulaadsetele vajadustele.

Meie eesmärk on pakkuda kõiki oma tooteid ja teenuseid veebis ning positiivse kliendikogemuse toetamiseks müügi-tegevust segmentide kaupa veelgi paremini planeerida.

Oleme lihtsustanud oma äriklientide elu sellega, et oleme teinud pangakonto avamise mobiilipanga kaudu väga mugavaks. Tänu sellele on meie klientidel rohkem aega tegeleda asjadega, mis aitavad kaasa nende äri õnnestumisele.

Keskendumine kliendikogemusele

Positiivne kliendikogemus on iga ettevõtte jätkusuutliku kasvu jaoks väga oluline ja see on ka meie jaoks ülitähtis. Positiivne kliendikogemus soodustab lojaalsust, aitab meil kliente hoida ja julgustab neid brändi propageerima. Seetõttu oleme oma kanalite arendamisel arvestanud ka nägemispuudega inimeste vajadustega.

Nagu eelmistel aastatel, keskendume ka nüüd finantskirjatoskuse edendamisele. Seetõttu töötame oma e-kanali jaoks välja eelarveplaneerimist hõlbustavat programmi, mis aitab klientidel veelgi targemaid finantsotsuseid langetada. Järgmisel aastal on meil eesmärgiks töötada välja protsess, mis

innustab kliente raha säästma ja samal ajal mõistma investeerimise tähtsust.

Oleme alati oma müügi- ja turunduskampaaniate kavandamisel ning kliendile parimat võimalikku lahendust pakkudes vastutustundlikud. Püüame arvestada võimalikult palju oma klientide arvamuste ja eelistustega. Kogu meie tegevus toetub kliendisegmentidele ja nende segmentide ainulaadsetele vajadustele. Meie eesmärk on pakkuda kõiki oma tooteid ja teenuseid veebis ning positiivse kliendikogemuse toetamiseks müügitgevust segmentide kaupa veelgi paremini planeerida.

5.2.5 Meie ühiskondlik mõju tööandjana

Suure tööandja ja ühiskonnas silmapaistvat rolli täitva ettevõttena vastutab LHV oma tegude, sõnade ja töömeetodite eest. LHV kasutab oma mõjukust selleks, et edendada kõrgeid eetilisi standardeid ja kaasavat lähenemist kõigis suhetes klientide, investorite ja töötajatega. Meie eesmärk on olla vastutustundlik organisatsioon, kuid samuti loodame anda oma panuse üleüldisesse süstemaatilisse muutusesse kestlikuma suhtumise ja kaasavama ühiskonna poole.

Eeldame samu väärtusi ka oma töötajatelt ning lähtume sellisest mõtteviisist ka organisatsioonisiseselt kõigis oma igapäevategevustes ja protsessides. Korraldame oma töötajate hulgas nende tööelu erinevates etappides – näiteks töölt lahkumisel ja katseaja lõpus korraldatavate vestluste käigus – mitmesuguseid küsitlusi, et hinnata, millisenäevad meid töötajad ja kuidas saaksime ennast parandada. Igas kvartalis toimub tööühmade juhtidele parimate tavade seminar, kus paljud neist jagavad oma kogemusi ja ideid töökoha paremaks muutmise kohta.

2020. aastal võtsime kasutusele uue töötajate kaasatuse uuringu: Gallup Q12. See on rahvusvaheline uuringuformaad, mille eesmärk on mõõta töötajate kaasatust. Uuring koosneb 12 küsimusest, mis kõik mõeldavad töötajate rahulolu mõjutavaid tegureid. See formaat on andnud rahvusvaheliselt häid tulemusi, suurendades töö tulemuslikkust ja aidates parandada töötajate ja juhtide vahelist kommunikatsiooni. Sel aastal viisime läbi kaks uuringut, mais ja oktoobris. Tulemused olid väga kõrged, mais 4,6 (5 punkti skaalal) ja oktoobris 4,5.

Samuti oleme näinud, et tänu Q12 formaadi raames toimivatele vestlustele on paranenud meeskondades töökliima ja omavaheline suhtlemine tähtsates küsimustes.

Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimisest hoidumine

LHV on võrdõiguslikkusest lähtuv õiglane ja kaasav tööandja, kes edendab ja järgib alati mittediskrimineerivaid äri- ja personalitavasid. Juhtimis- ja värbamisprotsessis juhindume kõige kõrgematest eetikastandarditest, inimõigustest ja võrdsete võimaluste poliitikast. Oma personalipoliitikas lähtume kõigis värbamis- ja edutamisosustes sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt võrdsetel alustel põhinevatest ja mõõdetavatest omadustest, nagu haridus, oskused ja kogemused, ning vajaduse korral õigusaktidest tulenevatest nõuetest.

LHV peab tähtsaks, et puuetega inimesi ei diskrimineeritaks. Värbamisprotsessis valime töötajaid selle järgi, kes sobib vastavaid tööülesandeid täitma kõige paremini, ega lase nende võimalikel puuetel oma otsuseid mõjutada. Kui inimene mõnele töökohale sobib, ei mängi muu rolli. Kahjuks ei ole meie füüsiline kontor praegu veel valmis kõigi füüsiliste puuete puhul töökohaks sobiv, aga alternatiivina pakume kaugtöö võimalust.

LHV ei ole tundnud vajadust rakendada mõnd konkreetset mitmekesisus- või võrdsuspoliitikat, vaid lähtub erinevates sisedokumentides esitatud suunistest. 2021. aastal lisati töökorralduse eeskirjadesse alapeatükk „Töösuhted“, milles on kindlaks määratud rikkumistest teatamise (nn vilepühimise) kord. Sel aastal ei ole LHV-s teatatud ühestki rikkumisest. Ei olnud töövaidlusi, diskrimineerimisjuhtumeid ega inimõiguste rikkumisi. Peale selle ajakohastati 2021. aastal eetikakoodeksit võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise alaste suunistega.

Tasustamispoliitika näeb ette suunised, millest tuleb töötasu kindlaksmääramisel lähtuda. Otsused peavad olema objektiivsed ja töötaja isikust sõltumatud. Vajadusel kontrollitakse töötasu vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele. 2021. aastal kehtestas LHV võrdse töötasu arvutamise protsessi. Kasutame Fontese loodud ja välja töötatud ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni soovitusel põhinevat analüütilist ametikohtade hindamise meetodit. Seda kasutatakse turu võrdlusanalüüsiks kõigis kolmes Balti riigis. LHV on iga-aastaselt hindamisel kasutanud Fontese 2011. aasta võrdlu-

sanalüüsi meetodit, mille kohaselt hinnatakse ametikohti vajaliku hariduse ja töökogemuste, töö laadi ja sellega kaasneva vastutuse põhjal. Analüütiline ametikohtade hindamise meetod on universaalne ning seda saab kasutada igas organisatsioonis ja kõigi ametikohtade puhul. Fontese analüütilist ametikohtade hindamise skaalat saab ühildada tööperede klassifitseerimise skaalaga. Nii saame sarnase väärtusega ametikohti omavahel võrrelda.

Analüüs näitas, et spetsialistide kategooriates, kus ametikohale esitatavaid nõudeid ja tööd on lihtsam võrrelda, oli naiste ja meeste töötasu suhe 0,97st 0,80ni tippspetsialistide kategoorias. Juhtide kategoorias olid erinevused veidi suuremad: 0,98–0,74, kuid need ametikohad on tihti spetsiifilisemad ja neid on omavahel võrrelda raskem. Analüüsi käigus ilmnenud probleeme võeti siiski arvesse ja paigas on edasised sammud.

Ettevõtte töötajatest oli naisi 59% (318 töötajat) ja mehi 41% (223 töötajat).

Vanusegrupp	Naised (%)	Mehed (%)	Kokku
19-25	59 (64,1%)	33 (35,9%)	92
26-40	202 (58,2%)	145 (41,8%)	347
41-55	54 (55,1%)	44 (44,9%)	98
56-...	3 (75%)	1 (25%)	4
Kokku	318 (59%)	223 (41%)	541

Kaasav töökoht

Meie jaoks on oluline, et meie töötajate ideid, mõtteid ja arvamusi saavutamiseks võetaks kuulda. Usume, et suurepärase tulemuste saavutamiseks on vaja koostööd ja „kollektiivset aju“. Seepärast on tähtis, et töötajad tunnevad, et neil on sõnaõigust, ja et töötajate arvamused jõuavad tippjuhtkonnani. LHV on kaasanud kõik töötajad töörühmadele eesmärkide seadmise protsessi. Eesmärgid sünnivad meeskonnatöös.

Ehkki sõna sekka ütlemiseks ja oma mõtete väljendamiseks on töötajatel võimalusi iga päev, võetakse see teema eriti tähelepanelikult fookusesse vähemalt kaks korda aastas meie kaasatusuuringu Q12 ajal. Küsimustiku seitsmendas punktis küsitakse töötajate nõusolekut väitega „Mulle tundub, et minu arvamus tööloeb“. Nii mais kui ka oktoobris hinnati seda küsimust viie punkti skaalal keskmiselt hinnanguga 4,6. Uuringu formaat näeb ette ka iga meeskonnaliikme neljasilmavestluse oma juhiga, kus seda teemat samuti arutatakse, ja otsustatakse, milliseid samme astuda, kui midagi vajab parandamist. Lisaks on LHV algatanud informatiivsed ja kaasavad „kohvihommikud“: parimate tavade infohommikud kõigile töörühmade juhtidele ja infohommikud teemal „Mis on päriselt tähtis?“ kõigile töötajatele.

LHV töötajatel ei ole kollektiivlepinguid, kuna see ei ole Eesti finantssektoris kuigi tavaline praktika, ent oleme Eesti Tööandjate Keskliidu liige.

Töötajate arendamine

Tööalane ja isiklik areng on osa LHV kultuurist. Pingutame selle nimel, et olla innovaatilisemad ja pakkuda oma klientidele nutikamaid lahendusi. Kuna nende lahenduste ideed tulevad meie töötajatelt, on oskuste arendamine lahutamatu osa meie igapäevasest tööst. Meie koolituspoliitika lähtub töötaja vajadustest, motivatsioonist ja eesmärkidest, samuti tööalase arengu regulatiivsetest suunistest. Lisaks kutsealastele koolitustele soosime meeskonnakoolitust, mille eesmärk on parandada meeskondade koostööd. Oleme pööranud rohkem tähelepanu ka juhtimisoskuste arendamisele ja töötnud välja spetsiaalse juhtimisalase koolitusprogrammi. Järgmisena on meil kavas töö tugevate külgede arendamisega ja organisatsioonisisese karjääriarengu kavadega.

Lisaks isiklikule ja tööalasele arengule suunatud koolitustele oleme käivitanud infohommikud, kus käsitletakse mitmesuguseid kehtlikkustemasid, nagu ringmajandus, transport ja mobiilsus, loodusvarad ja keskkond, energiatarbimine ja teadlik tarbimine.

Oma töötajate kaasatuse uuringus mõõdame töötajate rahuolu oma arenguga. Uuringus on kolm arengule keskenduvat küsimust. Esiteks küsitakse, kas töö on kedagi, kes innustab töötajat ennast arendama, teiseks, kas keegi on

töötajaga rääkinud tema arengust ja edasiminekust, ja kolmandaks, kas töötajal on viimase aasta jooksul olnud õppimis- ja arenemisvõimalusi. Kõigile nendele küsimustele antud vastustes on näha keskmise tulemuse kasvu; 2021. aasta oktoobri uuringus andis 95% töötajatest viimasele küsimusele vastuseks 4 või 5.

Töö- ja eraelu tasakaal

Tööandjana peame väga tähtsaks, et meie töötajate töö- ja eraelu oleks tasakaalus. Selle tasakaalu puudumine mõjutab nii eraelu kui ka tööd. Sellepärast ei soosi LHV ületundide tegemist ja võimaldab töötajatele paindlikku tööaega. Ka ettevõtte üldine kultuur toetab töö- ja eraelu tasakaalu. Pandeemia ajal täiustasime hübriid töö lahendusi, kuid seejuures ei sulgenud me oma kontorit: kui keegi tundis, et saab teha oma tööd kontoris paremini, oli tal see võimalus alati olemas. Sel aastal viisime läbi uue hindamise Sotsiaalministeeriumi peresõbraliku tööandja programmi raames. 2019. aastal saavutasime programmi kuldaseme ja suutsime seda säilitada ka 2021. aastal. Sertifikaadi andmisel hinnatakse kõiki töö- ja eraelu tasakaalu valdkondi ning see näitab, et LHV toetab oma töötajaid nende igas eluetapis. Me ei ole lisanud oma motivatsioonipaketti uusi hüvesid, kuna paljud neist on meil juba kasutusel: näiteks pakume osaaajatööd ja paindlikku tööaega üliõpilastele, väikeste laste vanematele ja kõigile, kes tunnevad, et neil on vaja töötada osajaga; pakume toetust lapse sünni ja koolimineku puhul.

Võimaldame töötajatele vabu päevi, et nad saaksid osaleda oma lapse koolimineku ja koolilõpu aktustel; samuti võib töötaja töötada lühendatud tööajaga lapse sünnipäeval. Töötaja saab kasutada kolme lisapuhkepäeva isiklikul äranägemisel ja kolme lisapuhkepäeva pulmadeks või lähedase matuse korraldamiseks. Samuti pakume toetust selleks, et töötaja saaks vajadusel kasutada vaimse tervise spetsialisti abi. Selle toetuse kasutamine on aasta-aastalt kasvanud, kuna töötajad on hakanud julgemalt otsima professionaalset abi ka isiklike murede korral.

Töötajate tervise edendamine

Et meie töötajad oleksid terved, pakub LHV neile mitmekülgset tervishoiupaketti. Edendame töötajate füüsilist ja vaimset tervist. Lisaks töö- ja eraelu tasakaalule peame oluliseks tagada toetav vaimne ja füüsiline töökeskkond. LHV pakub töötajatele kontoris tervislikke suupisteid, soosib füüsilist tegevust tööpäeva jooksul ning pakub spordi- ja tervisetootust. Meie töötajad on seda toetust aktiivselt kasutanud: 74% LHV Panga töötajatest. Lisaks kohustuslikule tervishoiukontrollile pakub LHV üle 40-aastastele töötajatele põhjalikku terviseauditit, mis on osutunud väga populaarseks: selle kasutusprotsent on üle 90%.

Tunnustatud tööandja

Atraktiivse tööandja auhind pole meie jaoks kunagi olnud eesmärk omaette, aga see on väga tore tunnustus. Viimastel aastatel on LHV maine hea tööandjana järjest kasvanud. Meie eesmärk on olnud pakkuda oma töötajatele enesetäiendusvõimalusi ja inspireerivat õhkkonda. Sel aastal on meil olnud palju võimalusi jagada oma kogemusi ja tutvustada oma juhtimiskultuuri taskuhäälingutes, konverentsidel, koolides ja ülikoolides. See kõik on aidanud meil esile tõusta. CV-Online'i Top Tööandja konkursil valiti meid finantssektori parimaks tööandjaks. CV Keskuse ihaldusvääreima tööandja konkursil saime teise koha. Meid tunnustasid atraktiivse tööandjana ka üliõpilased ja kogenud töötajad Instari uuringus.

5.3 Juhtimine

LHV on võtnud endale kohustuse tegutseda alati ausalt ja heauskelt ning tagada, et meie juhtimis põhimõtted, töö mehhanismid ja struktuurid oleksid läbipaistvad ning kajastaksid vastutust, võrdõiguslikkust ja kõrgeimaid eetikastandardeid. Me tegeleme hoolikalt kõigi võimalike huvide konfliktidega ning väldime altkäemaksu, rahapesu, ebaseaduslikku käitumist ja korruptsiooni. Jätkusuutliku mõtteviisi edendamiseks kõigil juhtimistasanditel ja kogu organisatsioonis:

- oleme loonud ülesehituselt lameda ja mittehierarhilise organisatsioonistruktuuri, et rõhutada töötajate individuaalse vastutuse võtmise tähtsust;
- tõhustame pidevalt keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimistegurite loimimist oma igapäevatoösse, juhtimisstiili, värbamisprotsessidesse ja strateegiate väljatöötamisse;
- keskendume kaasamisele ja koostööle;
- tunnustame keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimistegurite loimimist oma äriprotsessidesse kui muutuste juhtimist ning mõistame koostöö tähtsust seatud eesmärkide saavutamiseks;
- parandame oma keskkonna-, sotsiaalse ja juhtimistegevuse ja arengu analüüsi ja aruandlust ning teeme oma mõõdikud ja saavutused nõuetekohaselt teatavaks reguleerivatele asutustele, partneritele ja avalikkusele;
- läbipaistva juhtimiskultuuri tagamiseks järgime Finantsinspektsiooni ja Nasdaq Tallinna börsi soovitatud ühingujuhtimise häid tavasid;
- esitame regulaarselt aruandeid ÜRO Keskkonnaprogrammi finantsalgatuse (UNEP FI) vastutustundliku panganduse põhimõtete rakendamise kohta;
- oleme integreerinud ESG-eesmärkide täitmise tippjuhtide tasustamise programmi.

5.3.1 Vastutustundlik juhtimiskultuur

Vastutus ja avatus juhtimises on meie tööpõhimõtete alustalad, mis on kindlalt juurdunud meie missioonis ja väärtustes. Usume kindlalt, et meie kõrged eetikastandardid ja kõigi sidusrühmadega arvestamine, kõrgel tasemel riskijuhtimine ja õiguspärane tegevus on pikas plaanis meie edu jaoks üliolulised. Kõik LHV juhid ja töötajad peavad käituma eetilisel ja vastutustundlikult ning eetikapõhimõtete järgimine on kohustuslik. LHV eetikapõhimõtetele toetuvad LHV eri valdkondade poliitikad, ka ettevõtte juhtimise poliitika, sise-eeskirjad ja korrad, mis reguleerivad nende põhimõtete täpsemat järgimist. LHV eetikapõhimõtteid ajakohastati 2021. aastal. 2020. aastal töötasime välja ja avaldasime ka oma esimese keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisküsimuste (ESG) poliitika, kus on selgelt kirjeldatud ja selgitatud meie vastutust sotsiaalsetes ja keskkonnaküsimustes ja sellega seoses võetud kohustusi. Peamiselt tugineme õiguspärasele käitumisele, parimatele tavadele ja tervemõistlikule suhtumisele, tehes oma tööd vastutustundlikult, läbipaistvalt ja juhindudes keskest põhimõttest „Ära tee kahju!“. Grupi nõukogu tööd toetavad mitu komiteed: töötasukomitee, nimetamiskomitee, auditikomitee ning riski- ja kapitali komitee. LHV juhtimise alustest anname põhjalikumalt aru peatükis „Ühingujuhtimise parim tava“.

LHV juhtimisstruktuur on korraldatud lihtsasti mõistetavalt ja sisaldab selgeid vastutusliine. Vastutustundliku juhtimise oluline element on hoolikas riskijuhtimine ja oma tegevuse kriitiline analüüs. LHV võtab krediidi-, likviidsus-, turu-, kuritegevus- ja operatsiooniriskide väljaselgitamist ja maandamist väga tõsiselt.

Riskide kontrollimiseks ja juhtimiseks on kolm kaitseliini. Sisekontrolliraamistik hõlmab nii hästitõttavat iseseisvat riskijuhtimist ja vastavuskontrolli kui ka auditiülesandeid täitvaid töötajaid. Oleme loonud komiteed, mis on vajalikud riskide juhtimise teemal nõu andmiseks. Riskidest anname põhjaliku ülevaate LHV Grupi iga-aastases riski ja kapitali aruandes.

5.3.2 Investorsuhted

LHV aitab aktiivselt kaasa heade suhete arendamisele investorite kogukonnaga. Oleme kehtestanud endale kõrged nõuded avatuse ja läbipaistvuse ning investorite teadlikkuse tõstmise osas. Meil on investoritele suunatud veebileht, kus ühingujuhtimise hea tava kohaselt ja õigusaktidest tulenevate nõuete alusel tehakse aktsionäridele kättesaadavaks kõik dokumendid ja andmed. LHV kohtleb kõiki aktsionäre võrdset ja teavitab neid kõigist asjakohastest olulistest asjaoludest. LHV tagab neile võrdse ja kiire juurdepääsu vastavale teabele ning on valmis küsimustele vastama. Informatsiooni jagamisel järgitakse avalikele ettevõtetele kehtestatud reegleid.

5.3.3 Läbipaistvus jätkusuutlikkuse aruandluse abil

Oleme võtnud eesmärgiks parandada lähiaastatel jätkusuutlikkuse aruandlust ning mittefinantsteabe avalikustamise tavasid ja oskusteavet. 2020. aastal hakkasime parandama oskusteavet keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimis-mõõdikute alase aruandluse vallas ning aitasime kaasa ka mitmele vabatahtlikule mittefinantsteabe avalikustamise algatusele, näiteks Nasdaq'i keskkonna- ja sotsiaalvaldkonna teabe avalikustamise vorm ning Eesti pangandus-sektorile suunatud ESG-teabe avalikustamise projekt, mida juhib Eesti vabaühendus Estwatch. Jätkasime seda ka 2021. aastal, mis oli esimene aasta, kui esitasime aruande UNEP FI-le oma edusammude kohta vastutustundliku panganduse põhimõtete rakendamisel. Alates 2021. aastast on meie ESG aruandlus kooskõlastatud globaalse aruandlusalgatuse (GRI) nõuetega ja Nasdaq'i ESG aruandluse suunistega Põhja- ja Baltimaade turu jaoks. Samuti jätkame regulaarset aruandlust ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtete rakendamise kohta, nagu kõnealuse algatuse raames on nõutud. Mõistame, et aruandlustavade vastavusse viimine rahvusvaheliste standarditega tähendab ka suurema hulga mittefinantsteabe avalikustamist kui seni. Selleks panustame palju rohkem ESG-andmete kogumisse ja analüüsimisse, ESG-alasesse suhtlusse ja teavitamisse ja sisemiste protsesside tõhustamisse, koostades ja avaldades jätkusuutlikkusega seotud materjale ja aruandeid ning suurendades ettevõttesisest suutlikkust ülemaailmselt tunnustatud ESG-aruandlusstandardite nõudeid täita.

5.3.4 ESG juhtimine ja mõõdikud

Mõistame, et kestliku äritegevuse arengu eesmärkide saavutamiseks peame tõhustama ESG juhtimist ja mõõtma täpsemalt oma mõju ning määrama kestlikkuseesmärkidele põhilised tulemusnäitajad. Et saaksime oma mõju juhtida, peame oskama seda mõõta. Selleks tuleb meil edaspidi investeerida veelgi rohkem aega ja jõupingutusi ESG juhtimise struktuuride täiustamisse ning suurendada ka organisatsioonisisest suutlikkust oma edusammude paremaks mõõtmiseks. Oleme praeguseks kindlaks määranud kõigi oma mõjuvaldkondade põhinäitajad ja töötanud välja plaani selle kohta, missuguseid andmeid peame lähiaastatel koguma ja mõõtma, et mõista ja saavutada oma eesmärged. Oleme välja töötanud ka ESG tegevuskava aastateks 2021–2023, mis aitab meil oma eesmärkide saavutamisele läbimõeldumalt lähemale jõuda. ESG eesmärkide arvestamine kõigis meie majandustegevusega seotud otsustes ja ärivaldkondades peab toimuma käsikäes meie üldise mõju mõõtmise terviklike mehhanismidega ja nõuetekohase aruandlusega mõju ulatuse kohta. Sellest saab LHV jaoks edasises tegevuses ESG valdkonnas üks peamisi eesmärged. 2022. aasta ja järgmiste aastate sihiks on töötada nende mõõdi-

kute jaoks välja konkreetsem eesmärkide püstitamise kava ja alustada ettevõttepõhiste ESG-eesmärkide määratlemisega; need peavad olema konkreetset ja vastama nii meie ambitsioonikatele plaanidele kui ka globaalsetele eesmärkidele.

Allpool GRI registris esitame teavet ka nii GRI kui ka vabatahtlike ESG näitajate kohta.

5.3.5 Taksonoomia aruandlus

Vastavalt taksonoomiamääruse artiklile 8 peab iga ettevõtja, kellel on direktiivi 2013/34/EL artikli 19a või 29a kohaselt kohustus avaldada muud kui finantsteavet, esitama oma muud kui finantsteavet kajastavas aruandes või konsolideeritud aruandes teabe selle kohta, kuidas ja millises ulatuses on ettevõtja tegevus seotud majandustegevusega, mis on taksonoomiamääruse artiklite 3 ja 9 alusel liigitatud keskkonnasäästlikuks.

Artikli 8 kohast avalikustamist on selgitatud komisjoni delegeeritud määruses 2021/2178 (delegeeritud määrus). Siinkohal on oluline märkida, et delegeeritud määrus jõustub mitmes etapis aastatel 2022–2026.

LHV Panga tegevuse seotus EL-i taksonoomias käsitletud majandustegevusega

Kuna panka käsitatakse delegeeritud määruse alusel finantsettevõtjana, peab pank aastatel 2022–2023 avalikustama järgmise teabe (artikli 10 lõige 3):

- taksonoomias käsitlemata ja taksonoomias käsitletud majandustegevusega seotud riskipositsioonide osakaal nende koguaras;
- delegeeritud määruse artikli 7 lõigetes 1 ja 2 osutatud riskipositsioonide osakaal nende koguaras (riskipositsioonid keskvalitsuste, keskpankade ja riigiüleste emitentide suhtes ning tuletisinstrumentid);
- delegeeritud määruse artikli 7 lõikes 3 osutatud riskipositsioonide osakaal nende koguaras (riskipositsioonid ettevõtjate suhtes, kes ei ole kohustatud avaldama muud kui finantsteavet vastavalt direktiivi 2013/34/EL artiklile 19a või 29a);
- delegeeritud määruse XI lisas osutatud kvalitatiivne teave.

Mis puudutab portfellihooldust, siis portfelli ei sisaldu koguaras delegeeritud määruse artikli 10 lõike 3 tähenduses. Seepärast ei tule nende varade kohta selles etapis andmeid avalikustada.

Ehkki vastutustundlik investeerimistegevus ja ESG tegurite hindamine on osa portfellihoolduse protsessi käigus tehtavast investeringute analüüsimisest, ei lähtu pank praegu

EL-i keskkonnasäästliku majandustegevuse kriteeriumitest.

Allpool tabelis on esitatud ülevaade meie portfelli vastavusest EL-i taksonoomia keskkonnaeesmärkidele, mis on seotud kliimamuutuste leevendamisega ja nendega kohanemisega:

			Taksonoomias käsitletud	Taksonoomias käsitlemata	Hõlmatus, %
Art 10	3a	Koguvamad	889 004	5 899 548	13,1%
		sh kauplemisportfell ja pankadevahelised nõudelaenu koguvamad	-	112 647	1,7%
	3b	Valitsused ja keskpangad	-	3 874 284	57,1%
		Tuletisinstrumentide koguriskipositsioon	-	-	0,0%
		Selliste ettevõtete koguriskipositsioon, kelle suhtes ei kohaldata NFRD direktiivi nõudeid	-	12 348	0,2%

5.3.6 ESG mõõdikud

Mõistame, et kestliku äritegevuse arengu eesmärkide saavutamiseks peame mõõtma täpsemalt oma mõju ning määrama kestlikkuseesmärkidele põhilised tulemusnäitajad. Selleks tuleb meil edaspidi investeerida veelgi rohkem aega ja jõupingutusi ning suurendada ka organisatsioonisisest suutlikkust oma edusammude paremaks mõõtmiseks. Oleme praeguseks kindlaks määranud kõigi oma mõjuvaldkondade põhinäitajad ja töötanud välja plaani selle kohta, missuguseid andmeid peame lähiaastatel koguma ja mõõtma, et mõista ja saavutada oma eesmärgid. Oleme

välja töötanud ka ESG tegevuskava aastateks 2021–2023, mis aitab meil oma eesmärkide saavutamisele lähemõeldumalt lähemale jõuda. ESG eesmärkide arvestamine kõigis meie majandustegevusega seotud otsustes ja ärivaldkondades peab toimuma käsikäes meie üldise mõju mõõtmise terviklike mehhanismidega ja nõuetekohase aruandlusega mõju ulatuse kohta. Sellest saab LHV jaoks edasises tegevuses ESG valdkonnas üks peamisi eesmärgi. Allpool on mõned meie peamised ESG tulemusnäitajad, mille kohta me andmeid kogume:

ESG peamised tulemusnäitajad**1. Kliima ja elurikkus**

Diiselmootoriga autode liisingu osakaal sõidukiliisingu portfellis (€)	38,39%	46,18%	-
Rohelise autoliisingu osakaal sõidukiliisingu portfellis (€)	2,77%	1,73%	-
Keskmine CO2 ekvivalent grupi autoliisingu portfellis (gCO2/km)	134,86	140,83	143,65
FSC sertifikaadiga klientide osakaal	0,8%	0,8%	-
Kodulaenuportfell energiaklasside kaupa (uued müügid alates 2021. aasta juulist)	C	-	-
Energiaklasside osakaal kodulaenuportfellis (alates 2021. aasta juulist)	5,9%	-	-
A energiaklassi osakaal kodulaenuportfellis (uued müügid alates 2021. aasta juulist)	12,9%	-	-
Hoonete renoveerimiseks antud kodulaenude osakaal	4,85%	3,29%	-
Hoonete renoveerimiseks antud eralaenude osakaal	8,18%	8,67%	-
Hoonete renoveerimiseks antud mikrolaenude osakaal	3,12%	2,66%	-
Hoonete renoveerimiseks antud VKE-de laenude osakaal	10,26%	7,68%	-
Kodulaenud väljaspool Harjumaad	32,5%	32,9%	-
Roheliste kodulaenude osakaal kodulaenude koguportfellis	2,1%	-	-
Biometaanitööstusele antud laenude osakaal ettevõttepanganduse laenuportfellis	0,35%	1,25%	0,55%
Päikesenergiatestusele antud laenude osakaal ettevõttepanganduse krediidiportfellis	2,34%	2%	0,05%
Tuuleenergiatestusele antud laenude osakaal ettevõttepanganduse krediidiportfellis	0,27%	-	-
Taastuenergia tootmise osakaal ettevõttepanganduse portfellis	2,96%	-	-
Taastuenergia laenude osakaal VKE-de portfellis	4,8%	5,6%	-
Päikeseparkide laenude osakaal VKE-de portfellis	4,8%	5,5%	-
EMAS-i sertifikaatide osakaal	2,7%	3,4%	--
Keskkonnamõju juhtimise sertifikaadiga (EMAS, ISO) klientide osakaal	2,7% (EMAS)	-	-
Põllumajandusega seotud projektide osakaal ettevõttepanganduse laenuportfellis	3,9%	5,6%	-

2. Kaasav ja sidus majandus

Digitaalsete kanalite kasutamine erinevates kliendigruppides	64,48%	60,28%	60,25%
Väljaspool Harju maakonda registreeritud ettevõtetele antud laenude maht	38,6%	43,8%	40,7%
Väljaspool suurlinna (Tallinn, Pärnu, Tartu) asuva jaekliendibaasi maht	32,1%	31,3%	30,6%
Taotluste heakskiitmise määr	52,94%	55,13%	-
Väljaspool suurlinna (Tallinn, Pärnu, Tartu) antud jaelaenude maht	21,8%	21,5%	21,0%
Haridus- ja avaliku halduse projektide osakaal ettevõttepanganduse laenuportfellis	6,2%	10,3%	0,2%
Kohalike omavalitsuste osakaal ettevõttepanganduse laenuportfellis	5,9%	9,0%	0

3. Finantskirjaoskus ja majanduslik kindlustunne

Noorte (kuni 26aastaste) hõlmatus investeerimistoodete lepingutega	45,7%	29,8%	28,8%
Selliste klientide osakaal, kelle emakeel ei ole eesti keel	15,3%	13,9%	13%
Investeerimistoodete kasutamise osakaal klientide hulgas, kelle emakeel ei ole eesti keel	22,8%	17,8%	16,5%
Investeerimisteenuste lepinguga erakliendid	41,1%	30,8%	29,2%
Kasvukonto lepinguga erakliendid	14,9%	10,1%	7,6%
Investeerimiskooli osalejate koguarv	12 000	7 420	6 000
Mikrolaenude arv	1 001	948	-

4. Aus ja läbipaistev organisatsioonikultuur

Kinnitatud korruptsioonijuhtumid ja võetud meetmed	0	0	0
Kliendirahulolu indeks	95,8%	94,9%	93,5%
Äriühingu vastu käimas olevate kohtumenetluste arv aasta lõpu seisuga	1	0	0
Naistöötajate osakaal LHV Groupis	60%	60%	-
Naiste osakaal juhtivatel ametikohtadel	48,3%	-	-
LHV Panga tegevjuhi palga suhe LHV täistööajaga töötaja mediaanpalka	4	-	-
Töötajate rahuloluindeks	4,5	4,6	-

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

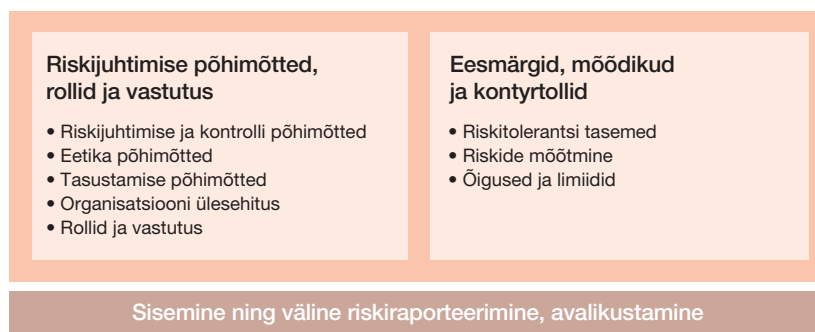
Riskijuhtimine

Riski on defineeritud kui võimalikku negatiivset kõrvalekallet oodatavatest majandustulemustest. Oma igapäevastes toimingutes puutub LHV kokku mitmete riskidega. LHV riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta, juhtida ja neist aru anda. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin vastutab Grupis tugeva riskijuhtimise raamistiku haldamise, selle pideva järelvalve ja rakendamise eest, sh riskijuhtimise poliitikas kindlaks määratud meetodika haldamise eest, ning tagab, et Grupis toimib tõhusalt riskide terviklik tuvastamine, hindamine, mõõtmine, juhtimine, leevendamine ja järelvalve ja riskialane aruandlus.

Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelvalvet kogu organisatsioonile. Riskijuhtimise põhimõtteid, nõudeid ning vastutusvaldkondasid on kirjeldatud riskijuhtimise poliitikas. Kapitali juhtimise põhimõtteid ning eesmärgi on kirjeldatud sisedokumentides (kapitali juhtimise poliitika ning kapitali eesmärgid). Detailsemaid riskijuhtimise protsesse on kirjeldatud vastava valdkonna sise-eeskirjades.

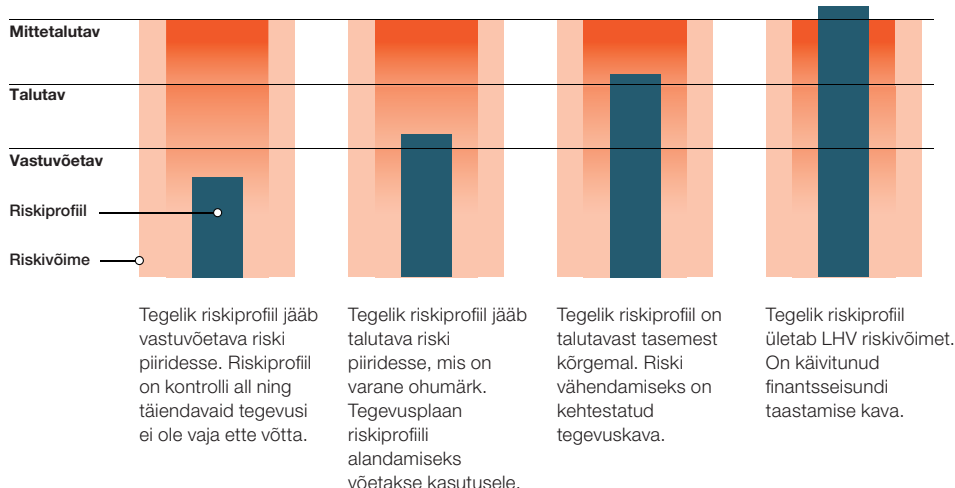
Riskijuhtimise üksuse eestvedamisel on LHV-l välja töötatud grupiülene riskivalmiduse raamistik, mis on kinnitatud nõukogu poolt. Riskivalmidus peegeldab LHV valmisolekut võtta teatavat liiki riske. Mida suurem on riskivalmidus, seda suuremaid riske saab võtta. Riskivalmidus on määratletud nii, et see peegeldab soovitud riskiprofiili, mis kajastab LHV ärimudeli olemust.

Riskiisu raamistik

Riskivalmiduse dokumendis määratletakse riskivalmidus kõikide riskide kohta, millele LHV on olulisel määral avatud. Riskivalmidust kirjeldatakse nii kvalitatiivsete suuniste kui ka kvantitatiivsete piiridena, võttes arvesse järgmisi põhimõtteid:

- Kvalitatiivsed suunised on sõnastatud lihtsas keeles ning lähtudes organisatsioonis ja äriplaanis üldiselt kasutatavast terminoloogiast.
- Riskivalmiduse kvantitatiivsed piirid määratakse kindlaks piisavalt üksikasjalikult, et need hõlmaksid käsitletud riskide peamisi alamkategoriasid, kuid piisavalt üldiselt selleks, et säiliks ülevaade LHV grupiülese riskiprofiili igast olulisest näitajast. Kui riski on võimalik kvantifitseerida, määratakse kindlaks vastuvõetav, talutav ja talumatu riskitase.
- Vastuvõetav riskitase on risk, mida lubatakse tavalistes äritingimustes võtta.
- Talutav risk on riskitase, mis kujutab endast ohumärki: riski suurenemist sellisele tasemele tuleb nõuetekohaselt hinnata ja määrata kindlaks tegevuskava riski vähendamiseks vastuvõetava tasemeni; hinnangu tulemuste ja tegevuskava kohta tuleb esitada aruanne vähemalt LHV juhatusel.
- Talumatu riski piir näitab sellist riskitaset, millega LHV ei taha mitte mingil juhul nõustuda, mis kujutab endast riskinormide rasket rikkumist ja mille korral tuleb viivitamatult võtta meetmeid, et riski vähendada vähemalt talutavatesse piiridesse; sellisest rikkumisest; hinnangu tulemustest ja tegevuskavast tuleb aru anda LHV nõukogule.

Riskivõime (risk capacity) – maksimaalne kahju, mida LHV on võimeline taluma, võttes arvesse oma kapitalibaasi, riskijuhtimist ja kontrollivõimekust ning regulatiivseid piiranguid.

Riskiisu (risk appetite) on soovitatav riskitase, mida LHV plaanib oma plaanide ja eesmärkide elluviimiseks võtta. Riskiisu peegeldab soovitatavat riskiprofiili.

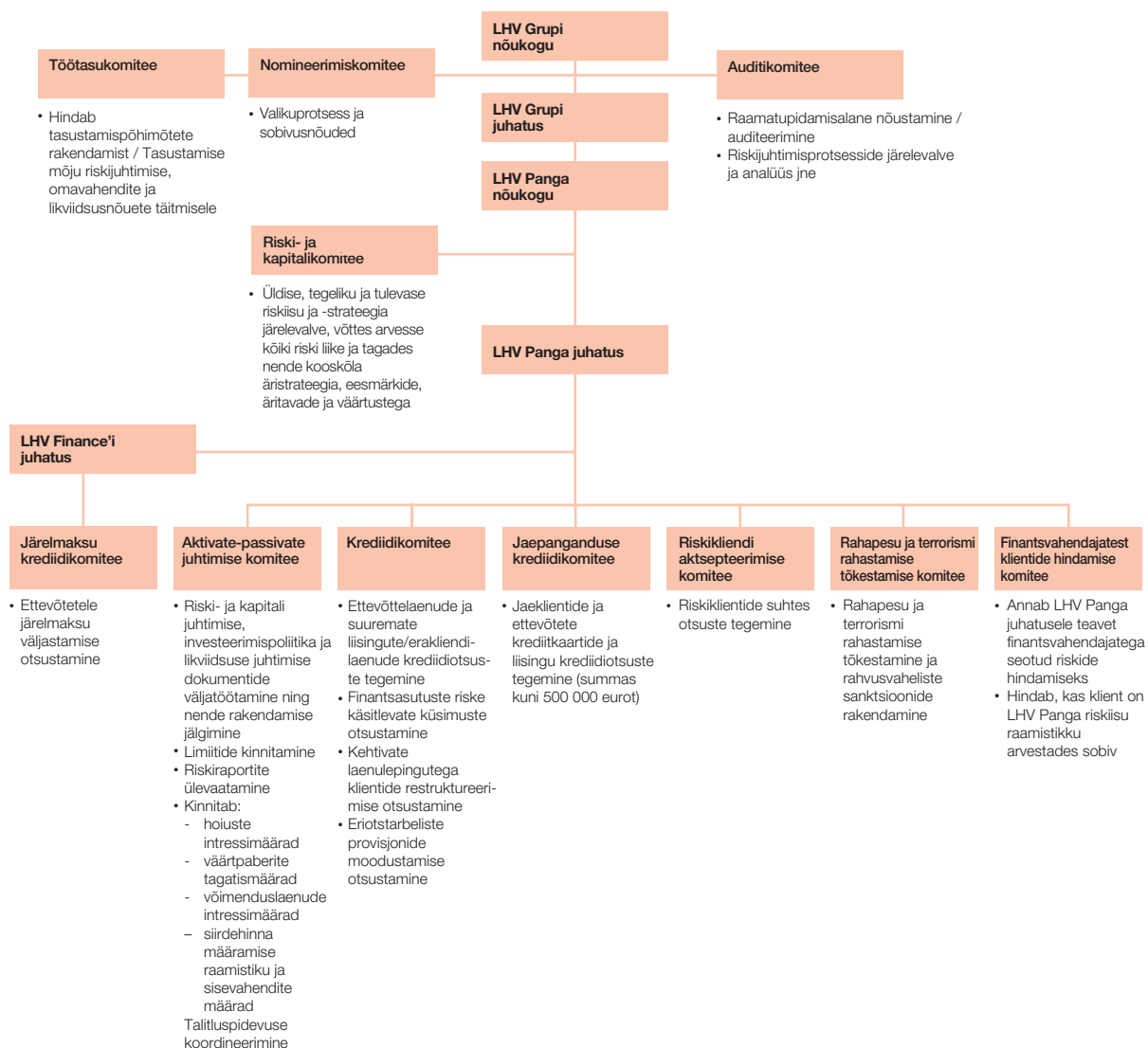
Riskiprofiil (risk profile) - kombinatsioon LHV tegelikest riskidest, mis tulenevad meie tegevuste laadist, ulatusest ja keerulisuse astmest ning tegevuskeskkonnast.

Jooniselt on näha, et kui tegelik riskiprofiil jääb vastuvõetava riski piiridesse, on tegemist ootuspärase olukorraga ning täiendavaid tegevusi ei ole vaja ette võtta. Kui tegelik riskiprofiil jääb talutava riski piiridesse, on see varane ohumärk ja võetakse kasutusele tegevusplaan riskiprofiili alandamiseks. Samuti on sel juhul vaja teavitada juhatust. Kui tegelik riskiprofiil on talutavast tasemest kõrgemal, näitab see, et riskivalmiduse tase on ületatud ja riski vähendamiseks on kehtestatud tegevuskava. Samuti on vajalik informeerida nõukogu. LHV riskiprofiili juhtimise ning riskivalmiduse piiri-

desse jäämise eest vastutab esimene kaitseliin, sõltumatu monitooringu ning aruandluse eest aga riskijuhtimise üksus.

Finantsseisundi taastamise kava raames on kehtestatud varajaste hoiatuste tasemed.

Kooskõlas riskijuhtimispoliitikaga tuleb kvantitatiivselt kindlaks määrata riskivalmiduse tasemed vähemalt kapitaliriski, krediidiriski, tururiski, operatsiooniriski, likviidsusriski ning rahapesu tõkestamise riski jaoks. Riskivalmiduse tasemeid on kirjeldatud iga vastava riski poliitikas, mis kinnitatakse nõukogu tasemel. Täpsemaid juhiseid ja suuniseid on kirjeldatud eeskirjades. LHV s on loodud komiteede ja otsustuspädevuste süsteem. Peamiste komiteede funktsioonid on esitatud järgmisel joonisel:

Osana riskipoliitika raamistikust on LHV välja töötanud riskiaruandluse protsessi. All olev tabel annab ülevaate riskijuhtimisosakonna koostatud peamistest aruanne-

test, mis esitatakse juhtorganitele, ja aruannete esitamise sagedusest.

Juhtorgan	Liikmed	Raporti nimetus	Raporti sagedus	Riskide kaetus
Grupi nõukogu	Grupi kõik nõukogu liikmed	Riskiaruanne	Kord kvartalis	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Õigusaktide monitooring
		Vastavuskontrolli ülevaade	Kord kuus	Vastavusrisk
		ICAAP raport, ICAAP makrostsenaarium, SREP raport	Kord aastas	Kõik riskid
Panga nõukogu	Panga kõik nõukogu liikmed	Riskiaruanne	Kord kuus	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Õigusaktide monitooring
		Riskijuhtimise valdkonna ülevaated	Kord aastas	Kõik riskid
		ICAAP raport, ICAAP makrostsenaarium, SREP raport	Kord aastas	Kõik riskid
Panga riski- ja kapitalikomitee	Rain Lõhmus, Andres Viisemann, Tiina Möis, Madis Toomsalu	Riskiaruanne	Kord kvartalis	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Õigusaktide monitooring
		Probleemsed laenukliendid	Kord kvartalis	Krediidirisk
Auditikomitee	Kristel Aarna, Urmas Peiker, Tauno Tats	Riskiaruanne	Kord kvartalis	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Vastavusrisk, Õigusaktide monitooring
Grupi tegevjuht, panga nõukogu esimees	Madis Toomsalu	Riskiaruanne	Kord kuus	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Vastavusrisk, Õigusaktide monitooring
Aktivate-passivate juhtimise komitee	Panga juhatus, Kadri Haldre	Riskiaruanne	Kord kuus	Krediidirisk, Tururisk, Intressirisk, Likviidsusrisk, Operatsioonirisk, Rahapesu tõkestamine, Vastavusrisk, Õigusaktide monitooring
		Talitluspidevuse testid ja planeerimine	Pärast iga testi	Operatsioonirisk
		Riskide enesehindamine	Pärast hindamist	Operatsioonirisk
Panga juhatus	Panga juhatuse liikmed	Vastavuskontrolli ülevaade	Kord aastas	Vastavusriskid
		Rahapesutõkestamise ülevaade	Kord aastas	Rahapesu riskid
		Õigusaktide monitooring	Kord kuus	Vastavusrisk
		Vastavusauditid	Valmimisel	Vastavusrisk
		ICAAP raport, ICAAP makrostsenaarium, SREP raport	Kord aastas	Kõik riskid

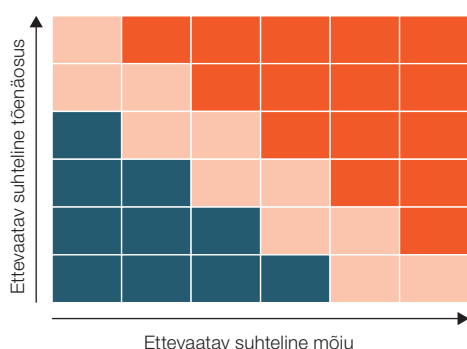
LHV-s on kehtestatud riskijuhtimise poliitika, mis määrab riskijuhtimise raamistiku. Eraldi on kehtestatud oluliste riskikategooriate poliitikad. Riske analüüsitakse ja monitooritakse ning nende kohta esitatakse erinevatele tasemetele aruandeid kuise ja kvartaalse regulaarsusega. Riskiaruandes, mida koostatakse igakuiselt, tuuakse välja informatsioon riskitüüpide lõikes. Riskiaruanne sisaldab informatsiooni ka kapitali adekvaatsuse kohta. See võimaldab saada regulaarselt tervikliku pildi kõikide oluliste riskide kohta ettevõtte tasandil ja jälgida nende arenguid, tuvastada kitsaskohti ja reageerida operatiivselt.

Üldises riskijuhtimise raamistikus on kehtestatud spetsiaalsed raamistikud eri riskitüüpide haldamiseks. Kuna LHV ärimudel ja väliskeskkond pidevalt muutuvad, muutub pidevalt ka LHV riskipositsioonide laad ja suurus. Seetõttu kohandatakse regulaarselt ka riskijuhtimise raamistiku.

Riskijuhtimise raamistiku koostamisel on ennekõike silmas peetud praeguste ja prognoositavate tulevaste riskipositsioonide suhtelist olulisust, mida on kujutatud kõrval oleval „soojakaardil“. Olulisi riskipositsioone, mille puhul võimalikud kaotused on suured ja selliste kaotuste realiseerumise oht tõenäolisem, juhitakse rangemalt. Riskijuhtimise raamistiku konkreetsed elemendid, sh meetodika, protsessid, tövahendid, inimesed ja kohaldamisulatus, sõltuvad konkreetse riski tüübist.

Raamistikke, millega hallatakse peamisi riskiliike, millele Grupp on olulisemal määral avatud, sh maksevõime risk, krediidirisk, tururisk, likviidsusrisk ja operatsioonirisk, kirjeldatakse üksikasjalikult järgmistes osades.

Üldises riskijuhtimise raamistikus pööratakse omaette tähelepanu ka ESG-alaste riskide juhtimisele, st keskkonna-, sotsiaalsetest ja/või juhtimisalastest teguritest tulenevatest praegustest või tulevastest mõjudest tingitud kahjude riski juhtimisele. LHV tunnistab, et see risk muutub edaspidi järjest olulisemaks, ja tugevdab vastavalt oma riskijuhtimise raamistiku.

Nagu kõigi oluliste riskikategooriate puhul hõlmab see riskivalmiduse määramist ja tagamist, et Grupp ei välju kindlaksmääratud riskivalmiduse piiridest.

Võimalusel lisatakse riskijuhtimisraamistiku nendele aspektidele, mis seostuvad otseselt krediidi-, turu-, operatsiooni-, likviidsus-, rahastus- ja strateegilise riskiga, ka ESG-alane vaade. Selle raamistiku tugevdamise ühe osana tuleb

määratleda ühine taksonoomia ning võtta arvesse järjest täienevat regulatsiooni ja parimaid tavasid. LHV on koostanud välistamisloetelu tegevusaladest ja tehingute liikidest, mida LHV negatiivse keskkonna- või sotsiaalse mõju tõttu ei rahasta.

1. Kapitali juhtimine

Krediidiasutuse omavahendid peavad igal hetkel olema võrdsed või ületama krediidiasutuste seaduses sätestatud aktsiakapitali minimaalsuurst. Euroopa Liidus kehtib pankade ja investimisühingute kapitalile õigusraamistik (CRD IV/CRR), mis põhineb suures osas Baseli pangandusjärelevalve komitees kokkulepitud, nn Basel III raamistikul. Antud reeglistiku eesmärk on tugevdada finantssektori vastupidavust majandusšokkidele ja tagada selle abil majanduse piisav ning jätkusuutlik rahastamine. Oluliste muudatustena näevad selle regulatsiooni uued nõuded krediidiasutustele ette varasemast rohkema ja kvaliteetsema kapitali hoidmist ning ühtlustatud raamistiku likviidsuspuhvrite kujundamiseks. Kapitalinõuete direktiivis on määratletud ka makrofinantsjärelevalve meetmed, millega liikmesriigid saavad ohjeldada krediidiasutuste käitumist tsükli võimendamisel ning leevendada turustruktuurist tulenevaid riske. Igal aastal on määrustesse sisse viidud täiendavad väiksemad muudatused. COVID-19 pandeemia tõttu on nende elluviimine osaliselt edasi lükkunud ja täielikult ajakohastatud regulatsioon hakkab kehtima alates 2025. aastast.

Grupi eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada Grupi tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- säilitada tugev kapitalibaas, mis toetab äritegevuse arengut;
- täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorganite poolt.

Grupp käsitleb kapitalina kapitali adekvaatsuse regulatsiooni kohaselt kehtivaid neto-omavahendeid. Seisuga 31. detsember 2021 olid Grupi hallatavad neto-omavahendid 366 984 tuhat eurot (31.12.2020: 311 333 tuhat eurot). Kapitalijuhtimise eesmärkide määramisel lähtutakse nii regulatiivsetest miinimumnõuetest kui ka sisemisest täiendavast puhvrst.

Grupp järgib oma kapitali juhtimisel alljärgnevaid üldpõhimõtteid:

- Grupp peab igal ajal olema piisavalt kapitaliseeritud, omades vajalikku kapitalivaru, mis tagab majandusliku säilimise ja võimaldab finantseerida uusi kasumlikke kasvuvõimalusi;
- kapitali juhtimisel on põhitähelepanu esmase tasandi omavahenditel, sest ainult esimese taseme põhiomavahendeid saab kasutada kahjumi katmiseks. Kõik muud kasutatavad kapitaliliigid sõltuvad esimese

taseme põhiomavahendite mahust;

- Grupi kapitali saab jagada järgmiselt: 1) reguleeritud miinimumkapital ja 2) Grupi hoitav kapitalipuhver;
- MREL-i suhtarve saab omavahendite asemel täita sobivate kohustistega.

Et täita oma pikaajalisi majanduslikke eesmärke, peab Grupp ühelt poolt püüdma proportsionaalselt vähendada reguleeritud miinimumkapitali (riskide vähendamise ja suure läbipaistvuse kaudu). Teiselt poolt peab Grupp püüdma hoida piisavat ja konservatiivset kapitalivaru, mis tagab

majandusliku vastupidavuse ka tõsise negatiivse riskistse-naariumi korral.

Grupi määratud riskivalmidus on oluline sisend kapitali-juhtimise planeerimisele ja kapitali eesmärkide seadmisele. Suurem riskivalmidus eeldab suurema kapitalipuhvri hoidmist.

Omavahendid

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Sissemakstud aktsiakapital	111 500	106 500
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	5 648	4 022
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	91 126	62 972
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-1 243	-807
Aruandeperioodi kasum (COREP)	37 249	32 514
Mahaarvamised	-1 317	-4 223
Esimese taseme omavahendid	242 963	200 978
Täiendav esimese taseme kapital	38 000	38 000
Esimese taseme kapital kokku	280 963	238 978
Allutatud kohustised	50 072	50 500
Teise taseme omavahendid kokku	50 072	50 500
Neto-omavahendid kokku	331 035	289 478

Otsekohalduva määrusega kohustatakse kõiki Euroopa Liidu tegutsevaid krediidiasutusi (ja neid konsolideerivaid valdusettevõtteid) ning investeerimisühinguid hoidma riskivarade suhtes 4,5% ulatuses esimese taseme põhiomavahendeid (CET1) ning 6,0% ulatuses esimese taseme omavahendeid (Tier 1 kapitali). Kogu kapitalinõue (CAD), mis sisaldab nii esimese taseme kui ka teise taseme omavahendeid, jääb seni kehtinud 8,0% juurde.

Lisaks ühtsetest reeglitest lähtuvatele põhinõuetele on direktiiviga määratletud kapitalipuhvrite moodustamise põhimõtted. Eestis on lisaks omavahendite baasnõuetele kehtestatud krediidiasutustele kapitali säilitamise ja süsteemse riski puhvrid tasemel 2,5% (kehtestanud Finantsinspeksioon) ja süsteemselt olulise krediidiasutuse puhver

tasemel 1,5% (kehtestanud Eesti Pank). Kaks täiendavat Eesti Panga kehtestatud puhvrit, süsteemse riski puhver ja vastutsükiline kapitalipuhver, on praegu tasemel 0,0% (kehtestab Finantsinspeksioon). Lisaks on muutunud kapitalinõuete rühmitamine ning SREP-i puhvrid viidi kõrgetasemelise kapitalipuhvritesse, mis tähendab, et pank rikub enne teisi puhvrid kui SREP-i puhvrid. Iga puhvri rikumine toob endaga kaasa reguleerijate erinevaid meetmeid ja esimese meetmena võib Eesti Pank piirata tehinguid Euroopa Keskpankaga.

LHV sai 2022. aasta alguses SREP-i aruande. Allpool tabelis on esitatud aruandel põhinev ülevaade kapitalinõuetest:

Nõuded	CET1	Esimese tase	CAD
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
Teise samba kapitalinõue	1,54%	2,06%	2,74%
SREP-i kapitalinõuded kokku	6,04%	8,06%	10,74%
Kapitali säilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Süsteemselt olulise krediidiasutuse puhver	1,50%	1,50%	1,50%
Süsteemse riski puhver	0,00%	0,00%	0,00%
Vastutsükiline puhver	0,00%	0,00%	0,00%
Kapitalinõuded kokku	10,04%	12,06%	14,74%

Lisaks kapitalinõudele on Finantsinspeksioon kehtestanud LHV-le teise samba kapitalisumise: 1,00% iga kapitalitaseme kohta. LHV täidab seda suunist sisemiste puhvrite osana.

LHV on lähenenud kapitalijuhtimisele konservatiivselt ja on hoidnud võrreldes regulatsioonidega täiendavaid sisemisi puhvrit. Kapitalinõudeid on suurendatud peamiselt panga suureneva turuosa tõttu. 2018. aastal käsitati LHV-d ühena Eesti neljast süsteemselt olulisest pangast ja 2021. aastal suurendas Eesti Pank süsteemselt olulise krediidiasutuse puhvrit LHV puhul 1,00%-lt 1,50%-ni.

2022. aastast alates peab LHV konsolideeritud tasandil täitma kahte eraldi MREL-nõuet: riskiga kaalutud varade suhtes ja koguvarade suhtes. Esimene (MREL-TREA) on kehtestatud tasemel 19,08% ja teine tasemel 5,91%. MREL-nõudeid ajakohastab Finantsinspeksioon igal aastal.

Sisemised kapitali adekvaatsuse eesmärgid 2022. aastaks on järgmised:

- Tier 1 põhiomavahendite kapitalinõue
11,50% (2021: 10,40%)
- Tier 1 kapitalinõue 13,50% (2021: 12,10%)
- kogu kapitalinõue 16,50% (2021: 16,00%)
- finantsvõimenduse määr 3,50% (pole muutunud)

Grupp kasutab krediidiriski ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ja operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit. Pank on aruandeaastal ning varasematel aastatel täitnud kõiki kapitalinõudeid.

Igal aastal kinnitab Grupi nõukogu kapitaliseerituse eesmärgid ja kapitali adekvaatsuse sihttaseme, pidades silmas kiire kasvuga kaasnevaid potentsiaalseid riske. Igal aastal viiakse läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Kapitali adekvaatsust ja regulatiivse kapitali kasutamist juhib finantsosakond, lähtudes järelevalveorganile regulaarselt esitatavast aruandlusest usaldatavusnormatiivide ja kapitalinõuete täitmise kohta.

Pank järgib igapäevases kapitalijuhtimises nii regulatiivseid nõudeid kui ka Grupi kapitaliseerituse eesmäärke.

2. Krediidirisk

Krediidirisk on rahalise kahju tekkimise risk, kui Grupi kliendid või vastaspoolad ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi Grupi ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, tuletisinstrumentidest, panga- ja teiste finantsinstitutsioonide deposiitidest, võlakirjadest, peamiselt aga klientidele laenuandmisest, sealhulgas antud laenudest ja garantiidest, muudest nõuetest ning valmisolekulaenudest.

Krediidirisk on üks suuremaid riske Grupi tegevuses, mistõttu juhtkond haldab hoolikalt krediidiriski positsioone. LHV kesksed põhimõtted on, et iga laenudega tegelev äriüksus vastutab täielikult oma krediidiriskide eest, et krediididiotsuste tegemisel juhindutakse krediidiprotsessist ja otsused on kooskõlas LHV äri- ja krediidistrateegiaga. Krediidiriski juhtimine ja kontroll põhineb kolme kaitseliini mudelil. Vastutus koondub sõltumatusse krediidiriski juhtimise üksusesse, kes annab regulaarselt aru juhatusele ja nõukogule. Alates 1. jaanuarist 2022 allub krediidiriski juhtimise üksus vahetult LHV Panga tegevjuhile. Krediidiriski juhtimise üksuse ülesannete hulka kuulub võla- ja riskivarade juhtimine, kinnisvaratagatiste hindamine, ettevõtete krediidiriski analüüs (kui LHV riskipositsioon on üle 500 tuhande euro) ning esimese liini krediidikontroll ja monitoorivad üksused.

Krediidiprotsess sõltub iga laenu suurusest ja laadist: madala riskitasemega laenud kiidetakse heaks kulutõhusama ja kiirema protsessiga, samas kui kõrgema riskitasemega ja suuremad laenud nõuavad põhjalikumalt analüüsi ja krediidiprotsessi. Vastavalt sellele teeb laenuotsuseid ka krediidikomitee (kui riskipositsioon ületab 500 tuhat eurot), jaepanganduse krediidikomitee või – madalamal otsustus- tasandil – laenuspetsialist.

Väikelaenu puhul tehakse laenuotsuse täielikult automatiseeritud otsustussüsteemi kaudu. Laenuotsuste puhul kasutatakse kliendi krediidiriski hindamiseks kas reitingu- või skooringsüsteeme (vt alapeatükk 2.1 „Krediidiriski mõõtmine“).

Laenuotsuse tegemise protsessis peab LHV tähtsaks arvestamist vastutustundliku laenamise ja jätkusuutlikkuse põhimõtetega, mis hõlmavad keskkonna-, sotsiaalse vastutuse ja ärietikaalaseid kaalutlusi (vt ka osa „ESG üldpõhimõtted“).

Krediidiriski märgatava suurenemise varaseks kindlakstegemiseks toimub pärast laenu väljastamist pidev monitooring. Juriidilistest isikutest laenuklientide (kui LHV riskipositsioon on üle 500 tuhande euro) finantsseisundit kontrollitakse kvartalipõhiselt. Peale selle kasutatakse ka välistest allikatest (krediidinfobürood, maksuamet ja muud avalikud registrid) saadud teavet. Vähemalt korra aastas vaadatakse individuaalselt läbi kõik juriidilistest isikutest klientide, finantsasutuste ja valitsussektori reitingud. Kliendid, kellega

seotud krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, lisatakse jälgimisnimekirja. Jälgimisnimekirjas olevate klientide finantsseisundit, likviidsust ja tagatise väärtust jälgitakse põhjalikult ja sellest antakse krediidikomiteele igakuine ülevaade. Jaeklientide puhul jälgitakse laenusaaaja maksekäitumist pärast laenu esialgset arvelevõtmist perioodiliselt ja selle põhjal arvutatakse kliendi käitumisskoor. Käitumisskoor võtab arvesse ka kogu muud laenuvõtja kohta teadaolevat infot, mis võib mõjutada tema maksekäitumist, nagu töökoha kaotus ja varasemad maksehäired. Suurenenud krediidiriskiga jaeklientide haldamisel lähtutakse üldiselt kliendi maksekäitumisest.

Grupp kasutab krediidiriski leevendamiseks mitmesuguseid eeskirju ja tavaid. Grupil on sise-eeskirjad konkreetsete tagatisklasside vastuvõetavuse või krediidiriski vähendamise kohta. Tagatise väärtust hindab pank laenuaotlusprotsessi käigus ja hinnang vaadatakse perioodiliselt üle. Hinnangud tagatiste turuväärtusele põhinevad konservatiivsusprintsibil, mis võtab arvesse tagatise liiki, asukohta, realiseerimise tõenäosust ja likviidsust. Kinnisasjade hindamisel kasutatakse eksperdi hinnanguid. Turuväärtuste ajakohasuse tagamiseks uuendatakse kommertsinnisvara individuaalseid hinnanguid vähemalt üks kord aastas. Elukondliku ning muu homogeenset tüüpi kinnisvara puhul kasutatakse regulaarseks läbivaatamiseks ka statistilisi indekseerimismudeleid. Suurema krediidiriskiga laenude tagatiste väärtus vaadatakse läbi sagedamini.

COVID-19 mõju

2020. aastal alanud koroonaviiruse pandeemia mõjutas 2020. aastal oluliselt nii LHV-d kui ka tema kliente. Keskpankade, eelarve- ja reguleerivate asutuste võetud kiired ja kooskõlastatud meetmed on tunduvalt leevendanud potentsiaalset mõju majandusele kui tervikule.

Paljud nendest meetmetest hõlmasid ühel või teisel viisil krediidikohustuste maksemoratoriumi kehtestamist eesmärgiga aidata laenuvõtjatel hakkama saada lühiajaliste tegevus- ja likviidsusprobleemidega.

COVID-19 kriisi alguses pakkus LHV oma klientidele kiiresti ja ennetavalt maksepuhkusi, mis vabastas kliendid otsestest survest ja võimaldas neil koguda vajalikke reserve. Maksepuhkuste kõrgtase saabus 2020. aasta suvel ning hiljem on peaaegu kõik kliendid pöördunud tagasi graafikujärgsete maksete juurde ning see ei ole krediidikvaliteeti halvendanud.

Krediidiriski mõõtmisel kasutas LHV jätkuvalt konservatiivset lähenemist. LHV otsustas mitte kasutada ajutisi meetmeid, mis võimaldavad jätta riskihinnangud muutmata klientide puhul, kellele võimaldati maksepuhkust ühtse maksepuhkuste andmise korra alusel. See tähendab, et enamik selliseid laene liigitati viivislaenuudeks või makseras-

kuste tõttu restruktureeritavateks nõueteks, mis suurendas oluliselt IFRS 9 alusel faasi 2 liigitatavate nõuete osakaalu. Hoolimata asjaolust, et peaaegu kõik kliendid on pöördunud tagasi graafikujärgsete maksete juurde ja neil ei ole oma kohustuste teenindamisega raskusi, kohaldatakse selliste nõuete suhtes siiski pärast maksepuhkuse lõppu kaheaastast katseaega, nii et sõltuvalt esialgse maksepuhkuse pikkusest (3–12 kuud) saab neid ümber liigitada kõige varem 2022. või 2023. aastal. Selline otsus tehti sellepärast, et LHV Groupi aktsiad on noteeritud ja muidu olnuks LHV investoritel keerulisem saada ettekujutust tegelikest finantstulemustest.

Krediidiriski mõjutavad ESG riskid

Üha enam on kinnitust leidnud, et krediidiriski saavad mõjutada ka keskkonna-, sotsiaalsed ja juhtimisriskid (ESG riskid) ning sellepärast on ESG kaalutlused Grupi krediidiriski otsustusprotsessides, sh riskivalmiduse põhimõtetes, poliitikas ja tegevuskordades aina rohkem esile tõusnud.

ESG riskide all mõistetakse selles peatükis igasuguse grupile avalduva negatiivse finantsmõju riski, mis tuleneb keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisalaste tegurite praegusest või tulevases mõjust grupi vastaspooltele või investeeritud varadele. Keskkonnariskitegurid liigitatakse füüsilisteks ja üleminekuriskideks.

Füüsilised riskid kujutavad endast kliimamuutustest ja keskkonnaseisundi halvenemisest tulenevat otsest negatiivset mõju, mille tagajärjeks võib olla tootmisvõimsuse vähenemine, toormaterjalikulude kasv, varade väärtuse langus, suurenenud tööjõu- ja kapitalikulud jne. Üleminekuriskid peegeldavad ebakindlust, mis on seotud keskkonda säästvale majandusele üleminekuga kohanemise protsessi ajatuse ja kiirusega. Seda protsessi võivad mõjutada kolm tegurit: poliitika, tehnoloogia ja tarbijate eelistused.

Selles valdkonnas on toimumas kõige suuremad muutused CO₂-mahukates sektorites (nt kliimapolitika meetmed võivad mõjutada varade hinda).

Sotsiaalsed riskid hõlmavad sotsiaalseid tegureid, mis võivad positiivselt või negatiivselt mõjutada vastaspoole finantstulemusi või maksevõimelisust, nt asjaolud, mis on seotud inimeste ja kogukondade õiguste, heaolu ja huvidega, sh (eba)võrdsuse, tervishoiu, kaasamise, töösuhete, töötervishoiu ja -ohutuse, inimkapitali ja kogukondade küsimused.

ESG riskid võivad realiseeruda kahel viisil, mis peegeldab nende võimalikku kahe olulisuse perspektiivi. ESG riskid võivad mõjutada finantsasutusi nende vastaspoolte ja investeeritud varade kaudu (nn sissepoole suunatud perspektiiv). Samuti võivad finantsasutused ja nende vastaspoold mõjutada ESG tegureid (nn väljapoole suunatud perspektiiv). Näiteks võib vastaspoole keskkonda kahjustav tegevus

(negatiivne väljapoole suunatud mõju keskkonnateguritele) suurendada vastaspoole tundlikkust keskkonnaseisundi halvenemise eest kaitsva üleminekupoliitika rakendamise suhtes (keskkonnategurite negatiivne sissepoole suunatud mõju).

Pidades silmas oma äritegevuse mõju, on LHV seadnud eesmärgiks edendada keskkonda säästvat ja sotsiaalselt jätkusuutlikku ja vastutustundlikku majandust ning kiirendada kõige tõsisematele keskkonna- ja kliimaprobleemidele lahenduste leidmise protsessi, innustades oma kliente tegema oma äritegevuses ja investeerimisotsustes kestliku- maid valikuid.

Tegevusaladel, mis on vastuolus keskkonnavalase ja sotsiaalse vastutuse põhimõtetega, ei paku LHV teadlikult krediittooteid klientidele, kelle tegevuse puhul on selgeid tõendeid inimõiguste rikkumise ja keskkonna tõsise kahjustamise kohta. Lähtudes kestliku ja vastutustundliku tegutsemise põhimõtetest, on krediitpoliitikaga vastuolus selliste klientide krediteerimine, kelle LHV poolt väljastatud krediittoodete maht ületab 500 tuhat eurot ja kelle tegevusala on seotud mõne allpool tabelis välistamisnimekirjas oleva valdkonnaga.

Tegevusala	Kirjeldus
Metsandus	Ebaseaduslik metsaraie
Ohustatud taime- ja loomaliigid, loomade heaolu	- Kauplemine ohustatud või punasesse raamatusse kantud taime ja loomaliikidega - Tegelemine EL-i õigusaktides määratletud ebaseaduslike loomkatsetega - Tegevusalad, mis on seotud partide ja hanede sundsöötisega - Loomapidamine karusnaha tootmise eesmärgil
Relvatööstus	Rahvusvahelise õiguse alusel keelatud relvade või nende komponentide tootmine või levitamine (kobarpommid, jalaväemiinid, bioloogilised ja keemiarelvad, tuumarelvad, laserrelvad, mille eesmärk on põhjustada püsivalt pimedaks jäämist)
Energeetika	- Küttesöe ja põlevkivi kaevandamine ning nendest elektri tootmine - Naftatootmise ahela algaasi tegevused
Ohtlikud ained	- Asbesti kaevandamine ja asbestikiudude ning neid kiudusid sisaldavate toodete ja segude tootmine, turule toomine ja kasutamine; - Elavhõbeda ja elavhõbedaühendite eksport ning paljude elavhõbedat sisaldavate toodete tootmine, eksport ja import
Tubakas	Tubakatoodete või e-sigarettide levitamine, kui see on äriühingu põhitegevusalaks (tulust >50%)
Kalandus	Ökoloogiliselt mittesäästvate kalastusviiside praktiseerimine, nagu triivvõrkudega kalapüük, süvamere põhjatraalimine, kalapüük lõhkeainete või tsüaniidiga
Transport	- Nafta ja muude ohtlike ainete vedu laevades, mis ei vasta Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni nõuetele - Alates 2030. aastast uute diiselmootoriga sõitvate sõidautode finantseerimine

ESG üldpõhimõtted

- kõikide selliste toodete tootmine ja nendega kauplemine, mis on Eesti Vabariigi seaduste, määruste või rahvusvaheliste konventsioonide ja lepingute kohaselt ebaseaduslikud;
- sunnitöö kasutamine või inimõiguste rikkumine;
- prostitutsiooni vahendamine või pornograafilise materjali tootmine;
- keelatud ainete vahendamine ja kaubavahetus ilma nõutavate ekspordi- või impordilitsentsideta;
- tegevused, mis mõjutavad negatiivselt UNESCO maailmapärandi objekte;
- tegevused, mis mõjutavad negatiivselt rahvusparke ja looduskaitsealasid või Ramsari konventsiooniga kaetud märgalasid;
- bioloogilise mitmekesisuse ressursside või kultuuripärandi kaitset käsitlevate Eesti Vabariigi õigusaktide või rahvusvaheliste konventsioonidega keelatud tegevused;
- isikute, rühmade või kogukondade ebaseaduslik sunniviisiline väljasaatmine.

ESG riske võetakse arvesse laenuanalüüsis. Üksikasjalik ESG riskide analüüs tehakse 0,5 miljonit eurot ületavate ettevõtetelaenude taotluste korral. Muude klientide puhul tehakse ESG tegurite baashindamine, mis lähtub laenuotoote liigist ja keerukusest ning kliendi tegevusest. Et tuvastada laenuvõtjaid, kes on otseselt või kaudselt avatud suuremale ESG teguritega seotud riskile, töötati koostöös keskkonna- ja sotsiaalvaldkonna ekspertidega välja individuaalsete majandussektorite (allsektorite) jaoks põhjalik „soojakaart“. Kaardil on kujutatud iga majandussektori keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hinnang, võttes arvesse reitinguagentuuride ja rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide vastavaid riskiklassifikatsioone, kohalikke ja ELi õigusakte ja vajadusel Eesti siseriiklikku mõõdet.

Allpool tabelis on esitatud ülevaade LHV krediidiportfelist vastavalt majandussektorite liigitusele keskkonna- ja sotsiaalsete riskide alusel.

Fookus	Riskitase	2021
Keskkonna ja kliimamuutustega seotud risk	Kõrge	14,0%
	Keskmine	51,2%
	Madal	34,7%
Sotsiaalne	Kõrge	14,7%
	Keskmine	56,1%
	Madal	29,2%

Aasta jooksul töötati pangas välja juriidilistest isikutest klientide ESG analüüsi korda ja töövahendeid ning eeldatavasti jätkub see töö ka järgmisel aastal.

2.1 Krediidiriski mõõtmine ja jaotus

Grupp jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgmistesse olulisematesse kategooriatesse:

- nõuded keskpankadele ja krediidasutustele (tabelites nimetuse „pangad“ all) ja investeerimisühingutele;
- võlakirjad ja tuletisinstrumentid;
- laenud juriidilistele isikutele;
- laenud eraisikutele.

a) Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest, mida hoitakse keskpangas, teistes korrespondentpankades ning investeerimisasutustes, kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. Nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele ei ole tähtaega ületanud ning on tagamata. Panga vahendid hinnatakse vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele (keskpang on reitinguta). Kui erinevatel agentuuridel on erinevad reitingud, kasutatakse kas keskmist või konservatiivsuse põhimõttel madalamat reitingut.

Kui Eesti krediidasutustel pole välist krediireitingut ja need on EL-i suurte pankade tütaretevõtted, on kasutatud emaettevõtte krediireitingut. Juhtkonna hinnangul on krediidasutuste ja investeerimisühingutega seotud oodatava krediidikahju risk ebaoluline, kuna vastaspooltel on kõrged reitingud ja kuna Grupp hoiab nende osapoolte suhtes ainult väga likviidseid positsioone.

b) Võlakirjad ja tuletisinstrumentid

Võlakirjadega seotud krediidiriski võtmisele kehtestatakse krediidikomitees limiidid vastavalt emitendi reitingule.

Võlakirjadest tulenevad põhiosa ja tekkepõhised intressinõuded ei ole tähtaega ületanud. Võlakirjadel puuduvad tagatised.

c) Laenud juriidilistele isikutele

Juriidiliste isikute laenuportfell sisaldab krediiti ettevõtetele, kohalikele omavalitsustele, mittetulundusühingutele (sh korteriühistud) jne, sh järgmisi tooteid:

- ettevõtetelaenud (ärikliendilaen)
- liising
- arvelduslaen (ärikliendilaen)
- kaubanduse rahastamine (ärikliendilaen)
- finantsvõimenduslaenud (investeeringute rahastamine)
- krediitkaardid ja järelmaks (tarbimise rahastamine)
- korteriühistute laenud (ärikliendilaen)
- akreditiivid (tarbimise rahastamine)

Juriidilistele isikutele antavaid laene (v.a korteriühistute laenud), millega LHV-le kaasneb üle 500 tuhande euro suurune krediidirisk, hinnatakse individuaalselt. Igale kliendile määratakse krediireiting vahemikus 1–13, kus 1 tähistab kõige väiksemat maksejõuetuse tõenäosust ja 13 maksejõuetust. Krediireitingu määramisel võetakse arvesse nii kliendi finantsseisundit kui ka äririski. Arvesse võetavad konkreetset finantssuhtarvud ja äririskid sõltuvad sellest, missugust reitingumudelit kasutatakse: ettevõtte, kommerts-kinnisvara, elamuehituse, kohaliku omavalitsuse või kaubamudelit. Krediireitingu määrab krediidianalüütik ning selle kinnitab krediidi juht, kuid lõplik riskivõtmine otsustatakse krediidikomitees ühehäälsel otsusel. Iga kliendi finantsseisundi järelmonitooringut tehakse pärast laenu väljastamist harilikult vähemalt kord kvartalis. Vähemalt kord aastas vaadatakse üle kõik kliendihinnangud. Kliendid, kellega seotud krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, võetakse jälgimise alla ning nende finantsseisundit, likviidsust ja tagatiste väärtust jälgitakse põhjalikult ja tihedamini.

Juriidilistele isikutele väljastatavaid alla 500 tuhande euroseid laene ja korteriühistute laene laenusummast sõltumata analüüsitakse kuluefektiivsena skooringu protsessiga.

Skooring teostatakse taotluse hetkel ning on üks kriteeriumitest laenu väljastamiseks. Laenu maksejõuetuse tõenäosuse (PD) leidmiseks kasutatakse ettevõtte finantsandmeid ja informatsiooni maksekäitumise kohta. Arvesse võetakse ettevõtte varade ja kohustiste struktuuri, kasumlikkust ja rahavoo suhtarve.

d) Laenud eraisikutele

Eraisikute laenuportfell sisaldab tagatud ja tagamata krediiditooteid ja eraisikute liisingutooteid, sh järgmised tooted:

Toode	Selgitus
hüpoteeklaen (erakliendilaen)	tagatud laen korteri või maja ostmiseks (kodulaen)
eralaan (erakliendilaen)	tagatud laen vabaks kasutuseks (investeermiseks, renoveerimiseks jne)
tarbimislaen (tarbimise rahastamine)	tagamata tarbijalaen (väljastab tütarettevõtte LHV Finance AS)
järelmaks (tarbimise rahastamine)	tagamata järelmaksutoode, mida pakuvad kaupmehed (krediiti väljastab tütarettevõtte LHV Finance AS)
liising	liising sõidukite ostmiseks
finantsvõimenduslaenud (investeeringute rahastamine)	laen börsil noteeritud väärtipaberite tagatisel
krediitkaardilaen (tarbimise rahastamine)	tagamata krediitkaardilaen
arvelduslaen (erakliendilaen)	tagamata arvelduslaen
õppelaen (erakliendilaen)	riigi garantiiga laen üliõpilastele
kinnisvaraliising (erakliendilaen)	hüpoteeklaen (kinnisvara kuulub LHV-le)

Ka eraisikute laenude puhul rakendatakse kuluefektiivset skooringsprotsessi (vt alapeatükk „Krediidiriski skaala“, kus on kirjeldatud eraisikute maksejõuetuse tõenäosuse (PD) mudelite sisendeid). Skooringut tehakse laenu taotluse esitamise ajal ning see on üks laenu väljastamise kriteeriume. Laenuotsuseid tehakse jaepanganduse krediitdokumitees või madalamal otsustustasandil. Hüpoteeklaenu maksimumsumma määratakse kooskõlas Eesti Panga nõuetega. Tarbimise rahastamise tooteid eraisikutele pakutakse Eestis tütarettevõtte LHV Finance kaudu. Grupp on sõlminud lepingud enamiku tähtaja ületanud tarbimis- ja järelmaksulaenude müügiks – üldjuhul toimub see siis, kui laen on olnud vähemalt 79 päeva viivises.

Krediidiriski mõõtmine

Kõikide laenutoodete, v.a. finantsvõimenduslaenude puhul kasutatakse LHV-s kliendi krediidiriski hindamiseks kas reitingu- või skooringsüsteeme, nagu on näidatud allolevas tabelis. Ettevõtete krediidiotsuste tegemisel (kui LHV riskipositsioon ületab 500 tuhat eurot), kasutatakse kliendireitingut ja jaesektoris PD skooringumudeleid; olemasolevate laenude jaoks töötatakse välja portfelligaskooringu PD mudelid. Eraldi mudelite alusel leitakse maksejõuetusest tingitud kahju (LGD) ja krediidi ümberhindlustegur. (CCF).

Kliendi tüüp	Segment	Määratlus	PD	LGD	CCF/EAD
Ettevõtted	Ettevõttelaenud	Ettevõtete laenud LHV koguriskipositsiooniga üle 500 tuhande euro	Reitingumudel	Sisemine mudel	Sisemine mudel
Jaeklient	VKE, sh mikroettevõtted	Ettevõtete laenud LHV koguriskipositsiooniga kuni 500 tuhat eurot, korteriühistute laenud sõltumata LHV koguriskipositsioonist	Skooringumudel		
	Eraklientide hüpoteeklaenud	Kõik eraisikute hüpoteeklaenud	Skooringumudel		
	Muud erakliendilaenud	Kõik eraisikute tarbimise rahastamise tooted ja autoliising	Skooringumudel		

Krediidiriski skaala

Grupp kasutab sisemist krediidiriski skaalat, mis peegeldab hinnangut individuaalsete vastaspoolte maksejõuetuse tõenäosusele. Grupi sisemised reitingu- ja skooringu- delid on kohandatud vastavalt vastaspoole kategooriale. Laenuvõtja krediidiriski hindamisel kasutatakse eri liiki krediidiriskipositsioonide puhul eri riskikarakteristikuid:

- 1) võlgniku riski karakteristikud
 - äriklientidega seotud riskipositsioonid: finantsaruanded, majandusharu, ematettevõtte toetus jne;
 - jaeklientidega seotud riskipositsioonid: finantsaruanded või teave isikliku sissetuleku kohta, sotsiaal- demograafiline teave, käitumisalane teave jne;
- 2) tehinguriski karakteristikud – toote liik, tagatise liik jne;
- 3) viivis seisundi ja võlgnevuste karakteristikud pangasisestest ja -välistest allikatest.

Lisaks sellele võimaldavad mudelid lisada iga vastaspoole lõplikku sisemisse krediidireitingusse ka krediidiriski juhi eksperdihinnanguid. See võimaldab võtta arvesse teavet, mida ülejäänud andmed ei tarvitse sisaldada.

Krediidiriski klassid on kalibreeritud selliselt, et maksejõuetuse risk suureneb eksponentsiaalselt iga järgneva kõrgema klassi puhul. Näiteks PD erinevus reitinguklasside 4 ja 5 vahel on väiksem kui erinevus klasside 7 ja 8 vahel.

Järgnevalt on Grupi iga portfelli tüübi kohta välja toodud täiendavad kaalutlused.

• Jaelaenud

Jaeportfellis tehakse riskihinnang laenu andnud üksuse tasandil ja skooringu lõpptulemust kõrvutatakse maksejõuetuse tõenäosusega. Pärast esmast arvelevõtmist monitooritakse laenuvõtja maksekäitumist perioodiliselt, et konstrueerida käitumuslik skoor.

Igasugust muud teavet laenuvõtja kohta, mis võib mõjutada tema maksekäitumist (nt töökoha kaotus ja varasemad maksehäired) võetakse antava käitumisskoori juures samuti arvesse.

• Ettevõttelaenud

Ettevõtete reitingud määratakse laenusaaaja tasandil. Krediidialalüütik lisab laenusüsteemi jooksvalt ajakohastatud ja uut informatsiooni ning krediidi hinnanguid. Lisaks sellele uuendab analüütik teavet kliendi maksevõime kohta vähemalt iga aastal näiteks avalike finantsaruannete põhjal. Selle põhjal määratakse uuendatud sisemine krediidireiting ja PD.

• Treasury

Treasury võlakirjaportfellis olevate võlakirjade puhul kasutatakse väliste reitinguagentuuride reitinguid, mida monitooritakse ja ajakohastatakse pidevalt. Iga reitingu PD seotakse LHV reitinguskaalaga.

• Krediidirisk

Grupi ettevõttelaenude PD hindamise meetod koosneb 13 krediidireitingust, kus 1 on madalaima ja 13 kõrgeima krediidiriskiga (maksejõuetus). Reitingud 1 ja 2 omistatakse ainult reitinguagentuuride Fitch, Moody's ja Standard & Poor's keskmise reitingu põhjal. Vastavalt vajadusele viib Grupp läbi finantsanalüüsi.

Seega omistatakse reitingud 1 ja 2 ainult rahvusvahelistele ettevõtetele ja organisatsioonidele ning omavalitsustele ja riikidele, mille maksesuutlikkust on reitinguagentuurid oma investeerimisjärgu reitinguga kinnitanud. Reitinguagentuuride hinnangul põhinevad osaliselt ka reitinguklassid 3 kuni 13, ehkki selles kategoorias on peamiselt rahvusvahelise reitinguta Eesti ettevõtted.

Grupi sisemine reitinguskaala ettevõttelaenudele ja vastavad välised reitingud on toodud alljärgnevas tabelis:

LHV reiting	LHV kirjeldus	PD%	S&P	Moody's
1	Investeerimisjärgu reiting	0,03	AAA	Aaa
2		0,05	AA+	Aa1
3		0,10	AA,AA-	Aa2,Aa3
4		0,20	A+,A,A-	A1,A2,A3
5		0,30	BBB+	Baa1
6		0,40	BBB	Baa2
7		0,50	BBB-	Baa3
8		1,00	BB+,BB	Ba1,Ba2
9		2,50	BB-	Ba3
10	Mitte-investeerimisjärgu reiting	5,00	B+	B1
11	(sh spetsiaalne jälgimine)	10,00	B,B-	B2,B3
12		30,00	CCC/C	Caa
13	Maksejõuetus	100,00	D	C

Reitinguid valideeritakse ja kalibreeritakse ümber igal aastal, et need vastaksid viimastele prognoosidele ja võtaksid arvesse kõiki tegelikult täheldatud makseviivitusi.

Reitingud on jagatud kolme rühma: investeerimisjärgu reiting, spetsiaalne jälgimine ja maksejõuetus. Investeerimisjärgu reiting määratakse, kui laen ei ole aruandekuupäeva seisuga võlas. Spetsiaalse jälgimise staatus määratakse, kui vastaspoole reiting on 10–13. Maksejõuetuse staatus (reiting 13) määratakse lähtuvalt maksejõuetuse definitsioonist.

Tagatised

Grupp rakendab mitmeid eeskirju ja tavaid riskide vähendamiseks. Grupil on sisemised eeskirjad teatava tagatisklassi vastuvõetavuse või krediidiriski vähendamise kohta.

Tagatise väärtust hindab Grupp laenuaotlusprotsessi käigus ja hinnang vaadatakse perioodiliselt üle. Hinnangud tagatiste turuväärtusele põhinevad konservatiivsusprintsiibil, mis võtab arvesse tagatise tüüpi, asukohta, realiseerimise tõenäosust ja likviidsust.

Kinnisasjade hindamisel kasutatakse eksperdihinnanguid. Turuväärtuste ajakohasuse tagamiseks uuendatakse kommerts-kinnisvara individuaalseid hinnanguid vähemalt üks kord aastas. Elukondliku ning muu homogeenset tüüpi kinnisvara puhul kasutatakse regulaarseks ümberhindluseks ka statistilisi indekseerimismudeleid.

Põhilised laenude ja ettemaksete tagatiste tüübid on järgmised:

- hüpoteek
- kommertspant
- kauba pant
- deposiit
- krediidikindlustus
- kaubeldavad väärtpaberid
- noteerimata väärtpaberid
- nõudeõiguse pant
- KredExi, Maaelu Edendamise Sihtasutuse või Euroopa Investeerimisfondi garantii
- akreditiiv
- era- või juriidilise isiku käendus
- sõidukid, masinad, õhusõidukid, seadmed jne

Eelistatud on sellised tagatised, mille puhul ei ole tugevat korrelatsiooni kliendi makseriski ja tagatise väärtuse vahel. Üldiselt peab panditav vara olema kindlustatud, tagatise eluiga peab olema pikem kui laenu tagastustähtaeg ning tagatise turuväärtus peab ületama laenujääki.

Tagamata laenu väljastatakse eraisikutele teatud summa ulatuses. Juriidilistele isikutele on see lubatud ainult sellisel juhul, kui rahavoogude prognoos näitab stabiilseid ja märkimisväärselt tugevaid rahavoogusid ja/või kliendi krediidirisk hinnatakse madalaks.

Aruandeperioodi jooksul pole Grupi eeskirjad seoses tagatistega oluliselt muutunud ning samuti pole olnud märkimisväärt muutust tagatiste üldises kvaliteedis, mis on Grupi valduses olnud eelmisest aruandeperioodist alates.

Finantsvõimenduslaenude tagatise jälgitakse igapäevaselt ja kui tagatise väärtus langeb, võetakse viivitamata meetmeid krediidikahjumi vältimiseks.

Tarbimislaene ja krediitkaardilaene väljastatakse ilma tagatisteta ning riske vähendatakse klientide maksekäitumise pideva jälgimisega. Liising ja hüpoteeklaenud on alati üle tagatud. Eraisikutele antud liisingu, järelmaksu, hüpoteeklaenude ja arvelduslaenu kliente, kes maksetähtaega ületavad, jälgib Grupp regulaarselt.

Seoses alatagatud ettevõtelaenudega tuleb arvesse võtta, et Grupp on hinnanud teatavate tagatiste (isiklikud käendused, kommerts-pandid) turuväärtust konservatiivselt. Alatagatud laene käsitatakse kõrgema riskiga laenudena, mille üle Grupp teeb krediidikomitees igakuist monitooringut, et vähendada võimalikku krediidikahjumit.

2.2 Oodatava krediidikahjumi mõõtmine

IFRS 9 kehtestab kolme faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediitkvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist:

Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediidiriski tõttu langenud väärtusega, liigitatakse faasi 1 ning pank jälgib pidevalt selle krediidiriski.

Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvelevõtmisest, liigitatakse finantsinstrument faasi 2, aga seda ei loeta veel krediidiriski tõttu langenud väärtusega instrumendiks.

Lisainformatsioon selle kohta, kuidas pank hindab krediidiriski olulist suurenemist, on esitatud riskide juhtimise osa punktis 2.2.1.

Juhul kui finantsinstrument on krediidiriski tõttu langenud väärtusega, liigitatakse see faasi 3. Lisainformatsiooni selle kohta, kuidas pank defineerib krediidiriski tõttu langenud väärtuse ja maksejõuetuse, vaata punktist 2.2.2.

Faasis 1 olevate finantsinstrumentide ECL-i mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediidikahjumist. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumi põhjal. Lisainformatsiooni saamiseks sisendite, eelduste ja hinnangutehnikate kohta ECL-i arvutamisel

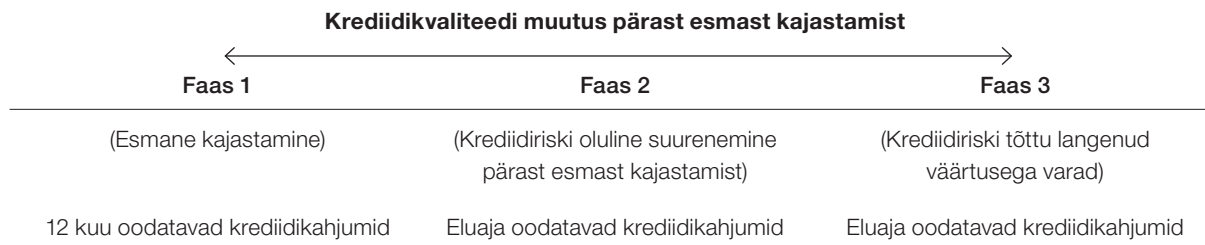
vaata punkti 2.2.3.

Läbiv põhimõte ECL-i mõõtmisel IFRS 9 järgi on see, et arvesse tuleb võtta tulevikku vaatavat teavet. Punkt 2.2.4. sisaldab informatsiooni selle kohta, kuidas pank on selle lisanud ECL-i mudelisse.

Krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud

finantsvarad on finantsvarad, mis on esmasel kajastamisel krediidiriski tõttu langenud väärtusega. Nende ECL kajastatakse alati eluea jooksul (faas 3).

Alljärgnev joonis võtab kokku allahindlusvajaduse vastavalt standardile IFRS 9 (v.a krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvarad):

Järgnev osa käsitleb Grupi poolt standardi nõuete täitmisel kasutatud peamisi hinnanguid ja eeldusi.

2.2.1 Oluline krediidiriski suurenemine

Grupi hinnangul on finantsinstrumendi krediidirisk oluliselt suurenenud, kui on täidetud üks või mitu järgnevalt välja toodud kvantitatiivsest, kvalitatiivsest või kaitsemeetme (backstop) kriteeriumitest.

Kvantitatiivsed kriteeriumid

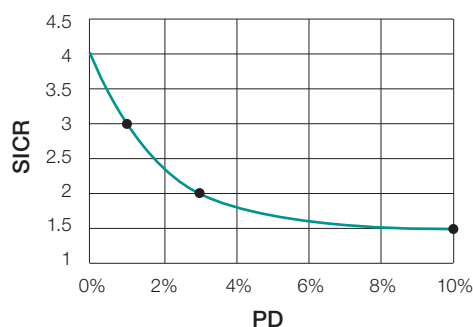
Kvantitatiivseid kriteeriumeid rakendatakse kõigile alates 2018. aastast sõlmitud krediidilepingutele uues portfellis ja ajaloolises ettevõtelaenu portfellis, mille puhul kasutatakse reitingupõhist eluea maksejõuetuse tõenäosust.

Järelejäänud eluea maksejõuetuse tõenäosus (PD) aruandekuupäeva seisuga on võrreldes riskipositsiooni esmase arvelevõtmise aruandekuupäevaga suurenenud, kui see ületab alljärgnevas tabelis toodud piirmäärasid.

Uus portfell – alates 1. jaanuarist 2018 sõlmitud lepingud

Eluea PD esmasel arvelevõtmisel	Eluea PD suurenemine aruandekuupäeva seisuga, mida hinnatakse oluliseks
X%	≥100 bps
Ja	Kehtiv eluea PD/Esialgne eluea PD > $1,4885 + \exp(0,9549 - 54,173^*)$ Esialgne eluea PD)

Valemi illustreerimiseks on esitatud SICR-i kõver allpool graafikus. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 baaspunkti. SICR-i kõver näitab esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhet (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks.

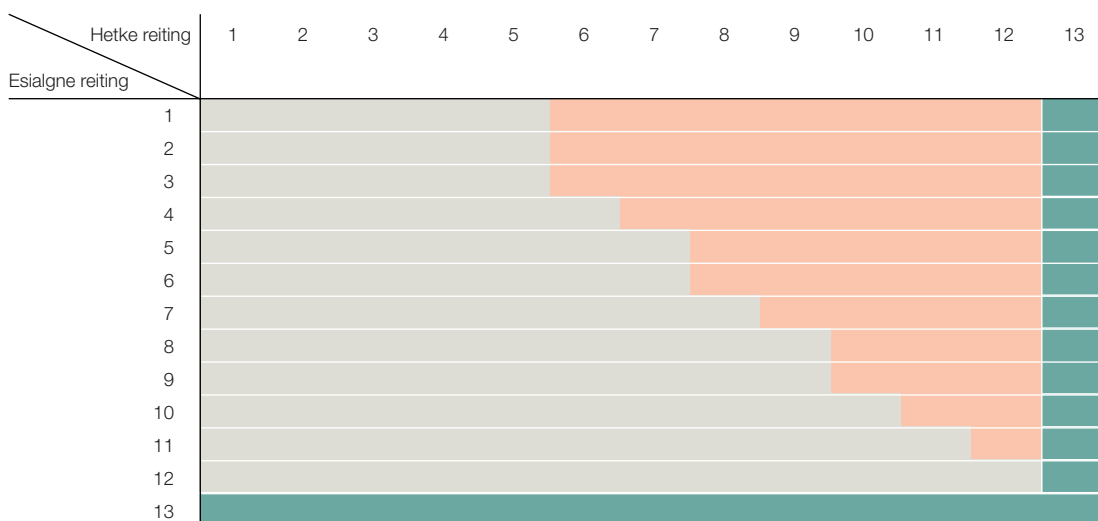

SICR kõver: esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks

Illustreerimaks eelnevalt välja toodud piirmäära rakendamist, võtame näiteks 13. veebruaril 2018 sõlmitud 3-aastase jaelaenu lepingu, mille oli esmasel arvelevõtmisel eluea PD 3,36% ja oodatav eluea PD kümme kuud hiljem aruandekuupäeval 2,76%. Kui aruandekuupäeval on tegelik eluea PD

8,86%, siis ületab see oodatavat PD-d (2,76%) üle piirmäära. Seetõttu on toimunud krediidiriski oluline suurenemine.

Ajalooline portfelli – enne 1. jaanuari 2018 sõlmitud ettevõttele laenu lepingud

Piimäärad põhinevad hinnangutel, kuidas muutub instrumendi eluea PD enne makseraskustesse sattumist. Eluea PD loomuliku liikumise leidmiseks, mis ei näita krediidiriski olulist suurenemist, on hinnatud eluea PD-d ka selliste

instrumentide puhul, mis edasisel kajastamisel ei satu makseraskustesse. Ettevõttele laenu portfelli on lühikese tähtajaga, täpsemalt 2,5 aastat.

Kvalitatiivsed kriteeriumid

Kvalitatiivseid kriteeriumeid rakendatakse SICR-i arvutamisel ajaloolise jaelaenu portfelli puhul, mille lepingud on sõlmitud enne 2018. aastat. Uue portfelli puhul on PD arvutustes rakendatud kvalitatiivseid kriteeriume ja seetõttu sisalduvad need SICR-i arvutustes eluea PD kaudu.

Ajaloolise portfelli lühikese keskmise tähtaja tõttu (1,75 aastat) ei peetud mõistlikuks prognoosida esialgset eluea PD-d lepingute puhul, mis on sõlmitud enne 1. detsembrit 2017, mistõttu kasutati ajaloolise portfelli esialgse PD asemel taotluse või reitingu PD-d.

Ja laenu ajalooline portfelli – enne 1. jaanuari 2018 sõlmitud eralaenu lepingud

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele.

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle

tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.

- Kliendil on olnud rohkem kui üks makseviivitus või maksuvõlg viimase 12 kuu jooksul.
- Kodulaenu või eralaenu puhul võetakse arvesse, kui lepingu LTV (laenu ja tagatise väärtuse suhe > 100%.

Ja laenu ajalooline portfelli – enne 1. jaanuari 2018 sõlmitud ettevõttele laenu lepingud

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele.

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks makseviivitus või on vähemalt neljal korral viimase 12 kuu jooksul esinenud maksuvõlg.

SICR-i hinnang sisaldab muuhulgas tulevikku vaatavat

teavet ja arvestus toimub kvartalipõhiselt. SICR-i leidmiseks kasutatavaid kriteeriume monitorib ja nende asjakohasust vaatab perioodiliselt üle krediidiriski meeskonna sõltumatu liige.

Backstop-kaitsemeede

Backstop-meedet rakendatakse juhul, kui laenusaja lepingujärgsed maksed on üle tähtaja rohkem kui 30 päeva, mida käsitatakse finantsinstrumendi krediidiriski olulise suurenemisena.

Madala krediidiriski erand

Grupp on 31. detsembril 2021 ja 31. detsembril 2020 lõppenud majandusaastal kasutanud madala krediidiriski erandit rahale ja nostrokontodele, mis täidavad likviidsusportfelli kriteeriumit.

2.2.2 Maksejõuetuse definitsioon ja krediidiriski tõttu langenud väärtusega varad

Grupp defineerib finantsinstrumendi staatust maksejõuetusena ja see vastab täielikult krediidiriski tõttu langenud väärtusega vara mõistele, kui vara suhtes kehtib üks või mitu allpool kirjeldatud kriteeriumi.

Kvantitatiivsed kriteeriumid

Laenusaja on rikkunud olulisuse piirmäära kriteeriumi 90 päeva järjest.

Kvalitatiivsed kriteeriumid

Järgnevalt on välja toodud asjaolud, mis viitavad sellele, et klient ei tasu võlgnevust täies ulatuses:

- Ilmneb märke makse laekumise ebatõenäolisusest, mis näitab, et laenuvõtja on märkimisväärtes rahalistes raskustes;
- majanduslike raskuste tõttu on toimunud restruktureerimine;
- katseajal on rakendatud lisaks varem rakendatud võla restruktureerimise meetmetele ka täiendavaid võla restruktureerimise meetmeid;
- leping on lõpetatud.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja need on kooskõlas maksejõuetuse definitsiooniga, mida kasutatakse sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse definitsiooni on läbivalt kasutatud Grupi oodatava krediidikahjumi arvutamisel PD, EAD ja LGD mudelite koostamiseks.

Maksejõuetuse staatuse rakendamisel kasutatakse suurklientide puhul kliendipõhist lähenemist, jaeklientide puhul lepingupõhist lähenemist.

Kui instrument ei vasta katseaja jooksul ühelegi maksejõuetuse kriteeriumile, siis ei ole instrument enam maksejõuetuse staatuses. Katseaeg peaks kestma vähemalt 3 kuud

alates hetkest, mil instrument ei vastanud enam maksejõuetuse kriteeriumitele.

Laenudele, mida raskuste tõttu on restruktureeritud, tuleb maksejõuetuse staatusest ümberklassifitseerimisel täiendavat tähelepanu pöörata, kuna viivises päevade arvestus toimub modifitseeritud maksegraafiku alusel ning laen jääb restruktureerimisele, kuni see on täielikult tagasi makstud. Seetõttu on selliste laenude katseaeg vähemalt üks aasta alates:

- restruktureerimismeetmete pikendamisest, maksejõuetuse kajastamisest või restruktureerimise kokkuleppes sisalduva maksepuhkuse lõpust, sõltuvalt sellest, mis toimub viimasena.

2.2.3 ECL-i mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamise meetodite selgitused

ECL-i mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum, mis:

- on neutraalne ehk ei peegelda liigset konservatiivsust ega optimismi;
- on tõenäosusega kaalutud summa, mis on arvestatud vastavalt kolmele allahindamise stsenaariumile (baas-, optimistlik ja pessimistlik stsenaarium);
- kajastab raha ajaväärtust;
- kasutab mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikusündmuste, praeguste tingimuste ning prognoositud majandustingimuste kohta.

Grupi ECL-i mudel järgib laiemalt aktsepteeritud marginaalkahjumite summa meetodit, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis tekivad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad riskipositsioone ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust (PD ajaperioodide t ja t+1 vahel).

ECL-i arvutused põhinevad järgmisel neljal komponendil:

- maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang sellele, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks;
- riskipositsioon maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale laenusummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgneva oodatavaid muutusi, sh põhiosa ja intressi tagasimakseid ning valmisolekulaenude kasutamist;

- maksejõuetusest tingitud kahju (LGD) on maksejõuetuse korral tekkiva kahju hinnang. Selle aluseks on saadaolevate lepinguliste rahavoogude ja LHV oodatavate rahavoogude (sh tagatistest saadud rahavoogude) vahe. LGD kajastatakse protsendina EAD-st;
- diskontomäära kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusesse aruandekuupäeva seisuga.

Matemaatiliselt väljendatakse prognoosiperioodi T (12 kuud või eluiga, sõltuvalt sellest, kas vajalik on 12 kuu või eluea hinnang) ECL-i summat alljärgnevalt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T PD_t * LGD_t * EAD_t * d_t$$

kus: $t = 0$

T – 1-kuuline periood prognoosiperioodi T raames 12 kuu ECL-i hinnangu puhul

$T = 12$ kuud eluea ECL-i hinnangu puhul

T – laenu oodatav eluiga

PD_t – marginaal PD kuu t puhul

LGD_t – oodatav LGD kuu t puhul

EAD_t – riskipositsiooni summa, sh oodatavad

valmisolekulaenude kasutamised, kuu t puhul

dt – diskontomäär kuu t puhul

Diskontomäär on finantsinstrumendi sisemine intressimäär või selle ligikaudne väärtus.

Arvutusloogika illustreerimiseks on allolevas tabelis esitatud lihtsustatud näide. Selles tagatud laene käsitlevas näites on LGD tuletatud otse tagatiste väärtusest ning lihtsustamiseks on eeldatud, et tagatise õiglase väärtus on ajas konstantne. ECL-i mudel võtab siiski erinevate stsenaariumite abil arvesse võimalikku tagatise õiglase väärtuse muutust ajas.

ECL	31.01.22	28.02.22	31.03.22	30.04.22	31.05.22	30.06.22	31.07.22	31.08.22	30.09.22
(1) Riskipositsioon (EAD)	4 000	3 500	3 000	2 500	2 000	1 500	1 000	500	0
(2) Marginaalne PD	0,40%	0,38%	0,36%	0,34%	0,32%	0,30%	0,28%	0,26%	0,24%
(3) Tagatise väärtus	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
(4) Võimalik kahjum [Max(0;1-3)]	2 000	1 500	1 000	500	0	0	0	0	0
(5) Oodatav marginaalne kahjum [2*4]	8,00	5,70	3,60	1,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
(6) Oodatav marginaalne kahjum, diskonteeritud	7,97	5,65	3,56	1,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Eluea oodatav krediidi kahjum seisuga 31.12.2021 [Summa (6)]	18,85								

Märkus. Diskonteerimine on tehtud eeldusel, et aruandeperioodi lõpp on 31.12.2021 ja diskontomäär on 5%.

Maksejõuetutele riskipositsioonidele arvutatakse ECL järgmiselt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T LGD_t * Exposure_t * d_t$$

Iga riskidimensioon (PD, LGD, EAD) on kaetud sisemiselt arendatud reitingu- ja skoorimudelitega. Need mudelid on arendatud äri- ja krediidi juhtimise eesmärgil.

Kokkuvõttes on ECL-i mudeli eesmärk muuta juba olemasolevate riskiparameetrite väärtused tulevikku suunatud konkreetse ajahetke hinnanguteks ja kasutada neid oodatava krediidi kahjumi arvutamisel.

IFRS 9 parameetrid

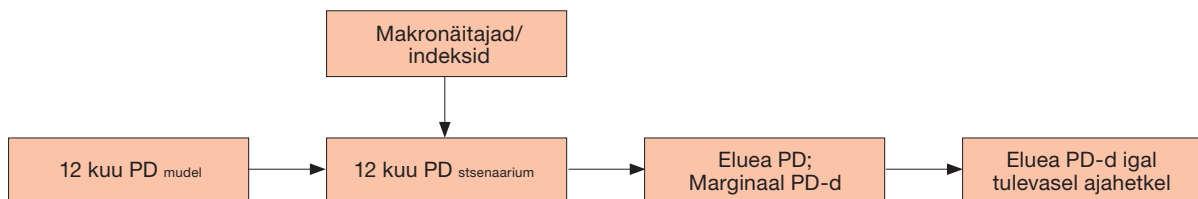
PD	12 kuu PD; eluea PD disagregeeritud täpsemateks marginaalseteks tõenäosusteks allperioodidele - Tulevikku vaatav konkreetse ajahetke hinnang, mis peegeldab praeguseid ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus - Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust
LGD	- Neutraalsed konkreetse ajahetke prognoosid - Võtab arvesse praegusi ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus - Sissenõutud maksed on diskonteeritud, kasutades diskontomäärana sisemist intressimäära - Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust
CCF/EAD	Peegeldab oodatavaid laenujäägi muutusi laenu eluea jooksul, sh laenugraafiku järgseid makseid ja ettemakseid
ECL	Rahavoo puudujäägi nüüdsväärtus (PV). Faas 1: 12 kuu PD. Faas 2: eluea PD. Faas 3: PD = 100%

Järgnevates peatükkides on välja toodud, kuidas on olemasolevaid mudeleid ECL-i arvutamisel kasutatud. Samuti on detailsemalt lahti seletatud iga riskidimensioon.

Reitingu- ja skoorimudelitest tuleneva PD lisamine ECL-i mudelisse

IFRS 9 oodatava krediidikahjumi arvutamiseks on vajalikud tulevikku vaatavad 12 kuu ja eluea konkreetse ajahetke hinnangud ning marginaalne PD, mitte ajalooline või pikaajaline keskmine 12 kuu PD (mudeli PD).

Mudeli PD teisendamine (PDmodel) toimub alljärgnevalt:

Järgmisena konverteeritakse 12 kuu konkreetse ajahetke hinnang eluea PD-ks ja marginaal-PD-ks. Selleks kasutatakse segmendipõhist standardset maksejõuetuse kõverat, mis annab oodatava maksejõuetuse ajastuse järelejäanud eluea jooksul.

Viimasena arvutatakse eluea PD-d laenu igale tulevasele ajahetkele kuni oodatava eluea lõpuni.

LGD lisamine põhimudelitest ECL-i mudelisse

LGD puhul erineb LGD põhimudeli kasutamine olenevalt sellest, kas tegemist on tagatud või tagamata positsiooniga.

Kuna IFRS 9 parameetri puhul tuleks arvesse võtta positsiooni oodatavat vähenemist aja jooksul, siis tagatud laenude tagatud osa puhul arvutatakse LGD otse vastava tagatise hinnangulise kiir-realiseerimisväärtuse põhja, põhimudelite sisendeid ei kasutata.

LGD aluseks olnud LGD mudelist lisatakse ECL-i arvutusse tagamata positsioonid ja tagatud laenupositsioonide tagamata osa.

Järgmisena lisatakse makromajanduslikud stsenaariumid nii tagatud kui ka tagamata LGD näitajatesse nagu on ette nähtud vastavas allahindlusstsenaariumis.

Krediidi ümberhindlusteguri (CCF) hinnangute lisamine põhimudelitest ECL-i mudelisse

Sisemine CCF-i hinnang lisatakse otse ECL-i mudelisse ja seda kasutatakse EAD arvutamisel. Edasisi korrigeerimisi ei ole vaja teha, sest sisemine hinnang ei sisalda liigset konservatiivsust ega kogu tsüklit või langust arvestavaid korrigeerimisi.

2.2.4 Tulevikku vaatava teabe lisamine ECL-i mudelisse

Tulevikku vaatava teabe lisamiseks ECL-i mõõtmiseks, mis võtaks arvesse ka erinevaid võimalikke tulevikutingimusi, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL-i summa vastavalt kolmele allahindlusstsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Muuhulgas toob selline lähenemine esile mitte-lineaarsed suhted alternatiivsete stsenaariumite ja ECL-i vahel.

Matemaatiliselt:

$$ECL = p_{baas} * ECL_{baas} + p_{pos} * ECL_{pos} + p_{neg} * ECL_{neg}$$

kus:

p_{baas} , p_{pos} , p_{neg} – vastavalt baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi tõenäosused

ECL_{baas} , ECL_{pos} , ECL_{neg} – oodatav krediitkahjumi summa, mis on arvatud iga stsenaariumi kohta

ECL tuletatakse iga stsenaariumi korral üldisest valemist kasutades stsenaariumipõhiseid riskiparameetrite väärtusi.

Tõenäosusega kaalutud eluea PD hinnang krediidiriski olulise suurenemise arvutamiseks arvutatakse samamoodi:

$$PD = p_{baas} * PD_{baas} + p_{pos} * PD_{pos} + p_{neg} * PD_{neg}$$

kus:

PD_{baas} , PD_{pos} , PD_{neg} – eluea PD hinnang vastavalt igale stsenaariumile

Valitud näitajad eraisikute krediidiportfellis

Eraisikute krediidiportfelli jaoks valitud makronäitajad ja nende olulisuse osakaal on esitatud järgnevas tabelis:

	Hüpoteeklaenud	Tarbimis- laenuid, fikseeritud määr	Tarbimis- laenuid, ujuv määr (sh liising)
Palgakasv, %	17%	22%	18%
Töötuse määr, %	33%	44%	36%
Kinnisvarahinna-indeksi tõus, %	8%	0%	0%
Inflatsioonimäär, %	8%	11%	9%
6 kuu Euribor	17%	0%	18%
Pankade laenumarginaalid	17%	22%	18%
Kokku	100%	100%	100%

Märkus. Iga indikaatori suhteline osakaal arvestatakse vastavalt indikaatorite kaaludele.

Valitud näitajad ettevõtteleenude portfellis

Ettevõtete puhul on arvesse võetud erinevaid makromajanduslikke ja sektorispetsiifilisi näitajaid. Analüüs viidi läbi kahe sektori lõikes:

- 1) üldine majandustegevuse klassifikaator vastavalt tegevuskoodile / tähestikuline NACE Rev.2 klassifikatsioon ja
- 2) alamsektorid, mis põhinevad NACE Rev.2 klassifikaatori madalamatel numbrilistel koodidel.

Analüüsi põhjal tehti järgmised järeldused.

- Kõiki sektoreid mõjutab samasugune krediidsükkel ning suuri sektoriüleseid majanduslikke raskusi kogetakse samaaegselt hoolimata sellest, et on teatud eripärad tööstusharude alamsektorite vahel (nt tootmises).
- On ainult teatud hulk muutujaid, mis „töötavad“ - muutujad, mille põhjal saab teha järeldusi, töötavad enamiku tööstusharude puhul üldiselt sarnaselt:
- SKP kasv, mis selgitab majanduse üldist olukorda;
- käibe muutus;
- töötajate arvu muutus.
- Muuhulgas testiti ka kasumite/kahjumite muutust tööstusharus, mis aga oli maksejõuetuse riski kohta järelduste tegemiseks liiga volatiilne.
- On mõned makronäitajad, mis on teatud tööstusharus, alamsektoris ja/või alamsektorite grupis olulised, isegi kui korrelatsioone on keeruline näidata väheste vaatluste ja/või vaatluse suhteliselt lühikese ajaperioodi tõttu. Näiteks:
- eksporditingimused ekspordile orienteerunud sektorite jaoks nagu metalli- ja keemiatooted ning elektroonikaseadmed;
- rahvastiku kasv ja sissetulekute kasv elamukinnisvara sektori jaoks;
- kodumajapidamiste tarbimise kasv sisetarbimisele orienteeritud tööstusharude jaoks nagu jaekaubandus;
- Kokkuvõttes valiti ettevõtete jaoks näitajaks brutolisandväärtus tööstusharude kaupa, arvestades mitmesuguseid eeldusi:
- täheldatud korrelatsioon maksejõuetuse määrade lähenditega;
- SKP, mis on kõige lähedasem indikaator brutolisandväärtusele, on sektori jaoks eelistatud lähenemine;
- makromajanduslikke näitajaid on kergem prognoosida kui alternatiivseid näitajaid;
- erinevad majanduslikud eeldused.

Makromajanduslikud stsenaariumid (prognoosid) ja näitajad (sh ettevõtelaenu portfelli PD ja LGD hinnangud) töötatakse läbi vähemalt kord aastas krediidi juhtimise osakonnas, kus konsulteeritakse ka makromajandusanalüütikutega ning ekspertidega riskikontrolli, äri- ja finantsosakonnast.

Markomajanduslikku arengut monitooritakse kvartaalselt, kui vastavad andmed avalikustatakse.

Prognoose uuendatakse jooksvalt, et tagada õigeaegselt uue tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL-i hinnangusse.

Väljatöötatud allahindlusstsenaariumid ja olulised uuendused stsenaariumitele kinnitatakse riski- ja kapitalikomitees.

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks seisuga 31. detsember 2021 on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli puhul kasutati baas-, positiivset ja negatiivset stsenaariumi.

Seisuga 31.12.2021

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2022E	2023E	2022E	2023E	2022E	2023E
SKP reaalkasv, %	2,8%	3,9%	2,0%	3,0%	3,7%	4,1%
Majapidamiste tarbimine, %	4,0%	3,6%	3,5%	2,5%	6,0%	3,5%
Valitsussektori tarbimine, %	-0,9%	-1,3%	0,0%	-0,4%	-1,2%	-0,8%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	-14,5%	6,9%	-15,0%	6,0%	-10,0%	8,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	4,9%	4,8%	3,0%	5,3%	6,5%	6,0%
Toodete ja teenuste import, %	-0,9%	4,8%	-2,0%	5,3%	4,0%	4,2%
Nominaalne SKP, mln eurot	33 020	35 480	32 681	34 941	33 068	35 595
SKP deflaator, % muutus	5,8%	3,4%	5,5%	3,8%	5,0%	3,4%
Tarbijahinna tõus, %	6,9%	3,0%	6,5%	3,5%	6,0%	3,0%
Töötuse määr, %	5,5%	5,3%	6,0%	5,8%	5,5%	5,0%
Tööhõive muutus, %	1,1%	0,6%	0,5%	0,8%	1,5%	0,2%
Netokuupalga tõus, %	8,3%	8,0%	6,7%	6,0%	8,5%	8,0%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	8,5%	8,0%	3,0%	5,0%	8,8%	8,2%
6 kuu Euribor	-0,5%	-0,2%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,2%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Nominaalkasv

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus	2022E	2023E	2022E	2023E	2022E	2023E
Kokku – kõik NACE tegevusalad	8,7%	7,5%	7,6%	6,9%	8,9%	7,6%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	8,0%	0,1%	6,9%	-0,4%	8,2%	0,3%
Tööstus (v.a ehitus)	8,9%	7,5%	7,8%	6,9%	10,4%	6,4%
Tööstus, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	-0,1%	1,6%	-1,1%	1,1%	0,0%	1,8%
Tootmine	11,8%	9,1%	10,6%	8,6%	13,6%	7,6%
Ehitus	5,4%	9,4%	4,3%	8,9%	5,5%	9,6%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, toidlustus	15,1%	7,5%	13,3%	7,5%	18,3%	4,9%
Info ja side	20,9%	10,0%	12,5%	11,0%	21,0%	12,8%
Finants- ja kindlustustegevus	6,1%	7,5%	5,0%	6,9%	6,3%	7,6%
Kinnisvaraalaane tegevus	10,0%	6,2%	8,9%	5,6%	10,2%	6,4%
Kutse-, teadus- ja tehnikalaane tegevus; haldus- ja abitegevused	7,1%	7,5%	6,0%	6,9%	5,9%	9,0%
Avalik haldus ja riigikaitse, kohustuslik sotsiaalkindlustus, haridus, tervishoid ja sotsiaaltoetused	1,6%	7,5%	4,3%	3,0%	0,2%	9,3%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg, muud teenindavad tegevused, kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus, kodumajapidamiste tegevus ning eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste tegevus	9,8%	7,5%	8,7%	6,9%	10,0%	7,6%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2021 olid järgmised:

Seisuga 31.12.2021

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaalud	60%	25%	15%

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks seisuga 31. detsember 2020 on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli puhul kasutati baas-, positiivset ja negatiivset stsenaariumi.

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2020 olid järgmised:

Seisuga 31.12.2020

	Baasstsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaalud	60%	30%	10%

Valid at 31.12.2020

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2021E	2022E	2021E	2022E	2021E	2022E
Üldised makromajanduslikud näitajad						
SKP reaalkasv, %	2,4%	4,5%	-1,1%	6,6%	4,5%	3,5%
Majapidamiste tarbimine, %	2,3%	4,1%	-1,1%	5,0%	4,5%	4,6%
Valitsussektori tarbimine, %	-1,9%	0,6%	2,3%	0,8%	2,0%	1,5%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	3,2%	7,5%	-5,0%	9,0%	8,0%	4,5%
Toodete ja teenuste eksport, %	3,5%	6,6%	-3,8%	9,3%	6,0%	3,5%
Toodete ja teenuste import, %	4,2%	6,5%	-5,0%	9,0%	7,0%	4,5%
Nominaalne SKP, mln eurot	27 658	29 481	26 764	28 945	28 364	30 120
SKP deflaator, % muutus	1,3%	2,1%	1,1%	1,7%	1,7%	2,6%
Tarbijahinna tõus, %	1,0%	1,9%	0,5%	1,5%	1,5%	2,3%
Töötuse määr, %	9,1%	8,2%	12,0%	10,0%	8,5%	7,5%
Tööhõive muutus, %	-1,1%	1,0%	-3,7%	2,2%	1,7%	1,0%
Netokuupalga tõus, %	-0,6%	2,6%	-1,0%	1,6%	3,0%	4,2%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	-5,0%	3,5%	-10,0%	2,1%	-3,0%	4,5%
6 kuu Euribor	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	3,1%	3,3%	3,3%	3,5%	3,0%	3,1%

Nominaalkasv

	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
	2021E	2022E	2021E	2022E	2021E	2022E
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus						
Kokku – kõik NACE tegevusalad	2,6%	5,8%	-0,2%	6,8%	5,2%	5,4%
Põllumajandus, metsandus, kalandus	4,1%	6,6%	0,3%	8,7%	6,8%	6,2%
Tööstus (v.a ehitus)	4,3%	7,3%	-0,3%	9,6%	7,6%	7,5%
Tööstus, v.a ehitus ja tootmine (enamasti energiaga seotud)	0,8%	6,6%	-2,5%	8,1%	3,3%	6,2%
Tootmine	5,3%	7,5%	0,3%	10,0%	8,8%	7,9%
Ehitus	-0,1%	8,0%	-3,3%	10,2%	2,5%	7,6%
Hulgi- ja jaekaubandus, transport, majutus, tootlustus	5,5%	8,3%	0,3%	10,7%	9,9%	7,3%
Info ja side	1,0%	3,8%	0,3%	6,8%	4,9%	3,5%
Finants- ja kindlustustegevus	1,3%	1,6%	0,3%	5,7%	3,9%	1,3%
Kinnisvaraalaane tegevus	2,8%	9,2%	-1,8%	9,5%	6,3%	8,8%
Kutse-, teadus- ja tehnikalaane tegevus; haldus- ja abitegevused	-2,3%	2,7%	-5,5%	8,1%	0,2%	2,3%
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus, haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	0,0%	2,2%	1,6%	-2,6%	-3,0%	6,2%
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg; Muud teenindavad tegevused; kodumajapidamiste tegevus ning eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste tegevus	8,0%	6,6%	-4,5%	18,4%	10,8%	6,2%

2.2.5 Nõuete allahindlus

Perioodi nõuete allahindlust mõjutavad erinevad tegurid, mille hulka kuuluvad:

- faaside 1, 2 ja 3 vahelised liikumised finantsinstrumentide krediidiriski olulise suurenemise (või vähenemise) või perioodi jooksul krediidiriski tõttu langenud väärtuse alusel ning sellest tingitud liikumised 12 kuu ja eluea ECL-i vahel;
- täiendavad allahindlused perioodi jooksul kajastatud uutele finantsinstrumentidele ja mahakantud instrumentide allahindluste tühistamised;
- mudelite sisendite regulaarsest uuendamisest tingitud PD, EAD ja LGD muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- mudelite ja eelduste muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- diskonteerimise tühistamine ECL-is seoses aja möödumisega, kuna ECL-i mõõdetakse nüüdsväärtuse baasil;
- välisvaluuta muutuste mõju välisvaluutas kajastatud varadele ja teistele liikumistele;

- finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul ja perioodi jooksul mahakantud varadega seotud allahindluste mahakandmised (vt punkt 2.2.6).

Individuaalsetel hinnangutel põhinevad allahindlused

Individuaalsetel hinnangutel põhinevate allahindluste moodustamiseks kasutatakse diskonteeritud rahavoo meetodit. Laenu allahindluse summa mõõdetakse laenupositsiooni raamatupidamisväärtuse ja sisemise intressimääraga diskonteeritud eeldatavate tulevaste rahavoogude vahena. Individuaalsete allahindluse hinnangute määramisel suhtutakse konservatiivselt selliste juriidiliste isikute vastu olevatesse nõuetesse, kes on liigitatud mittetöötavate nõuetega (maksejõuetus, reiting 13) klientideks, kui laenumaksed pole tähtaegselt tasutud ja/või esineb suur ebakindlus, et tagatise realiseerimisest eeldatavalt saadavatest rahavoogudest ei piisa laenu põhiosa ja intressimaksete raamatupidamisväärtuse katmiseks.

Mittetöötavateks muutuvate laenude allahindluse miinimummäärad

Kõigi mittetöötavate nõuete suhtes, mis on tekkinud pärast 26. aprilli 2019, tuleks kohaldada järgmisi allahindluse miinimummäärasid (nõude protsendina):

Aasta alguse seisuga	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tagamata nõue	0	0	35	100						
Tagatud (kinnisvaratagatisega)	0	0	0	25	35	55	70	80	85	100
Tagatud (muu tagatisega)	0	0	0	25	35	55	80	100		
Ekspordi krediitgarantii / kindlustus	0	0	0	0	0	0	0	100		

Kui enne 26. aprilli 2019 tekkinud nõude tingimusi muudetakse viisil, mis võlgniku vastu olevat nõuet suurendab, käsitatakse nõude tekkimise kuupäevana kuupäeva, mil muudatus jõustub.

Kui mittetöötav nõue on ainult osaliselt tagatud, käsitatakse nõude tagamata osa tagamata nõudena ja selle osa puhul kohaldatakse tagamata nõude allahindluse määra.

2.2.6 Mahakandmise poliitika

Grupp kannab maha finantsvarad täielikult või osaliselt, kui ta on ammandanud kõik praktilised sissenõudmise püüdlused ning on jõudnud järeldusele, et sissenõudmiseks põhjendatud ootust ei ole. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Asjaoludeks, mis näitavad, et sissenõudmiseks puudub põhjendatud ootus, hõlmavad muu hulgas seda (i) kui Grupp lõpetab sissenõudmistgevused ja (ii) kui Grupi sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine, aga tagatise väärtus on selline, et see eeldatavasti nõuet ei kata.

Kui Grupil ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas rakendada meetmeid diskonteeritava nõude sissenõudmiseks, hinnatakse nõue mittetöötavaks ja eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna.

Vähemalt üks loetletud tingimustest peab olema täidetud, et liigitada vastava tooteklassi nõue lootusetuks.

Krediitkaardid, tarbimislaenud ja järelmaks

- 12 kuu jooksul pärast kliendi maksejõuetuks tunnistamist ei ole toimunud olulist laekumist ning kohtumenetlus võlgnevuste sissenõudmiseks on lõpetatud Grupi kahjuks või klient ei täida kohtuotsust.
- Kliendile on kuulutatud pankrot või klient on kuulutatud maksejõuetuks.
- Kohus kinnitab võla restruktureerimise kava (kavas kajastatud nõue on väiksem kui tegelik nõue).

- Seoses väljastatud krediidiga on algatatud kriminaalmenetlus või krediidi saamiseks on kasutatud pettust.
- Klient on surnud ning pärast pärandi inventuuri kuulutatakse välja pankrot.
- Kohtutäiturile edastatud nõudega seotud kliendil on välismaine aadress või aadress puudub.

Liising, era- ja äri-laenud

- Klient ei hüvita vabatahtlikult Grupile nõudeid, mis on tekkinud esialgse nõude ja tagatise realiseerimise summade erinevusest.

2.2.7 Finantsvarade modifitseerimine

Mõnikord muudab Grupp klientidele pakutavate laenude tingimusi äri- ja isiklike laenuvõtjate või raskustes olevate laenuvõtjate tõttu, et maksimeerida sissenõudmist.

Sellised restruktureerimised hõlmavad maksetähtaja pikendamist, maksepuhkusi ja maksete sissenõudmisest loobumist. Restruktureerimispoliitika ja -tavad põhinevad näitajatel või kriteeriumidel, mis juhtkonna hinnangul viitavad sellele, et maksed tõenäoliselt jätkuvad. Neid põhimõtteid vaadatakse pidevalt üle. Restruktureerimist kasutatakse kõige sagedamini tähtajaliste laenuvõtjate puhul.

Selliste varade maksejõuetuse riski pärast modifitseerimist hinnatakse aruandekuupäeval ja võrreldakse esmasel kajastamisel esialgsetel tingimustel esinenud riskiga, kui modifitseerimine ei ole oluline ja seega ei too kaasa esialgse vara kajastamise lõpetamist (vt lisa 2.6). Grupp jälgib modifitseeritud varade hilisemat toimimist. Grupp võib otsustada, et pärast restruktureerimist on krediidirisk oluliselt paranenud, nii et varad liigitatakse faasist 3 või 2 (eluea ECL) faasi 1 (12 kuu ECL). See kehtib ainult selliste varade puhul, mis on toimunud vastavalt uutele tingimustele nõuetekohaselt vähemalt kuus järjestikust kuud või kauem.

2.3 Krediidiriski positsioonid

Alljärgnevad tabelid sisaldavad ülevaadet finantsinstrumente krediidiriski positsioonidest, mille suhtes on kajastatud ECL-i allahindlus. Finantsvarade brutoväärtus väljendab ühtlasi Grupi maksimaalset avatust nende varadega seotud krediidiriskile. Täiendavat teavet selle kohta, kuidas mõõdetakse oodatavat krediidikahjumit (ECL) ja kuidas on määratletud eespool kirjeldatud kolm faasi, leiab riskide juhtimise osast punktist 2.2 „Oodatava krediidikahjumi mõõtmine“.

2.3.1. Riskikontsentratsioon

Varade ja kohustise geograafiline jaotus.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Eesti	Saksamaa	Muu EL	USA	UK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	7	3 611 388	0	76 010	29 900	269 593	42	3 986 933
Finantsvarad õiglasel väärtuses	8	47 814	6	79 709	30	2	159	127 720
Laenud ja nõuded klientidele	9	2 652 960	781	17 292	903	849	4 375	2 677 160
Muud nõuded klientidele	10	2 970	0	0	0	0	0	2 970
Muud finantsvarad	11	117	0	0	2 119	0	0	2 236
Finantsvarad kokku		6 315 249	787	173 011	32 952	270 444	4 576	6 797 019
Võlad keskpankadele (TLTRO)	13	197 461	0	0	0	0	0	197 461
Klientide hoiused	13	3 488 788	113 798	1 484 106	62 541	631 356	66 013	5 846 602
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	13	349 063	0	0	0	0	0	349 063
Allutatud kohustised	16	88 989	0	0	0	0	0	88 989
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	14	41 155	0	0	0	0	0	41 155
Finantskohustised õiglasel väärtuses	8	157	0	0	0	0	0	157
Finantskohustised kokku		4 165 613	113 798	1 484 106	62 541	631 356	66 013	6 523 427

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Eesti	Saksamaa	Muu EL	USA	UK	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	7	2 175 007	0	84 264	17 566	116 222	199	2 393 258
Finantsvarad õiglasel väärtuses	8	312 703	2	10 219	5	0	1	322 930
Laenud ja nõuded klientidele	9	2 180 999	823	14 577	360	7 954	4 110	2 208 823
Muud nõuded klientidele	10	2 454	0	0	0	0	0	2 454
Muud finantsvarad	11	122	0	0	1 951	0	0	2 073
Finantsvarad kokku		4 671 285	825	109 060	19 882	124 176	4 310	4 929 538
Võlad keskpankadele (TLTRO)	13	200 000	0	0	0	0	0	200 000
Klientide hoiused	13	2 819 726	216 261	685 447	1 633	375 657	42 707	4 141 431
Saadud laenud	13	248 825	0	19 759	0	0	0	268 584
Allutatud kohustised	16	88 500	0	0	0	0	0	88 500
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	14	21 398	0	0	0	0	0	21 398
Finantskohustised õiglasel väärtuses	8	221	0	0	0	0	0	221
Finantskohustised kokku		3 378 670	216 261	705 206	1 633	375 657	42 707	4 720 134

2.3.2 Antud laenude jaotus tööstusharude alusel

Järgnevas tabelis on esitatud antud laenude jaotus tööstusharude alusel.

Distribution of legal entity financing by internal ratings

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	%	31.12.2020	%
Eraisikud	1 009 927	37,7%	856 124	38,8%
Põllumajandus	68 459	2,6%	2 841	0,1%
Mäetööstus	2 019	0,1%	67 306	3,0%
Töötlev tööstus	151 638	5,7%	73 123	3,3%
Energeetika	58 504	2,2%	57 737	2,6%
Veevarustus ja kommunaalteenused	23 505	0,9%	495 953	22,5%
Ehitus	83 011	3,1%	16 336	0,7%
Jae- ja hulgimüük	131 630	4,9%	72 099	3,3%
Veondus ja laondus	28 752	1,1%	2 478	0,1%
Hotellid ja restoranid	28 680	1,1%	151 668	6,9%
Info ja side	10 878	0,4%	43 129	2,0%
Finantsteenused	85 505	3,2%	45 012	2,0%
Kinnisvaraalaane tegevus	654 325	24,4%	87 714	4,0%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	44 669	1,7%	27 413	1,2%
Haldus- ja abitegevused	114 446	4,3%	14 095	0,6%
Avalik haldus	97 622	3,6%	12 656	0,6%
Haridus	4 328	0,2%	41 153	1,9%
Tervishoid	13 139	0,5%	120 805	5,5%
Kunst ja meelelahutus	48 832	1,8%	13 230	0,6%
Muud teenindavad tegevused	17 291	0,6%	7 952	0,4%
Kokku (lisa 13)	2 677 160	100,0%	2 208 823	100,0%

2.3.3 Laenuportfelli jaotus reitingute alusel

Juriidilistele isikutele antud laenude jaotus sisereitingute alusel

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020	Järk
3 madal krediidirisk	0	5 696	Investeeringisjärk
4 madal krediidirisk	49 031	54 338	
5 madal krediidirisk	64 896	96 302	
6 madal krediidirisk	277 748	122 918	
7 keskmine krediidirisk	369 284	241 813	Mitte-investeeringisjärk (sh spetsiaalne monitoorimine)
8 keskmine krediidirisk	479 112	445 858	
9 kõrgendatud krediidirisk	184 268	167 041	
10 kõrge krediidirisk	32 516	61 029	
11 kõrge krediidirisk	48 780	14 534	Maksejõuetus
12 mitterahuldav reiting	19 111	20 379	
13 maksejõuetus	1 619	6 311	
Ettevõtted kokku	1 526 365	1 236 219	
VKE-dest jaekliendid	135 361	143 017	
Kokku	1 661 726	1 379 236	

Järgnevas tabelis on esitatud ettevõtteleenude kasutusse võtmata jäägid ja finantsgarantiilimiidid.

Finantsseisundi aruande väliste kohustiste krediitkvaliteet

(väljastamata ettevõtteleenude kasutusse võtmata jäägid ja finantsgarantiilimiidid)

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
3 väga madal risk	100 000	100 000
4 madal krediidirisk	32 091	0
5 madal krediidirisk	8 425	2 735
6 madal krediidirisk	80 577	35 402
7 keskmine krediidirisk	143 825	37 332
8 keskmine krediidirisk	192 424	176 195
9 kõrgendatud krediidirisk	80 244	16 628
10 kõrge krediidirisk	4 491	4 039
11 kõrge krediidirisk	6 833	1 003
12 makseviivitus	103	747
13 maksejõuetus	214	0
Reitinguta (jaekliidid)	96 387	10 204
Kokku	745 614	384 285

2.4 Krediidiportfelli kvaliteet

2.4.1 Laenude jaotus majandussektorite ja faaside alusel

Järgnevas tabelis on esitatud laenuportfelli jaotus töös-tusharude ja faaside alusel.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Allahindlus	Kokku
Eraisikud	886 127	114 863	11 328	-2 392	1 009 926
Põllumajandus	63 843	4 809	21	-214	68 459
Mäetööstus	923	1 114	0	-18	2 019
Töötlev tööstus	125 985	26 328	255	-930	151 638
Energeetika	57 403	1 729	0	-627	58 505
Veevarustus ja kommunaalteenused	23 172	573	0	-240	23 505
Ehitus	80 323	3 990	477	-1 778	83 012
Jae- ja hulgimüük	126 082	5 186	848	-486	131 630
Veondus ja laondus	25 730	3 057	101	-136	28 752
Hotellid ja restoranid	5 526	25 036	159	-2 041	28 680
Info ja side	10 600	294	8	-24	10 878
Finantsteenused	85 481	327	0	-303	85 505
Kinnisvaraalaane tegevus	569 902	85 688	1 995	-3 260	654 325
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	39 062	5 344	482	-219	44 669
Haldus- ja abitegevused	113 860	3 698	155	-3 268	114 445
Avalik haldus	97 307	315	0	0	97 622
Haridus	4 035	275	31	-14	4 327
Tervishoid	9 766	3 441	3	-71	13 139
Kunst ja meelelahutus	24 155	27 576	64	-2 963	48 832
Muud teenindavad tegevused	16 463	856	38	-65	17 292
Kokku	2 365 745	314 499	15 965	-19 049	
Allahindlus	-9 472	-7 444	-2 133		
Laenuportfell kokku	2 356 273	307 055	13 832		2 677 160

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Allahindlus	Kokku
Eraisikud	761 422	92 491	4 228	-2 018	856 123
Põllumajandus	65 985	6 339	74	-299	72 099
Mäetööstus	2 082	420	0	-25	2 477
Töötlev tööstus	116 695	36 075	198	-1 300	151 668
Energeetika	43 367	284	0	-522	43 129
Veevarustus ja kommunaalteenused	2 014	824	9	-6	2 841
Ehitus	41 909	3 366	39	-303	45 011
Jae- ja hulgimüük	73 652	14 280	711	-928	87 715
Veondus ja laondus	24 844	2 679	11	-122	27 412
Hotellid ja restoranid	5 554	10 918	0	-2 377	14 095
Info ja side	12 174	514	17	-49	12 656
Finantsteenused	61 919	7 775	0	-2 388	67 306
Kinnisvaraalaane tegevus	380 660	114 224	4 042	-2 974	495 952
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	30 025	11 205	448	-525	41 153
Haldus- ja abitegevused	57 513	14 155	2 799	-1 343	73 124
Avalik haldus	120 805	0	0	0	120 805
Haridus	16 072	332	0	-67	16 337
Tervishoid	7 037	6 298	1	-105	13 231
Kunst ja meelelahutus	18 637	40 480	67	-1 447	57 737
Muud teenindavad tegevused	7 535	450	27	-60	7 952
Kokku	1 849 901	363 109	12 671	-16 858	
Allahindlus	-4 830	-10 011	-2 017		
Laenuportfell kokku	1 845 071	353 098	10 654		2 208 823

2.4.2 Laenude jaotus laenu liikide ja faaside alusel

Järgnevatel tabelitel on esitatud laenuportfelli jaotus laenu liikide ja faaside alusel ning muutused, mis toimusid aruan-
deperioodi jooksul laenu liikide allahindlustes ja faasipõhises
liigituses riskijuhtimise osa punktis 2.2 kirjeldatud tegurite
tõttu.

Neto laenuportfelli jaotus laenu liikide ja faaside alusel

(tuhandetes eurodes)

	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekinud	Allahindlus	Kokku
Äriklendilaenud	1 382 162	182 476	2 377	0	-15 288	1 551 727
Eraklendilaenud	777 868	107 810	9 949	0	-1 062	894 565
Liising	120 117	18 848	2 162	0	-1 250	139 877
Tarbimise rahastamine	71 408	5 367	1 353	0	-1 320	76 808
Investeeringute rahastamine	14 189	0	123	0	-129	14 183
Kokku seisuga 31.12.2021	2 365 744	314 501	15 964	0	-19 049	2 677 160
Äriklendilaenud	1 005 632	245 475	8 067	0	-13 447	1 245 727
Eraklendilaenud	665 989	80 705	3 674	1 124	-822	750 670
Liising	101 187	27 269	395	0	-1 385	127 466
Tarbimise rahastamine	64 051	9 661	535	0	-1 179	73 068
Investeeringute rahastamine	11 917	0	0	0	-25	11 892
Kokku seisuga 31.12.2020	1 848 776	363 110	12 671	1 124	-16 858	2 208 823

Faas 1*(in thousands of euros)*

	Algsaldo	Lisandumine	Amortisatsioon	Ümberliigitus	Allahindlus	Kokku
Ärikliendilaenud	1 005 632	565 264	-216 800	28 066	-8 594	1 373 568
Erakliendilaenud	667 113	184 799	-66 357	-7 687	-221	777 647
Liising	101 187	57 750	-37 613	-1 204	-281	119 839
Tarbimise rahastamine	64 051	39 037	-31 922	242	-364	71 044
Investeeringute rahastamine	11 917	5 026	-2 754	0	-11	14 178
Kokku	1 849 900	851 876	-355 446	19 417	-9 471	2 356 276

Faas 2*(in thousands of euros)*

	Algsaldo	Lisandumine	Amortisatsioon	Ümberliigitus	Allahindlus	Kokku
Ärikliendilaenud	245 475	10 721	-44 402	-29 318	-6 387	176 089
Erakliendilaenud	80 705	37 239	-10 719	585	-506	107 304
Liising	27 269	4 512	-12 045	-888	-286	18 562
Tarbimise rahastamine	9 661	1 539	-4 549	-1 284	-266	5 101
Investeeringute rahastamine	0	0	0	0	0	0
Kokku	363 110	54 011	-71 715	-30 905	-7 445	307 056

Faas 3*(in thousands of euros)*

	Algsaldo	Lisandumine	Amortisatsioon	Ümberliigitus	Allahindlus	Kokku
Ärikliendilaenud	8 067	88	-7 030	1 252	-307	2 070
Erakliendilaenud	3 674	97	-924	7 102	-335	9 614
Liising	395	14	-342	2 092	-683	1 476
Tarbimise rahastamine	535	111	-335	1 042	-690	663
Investeeringute rahastamine	0	123	0	0	-118	5
Kokku	12 671	433	-8 631	11 488	-2 133	13 828

2.4.3 Liikumised faaside vahel

Järgnevas tabelis on esitatud muutused, mis toimusid aruandeperioodi jooksul laenude faasipõhises liigituses riskijuhtimise osa punktis 2.2 kirjeldatud tegurite tõttu.

Liikumised faaside vahel*(tuhandetes eurodes)*

	1 > 2	1 > 3	2 > 1	2 > 3	3 > 1	3 > 2
Ärikliendilaenud	34 149	144	62 359	1 108	0	0
Liising	27 293	503	19 997	7 474	112	763
Erakliendilaenud	4 353	1	3 150	2 091	0	0
Tarbimise rahastamine	1 421	243	1 900	822	6	17
Investeeringute rahastamine	0	0	0	0	0	0
Kokku	67 216	891	87 406	11 495	118	780

2.4.4 Tagatud laenud

Järgnevates tabelites on esitatud laenud tagatise liigi alusel ja tagatise raamatupidamisväärtus või õiglane väärtus, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Alatagatud osa on esitatud real „Tagamata laenud“.

Laenude jaotus tagatise alusel seisuga 31.12.2021

(in thousands of euros)

	Äriklendilaenud	Tarbimise rahastamine	Investeeringute rahastamine	Liising	Eraklendilaenud	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	14 312	0	0	14 312
Noteerimata väärtpaberid	22 593	0	0	0	2 003	24 596
Hüpoteek, kinnisvara	839 363	0	0	0	872 835	1 712 198
Kredexi ja MES-i käendused	42 578	0	0	0	9 812	52 390
Nõudeõiguse pant	91 421	0	0	0	0	91 421
Deposiidid	3 176	0	0	0	2 000	5 176
Liisitud vara	0	0	0	77 857	0	77 857
Muud	76 983	0	0	0	1178	78 161
Tagamata laenud	490 900	78 128	0	63 271	7 799	640 098
Kokku	1 567 014	78 128	14 312	141 128	895 627	2 696 209

Laenude jaotus tagatise alusel seisuga 31.12.2020

(in thousands of euros)

	Äriklendilaenud	Tarbimise rahastamine	Investeeringute rahastamine	Liising	Eraklendilaenud	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	11 917	0	0	11 917
Noteerimata väärtpaberid	14 888	0	0	0	1 024	15 912
Hüpoteek, kinnisvara	670 484	0	0	0	735 067	1 405 551
Kredexi ja MES-i käendused	38 232	0	0	0	9 537	47 769
Nõudeõiguse pant	63 810	0	0	0	0	63 810
Deposiidid	3 469	0	0	0	2 000	5 469
Liisitud vara	0	0	0	88 309	0	88 309
Muud	78 018	0	0	0	0	78 018
Tagamata laenud	390 272	74 247	0	40 543	3 864	508 926
Kokku	1 259 173	74 247	11 917	128 852	751 492	2 225 681

(tuhandetes eurodes)	Ületagatud laenud		Alatagatud laenud		Kokku	
	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglase väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglase väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglase väärtus
Seisuga 31.12.2021	1 273 470	2 445 616	1 422 740	782 907	2 696 210	3 228 523
Ärikliendilaenud	472 856	880 020	1 094 160	603 640	1 567 016	1 483 660
Tarbimise rahastamine	0	0	78 128	0	78 128	0
Investeeringute rahastamine	14 189	150 842	123	0	14 312	150 842
Liising	17 607	31 903	123 521	60 251	141 128	92 154
Erakliendilaenud	768 818	1 382 851	126 808	119 016	895 626	1 501 867
Seisuga 31.12.2020	964 450	351 235	1 261 231	448 867	2 225 681	800 102
Ärikliendilaenud	371 650	794 170	887 523	328 285	1 259 173	1 122 455
Tarbimise rahastamine	0	0	74 247	0	74 247	0
Investeeringute rahastamine	11 917	233 811	0	0	11 917	233 811
Liising	16 625	26 134	112 226	59 575	128 851	85 709
Erakliendilaenud	564 257	1 254 497	187 235	61 007	751 492	1 315 504

(tuhandetes eurodes)	Ületagatud laenud		Alatagatud laenud		Kokku	
	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglase väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglase väärtus	Raamatupidamis- väärtus	Tagatise õiglase väärtus
Seisuga 31.12.2021	1 106 892	2 175 002	1 258 854	675 832	2 365 746	2 850 834
Ärikliendilaenud	410 800	782 179	971 362	521 248	1 382 162	1 303 427
Tarbimise rahastamine	0	0	71 408	0	71 408	0
Investeeringute rahastamine	14 189	150 842	0	0	14 189	150 842
Liising	14 069	25 801	106 049	51 226	120 118	77 027
Erakliendilaenud	667 834	1 216 180	110 035	103 358	777 869	1 319 538
Faas 2	154 808	246 017	159 693	105 495	314 501	351 512
Ärikliendilaenud	60 502	94 752	121 974	81 813	182 476	176 565
Tarbimise rahastamine	0	0	5 367	0	5 367	0
Investeeringute rahastamine	0	0	0	0	0	0
Liising	3 229	5 522	15 619	8 029	18 848	13 551
Erakliendilaenud	91 077	145 743	16 733	15 653	107 810	161 396
Faas 3	11 771	24 597	4 193	1 580	15 964	26 177
Ärikliendilaenud	1 554	3 089	823	579	2 377	3 668
Tarbimise rahastamine	0	0	1 353	0	1 353	0
Investeeringute rahastamine	0	0	123	0	123	0
Liising	309	579	1 853	996	2 162	1 575
Erakliendilaenud	9 908	20 929	41	5	9 949	20 934

2.4.5 ECL-i tundlikkuse analüüs

Järgnevat tabelites on näidatud, missugust mõju avaldavad ECL-i allahindlustele seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 krediidiriski olulise suurenemise (SICR) arvutustes kasutatud PD piirmäärade muutused. ECL-i suurenemine (positiivsed summad) väljendab suurenenud allahindlusvajadust, mida oleks vaja kajastada.

Laenuportfell 2021

(tuhandetes eurodes)	Mõju allahindlusele
SICR-i muutus +10%	-158
SICR-i muutus -10%	482
SICR piirmääraga 0,5%	1
SICR piirmääraga 1,5%	-1

Laenuportfell 2020

(tuhandetes eurodes)	Mõju allahindlusele
SICR-i muutus +10%	155
SICR-i muutus -10%	127
SICR piirmääraga 0,5%	0
SICR piirmääraga 1,5%	-1

Nagu nähtub eespool esitatud tabelitest, omab SICR-i +/- 10% muutus või 100 bp piirmäär muutmine 50 bp või 150 bp tasemele Grupi üldisele ECL-ile piiratud mõju.

Kõige olulisemad eeldused, mis ECL-i allahindlust mõjutavad on järgmised.

Jaeportfell

- Töötuse määr
- Palgakasv
- Euribor
- Pankade laenumarginaalid
- SKP

Ettevõtteleaenude portfell

- Oodatavad portfelli konkreetse ajahetke PD väärtused iga stsenaariumi korral
- Oodatav LGD mõju negatiivse stsenaariumi korral

Tundlikkusanalüüside eesmärk on näidata positiivsete ja negatiivsete stsenaariumide kaalude muutmise mõju. Tundlikkusanalüüsis jääb baasstsenaariumi kaal samaks ning tehakse kaks testi, kus positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalusid on muudetud vastavalt +/-5%. Allpool olev tabel illustreerib positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalude muutuste mõju portfelli seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020.

31.12.2021 (tuhandetes eurodes)	60-10-30 (baas/pos/neg)	60-20-20 (baas/pos/neg)
Stsenaariumide kaalude muutus	671	-7 24

31.12.2020 (tuhandetes eurodes)	65-5-30 (baas/pos/neg)	65-15-20 (baas/pos/neg)
Stsenaariumide kaalude muutus	1 048	-1 127

Allpool on esitatud ECL-i muutused seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020, mida põhjustaksid võimalikud muutused mõnes hinnangu tegemisel kasutatud näitaja väärtuses (nt mõju ECL-ile, mida põhjustaks töötuse määra tõus X% võrra nii baas-, positiivses kui ka negatiivses stsenaariumis).

31.12.2021 (tuhandetes eurodes)	Tõusu mõju	Languse mõju
Töötuse määr +/-1%	115	-84
Palgatõus +/- 5%	-112	111
Euribor +/-0,5%	26	-15
Pankade laenumarginaalid +/-0,5%	165	-136
Tarbijahindade tõus +/-1%	-12	32
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-5	3
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-109	139

31.12.2020 (tuhandetes eurodes)	Tõusu mõju	Languse mõju
Töötuse määr +/-1%	51	-66
Palgatõus +/- 5%	-99	38
Euribor +/-0,5%	9	-15
Pankade laenumarginaalid +/-0,5%	39	-129
Tarbijahindade tõus +/-1%	-41	24
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-3	2
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-52	48

Grupp on teinud stressiteste, kus PD ja LGD hinnangud suurenevad mõlemad 0,5 korda. Stressitestide kogumõju allahindlustele on esitatud järgnevas tabelis. Tabel sisaldab laene, millele on moodustatud üldine allahindlus, ning millel on oluline jääk ja potentsiaalne mõju.

2021 (tuhandetes eurodes)	Mõju allahindlustele
LGD negatiivne 0,85	603
LGD negatiivne 0,95	-686
Keskmine PiT PD -0,5%	-3 042
keskmine PiT PD +0,5%	3 321

2020 (tuhandetes eurodes)	Mõju allahindlustele
LGD negatiivne 0,9	812
LGD negatiivne 1,0	-756
Keskmine PiT PD -0,5%	-2 267
keskmine PiT PD +0,5%	2 719

3. Tururisk

Tururisk on risk, et turuhindade, sh välisvaluuta, intressimäärade ja väärtpaperite turuhindade ebasoodsad muutused põhjustavad kahju. Tururisk tekib nii finantsseisundi aruande kui ka selle väliste positsioonide puhul ja võib tekkida nii panga- kui ka kauplemisportfellist. Tururiski juhtimise eesmärk pangas on seda riski õigesti tuvastada ja mõõta ning tagada, et tururiskiga seotud otsused on tehtud riskiteadlikult.

Muu hulgas tuleb juhtida järgmistest allikatest tulenevat tururiski:

- valuutarisk panga välisvaluutapositsioonidest;
- hinnarisk panga kõikidest väärtpaperite ja tuletisinstrumentide positsioonidest, sh need, mis on võetud investeerimise, riskijuhtimise ja maaklerluse eesmärgil;
- intressirisk panga intressituludest ja -kuludest ning panga positsioonide tundlikkusest intressimäärade muutuste suhtes.

Panga tururiski juhtimisel lähtutakse LHV Grupi tururiski juhtimise poliitikast, LHV Panga tururiski juhtimise eeskirjadest ja muudest sise-eeskirjadest, kus on määratud kindlaks panga riskivalmidus seoses pangaportfelli välisvaluutariski, hinnariski ja intressiriskiga. Tururiski juhtimise poliitika kohaselt on Grupi tururiskivalmidus väike.

Tururiski juhtimisel esimese kaitseliini täidavad kesksed rolli Treasury üksus ja aktive-passivate juhtimise komitee (ALCO). Riskikontrolli üksus ja siseauditi üksus vastutavad vastavalt teise ja kolmanda kaitseliini funktsioonide täitmise eest.

3.1 Välisvaluutarisk

Välisvaluutarisk tuleneb panga välisvaluuta varade ja kohustiste mittevastavusest. Enamik panga finantsseisundi aruandes olevatest varadest ja kohustistest on nomineeritud eurodes, kuid mittevastavus võib tuleneda panga klientide välisvaluutatehingutest.

Välisvaluutariski mõõtmisel hinnatakse võimalikku kahju, mis võib pangale tekkida avatud välisvaluuta netopositsioonist stressistsenaariumi korral. Välisvaluutariskist tekkida võiv kogukahju ei tohi ületada kindlaks määratud osa panga netoomavahenditest.

Panga ALCO kehtestanud panga igapäevase tegevuse mitmesuguste tururiskide jaoks täiendavad riskitasemed. Panga välisvaluutariski tasemed on fikseeritud maksimaalse nominaalse avatud netopositsiooni tasemenäi iga valuuta puhul euro ekvivalendina.

Kui avatud valuutapositsioon ületab ALCO seatud piiri, tuleb võtta meetmeid positsiooni sulgemiseks või vähendamiseks.

Tehtud on tundlikkuse analüüs valuutakursside muutuste mõju kohta kasumiaruandele eeldusel, et kõik muud muutujad on konstantsed. Tundlikkust on mõõdetud kursi võimaliku muutuse +/- 7% suhtes, mis vastab stressistsenaariumile, mida Grupp kasutab oma avatud netopositsioonide välisvaluutariski mõõtmiseks. Panga välisvaluuta riskipositsioon on väga väike.

Mõju kasumiaruandele

(tuhandetes eurodes)	2021	2020
USD kurss +/- 7%	+/- 204	+/- 8
SEK kurss +/- 7%	+/-6	+5
GBP kurss +/- 7%	+/-17	+/-10
CHF kurss +/- 7%	+/-0	+/-0

Avatud valuutapositsioonid

Järgnevad tabelid annavad ülevaate valuutade avatud positsioonist tulenevast riskist. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustised on tabeli veergudes toodud euro ekvivalendis vastavalt aruandekuupäeval kehtinud vahetuskursile. Finantsseisundi aruandes õiglaselt väärtustatud tuletisinstrumentid on kajastatud finantsseisundi aruande väliste varade/kohustiste hulgas lepingulistes summades. Grupi avatud valuutariskile ja finantsvarade ning kohustiste mahud aruandekuupäeval ei erine oluliselt aasta jooksul esinenud keskmisest positsioonist. Valuuta forwardtehingud on esitatud tabelis finantsseisundi aruande väliste varade ja kohustistena nende lepinguliste rahavoogude täissummades. Tabel ei sisalda valuutariskita varasid (materiaalsed ja immateriaalsed põhivarasid) ja kohustisi (eraldisi) ning omakapitali.

Nagu nähtub järgnevast tabelist ja on märgitud ka eespool, toimub valdav osa panga majandustehingutest eurodes.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	7	3 686 878	1 367	277 043	1 075	18 433	2 137	3 986 933
Investeeringud võla- ja omakapitaliinstrumentidesse	8	127 677	0	1	0	37	4	127 720
Laenud ja nõuded klientidele	9	2 669 321	18	463	396	6 616	346	2 677 160
Muud nõuded klientidele	10	1 036	0	491	226	167	1 050	2 970
Muud finantsvarad	11	117	0	0	0	2 119	0	2 236
Valuutariski kandvad varad kokku		6 485 029	1 385	277 998	1 697	27 372	3 538	6 797 019
Valuutariski kandvad kohustised								
Võlad keskpankadele (TLTRO)	13	197 461	0	0	0	0	0	197 461
Klientide hoiused	13	5 448 088	5 037	271 784	7 837	101 149	12 708	5 846 602
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	13	349 063	0	0	0	0	0	349 063
Finantskohustised õiglasel väärtuses	8	0	0	0	16	123	18	157
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	14	28 269	218	6 456	217	5 676	319	41 155
Allutatud kohustised	16	88 989	0	0	0	0	0	88 989
Valuutariski kandvad kohustised kokku		6 111 870	5 254	278 240	8 070	106 948	13 045	6 523 427
Varadena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		0	3 872	0	6 454	82 496	9 026	101 848
Kohustistena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		101 848	0	0	0	0	0	101 848
Avatud valuutaposisioon		271 311	3	-242	81	2 920	-481	273 592

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	7	2 251 277	1 163	119 368	1 943	12 295	7 212	2 393 258
Investeeringud võla- ja omakapitaliinstrumentidesse	8	322 834	7	0	9	52	28	322 930
Laenud ja nõuded klientidele	9	2 195 133	24	7 016	484	5 997	169	2 208 823
Muud nõuded klientidele	10	841	0	350	11	464	788	2 454
Muud finantsvarad	11	117	0	0	0	1 956	0	2 073
Valuutariski kandvad varad kokku		4 770 202	1 194	126 734	2 447	20 764	8 197	4 929 538
Valuutariski kandvad kohustised								
Võlad keskpankadele (TLTRO)	13	200 000	0	0	0	0	0	200 000
Klientide hoiused	13	3 907 709	3 950	125 267	7 292	85 616	11 597	4 141 431
Saadud laenud	13	268 584	0	0	0	0	0	268 584
Finantskohustised õiglasel väärtuses	8	221	0	0	0	0	0	221
Võlad hankijatele ja muud finantskohustised	14	13 126	21	1 610	661	4 343	1 637	21 398
Allutatud kohustised	16	88 500	0	0	0	0	0	88 500
Valuutariski kandvad kohustised kokku		4 478 140	3 971	126 877	7 953	89 959	13 234	4 720 134
Varadena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		0	2 778	0	5 581	69 080	4 350	81 789
Kohustistena kajastatud tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulises väärtuses		81 789	0	0	0	0	0	81 789
Avatud valuutaposisioon		210 273	1	-143	75	-115	-687	209 404

3.2 Hinnarisk

Hinnarisk tuleneb väärtpaberitest, mida pank hoiab likviidsusportfellis, kauplemisportfellis ja investimisportfellides (lisad 11 ja 12).

Hinnariski mõõtmisel hinnatakse võimalikku kahju, mis võib pangale stressistsenaariumi korral kaasneda. Hinnariskist stressistsenaariumi korral tulenev kahju ei tohiks ületada kindlaks määratud osa panga netoomavahenditest. ALCO on kehtestanud täiendavad piirangud kauplemis- ja investimisportfellide suurusle. Kehtivad kindlad kriteeriumid panga hoitavate võlaväärtpaberite vastuvõetavate krediidi-reitingute ja muude parameetrite kohta.

Tehtud on tundlikkuse analüüs väärtpaberite hinnamuutuste mõju kohta panga puhaskasumile kasumiaruandele. Tundlikkusanalüüsis kasutatud potentsiaalsed hinnamuutused vastavad stressistsenaariumidele, mida pank kasutab hinnariski mõõtmiseks, ja põhinevad vastavates portfellides sisalduvate instrumentide tegelikul ajaloolisel volatiilsusel.

Mõju kasumiaruande (puhaskasumile)

(tuhandetes eurodes)	2021	2020
Aktsiad ja fondiosakud +/-25%	+/-92	+/-36
Võlakirjad (FVTPL)		
+/-2,0% (+/-2,0%)	+/-2 547	+/-6 454

Suurem osa panga hinnariskist tuleneb panga likviidsusportfellis hoitavatest võlaväärtpaberitest. Pank ei oma olulisel hulgal omakapitaliväärtpabereid (vt lisa 8) ja seepärast on tundlikkus nende positsioonide turuhindade muutuse suhtes marginaalne.

3.3 Intressirisk

Intressirisk tuleneb intressitundlike varade ja kohustiste lõpptähtaegade mittevastavusest (tähtaegade erinevuse risk), baasmäärade mittevastavusest (baasmäärarisk), intressimäära suhtes tundlike instrumentide lepingutes sisalduvast paindlikkusest (optsoonirisk) ja krediidimarginaalide võimalikest muutustest (krediidimarginaali risk). Intressirisk võib tuleneda nii finantsseisundi aruande kui selle välistest positsioonidest.

Pangaportfelli intressiriski mõõtmisel hinnatakse netointressitul (NII) ja omakapitali majandusliku väärtuse (EVE) muutust mitme šokistsenaariumi puhul võrrelduna baasstsenaariumiga. Grupi tururiski juhtimise poliitika näeb ette, et stressistsenaariumide negatiivne mõju NII-le ja EVE-le ei tohi ületada teatavat osa panga netoomavahenditest.

Panga ALCO on kiitnud heaks stressistsenaariumid ja muud sisendid ja meetodid NII ja EVE muutuse arvutamiseks.

Baasstsenaariumina kasutatakse turuandmete põhjal leitud intressimäärakõverat. Kasutatakse kuut šokistsenaariumi:

- paralleelne ülessuunaline šokk;
- paralleelne allasuunaline šokk;
- järsenemise šokk (lühiajalised intressimäärad alla ja pikaajalised üles);
- lamenumise šokk (lühiajalised intressimäärad üles ja pikaajalised alla);
- lühiajaliste intressimäärade ülessuunaline šokk;
- lühiajaliste intressimäärade allasuunaline šokk.

Kooskõlas regulatiivsete suunistega kohaldatakse sügavalt negatiivsete intressimäärade suhtes intressimäärade alampiire.

Omakapitali majandusliku väärtuse (EVE) muutuse analüüsi eesmärk on hinnata varade, kohustiste ja omakapitali majandusliku väärtuse muutust erinevate intressimäärast-senaariumide korral. Intressiriski mõõdikuks on EVE muutus intressimäära šokistsenaariumi korral võrreldes baasstsenaariumiga. EVE muutuse arvutamiseks leitakse pangaportfelli varadest, kohustistest ja finantsseisundi aruande välistest elementidest tulenevate rahavoogude nüüdispuhaskasumiga. EVE muutuse arvutamiseks leitakse pangaportfelli varadest, kohustistest ja finantsseisundi aruande välistest elementidest tulenevate rahavoogude arvutamisel lähtutakse allpool kirjeldatud eeldustest, kasutades nn äravooluga bilanssi. Kõik varadest, kohustistest ja finantsseisundi aruande välistest elementidest tulenevad rahavood diskonteeritakse, kasutades sama intressimäärakõverat (tulukõver sõltub stsenaariumist).

Netointressitulu (NII) muutuse analüüsi käigus hinnatakse intressimäärade muutuste mõju netointressitulule järgmise 12-kuulise perioodi jooksul. NII muutuse arvutamiseks jaotatakse kõik intressi kandvad varad, kohustised ja finantsseisundi aruande välistest elementid eelmääratud ajavahe-mikesse vastavalt nende ümberhindamise kuupäevadele. Eeldatakse, et pärast ümberhindamise kuupäeva muutub intressitundlike varade ja kohustiste intressimäär vastavalt stsenaariumile ja saab kindlaks määrata NII muutuse eri stsenaariumide korral. NII analüüsis lähtutakse nn staatilisest bilansist.

EVE ja NII muutuse arvutamisel on peamised eeldused järgmised:

- kodumajapidamiste ja mittefinantsettevõtete nõudmiseni hoiuste puhul varieeruvad ümberhindamise tähtajad 1 päevast 5 aastani, sõltuvalt nende intressitundlikkusest;
- finantsasutuste hoiuste puhul eeldatakse kohest ümberhindamist;
- kodumajapidamiste hoiustele kohaldatakse 0% intressimäära alampiiri;

- laenude ja hoiuste puhul kasutatakse lepingulisi lõpptähtaegu;
- laenude puhul kasutatakse lepingupõhiseid intressimäära alampiire;
- finantsseisundi aruande väliste kirjete puhul (nt valmisolekulaenud ja krediitlimiidid), lisatakse mudelisse krediidi ümberhindlustegur ja eeldatakse, et limiidi kasutus suureneb lineaarselt kuni lepingu kehtivusaja lõpuni;

- mittetöötavad riskipositsioonid võetakse arvesse pärast allahindluste mahaarvamist. Selliste nõuete tähtaeg on 2 aastat alates maksejõuetuse staatusesse sattumisest.

Järgnevates tabelites on esitatud hinnang selle kohta, missugust mõju avaldaksid koos šokistsenaariumi omakapitali majanduslikule väärtusele (EVE) ja järgmise 12 kuu netointressitulule (NII) (võrrelduna baasstsenaariumiga).

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Omakapitali majandusliku väärtuse muutus	Järgmise 12 kuu neto intressitulu muutus
Paralleelne ülessuunaline šokk	85 367	33 935
Paralleelne allasuunaline šokk	23 806	-1 522
Järsenemise šokk	-14 461	-1 519
Lamenemise šokk	57 061	17 489
Lühiajaliste intressimäärade ülessuunaline šokk	66 572	28 568
Lühiajaliste intressimäärade allasuunaline šokk	4 338	-1 523

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Omakapitali majandusliku väärtuse muutus	Järgmise 12 kuu neto intressitulu muutus
Paralleelne ülessuunaline šokk	102 454	35 587
Paralleelne allasuunaline šokk	-7 228	-4 094
Järsenemise šokk	9 443	-4 103
Lamenemise šokk	19 664	19 951
Lühiajaliste intressimäärade ülessuunaline šokk	47 077	31 430
Lühiajaliste intressimäärade allasuunaline šokk	-8 039	-4 095

Järgnevas tabelis on esitatud LHV Panga intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustiste struktuur intressi ümberarvestamise tähtaja alusel. Esitatud on nõuete ja kohustiste põhisummad.

31.12.2021*tuhandetes eurodes)*

	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesummal	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeeringisühingutele	7	3 986 933	0	0	0	3 986 933	0	0	3 986 933
Finantsvarad õiglasel väärtuses (võlakirjad)	8	46 000	3 350	77 218	0	126 568	781	0	127 349
Laenud ja nõuded klientidele	9	1 214 410	1 375 207	85 595	15 869	2 691 081	5 128	-19 049	2 677 160
Kokku		5 247 343	1 378 557	162 813	15 869	6 804 582	5 909	-19 049	6 791 442
Finantskohustised									
Võlad keskpankadele (TLTRO)	13	0	0	200 000	0	200 000	-2 539	0	197 461
Klientide hoiused	13	2 288 647	101 744	3 457 466	0	5 847 857	-1 255	0	5 846 602
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	13	0	0	350 000	0	350 000	-937	0	349 063
Allutatud kohustised	16	0	0	0	88 500	88 500	489	0	88 989
Kokku		2 288 647	101 744	4 007 466	88 500	6 486 357	-4 242	0	6 482 115
Intressi ümberhindamise aja erinevus		2 958 696	1 276 813	-3 844 653	-72 631	318 225			

31.12.2020*tuhandetes eurodes)*

	Lisa	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahesummal	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Finantsvarad									
Nõuded pankadele ja investeeringisühingutele	7	2 393 258	0	0	0	2 393 258	0	0	2 393 258
Finantsvarad õiglasel väärtuses (võlakirjad)	8	200 045	117 300	4 280	0	321 625	1 074	0	322 699
Laenud ja nõuded klientidele	9	993 697	1 113 053	103 141	10 616	2 220 507	5 174	-16 858	2 208 823
Kokku		3 587 000	1 230 353	107 421	10 616	4 935 390	6 248	-16 858	4 924 780
Finantskohustised									
Võlad keskpankadele (TLTRO)	13	0	0	200 000	0	200 000	0	0	200 000
Klientide hoiused	13	974 235	378 926	2 785 625	28	4 138 814	2 617	0	4 141 431
Saadud laenud	13	0	19 757	250 000	0	269 757	-1 173	0	268 584
Allutatud kohustised	16	0	0	0	88 500	88 500	489	0	88 989
Kokku		974 235	398 683	3 235 625	88 528	4 697 071	1 933	0	4 699 004
Intressi ümberhindamise aja erinevus		2 612 765	831 670	-3 128 204	-77 912	238 319			

3.4 Krediidiväärtuse korrigeerimise risk

Krediidiväärtuse korrigeerimise risk (CVA) on risk, et vastaspoole krediidiriski muutuste ja tuletisinstrumentide hindu mõjutavate tururiski tegurite muutuste tõttu tuleb muuta krediidiväärtuse korrigeerimist ja seetõttu tekib kahju. LHV Pank kasutab krediidiväärtuse korrigeerimise riskiga seotud kapitalinõude arvutamisel standardmeetodit. Seisuga 31. detsember 2021 oli LHV Panga krediidiväärtuse korrigeerimise riskiga seotud kapitalinõue 97 tuhat eurot (2020: 7 tuhat eurot).

4. Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et pank ei suuda rahastada oma varade kasvu või maksta oma kohustisi õigeaegselt ja täies ulatuses, ilma et tekiks olulised kahjud või katkeks tava-pärane äritegevus. Likviidsusrisk tuleneb nii finantsseisundi aruande kui ka selle välistest positsioonidest. Panga likviidsusrisi juhtimise eesmärgiks on likviidsusrisi korrektne tuvastamine, mõõtmine, kontrollimine ja seire, et tagada õigeaegsete otsuste tegemine nii, et igal ajal oleks olemas asjakohase varuga piisav likviidsus.

Vastavalt LHV Grupi riskijuhtimise poliitikale hindab pank likviidsusrisi järgmistest eraldiseisvatest vaatenurkadest:

- Rahastamisrisk on risk, et pank ei suuda kaasata rahastust õigeaegselt, vajalikus summas ja aktsepteeritava hinnaga, ilma et see mõjutaks negatiivselt tema igapäevast tegevust või finantsseisundit. Rahastamisrisk hõlmab ka likviidsuse väljavooluga seotud riski tulenevalt hoiuste väljavõtmisest või hulgirahastamise tagasivõtmisest. Sellest vaatenurgast hinnatakse ka päevasisest likviidsusrisi.
- Turu likviidsusrisk on risk, et tehingut, näiteks väärtpaberi müümist või vara pantimist, ei ole võimalik õigeaegselt teha ilma vastuvõetamatuid kahjusid kandmata vähese kauplemistegevuse, turuhäire või teiste turuosaliste poolt kehtestatud piirangute tõttu.
- Vara koormatuse risk on risk, et kui liiga suur osa varadest on tagatisena koormatud, kahjustab Grupp oma võimet kaasata edasist tagamata või tagatud rahastamist kas seetõttu, et tagatiseta võlausaldajad muutuvad faktiliselt allutatuks, või selliste varade nappuse tõttu, mida saab tagatisena pantida.

Likviidsusrisk on LHV Panga jaoks väga oluline, kuna põhiosa panga rahastamisest saadakse hoiustest, mida kasutatakse pikaajaliste laenude rahastamiseks ning üldjuhul on laenude tähtaeg pikem kui hoiustel.

Pank lähtub likviidsusrisi juhtimisel Grupi likviidsusrisi juhtimise poliitikast, Grupi rahastamispoliitikast, likviidsus-

riski juhtimise eeskirjadest ja muudest sise-eeskirjadest, mis sätestavad Grupi ja panga rahastamise strateegia ja likviidsusriskiga seotud riskivalmiduse, varajase hoiatamise näitajad ja mitmesugused sisemised protseduurid, nagu näiteks aruandluskorrad ja hädaolukorrad. Treasury üksusel ning varade ja kohustiste juhtimise komiteel on esimese kaitseliinina võtmeroll likviidsusrisi juhtimisel. Riskikontrolli ja siseauditi üksus vastutavad vastavalt teise ja kolmanda kaitseliini ülesannete eest.

Panga likviidsusriskiga seotud riskivalmiduse piiramiseks kasutatavate peamiste kvantitatiivsete mõõdikute hulgas on:

- minimaalne ellujäämisperiood stressistsenaariumi korral,
- likviidsuse kattekordaja (LCR),
- stabiilse rahastamise kattekordaja (NSFR),
- suurte hoiustajate kontsentratsiooni hindamise mõõdik,
- vara koormatuse määr.

Kõikidele eelnimetatud riskivalmiduse mõõdikutele on kehtestatud piirmäärad koos puhvritega, mis ületavad regulatiivseid nõudeid, kui neid on. Nende mõõdikute arvutamine ja aruandlus toimub igakuiselt.

Nii regulatiivne LCR kui ka minimaalne ellujäämisperiood stressistsenaariumi korral hindavad likviidsuse väljavoolu riski suhteliselt lühiajalisel perioodil. Sellise võimaliku stressistsenaariumi ja eeldatava hoiuste väljavoolu üleelamiseks hoiab pank tasakaalustavat likviidsuse kvaliteetsete varade puhvrit, mida saab kasutada kas kogu turgu hõlmava või idiosünkraatilise stressiolukorra stsenaariumi korral. Panga likviidsuspuhver koosneb sularahast ja hoiustest kesk-pangas ning likviidsusest väärtpaberitest, mida saab hõlpsalt müüa või kasutada tagatisena rahastamistoimingutes. Vastupidamise aja arvutamiseks kasutatakse käitumuslikke eeldusi, et modelleerida likviidsuse väljavoolu ja sissevoolu.

Regulatiivset NSFR-i ja hoiustajate kontsentratsiooni mõõdikut kasutatakse pikemaajalise struktuurse rahastamisrisi hindamiseks. Pangal peaks olema sobiv rahastamisstruktuur, kus pikaajalised varad on viidud vastavusse piisavate stabiilsete ja hästi hajutatud rahastamisallikatega. Vara koormatuse määra jälgimise eesmärk on tagada, et pangal ei oleks liigselt varade koormatist, mis võiksid piirata tema juurdepääsu rahastamisturgudele.

Järgmises tabelis on esitatud LCR-i ja NSFR-i suhtarvud võrrelduna regulatiivsete piirmääradega. Tabelist on näha, et mõlemad suhtarvud ületasid regulatiivseid nõudeid ja on olemas korralik puhver, mis iseloomustab Grupi konservatiivset lähenemist likviidsusriski juhtimisele.

	Regulatiivne nõue	31.12.2021	31.12.2020
LCR	Vähemalt 100%	140,6%	146,5%
NSFR	Vähemalt 100%	164,2%	153,9%

Järgnevates tabelites on esitatud finantsvarade ja kohustiste, v.a tuletisinstrumendid, jaotus lepinguliste lõpptähtaegade alusel. Esitatud summad on tulevased lepingulised diskonteerimata rahavood. Eraldi tulbas on esitatud finantsseisundi aruandes kajastatud saldo. Rahavood on jaotatud tähtajaklassidesse rahavoogude (sh intressirahavoogude) toimumise aja alusel. Nende finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust on käsitletud riskijuhtimise osa punktis 5.

Grupi rahastamispoliitika kohaselt on rahastamisprofiili mitmekesistamine panga likviidsusriski juhtimise raamistiku oluline element. Panga stabiilseim rahastamisallikas on Eesti klientide jaehoiused. Muid hoiuseid ning tagamata ja tagatud rahastamist kasutatakse rahastamise lisaallikatena. Pank on emiteerinud pandikirju eluaseme hüpoteeklaenude portfelli jaoks suunatud rahastamise kaasamiseks. Pank on kasutanud ka Euroopa Keskpanga pakutavat TLTRO laenuvõimalust, et kasutada ära selle rahastamisallika praegust atraktiivset hinda.

Pikemaajalise rahastamisriski juhtimiseks koostab Treasury finantsplaneerimise tsükli osana rahastamiskavasid. Rahastamiskavas esitatakse äritegevuse toetamiseks nõutava rahastamise pikemaajaline vaade koos peamiste likviidsusmõõdikutega.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamis- väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade alusel								
Võlad keskpankadele (TLTRO)	13	0	0	0	197 000	0	197 000	197 461
Klientide hoiused	13	5 687 287	55 271	101 784	2 288	0	5 846 630	5 846 602
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	13	0	0	1 140	352 538	0	353 678	349 063
Allutatud kohustised	16	0	1 748	10 208	95 810	0	107 766	88 989
Võlad hankijatele ja muud								
finantskohustised	14	0	41 155	0	0	0	41 155	41 155
Kasutamata valmisolekulaenud	19	0	679 579	0	0	0	679 579	0
Väljastatud finantsgarantiid								
lepingulistes summades	19	0	49 409	0	0	0	49 409	0
Välisvaluuta tuletisinstrumentid								
(arveldamine brutos)		0	101 848	0	0	0	101 848	0
Finantskohustised õiglasel väärtuses	8	0	157	0	0	0	157	157
Kohustised kokku		5 687 287	929 167	113 132	647 636	0	7 377 222	6 523 427

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade alusel

Nõuded pankadele ja								
investeeringuühingutele	7	3 986 933	0	0	0	0	3 986 933	3 986 933
Finantsvarad õiglasel väärtuses								
(võlakirjad)	8	0	46 047	3 387	77 915	0	127 349	127 720
Laenud ja nõuded klientidele	9	0	173 534	431 582	1 661 341	924 419	3 190 876	2 677 160
Muud nõuded klientidele	10	0	2 970	0	0	0	2 970	2 970
Muud finantsvarad	11	2 236	0	0	0	0	2 236	2 236
Välisvaluuta tuletisinstrumentid								
(arveldamine brutos)		0	101 848	0	0	0	101 848	0
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad		3 989 169	324 399	434 969	1 739 256	924 419	7 412 212	6 797 019
Finantskohustiste ja -varade tähtaegade vahe		-1 698 118	-604 768	321 837	1 091 620	924 419	34 990	

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	Nõudmiseni	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Raamatu- pidamis- väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade alusel								
Võlad keskpankadele (TLTRO)	13	0	0	0	197 000	0	197 000	200 000
Klientide hoiused	13	3 657 063	99 647	380 442	4 993	28	4 142 173	4 141 431
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	13	0	0	6 212	263 783	1 445	271 440	268 584
Allutatud kohustised	16	0	1 736	5 207	27 770	98 564	133 277	88 500
Võlad hankijatele ja muud								
finantskohustised	14	0	21 398	0	0	0	21 398	21 398
Kasutamata valmisolekulaenud	19	0	413 818	0	0	0	413 818	0
Väljastatud finantsgarantiid								
lepingulistes summades	19	0	36 492	0	0	0	36 492	0
Välisvaluuta tuletisinstrumentid								
(arveldamine brutos)		0	81 180	0	609	0	81 789	0
Finantskohustised õiglasel väärtuses	8	0	221	0	0	0	221	221
Kohustised kokku		3 657 063	654 492	391 861	494 155	100 037	5 297 608	4 720 134

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade alusel

Nõuded pankadele ja								
investeeringuühingutele	7	2 393 258	0	0	0	0	2 393 258	2 393 258
Finantsvarad õiglasel väärtuses								
(võlakirjad)	8	0	200 448	117 716	4 534	0	322 698	322 698
Laenud ja nõuded klientidele	9	0	146 192	329 310	1 375 417	741 393	2 592 312	2 208 823
Muud nõuded klientidele	10	0	2 454	0	0	0	2 454	2 454
Muud finantsvarad	11	2 073	0	0	0	0	2 073	2 073
Välisvaluuta tuletisinstrumentid								
(arveldamine brutos)		0	81 789	0	0	0	81 789	0
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad		2 395 331	430 883	447 026	1 379 951	741 393	5 394 584	4 929 306
Finantskohustiste ja -varade tähtaegade vahe		-1 261 732	-223 609	55 165	885 796	641 356	96 976	

Järgnevas tabelis on esitatud varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks.

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2021	31.12.2022
Käibevarad			
Nõuded keskpangale	7	3 874 284	2 213 211
Nõuded krediitiasutustele	7	106 461	170 062
Nõuded investimisühingutele	7	6 188	9 985
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	8	127 720	322 930
Laenud ja nõuded klientidele	9	455 929	395 341
Muud nõuded klientidele	10	2 970	2 454
Muud varad	11	2 446	1 943
Käibevarad kokku		4 575 998	3 115 926
Põhivarad			
Laenud ja nõuded klientidele	9	2 221 231	1 813 482
Muud finantsvarad	11	2 236	2 073
Materiaalne põhivara	12	8 139	6 571
Immateriaalne põhivara	12	1 243	807
Põhivarad kokku		2 232 849	1 822 933
Varad kokku	5	6 808 847	4 938 859
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Klientide hoiused	13	5 844 321	4 123 007
Saadud laenud	13	0	19 759
Finantskohustised õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	8	157	221
Võlad hankijatele ja muud kohustised	14	47 105	25 441
Lühiajalised kohustised kokku		5 891 583	4 168 428
Pikaajalised kohustised			
Võlad keskpankadele (TLTRO)	13	197 461	200 000
Klientide hoiused	13	2 281	18 424
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	13	349 063	248 825
Allutatud võlakirjad	16	88 500	88 500
Pikaajalised kohustised kokku		637 305	555 749
Kohustised kokku	5	6 528 888	4 724 177

5. Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb siseprotsesside, inimeste ja süsteemide ebapiisavast tegevusest või tõrgetest või välistest sündmustest. Operatsioonirisk hõlmab juriidilist riski ja IKT riski, kuid ei hõlma strateegilist ega maineriski. Operatsiooniriski võib esineda kõigi teenuste, tegevuste, protsesside ja süsteemide puhul.

LHV-s vastutab iga juht operatsiooniriski juhtimise eest oma vastutusalas. Riskiosakond toimib teise kaitseliinina, pakub vajalikku koolitust ja suuniseid operatsiooniriski raamistikku rakendamiseks ning teeb järelevalvet, et tagada riskiprofiili vastavus riskivalmiduse dokumentides kirjeldatud soovitud tasemele.

Operatsiooniriski raamistikku on kirjeldatud operatsiooniriski poliitikas, tegevuse vastupidavuse poliitikas, IKT ja infoturbe poliitikas ning muudes asjakohastes operatsiooniriski juhtimise dokumentides. Operatsiooniriski juhtimise, st riski tuvastamise, hindamise, leevendamise ja jälgimise põhiprotsessid ja töövahendid on järgmised.

Riskide ja kontrollide alane enesehindamine

Kogu LHV-s on kehtestatud ühtne protsess ja meetodika kõigi toodete ja teenuste operatsiooniriskide hindamiseks. Enesehindangu regulaarsus sõltub toote ja protsessi kriitilisuse tasemest; hindamine peab olema piisavalt regulaarne selleks, et kõik juhid oleksid teadlikud oma vastutusalas olevatest riskidest ja rakendaksid asjakohaseid leevendus- ja monitoorimismeetmeid, et riskiprofiil vastaks riski soovitud tasemele.

Uute toodete heakskiitmise protsess uute või oluliselt muudetud toodete, IT-süsteemide ja protsesside, organisatsiooni või partnerite (sh hangete) seotud muudatuste või erakordsete tehingute jaoks

Protsessi väljatöötamise eesmärk on tagada, et kõiki kõnealuseid muudatusi hallatakse vajaliku hoolikusega ning neid ei kiideta heaks enne, kui on kaalutud kõiki riskitegureid. Selleks rakendatakse eelnevalt kindlaks määratud riskijuhtimiseeskirju, mida täiendavad nii riski- kui ka vastavuskontrolli osakonna sõltumatud arvamused.

Operatsiooniriski sündmuste ja talitluspidevuse juhtimine

Operatsiooniriski sündmuste juhtimise eesmärk on tagada, et kõiki sündmusi hallatakse nõuetekohaselt ja et sündmustest õpitaks ja kasutatakse saadud õppetunde sarnaste sündmuste edaspidiseks ärahoidmiseks.

Sündmuste juhtimine sõltub sündmuste laadist ja nende tõsidusest. Kriitiliste protsesside jaoks on kehtestatud talitluspidevuse plaan, mis käivitatakse, kui kriitilises protsessis esineb katkestus. Kriitiliste IT-süsteemide jaoks on samadel

põhjustel kehtestatud taasteplaan. Vajadusel kohaldatakse kriisijuhtimist, mida ohjab kriisikomisjon.

Talitluspidevuse plaane vaadatakse regulaarselt läbi ja testitakse, et tagada nende ajakohasus ja kohaldatavus kriitiliste protsesside katkemise korral.

Kõigist sündmustest teatatakse keskselt ja teavet nende kohta hoitakse keskses andmebaasis, et riskiosakond saaks seda täiendavalt analüüsida. Sündmuste andmeid kasutatakse ka sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) raames kapitalinõude arvutamiseks.

Peamised riskinäitajad

Peamised riskinäitajad on põhilised vahendid, mis võimaldavad monitoorida, kas riskid on soovitud tasemel ja kontrollid toimivad tõhusalt. Peamisi riskinäitajaid kasutatakse riskide monitoorimiseks eri tasanditel: nii LHV-üleselt kui ka konkreetse üksuse tasandil. Kui peamised riskinäitajad osutavad riskitaseme soovimatutele muutustele või olemasolevate kontrollide puudustele, järgneb tegevuskava rakendamine.

Kapitalinõude arvutamine

Operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel kasutatakse baasmeetodit ja seisuga 31. detsember 2021 oli kapitalinõue 9024 tuhat eurot.

IKT ja infoturbe riskide juhtimine

Üks meie põhieesmärke on olla usaldusväärne panganduspartner oma klientidele, keskendudes kliendisõbralikele, turvalistele ja töökindlatele digitaalsetele pangandusteenustele. Seda eesmärki ei ole võimalik saavutada ilma turvaliste ja vastupidavate IT-süsteemideta.

Oleme määratlenud oma IKT ja infoturbega seotud riskivalmiduse järgmiselt:

- väike riskivalmidus potentsiaalselt suure mõjuga riskide (finants- ja maineriskid) puhul; enamik küberturvalisuse riske (nt küberrünnakud või andmekadu) kuulub sellesse kategooriasse; tarbetuid turvariske ei aktsepteerita ja need maandatakse viivitamata;
- keskmine riskivalmidus selliste tehnoloogiaga seotud riskide puhul, mille potentsiaalset mõju saab tõhusalt kontrollida; see võimaldab meil kasutada uut ja innovatiivset tehnoloogiat ja agiilse arenduse meetodikat, et muuta oma tehnoloogiat järjest paremaks ja turvalisemaks.

Lisaks üldisele operatsiooniriski raamistikule kasutame spetsiaalseid IKT ja infoturberiski juhtimise vahendeid ja meetodeid, mis aitavad kaitsta meie teavet ja klientide varasid ning tagada IT-süsteemide käideldavus, näiteks:

- teenuste uusi konfiguratsioone juurutame mõistliku konservatiivsusega;
- regulaarne turvaseire;
- nõrkusehalduse protsess;
- turvakontrollid tarkvaraarenduse elutsükli vältel;
- töötajate koolitus ja teadlikkuse tõstmine, et hoiduda tegevustest, mis võivad põhjustada IT-süsteemide ja teenuste turvaintsidente;
- hoiame ennast kursis turbevaldkonna arenguga, et olla teadlikud oma võimalikest nõrkustest.

Võtame tõsiselt kõiki rünnakukatseid, mis on suunatud nii meie oma taristu ja meie valduses olevate kliendiandmete kui ka klientide endi vastu, ja reageerime neile.

2021. aastal sagenesid mitmesugused LHV klientide vastu suunatud manipuleerimisründed, sh pangaandmete õngitsemine arvuti, SMS-i ja telefoni teel, kus ründajad kasutasid ära klientide usaldust meie brändi vastu. Põhiliselt pandi toime investeerimispettust või kehastuti pangatöötajaks, et klientide autentimisandmeid (nt kasutajanime ja isikukoodi) kätte saada ja ajendada kliente oma PIN-koodi kaheastmelise autentimisega seadmesse sisestama, et pahatahtlik tehing lõpule viia.

Ehkki selliste tehingute puhul vastutab tekkinud kahju eest klient ja märgitud tehinguid loetakse tugeva autentimisega tehinguteks, reageerime me taoliste meie klientide või brändi vastu suunatud rünnetele kiiresti ning teeme õiguskaitseseorganitega tihedat koostööd.

6. Vastavusrisk

Arvestades regulatsioonide keerukust ja mahtu, neis pidevalt toimuvaid muutusi, järelevalveasutuste kõrgendatud tähelepanu nõuete täitmise ja vastavuskontrolli funktsiooni suhtes, ühiskonna kiirelt muutuvaid väärtushinnanguid ja ootusi erinevates valdkondades, sealhulgas rahapesu tõkestamisel, pettuste ennetamisel ja jätkusuutlikkuse tagamisel ning finantsasutuste rolli nende täitmisel, on vastavusrisk tänases keskkonnas märkimisväärne.

Vastavusriski realiseerumise tagajärjed on samuti üha teravamalt tuntavad, olgu siis läbi sanktsioonide tegeliku rakendamise, sanktsioonimäärade plaanitud suurendamise, sanktsioonide plaanitud lihtsustatud rakendamise menetluse kehtestamise või rikkumiste avalikuks saamisel mõju kaudu aktsiahinnale, lepingulistele suhetele, töötajate värbamisele ja hoidmisele või tegevusloa kehtivusele. Möödunud perioodi põhjal on selgelt näha, et Finantsinspeksioon rakendab rikkumiste tuvastamisel ka üha enam sundi, sh avalikustab rikkumised, teeb ettekirjutusi nende

kõrvaldamiseks ning nõuab detailsete tegevusplaanide väljatöötamist, esitamist ja täitmist.

Vastavuskontrolli ülesanne on vastavusriski juhtimine, sealhulgas õigusaktide ja standardite muudatuste tuvastamine, nende mõju hindamine, nõustamine seoses meetmetega, mida tuleb rakendada uute ja olemasolevate õigusaktide ja standarditega vastavuse tagamiseks, uute ja olemasolevate toodete ja protsesside oluliste muudatuste hindamine ning riskipõhiste vastavusauditite läbiviimine, sisejärelevalve alaste tegevuste teostamine ja juhtorganitele aru andmine.

Täiendavalt pöörab vastavuskontroll tähelepanu vastavusriskile, mis on seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega ning rahvusvaheliste sanktsioonide rakendamisega. Riski tõhusamaks juhtimiseks on LHV otsustanud eraldada antud valdkonna vastavuskontrolli funktsioonist ning luua see eraldiseisva sisekontrolli funktsioonina.

Vastavuskontroll on lisaks praktilistele igapäevastele tegevustele organisatsiooni kultuuri eestvedaja ning moraalkompass. Nõuete täitmist toetava kultuuri loomine on üks tõhusamaid vastavusriski juhtimise meetmeid. Iga organisatsioon on omanäoline, kuid töötajate arv peab olema selline, et tegevuse keerukust, sealhulgas organisatsiooni struktuuri ja osutatavaid teenuseid arvestades oleks organisatsioon võimeline tagama vastavuse kõigis valdkondades. See tähendab võimekust juhtida riske, mis on seotud teenuste osutamisega, kuid ka krediidiasutuse tegutsemisega. Sellest tulenevalt on vastavuskontroll suurendanud töötajate arvu ja arvestab selle vajadusega pidevalt.

Eelseisval perioodil jääb olulisele kohale grupiüleselt vastavusriski juhtimise põhimõtete ja koostöö arendamine, sh iseseisva sisekontrolli funktsioonina loodud rahapesu tõkestamise vastavuskontrolli funktsiooniga. Kõrgendatud tähelepanu nõuab eraldiseisva panga litsentsi taotlemine Ühendkuningriigis ning vastavus- ja finantskuritegevuse vastase võitluse funktsiooni arendamine.

Vastavuskontrolli funktsioonil on jätkuvalt oluline roll tegevuse vastavuse tagamises kehtivatele õigusaktidele. Vastavuskontrolli funktsiooni rolli ja ootusi peegeldavad ka teostatud ja kavandatud muudatused seadusandlikul tasandil funktsiooni kohustuslikkuse, selle ülesannete, funktsiooni täitja sobivuse, aga ka aruandluse nõuete osas.

Kuigi vastavuse tagamine algab tippjuhtkonnast ning sellesse peavad panustama kõik töötajad, on kasvanud ka ootused vastavuskontrolli funktsioonile ja selle täitjale. Kui mittevastavuse eest vastutab kogu organisatsioon, siis vastavuskontrollilt ja selle täitjalt oodatakse tõhusate meetmete rakendamist riski juhtimisel. Vastavusriski tõhusaks juhtimiseks jätkab vastavuskontroll oma seniste tegevustega, et teha otsuseid, mis arvestavad kliendi, järelevalveasutuse, ühiskonna laiemalt ning LHV huvidega.

7. Rahapesu tõkestamine

7.1 Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise (AML/CTF) juhtimine

LHV sisemine juhtimine põhineb kolme kaitseliini mudelil. 2021. aastal ajakohastati panga AML-valdkonna siset juhtimist ja korrastati süsteemi nii, et esimene ja teine kaitseliin oleksid üksteisest selgesti lahus. AML-osakond korraldati ümber vahetult tegevjuhile alluvaks AML-vastavuskontrolli osakonnaks. Varem oli AML-osakond riskiosakonna koosseisus ja allus riskijuhile. Põhimõtte „Tunne oma klienti!“ (KYC) järgimise ja tugevdatud kliendikontrolli (EDD) funktsioone (nt skriinimine), mida varem teostas AML-osakond, täidavad nüüd äriüksuste AML-tegevustega tegelevad allüksused.

AML-i vastavuskontrolli osakond on teine kaitseliin, mille eesmärk on tagada, et esimene kaitseliin (st ärivaldkondade juhtimine) on kujundatud, kehtestatud ja toimib nõuetekohaselt. Kaitseliinid on juhtimisfunktsioone täitvad üksused, mis tagavad raamistiku ja reeglid, mis võimaldavad riskijuhtimist ja sisekontrolli arendada ja kohendada.

Kõik kaitseliinid järgivad toodete, teenuste, klientide ja riikide hindamisel riskipõhist lähenemist. Kohaldatakse nõuetekohaseid riskimaandamismeetmeid, sh kliendikontrolli (CDD) ja tugevdatud kliendikontrolli (EDD) meetmeid, lähtudes riskipõhise reaaliajakontrolli (skriinimise) ja hilisema analüüsi (monitoorimise) tulemustest ning kindlaksmääratud riskitasemetest.

Tugeva AML-kultuuri aluseks on riskijuhtimise ja rahapesu tõkestamise alane teadlikkus ning kohusetunne, mida veelgi toetatakse pidevate teadlikkuse tõstmise ja teavitustegevusega, võrgustike loomise ja parimate tavade vahetusega, koolituse ja aruandlusega.

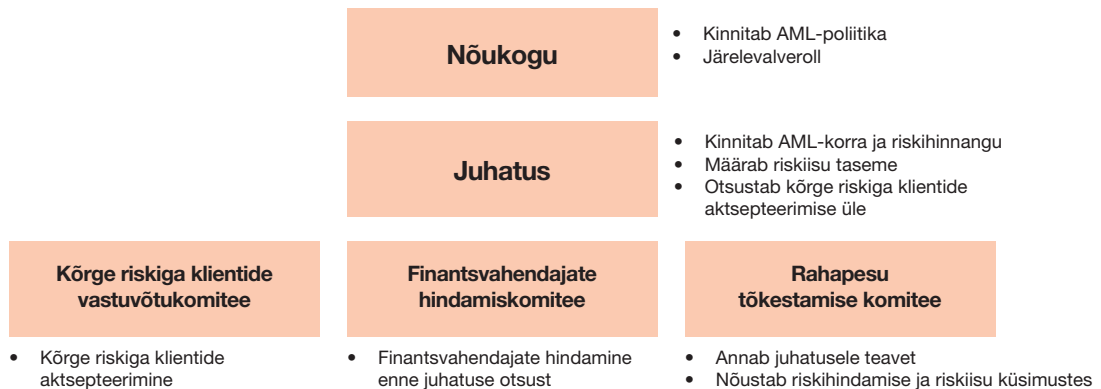
LHV Grupi ja LHV Panga juhatus ja nõukogu suhtuvad väga tõsiselt rahapesu tõkestamise ja põhimõtte „Tunne

oma klienti!“ järgimise (AML/KYC) süsteemi rakendamisse, säilitamisse ja arendamisse Grupi kõigis üksustes. AML-i/CTF-i poliitika ja protseduure ajakohastatakse igal aastal. 2021. aastal alustati uue riskihindamise meetodika väljatöötamist koostöös Ernst & Young Balticsiga.

Grupi üksuste analüütiline ja tehniline võimekus on tugeva AML/KYC-süsteemi loomisel võtmelementideks. 2021. aastal asendati varasemate teenusepakkuja AML-i skriinimis- ja monitoorimistarkvarad uue, OÜ Salv Technology pakutava lahendusega. Uus tehnoloogia on suurendanud Grupi skriinimis- ja monitoorimissüsteemide võimekust ja paindlikkust.

IT-süsteemidesse tehtud investeeringute kõrval on märkimisväärselt suurenenud ka rahapesu tõkestamisega otseselt ja kaudselt seotud töötajate arv. Aruandeperioodil loodi uusi ametikohti nii AML-i vastavuskontrolli osakonda kui ka äriüksuste AML-funktsioone täitvatesse allüksustesse. Erilise tähelepanu all on analüütilise kompetentsi suurendamine.

7.2 AML-i/CTF-i juhtimisstruktuur

Esimene kaitseliin		Teine kaitseliin		Kolmas kaitseliin
Kliendisuhetud	Kõrge riskiga klientide osakond	Rahapesu tõkestamise (AML) osakond	Vastavuskontroll	Siseaudit
Põhimõtte „tunne oma klienti“ rakendamine	- Kõrgema riskiga klientide aktsepteerimine - Suhtlemine AML-osakonnaga - EDD-meetmed ja andmete kvaliteet	- Koordineerib AML-kordi ja protsesse - Kõrgemate riskitegurite riskihindamine - AML-alane monitooring ja skriinimine - EDD-meetmete koordineerimine - Esitab aruandeid juhatusele ja rahapesu andmebüroole	- Juhtkonna nõustamine AMLi nõuetele vastavuse suhtes - Teeb AML-alaseid kontrole ja vastavus-auditeid - Esitab aruandeid juhtorganitele	- Viib läbi AML-meetmete sõltumatut hindamist - Esitab aruandeid nõukogule ja auditi-komiteele

7.3 AML/KYC-meetmed

LHV peamised AML-i/CTF-i (sh KYC) meetmed on järgmised:

- kõikehõlmav riskide hindamine ja segmentimine;
- tugev kliendikontroll (CDD) klientide aktsepteerimisel, mida toetavad klientide aktsepteerimise põhimõtted;
- regulaarne kliendikontroll (CDD) ja tugevdatud kliendikontroll (EDD);
- tugev riskipõhine monitooring;
- klientide ja tehingute skriinimine rahvusvaheliste finantssanktsioonide nimekirjade ja muude samalaadsete allikate (sh ÜRO ja ELi nimekirjade, kuid ka USA OFAC-i nimekirja ja Ühendkuningriigi HM Treasury nimekirja) põhjal;
- tipp- ja keskastmejuhtide tugev pühendumus;
- töötajate regulaarne koolitamine;
- pidev teabevahetus ja koostöö rahapesu andmebüroo ja teiste asjakohaste sidusrühmadega;
- aktiivne osalemine sektori parimate tavade kehtestamisel.

LHV rakendab klientide aktsepteerimise faasis neljatasemelist otsustusprotsessi. Sõltuvalt kliendi riskinäitajatest teeb tema aktsepteerimise otsuse kas:

- kliendisuhete juht;
- kliendisuhete juht koos kõrgema tasandi juhiga (nelja silma põhimõtte);
- riskikliendi aktsepteerimise komitee või
- juhatuse.

Lisaks klientide aktsepteerimise etapis kohaldatavale konservatiivsele ja riskipõhisele lähenemisele ja korrale rakendatakse riskipõhiseid monitooring- ja skriinimistegevusi ning ajakohastatakse regulaarselt põhimõtte „Tunne oma klienti!“ järgimisel rakendatavat korda.

7.4 Pangandusteenused

LHV osutab teenuseid fintech-ettevõtetele, kes pakuvad finantsteenuseid omakorda enda klientidele. Kuna tavaklientide teenindamisega võrreldes hõlmab fintech-ettevõtetele teenuste osutamine teistsuguseid riske, on LHV pööranud nende ettevõtete seotud riskidele erilist tähelepanu ja võtnud täiendavaid meetmeid nende maandamiseks. LHV-s töötavad selle valdkonna spetsialistidest kliendisuhete juhid, kellel on fintech-sektoriga väga suured kogemused. Konkreetseid esimese ja teise kaitseliini üksused jälgivad sektori suundumusi, sündmusi ja sellega seotud ohte ning ajakohastavad AML/KYC-meetmeid vastavalt vajadusele. LHV kohaldab kõigi fintech-sektori klientide suhtes samu AML/KYC-meetmeid kui vastavate teenusepakkujate suhtes. LHV eeldab, et kõik fintech-ettevõtetest kliendid rakendavad AML/KYC-meetmeid samal tasemel kui pangandussektor.

Fintech-ettevõtetest klientide aktsepteerimise ja KYC-korra pideva rakendamise käigus hindab LHV klientide ärimudelit, omandistruktuuri, juhte ja meeskonda, AML/KYC-meetmeid, skriinimise ja monitoorimise tehnilisi võimalusi, kliendikesksust, kliendiriski segmentimist, limiidipoliitikat, rahastamise allikaid jms. LHV teeb ka kohapealseid kliendikülastusi, et teha kindlaks, kas poliitika, protsessid ja meetmed on kehtestatud ning toimivad nõuete- ja kavakohaselt. Fintech-ettevõtete finantstegevusele pöörab LHV range monitoorimisega teravdatud ja pidevat tähelepanu. Kui on põhjust arvata, et klient ei täida AML/KYC ja parimale praktika nõudeid, rakendatakse sobivaid vastumeetmeid. Kui klient sellele vaatamata nõudeid ei täida, lõpetatakse kliendisuhe. Seda tehakse ka siis, kui kliendi riskitase ületab panga riskivalmiduse.

7.5 Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteem ja väljavaated Eestis

Riik viis läbi uue siseriikliku rahapesu ja terrorismi rahastamise riskihinnangu. Selleks kasutati Maailmapanga metoodikat, mille PWC oli Eesti eripärasid arvestades sobivaks kohandanud. Hinnangu kohaselt on suurimad ohud Eestis seotud virtuaalvääringu teenuste pakkujatega, eelkõige kohalike ettevõtete, kellel on Rahapesu Andmehüüroo väljastatud tegevusluba. 2021. aastal alustati rahapesuvastase töökoonga FATF-i soovitudele vastavat hindamist, mille viib läbi FATF-i liikmeks olev Moneyval (Euroopa Nõukogu rahapesu ja terrorismi rahastamisega vastase võitlusega tegelev eksperdikomitee). Kohapealsed tegevused viiakse läbi ja aruanne koostatakse eeldatavasti 2022. aastal. Pangandussektor on teinud suuri investeeringuid inimressurssidesse, suurendades nii töötajate arvu kui ka pädevust. Kõik turuosalisel täiustavad pidevalt infotehnoloogia võimalusi, et suurendada oma tehnilist ja analüütilist suutlikkust rahapesu tõkestamisel. Eesti rahapesuvastase

süsteemi tõhustamiseks ja kõigi sidusrühmade vahelise koostöö parandamiseks on käimas mitmed seadusandlikud algatused.

7.6 Järelevalvemenetlused

Finantsinspeksioon viis LHV-s aruandeperioodil läbi mitu kohapealset ja kaugkontrolli. Tegemist oli tavapärase järelevalvetegevusega. Kohapealse kontrolli raames hinnati aruandeperioodil muu hulgas pangandusteenuste ärivaldkonna tegevust ja rahvusvaheliste finantssanktsioonide rakendamist. LHV koostas tuvastatud vajakajäämist kõrvaldamiseks üksikasjaliku tegevusplaani, mis viidi ellu ja mille tulemustest teavitati ka Finantsinspeksiooni.

Parimat praktikat järgides tellib LHV AML-i/CTF-i valdkonna hindamiseks ka välisauditeid. Viimase auditi raames, mille viis läbi FSCom, hinnati LHV AML/KYC vastavusraamistikku ja praktikat. Audiitorid ei tuvastanud märkimisväärsed puudusi. Siiski anti soovitusi protsesside täiustamiseks.

8. Muud riskid

8.1 Kindlustusrisk

Kindlustusrisk on kindlustustegevusega tegeleva tütarettevõtte olulisemaid riske, mis peegeldab kindlustuse põhitegevust, st kindlustusrisi võtmist ja juhtimist. Kindlustusrisi kõige tähtsam aspekt on kindlustusmaksete ja eraldiste risk, mis tuleneb kindlustuslepingute võimalikust ebapiisavast hinnastamisest ja lepinguliste kohustuste hindamisel kasutatavatest eeldustest.

Kindlustusrisk sisaldab katastroofiga seotud kuhjumise riski, mis tuleneb äärmuslikest või erakordsetest sündmustest (nt orkaanid, üleujutused, inimtegevusest tingitud kahjud), mille puhul üksikute kindlustuslepingute alusel kindlustatud riskide realiseerumine kuhjub erakordselt.

Eelkõige hõlmab kindlustusrisk riske, mis on seotud hinnastamise, tehniliste eraldiste ja edasikindlustuskaitse piisavusega.

Kindlustusrisi juhitakse ja kontrollitakse järgmiste protsesside kaudu:

- kindlustusettevõtte riskistrateegia kehtestamine kooskõlas äristrateegiaga;
- kindlustuslepingute hinnastamisel aktuaarse analüüsi ja usaldusväärsuse eelduste kasutamine;
- tehniliste eraldiste ja solventsuskapitalinõude (SCR) arvutamisel Solventsus II standardvalemi kasutamine ja vastavalt sellele vajalike likviidsete varade hoidmine;
- kahjueraldiste eelduste hindamine,

kohustise piisavuse testide tegemine ja kindlustusportfelli kasumlikkuse jälgimine;

- regulaarselt/erakorraliselt oma riskide ja maksevõime hindamiste (ORSA) läbiviimine;
- edasikindlustusprogrammi kasutamine olulisemate riskide edasikindlustamiseks.

8.2 Strateegiline ja äririsk

Strateegiline risk väljendub eeskätt valedes strateegilistes otsustes. Strateegilist riski maandatakse läbi kaalutletud äriplaanide ning analüüside teostamise. Samuti omab LHV Panga ja LHV Groupi juhtkond (nii juhatus kui ka nõukogu) pikaajalist pangandus- ja/või ettevõtluskogemust. Uutele turgudele ja valdkondadesse sisenemisel kaasatakse eelnevalt alati vastava ala professionaalid ning teostatakse põhjalik analüüs.

8.3 Reputatsioonirisk

Reputatsioonirisk on defineeritud kui risk, mis tuleneb LHV maine halvenemisest klientide, äripartnerite, omanike, investorite või järelevalve silmis. Reputatsioonirisk tekib pigem muude riskide realiseerumise tagajärjel (näiteks operatsiooniriski või strateegilise riski realiseerumise tulemusena). Reputatsiooniriski maandava tegurina viib LHV läbi regulaarseid riskijuhtimisealaseid koolitusi ning samuti täiustatakse pidevalt kogu organisatsiooni hõlmavat riskijuhtimise raamistikku, mis kokkuvõttes tagab tugeva riskikultuuri.

8.4 Maarisk

Sarnaselt reputatsiooniriskiga väljendub maarisk üldjuhul mõne muu riski kaudu (operatsioonirisk, krediidirisk, strateegiline risk). Lisaks Eestile tegutseb LHV Ühendkuningriigis.

Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2021	2020
Intressitulu		124 637	88 374
sh EIR intressitulu		118 990	84 480
Intressikulu		-26 973	-19 327
Neto intressitulu	4	97 664	69 047
Komisjoni- ja teenustasutulu		48 711	31 152
Komisjoni- ja teenustasukulu		-17 538	-12 769
Neto teenustasutulu	5	31 173	18 383
Netokahjum/-kasum õiglasel väärtuses kajastatavalt finantsvaradelt	8	-1 515	834
Valuutakursi ümberhindluse kahjumid/kasumid		-26	43
Netokahjum/-kasum finantsvaradelt		-1 541	877
Muud tulud		599	208
Tööjõukulud	6	-26 721	-21 115
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	6	-22 619	-15 150
Kasum enne krediidikahjumeid		78 555	52 250
Laenude ja nõuete allahindluse kulu	9	-3 948	-10 898
Kasum enne tulumaksu		74 607	41 352
Tulumaksukulu	24	-10 557	-6 749
Aruandeperioodi puhaskasum		64 050	34 603
Muu koondkasum/-kahjum:			
Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:			
Müügivalmis investeringud:			
Puhaskasum/-kahjum investeringutelt omakapitaliinstrumentidesse,			
mida kajastatakse õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi			
		0	-212
Aruandeperioodi koondkasum kokku		64 050	34 391
Kasum kokku:			
Emaettevõtte omanike osa		61 759	32 514
Mittekontrolliva osaluse osa		2 291	2 089
Aruandeperioodi kasum kokku		64 050	34 603
Koondkasum kokku:			
Emaettevõtte omanike osa		61 759	32 302
Mittekontrolliva osaluse osa		2 291	2 089
Aruandeperioodi koondkasum kokku		64 050	34 391

Lisad lehekülgedel 100 kuni 120 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Varad			
Nõuded keskpankadele	7	3 874 284	2 213 211
Nõuded krediitiasutustele	7	106 461	170 062
Nõuded investeerimisühingutele	7	6 188	9 985
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	8	127 720	322 930
Laenud ja nõuded klientidele	9	2 677 160	2 208 823
Muud nõuded klientidele	10	2 970	2 454
Muud finantsvarad	11	2 236	2 073
Muud varad	11	2 446	1 943
Materiaalne põhivara	12	4 182	2 766
Kasutusõigusega varad	12	3 957	3 805
Immateriaalne põhivara	12	1 243	807
Varad kokku		6 808 847	4 938 859
Kohustised			
Keskpankadelt saadud laenud (TLTRO)	13	197 461	200 000
Klientide hoiused ja saadud laenud	13	5 846 602	4 141 431
Saadud laenud ja emiteeritud võlakirjad	13	349 063	268 584
Finantskohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	8	157	221
Võlad hankijatele ja muud kohustised	14	46 616	24 952
Allutatud kohustised	16	88 989	88 989
Kohustised kokku		6 528 888	4 724 177
Omakapital			
Aktsiakapital	17	111 500	106 500
Kohustuslik reservkapital	17	5 648	4 022
Jaotamata kasum		156 745	98 285
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital kokku		273 893	208 807
Mittekontrolliv osalus		6 066	5 875
Omakapital kokku		279 959	214 682
Kohustised ja omakapital kokku		6 808 847	4 938 859

Lisad lehekülgedel 100 kuni 120 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2021	2020
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		124 688	87 145
Makstud intressid		-29 539	-20 733
Saadud teenustasud	5	48 711	31 152
Makstud teenustasud	5	-17 538	-12 769
Muud saadud tulud		599	-4
Makstud tööjõukulu		-24 181	-19 079
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-19 186	-11 455
Makstud tulumaks		-9 556	-4 158
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust		73 998	50 099
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, netomuutus		-140	-64
Laenud ja nõuded klientidele		-475 118	-531 929
Kohustuslik reservkapital keskpangas	7	-16 045	-14 827
Tagatisdeposiidid	11	-164	173
Muud varad		2 586	730
Äritegevusega seotud kohustiste muutus:			
Klientide nõudmiseni hoiused	13	2 031 748	1 455 310
Klientide tähtajalised hoiused	13	-324 019	-25 248
Saadud laenud	13	0	448 685
Saadud laenude tagasimaksed	13	-21 764	-5 886
Emiteeritud võlakirjad		99 633	0
Kauplemiseks hoitavad finantskohustised õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		-64	212
Muud kohustised		20 097	-1 420
Neto rahavoog äritegevusest		1 390 748	1 375 835
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	12	-4 673	-2 430
Laekumised õiglasel väärtuses muutustega muus koondkasumis kajastatud			
Investeeringuväärtuspaberite müükidest ja lunastustest	8	0	432
Investeeringuväärtuspaberite netosoetused ja -müügid õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	8	193 835	-289 533
Neto rahavoog investeerimistegevusest		189 162	-291 531
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aktsiakapitali sissemakse	17	5 000	11 000
Saadud allutatud laenud	16	0	25 000
Lunastatud allutatud laenud		0	-7 000
Makstud dividendid		-6 000	-4 091
Rendikohustiste põhiosa tagasimaksed		-1 254	-1 278
Neto rahavoog finantseerimistegevusest		-2 254	23 631
Valuutakursi muutuse mõju rahale ja raha ekvivalentidele		-26	43
Raha ja raha ekvivalentide muutus		1 577 630	1 107 978
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	7	2 352 005	1 244 027
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	7	3 929 635	2 352 005

Lisad lehekülgedel 100 kuni 120 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne

(tuhandetes eurodes)	Aktiivkapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku	Mittekont- rolliv osalus	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2020	95 500	3 025	212	67 793	166 530	5 218	171 748
Kantud kohustuslikku reservkapitali (lisa 19)	0	997	0	-997	0	0	0
Aktiivkapitali sissemakse (lisa 17)	11 000	0	0	0	11 000	0	11 000
Makstud dividendid	0	0	0	-2 658	-2 658	-1 432	-4 090
Aktsioptionsioonid (lisa 17)	0	0	0	1 633	1 633	0	1 633
Puhaskasum	0	0	0	32 514	32 514	2 089	34 603
Muu koondkahjum	0	0	-212	0	-212	0	-212
2020. aasta koondkasum kokku	0	0	-212	32 514	32 302	2 089	34 391
Saldo seisuga 31.12.2020	106 500	4 022	0	98 285	208 807	5 875	214 682
Saldo seisuga 01.01.2021	106 500	4 022	0	98 285	208 807	5 875	214 682
Kantud kohustuslikku reservkapitali (lisa 19)	0	1 626	0	-1 626	0	0	0
Aktiivkapitali sissemakse (lisa 17)	5 000	0	0	0	5 000	0	5 000
Makstud dividendid	0	0	0	-3 900	-3 900	-2 100	-6 000
Aktsioptionsioonid (lisa 17)	0	0	0	2 227	2 227	0	2 227
Puhaskasum	0	0	0	61 759	61 759	2 291	64 050
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	0	0
2021. aasta koondkasum kokku	0	0	0	61 759	61 759	2 291	64 050
Saldo seisuga 31.12.2021	111 500	5 648	0	156 745	273 893	6 066	279 959

Täiendav info omakapitali kohta on toodud lisas 17.

Lisad lehekülgedel 100 kuni 120 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on esitatud allpool. Neid arvestuspõhimõtteid on Grupis järjepidevalt kohaldatud kõikidele aruandes toodud perioodidele ja Grupi konsolideeritavatele ettevõtetele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

1. Koostamise alused

Grupi 2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhul, kui mõnes allpool toodud arvestuspõhimõttes on kirjeldatud teisiti, näiteks „õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustised“, sh tuletisinstrumentid ja finantsvarad õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi aruande.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapiiride hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdloonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud lisas 2.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2021 ja lõppes 31. detsembril 2021. Raamatupidamise aastaaruande arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud Grupi aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2021 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning nende uute standardite ja tõlgenduste mõjust Grupi aruannetele on esitatud allpool.

1.1 Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest

1. jaanuaril 2021 või hiljem alanud aruandeperioodidele kohalduvad mitu uut standardit, kuid need ei avalda Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 31. detsembril 2021 lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldu ja seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud aruande koostamisel rakendatud. Grupp kavatseb neid rakendada siis, kui need jõustuvad.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine). EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018–2020 (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine). EL ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

IFRS-i edasiarendused (2018–2020) sisaldavad standardeid tehtud kolme muudatust:

- IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatustega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad koos rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusega kaasatavad tasud ainult uute tingimuste sõlmimiseks laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid (sisaldades ka laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoole nimel makstud või saadud tasusid).
- IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.
- IAS 41 „Põllumajandus“ muudatusega kaotatakse nõue kasutada põllumajandusvarade õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavoogusid. Varem nõuti IAS 41-ga, et ettevõtte kasutaks õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavooge, kuid ei nõutud maksueelse diskontomäära kasutamist nende rahavoogude diskonteerimiseks.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; raken-datekse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine).

IFRS 17 vahetab välja standardi IFRS 4, mis andis ettevõtetele võimaluse jätkata kindlustuslepingute kajastamist varasema praktika kohaselt. Seetõttu oli investoritel raske võrrelda sarnaste kindlustusettevõtete finantstulemusi. IFRS 17 on standard, mis sätestab ühe põhimõtte kõikide kindlustuslepinguliikide kajastamiseks, sh kindlustusandja poolt hoitavate edasikindlustuslepingute kajastamiseks. Standard nõuab kindlustuslepingute rühmade arvele võtmist ja mõõtmist (i) tulevaste rahavoogude (täitmiskahavoogude) nüüdsväärtuses, mida on korrigeeritud riskiga ja mis võtab arvesse kogu teadaoleva informatsiooni täitmiskahavoogude kohta kooskõlas jälgitava turuinformatsiooniga; millele on liidetud (kui tegu on kohustisega) või millest on lahutatud (kui tegu on varaga) (ii) summa, mis väljendab veel teenimata kasumit lepingute rühma osas (lepingulist teenuse marginaali). Kindlustusandjad kajastavad kasumi kindlustuslepingute rühmast kindlustuskatte pakkumise perioodi jooksul ning vastavalt sellele, kuidas nad riskist vabanevad. Kui lepingute rühm on kahjumlik või muutub kahjumlikuks, peab ettevõtte kajastama kahjumi kohe. Grupp hindab praegu standardi mõju finantsaruandele.

IFRS 16 muudatus: COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustuste kajastamine pärast 30. juunit 2021 (kohaldatakse 1. aprillil 2021 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

Standardi IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatusega võimaldati rentnikule erand kohustusest käsitleda COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustust lepingu muudatusena.

2. Konsolideerimine

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS-i LHV Pank (emaettevõtte) ja tema tütar-ettevõtte AS LHV Finance raamatupidamise aruandeid. AS LHV Pank omab AS-is LHV Finance 65% osalust.

Tütar-ettevõtted on kõik majandusüksused, mille üle Grupil on kontroll. Grupp kontrollib majandusüksust, kui ta on avatud või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuval kasumile ja ta saab mõjutada selle kasumi suurust, kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütar-ettevõtte ja äritegevuse soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all olevate ettevõtete soetused). Soetusmaksumuseks loetakse ülean-tava vara, võetud kohustiste ja emiteeritud omakapitaliinstru-mentide õiglast väärtust omandamise kuupäeva seisuga.

Omakapitaliinstrumentide emiteerimise tehingukulud kajastatakse omakapitali vähendamisenä, võlainstrumendi emiteerimise tehingukulud kajastatakse võlainstrumendi

raamatupidamisväärtuse vähendamisenä ning kõik muud omandamisega seotud väljaminekud kajastatakse kuludes. Ostumeetodi korral võetakse kõik omandatud tütar-ettevõtte eristatavad varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised ostukuupäeval arvele nende õiglasest väärtuses, sõltumata mittekontrolliva osaluse olemasolust.

Iga äriühenduse puhul teeb Grupp valiku, kas kajastada mittekontrolliva osalus omandatavas ettevõttes, mis annab selle omanikule õiguse proportsionaalsele osale ettevõtte netovarast selle likvideerimise korral, (a) õiglasest väärtuses või (b) mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast. Mittekontrolli-vaid osalusi, mis ei ole osalused enam käesoleval hetkel, mõõdetakse õiglasest väärtuses.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva mitte-kontrolliva osaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab Grupi osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustistes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui eel-nimetatud summa on soodusostude puhul väiksem kui oman-datud tütar-ettevõtte netovarade õiglane väärtus, siis pärast juhtkonna poolt täiendavate hinnangute tegemist kõikide omandatud varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste ja nende õiglaste väärtuste hindamise osas, kajastatakse vahe koheselt kasumiaruandes.

Kõik omavahelised nõuded ja kohustised ning grupisisese-d tehingud ja realiseerimata tulu Grupi ettevõtete vahelistelt tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseeri-mata kahjumid, v.a. kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele.

Majandusaasta kestel soetatud tütar-ettevõtete tulud ja kulud konsolideeritakse Grupi kasumi- ja muu koondka-sumi aruandes alates omandamise hetkest kuni majan-dusaasta lõpuni. Majandusaasta jooksul müüdud tütar-ettevõtete tulemus konsolideeritakse kasumi- ja muu koond-kasumi aruandes alates majandusaasta algusest kuni müügihetkeni.

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsoli-deeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konso-lideerimata põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaa-ruande koostamisel. Tütar-ettevõtete kajastamist käsitle-vaid arvestuspõhimõtteid on emaettevõtte eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on esitatud konsolideeritud raama-tupidamise aastaaruande lisana, vastavalt muudetud IAS 27 „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded“ nõuetele.

Emaettevõtte eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on lisatud käesolevasse konsolideeritud raamatupidamise aruandesse (vt lisa 24), on investeeringud tütarettevõtete aktsiatesse kajastatud soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud allahindlused vara väärtuse langusest.

Mittekontrolliv osalus on see osa tütarettevõtte aruandeperiоди tulemustest ja netovaradest, mida Grupp otseselt või kaudselt ei oma. Mittekontrolliv osalus moodustab eraldi osa Grupi omakapitalist. Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatakse mittekontrolliv osalus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist. Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruandes kajastatakse mittekontrolliva osaluse osa kasumist eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast osast.

3. Sidusettevõtted

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Grupp omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui Grupp omab ettevõttes 20% kuni 50% hääleõiguslike aktsiatest või osadest. Seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 ei olnud Grupil ühtegi sidusettevõtet.

Investeeringud sidusettevõtetesse kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes kapitaliosaluse meetodil. Selle meetodi kohaselt võetakse investeeringu algselt arvele tema soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel investori osalusega muutustes investeeringuobjekti omakapitalis (nii muutused sidusettevõtte kasumis/kahjumis kui ka muudel omakapitali kirjetel) ning investeeringuobjekti varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste ostuanalüüsis leitud õiglase väärtuse ja raamatupidamisväärtuse vahe elimineerimisega või amortisatsiooniga. Omavahelistes tehingutes tekkinud realiseerumata kasumid elimineeritakse vastavalt Grupi osaluse suurusele. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus.

Juhul kui Grupi osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtte kahjumis ületab sidusettevõtte raamatupidamisväärtust, vähendatakse investeeringu raamatupidamisväärtust nullini ning hinnatakse alla selliseid pikaajalisi nõudeid, mis sisuliselt moodustavad osa investeeringust. Edasise kahjumeid kajastatakse finantsseisundi aruande väliselt. Juhul kui Grupp on garanteerinud või kohustatud rahuldama sidusettevõtte kohustusi, kajastatakse finantsseisundi aruandes nii vastavat kohustist kui ka kapitaliosaluse meetodil kahjumit. Muid nõudeid sidusettevõtte vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses miinus võimalikud allahindlused.

Osalust omandatud sidusettevõtte varades ja kohustistes ning omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse

finantsseisundi aruandes netosummana real „Investeeringud sidusettevõtetesse“.

Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas on märke sellest, et investeeringu kaetav väärtus võib olla langenud alla tema raamatupidamisväärtuse. Kui selliseid märke esineb, viiakse läbi vara väärtuse test. Investeeringu kaetava väärtuse määramisel lähtutakse punktis 2.9 kirjeldatud põhimõtetest.

4. Välisvaluutatehingute ja -saldode kajastamine

4.1 Arvestus- ja esitusvaluuta

Grupi ettevõtete arvestus- ja esitusvaluutaks on euro, välja arvatud Ühendkuningriigis asuval ettevõttel LHV UK Ltd, mille arvestusvaluutaks on nael. Kuna ettevõtte LHV UK Ltd tegevus ja tehingud olid 2021. aastal piiratud, on mõju Grupi raamatupidamise aruandele ebaoluline.

4.2 Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised hinnatakse ümber eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustised, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse hindamise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustiste ümberarvestamisel tekkivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real „Valuutakursi ümberhindluse kasumid/kahjumid“. Mittemonetaarsete varade nagu investeeringud omakapitaliinstrumentidesse, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, valuutakursimuutuste mõju kajastatakse kasumiaruandes real „Netokahjum/-kasum õiglases väärtuses kajastatavatelt finantsvaradelt“.

5. Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes raha, nõudmiseni hoiuseid keskpankades, teistes pankades ja investeerimisühingutes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

6. Finantsvarad

6.1 Esmane kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes hetkel, mil Grupist saab instrumendi lepinguline osapool, ja need kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglasel väärtuses.

Esmasel arvelevõtmisel liidetakse tehingukulud õiglasele väärtusele, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, mille puhul tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

Õiglasel väärtuses finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad kajastatakse tehingupäeval.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui (a) varad on tagasi makstud või õigused varadest tulenevatele rahavoogudele on muul viisil lõppenud või (b) Grupp on loovutanud õigused varadest tulevatele rahavoogudele või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe (pass-through arrangement), kusjuures (i) sisuliselt kõik varade omamisega seotud riskid ja hüved on üle antud või (ii) riskid ja hüved pole üle antud, kuid kontroll varade üle ei säili.

Kontroll varade üle säilib, kui vastaspoolle pole vara tervikuna võimalik müüa sõltumatule kolmandale osapoolle ilma müügipiirangute kehtestamiseta.

6.2 Edasine kajastamine

Grupp klassifitseerib finantsvarad ühte kolmest mõõtmiskategooriast: finantsinstrumendid õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi ja korrigeeritud soetusmaksumuses. Klassifitseerimine sõltub sellest, kas finantsvara puhul on tegemist võlainstrumendi, omakapitalinstrumendi või tuletisinstrumendiga.

6.3 Võlainstrumendid (laenud ja võlakirjad)

Klassifitseerimine sõltub finantsvarade haldamise ärimudeli hindamisest ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid (APIM). Ärimudelit hinnatakse homogeensete portfelli/toodete põhjal, lähtuvalt sellest, kuidas Grupi üksustes toimub ärijuhtimine. Hindamine põhineb realistlikel stsenaariumitel ning seejuures võetakse arvesse, kuidas portfelle hinnatakse ja sellest juhtkonnale aru antakse; millised riskid mõjutavad portfelli tulemuslikkust ja kuidas neid riske juhitakse ning kuidas toimub juhtide tasustamine, samuti müükide sagedust, väärtust ja ajastust ning nende põhjuseid. Hindamaks, kas rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, on põhiosa määratud kui võlainstrumendi õiglase väärtuse esmasel kajastamisel, mis võib muutuda, kui toimub tagasimakseid või intresside kapitaliseerimisi.

Intressirahavood tulenevad tavapärasest laenuandmise komponentidest, sh tasu raha ajaväärtuse eest, krediidi- ja likviidsusrisi eest, administratiivkulud ja kasumimarginaal. Kui on muid lepingulisi tingimusi, mistõttu ollaks avatud muudele riskidele või volatiilsusele, ei ole ainult põhiosa- ja intressimaksede kriteerium täidetud. APIM-i teste viiakse läbi uute toodete heakskiitmise protsessi osana. IFRS 9 rakendamisel 2018. aastal rakendati APIM-i 22 suuremale tootele, mida kajastati korrigeeritud soetusmaksumuses.

Võlainstrumendid kajastatakse järgmistel finantsseisundi aruande kirjetel: nõuded keskpankadele, krediidiastutestele ja investimisühingutele; laenud ja nõuded klientidele; finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; muud nõuded klientidele ja muud finantsvarad, ning sisaldavad instrumente järgmistes mõõtmiskategooriates.

Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Võlainstrumendid kajastatakse selles kategoorias, kui neid pole võimalik kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi. Seda tehakse juhul, kui ärimudeliks on hoida kauplemiseesmärgil; st et finantsvarasid hoitakse kauplemiseesmärgil, et need lühiajalises perspektiivis müüa ja teenida kasumit. Võlainstrumendid kajastatakse kohustuslikult õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui neid varasid juhitakse või hinnatakse õiglase väärtuse alusel või varasid hoitakse eesmärgiga need müüa või kui rahavood ei sisalda ainult põhiosa- ja intressimakseid.

Õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi. Võlainstrumendid liigitatakse sellesse kategooriasse, kui on täidetud järgmised tingimused: (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid nii lepinguliste rahavoogude saamise kui ka müümise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Neid varasid mõõdetakse õiglasel väärtuses ja õiglase väärtuse muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis ja akumuliseeritakse omakapitalis. Akumuleeritud kasumid ja kahjumid klassifitseeritakse omakapitalist ümber kasumiaruandesse, kui võlainstrumendi kajastamine lõpetatakse. Intressitulu arvestatakse intressikandvatelt finantsvaradelt, kasutades sisemise intressimäära meetodit, ja oodatavad krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumendid liigitatakse sellesse kategooriasse, kui on täidetud järgmised tingimused: (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid rahavoogude sissenõudmise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Nende varade raamatupidamislikku brutoväärtust mõõdetakse sisemise intressimäära meetodil ja korrigeeritakse oodatavate krediidikahjumitega.

6.4 Omakapitaliinstrumendid

Omakapitaliinstrumendid kajastatakse üldjuhul finantsvaradena õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Samas võib juhtkond teha esmasel arvelevõtmisel tagasivõtmatu otsuse kajastada omakapitaliinstrumente õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemissesmärgil.

6.5 Tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumendid (mida hoitakse kauplemissesmärgil) kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

6.6 Muutmised

Grupp võib läbi rääkida või muuta lepingulisi tingimusi. Kui uued tingimused on oluliselt erinevad võrreldes algsete tingimustega, siis lõpetab Grupp algse vara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Grupp hindab lisaks, kas uue finantsvara osas esineb esmasel arvelevõtmisel krediidiriski tõttu väärtuse languse tunnuseid. Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis ei põhjusta muutus kajastamise lõpetamist ning Grupp arvutab uue brutojääkväärtuse vastavalt uutele lepingulistele rahavoogudele ja finantsvara esialgsele sisse- ja väljastamisele intressimääradele ning kajastab muutmistest tuleneva kasumi või kahjumi.

6.7 Ümberklassifitseerimine

Harvadel juhtudel saab võlainstrumente (finantsvarad), v. a need, mida on esmasel arvelevõtmisel kajastatud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ümber klassifitseerida, kui finantsvara juhtimise ärimudel on toimunud muutus.

6.8 Mahakandmine

Grupp kannab finantsvarad kas osaliselt või täielikult maha, kui on tehtud kõik võimalikud pingutused finantsvara sissenõudmiseks ning on ilmnenud, et finantsvara sissenõudmiseks puudub põhjendatud ootus. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Indikaatoriks selle kohta, et nõude sissenõudmiseks ei ole põhjendatud ootusi, on (i) sissenõudmistegevuste lõpetamine ja (ii) kui Grupi sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et see eeldatavasti nõuet ei kata.

Kui Grupi jaoks ei ole diskonteeritavate nõuete sissenõudmine teostatav või majanduslikult mõistlik, hinnatakse nõue mittetöötavaks ja lõpetatakse selle kajastamine finantsseisundi aruandes. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse saadud summa tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud, et klassifitseerida nõue lootusetuks.

IFRS 9 kategooria	Klass (määratletud Grupis)	31.12.2021	31.12.2020
Finantsvarad	Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	3 986 933	2 393 258
	Korrigeeritud soetusmaksumuses	Laenud juriidilistele isikutele	1 667 234
		Laenud eraisikutele	1 352 700
	Muud nõuded klientidele	Laenud erasikutele	1 009 926
			856 123
	Muud nõuded klientidele	2 970	2 454
	Muud finantsvarad	2 236	2 073
	Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	Aktsiad	367
		Noteeritud võlakirjad	127 349
		Tuletisinstrumendid	4
	Investeeringuväärtuspaberid	Noteerimata aktsiad	89
	Õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavad omakapitaliinstrumendid		0

7. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse langus

7.1 Mõõtmine

Allahindluse nõuded baseeruvad oodatava krediidikahjumi (ECL) mudelil. ECL-i mudel näitab finantsinstrumendi krediitkvaliteedi halvenemise või paranemise üldisi suundumusi.

Kõik korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavad võla finantsvarad, samuti ka liisingunõuded, finantsgarantiid, varalepingud ja teatud valmisolekulaenu, on oodatava krediitkahjumi mõõtmise skooabis.

Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavate finantsvarade ja liisingunõuete ECL kajastatakse allahindlusena, st koos nende varadega finantsseisundi aruandes. Allahindlus vähendab raamatupidamislikku brutoväärtust. ECL valmisolekulaenuelt ja finantsgarantii lepingutelt kajastatakse eraldisena, st finantsseisundi aruandes kohustisena. Allahindluse ja eraldise korrigeerimised seoses ECL-i muutusega kajastatakse kasumiaruandes oodatava krediitkahjumi netomuutusena.

Krediidiriski ja ECL-i hinnatakse erapooletult ja tõenäosusega kaalutult ning seejuures võetakse arvesse kogu aruandekuupäeva seisuga teadaolevat informatsiooni, mis on hinnangu andmisel asjakohane, sh teavet toimunud sündmuste ja praeguste tingimuste kohta ning mõistlikke ja toetatavaid prognoose tuleviku sündmuste ja majandustingimuste kohta.

LHV kasutab ECL-i arvutamiseks nii mudelitel kui ka eksperdi hinnangutel põhinevaid individuaalseid hinnanguid.

ECL-i mudel kasutab kolme faasilist lähenemist, lähtuvalt krediidiriski muutusest. 12 kuu ECL-i (faas 1) rakendatakse kõikidele nõuetele, v.a juhul, kui on toimunud krediidiriski oluline suurenemine võrreldes esialgse kajastamisega. Nõuetele, mille puhul on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (faas 2) või mis on maksejõuetud (faas 3), rakendatakse eluea ECL-i.

7.2 Krediidiriski oluline suurenemine

Grupp hindab igal aruandekuupäeval, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega. Olulise krediidiriski suurenemise hindamine baseerub kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel indikaatoritel. Need indikaatorid hõlmavad makseid, mis on viivituses vahemikus >30 ja <90 päeva ja finantsvarasid, mis on klassifitseeritud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud (laenu, mille lepingulisi tingimusi on kliendi finantsraskuste tõttu muudetud). Kvantitatiivne indikaator arvutatakse vastavalt eluea maksejõuetuse tõenäosuse (PD) muutusele, võrreldes aruandekuupäeval stsenaariumi-

tega kaalutud eluea PD-d stsenaariumitega kaalutud eluea PD-ga esmasel kajastamisel. Juhul, kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esmase kajastamisega, kajastatakse eluea ECL-i allahindlus ja finantsvara liigub faasi 2. Meetod on sümmeetriline, st järgnevatel aruandekuupäevadel, kui finantsinstrumendi krediitkvaliteet paraneb selliselt, et pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud krediidiriski kriteerium ei ole enam täidetud, liigub finantsvara tagasi faasi 1.

7.3 Maksejõuetuse definitsioon

Grupp defineerib finantsvara staatust maksejõuetusena, mis on täielikult kooskõlas krediitkahjumi mõistega, kui see vastab ühele või mitmele allpool toodud kriteeriumile:

1) Kvantitatiivsed kriteeriumid

Laenuvõtja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja rohkem kui 10 eurot üle tähtaja. 10-eurone piirmäär, mille ületamisel algavad tegevused võla sissenõudmiseks, on paika pandud võlahalduse protseduuridega ning see on ka nõude maksejõuetuse definitsioonis olulisuse piirmäär.

2) Kvalitatiivsed kriteeriumid

Laenuvõtja ei täida tõenäoliselt laenu tagasimakse tingimusi, mis näitab, et tal on märkimisväärsed finantsraskused. Indikaatorid, et klient ei suuda võlga täielikult tasuda, on järgmised:

- lepingule on määratud mitteteenindav staatus;
- krediitkvaliteedi langemise tõttu on tehtud krediitkorrigeerimisi;
- krediitkohustuse müük toimub majandusliku kahjumiga üle 5%;
- lepingule on rakendatud makseraskustest tulenevaid restruktureerimismeetmeid, mille tulemusena on finantskohustused vähenenud rohkem kui 1% võrra;
- laenusaaaja pankrot on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust;
- kliendi rahavoo seis ei võimalda enam osamakseid teenindada;
- Grupp on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Grupi finantsinstrumentidele ja need vastavad maksejõuetuse definitsioonile sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse staatusega finantsinstrumendid on faasis 3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on krediidiriski tõttu langenud väärtusega.

7.4 Modelleerimine

ECL-i arvutus lähtub maksejõuetuse tõenäosusest (PD), riskipositsioonist maksejõuetuse hetkel (EAD) ja maksejõuetusest tingitud kahjust (LGD), samuti ka kahjujuhtumi toimumise hetkest. Grupi IFRS 9 metodoloogia ECL-i mõõtmiseks baseerub olemasolevatel sisemistel skooringu- ja reitingumudelitel.

PD väljendab tõenäosust, et laenu ei maksta tagasi ja see jõuab kas 12 kuu või eluea jooksul maksejõuetuse staatusesse. Oodatav PD igale individuaalsele instrumendile sisaldab hinnangut toimunud sündmuste ja praeguste tingimuste kohta ning mõistlikke ja toetatavaid prognoose tulevaste sündmuste ja majandustingimuste kohta. LHV kasutab olemasolevaid skooringu- ja reitingumodeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 erinõuetele. Mudelite kalibreerimisel on lähtutud varaklassist ja toote liigist.

EAD väljendab hinnangut krediitpositsiooni summa kohta hetkel, mil maksejõuetus võib tekkida. Finantsseisundi aruande väliste summade osas sisaldab EAD hinnangut sellele, millised täiendavad summad võidakse võtta maksejõuetuse hetkeks kasutusele. LGD on summa, mida maksejõuetuse korral ei pruugita tagasi saada. LGD võtab arvesse iga hoitava tagatise väärtust ja kvaliteeti.

LHV kasutab olemasolevaid LGD mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 nõuetele. ECL-i mõõtmisel kasutab LHV maksimaalset lepingulist perioodi, mille kestel LHV on riskile avatud.

7.5 Tulevikku vaatav teave

Tulevikku vaatava teabe alusena kasutab Grupp ECL-i mõõtmisel sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose. Selleks, et tagada erapooletu krediitkahjude hindamine vastavalt IFRS 9 nõuetele, kasutatakse vähemalt kolme stsenaariumit.

Üheks stsenaariumiks on baasstsenaarium, mis on kõige tõenäolisem väljavaade ja mida kasutatakse ka tavapärase finantsplaneerimise ja eelarvestamise protsessis; teised stsenaariumid kajastavad optimistlikumat ja pessimistlikumat väljavaadet.

Prognoosid koostatakse sisemiselt krediitjuhtimise osakonnas, kes konsulteerib riskikontrolli üksuse ekspertide ning äri- ja finantseksperptidega. Kui selline võimalus on mõistliku kuluga kättesaadav, tuleks konsulteerida väliste ekspertidega ja tutvuda väliselt välja töötatud põhiprognoosidega. Need prognoosid hõlmavad muu hulgas IMF-i maailmamajanduse väljavaadet ning Euroopa Komisjoni ja Eesti Panga majandusprognoose. Stsenaariumid kinnitab riski- ja kapitalikomitee.

Stsenaariumid tuleks välja töötada ajaperioodile, mille kohta saab koostada usaldusväärseid prognoose (tavaliselt

3-aastane periood). Minimaalselt tuleb kasutatavaid makronäitajaid prognoosida jooksvale aastale järgnevas kaheaastaseks perioodiks. Üldiselt vaadatakse stsenaariumid üle kord kvartalis. Juhul, kui on toimunud olulisi muutusi makromajanduskeskkonnas ja väljavaadetes, stsenaariumeid uuendatakse.

7.6 Individuaalsed hindamised ja juhtkonna hinnangud

Grupp kasutab ECL-i määramiseks nii mudelitel kui ka eksperdiarvamustel põhinevaid hinnanguid. Hinnangu tase ECL-i määramisel sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudel annab juhiseid ja läbi-paistva meetodi hindamiseks, kuidas majandussündmused võivad mõjutada finantsvarade allahindlust. Eksperdihinnangut võib rakendada modelleeritud tulemusele, et hõlmata selliste tegurite oodatud mõju, mida mudel ei kajasta. Selliseid individuaalseid ECL-i hinnanguid võidakse rakendada oluliste positsioonide puhul vastaspoole tasandil. Need hindamised otsustab krediitkomitee. Lisaks võib olla vajadus korrigeerimisteks portfelli tasandil, mille otsustab riski- ja kapitalikomitee.

8. Materiaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse Grupi enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse vara raamatupidamisväärtuses või vajadusel eraldi varana ainult juhul, kui on tõenäoline, et Grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse tegevuskuluna nende toimumise perioodil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ning sisustuse aastane amortisatsioonimäär on 33%, rendipinna parendustel 20% aastas või amortiseerimist rendiperioodi pikkuse jooksul, sõltuvalt sellest, kumb on lühem. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse soetamise kuust ning arvestatakse seni, kuni vara raamatupidamisväärtus jõuab vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab raamatupidamisväärtust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Iga aruandeperioodi lõpus hinnatakse, kas varade lõppväärtused, amortisatsioonimeetodid ja kasutusea hinnangud on

asjakohased, ning vajadusel neid korrigeeritakse. Grupp viib läbi materiaalse varade väärtuse testi, kui on ilmnenu asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla raamatupidamisväärtuse. Juhul, kui vara raamatupidamisväärtus on suurem tema kaetavast väärtusest (kas vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on suurem), hinnatakse materiaalse põhivara objekt kohe alla kaetava väärtuseni, kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi kasumiaruandes.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse raamatupidamisväärtuse lahutamisel müügist saadud summadest, kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes muu tulu või tegevuskuluna.

9. Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalsed varad on identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad, mis praegu hõlmavad soetatud tarkvaralitsentse. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Pärast soetamist kajastatakse immateriaalsel põhivara finantsseisundi aruandes soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt, v.a kliendilepingud (vt allpool). Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas.

Uute klientide hankimisega seotud müügikulud kapitaliseeritakse. Ostetud kliendilepinguid amortiseeritakse kahaneva jäägi meetodil. Ostetud kliendilepingute aastane amortisatsiooninorm on 12% nende varade lõppväärtusest. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsioonimäärad, -meetodid ja lõppväärtuste hinnangud on asjakohased.

Grupp viib läbi immateriaalse varade väärtuse testi, kui on ilmnenu asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla raamatupidamisväärtuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse ulatuses, mille võrra vara raamatupidamisväärtus ületab kaetavat väärtust, mis on kas vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on kõrgem.

10. Varade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga varasid (sh firmaväärtus) ei amortiseerita, kuid nende puhul kontrollitakse kord aastas vara väärtuse langust, võrreldes vara raamatupidamisväärtust kaetava väärtusega.

Piiramata kasutuseaga vara ning amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda raamatupidamisväärtusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara raamatupidamisväärtus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille puhul on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus). Varade allahindlusi kajastatakse kasumiaruandes.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle raamatupidamisväärtuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara raamatupidamisväärtust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisena.

11. Valmisolekulaenu, finantsgarantiid ja tegevusgarantiid

Grupp väljastab valmisolekulaene. Valmisolekulaenu on tühistamatud või tühistatavad ainult oluliste kahjulike muutuste tõttu. Sellised kokkulepped võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mis tavaliselt väljendub saadud tasude summana.

Seda summat amortiseeritakse lineaarsel meetodil valmisolekulaenu kogu eluea jooksul, välja arvatud selliste valmisolekulaenu puhul, mille osas on tõenäoline, et Grupp sõlmib konkreetse laenulepingu ega kavatse seda laenu müüa vahetult peale sõlmimist; sellise valmisolekulaenu tasud kajastatakse tulevikus ja lisatakse laenu kajastamisel algselt raamatupidamisväärtusele. Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse valmisolekulaenu (i) mitteamortiseeritud jääkväärtuses esialgselt arvelevõtmise summast, millele on lisatud (ii) oodatava krediitkahjumi mudeli alusel arvutatud allahindlus, välja arvatud juhul, kui kohustus on väljastada turuintressimäärast madalama intressimääraga laenu, mille puhul kajastatakse valmisolekulaenu nimetatud väärtusest kõrgeimas summas. Valmisolekulaenu jääkväärtus väljendab kohustist. Lepingutel, mis sisaldavad nii laenu kui ka valmisolekulaenu ja Grupil pole võimalik väljasta-

mata osa komponenti ECL-is lahutada laenu komponendist, kajastatakse valmisolekulaenu allahindlus koos laenu allahindlusega. Juhul, kui kombineeritud ECL-id ületavad laenu brutosummat, kajastatakse neid kohustisena.

Grupp väljastab finantsgarantiisid. Finantsgarantii lepingud nõuavad garantii andjalt ettenähtud maksete tegemist, kui klient ei ole täitnud võlakohustuse tingimusi kolmanda osapoole ees ning finantsgarantiid kannavad krediidiriski nagu antud laenu. Finantsgarantiid võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses, mis tavaliselt väljendub saadud tasude summana. Seejärel garantii jääkväärtus amortiseeritakse lineaarselt garantii eluea jooksul. Iga aruandeperioodi lõpus kajastatakse finantsgarantiisid selle järgi, kas kõrgem on (i) tagatud riskipositsiooni kahjumi hüvitise summa, mis määratakse kindlaks oodatava kahjumi mudeli alusel või (ii) allesjäänud amortiseerimata saldo summa esmasel kajastamisel. Lisaks sellele kajastatakse ECL allahindlus saadaolevate tasude puhul, mida kajastatakse finantsseisundi aruandes varana.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis pakuvad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingulisi kohustusi. Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski. Tegevusgarantiid võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses, mis tavapäraselt võrdub saadud teenustasudega.

Tasude summa amortiseeritakse lineaarselt lepinguperioodi vältel. Iga aruandeperioodi lõppedes hinnatakse tegevusgarantiid kas (i) algselt arvele võetud tasude amortiseerimata jäägi ulatuses või (ii) parima hinnangu alusel, milline on tänasesse väärtusesse diskonteeritud lepingu lõpetamise potentsiaalne kulu iga aruandeperioodi lõppedes; sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem.

Kui Grupil on lepinguline õigus kliendilt sisse nõuda garantii lepingu alusel täitmiseks kulunud summasid, võetakse sellised summad garantii saajale rahalise kahju korvamise hetkel arvele kui laenuõuded.

12. Finantskohustised

Grupp klassifitseerib finantskohustisi järgmiselt:

- finantskohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande,
- korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised,
- finantsgarantii lepingud ja laenukohustused.

Finantskohustise (tuletisinstrumendi) õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastamist vaata arvestuspõhimõttest 2.6. Kõigi muude finantskohustiste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erine-

vused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Klientide deposiidid võetakse arvele väärtuspäeval õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud. Edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit, ja kajastatakse real „Klientide hoiused ja saadud laenu”, sh kajastatakse samal real tekkepõhiselt arvestatud intressikohustisi. Tekkepõhiselt arvestatud intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Võetud laenu, emiteeritud võlaväärtpaberid ja sarnased allutatud kohustised võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud (laekumisel saadud raha miinus tehingukulud). Allutatud kohustiseks loetakse kohustisi, mis krediidiastutuse likvideerimise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldamist. Muud finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustised) võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

LHV sõlmis 2021. aastal üht uut liiki rahastamistehinguid:

- eelisnõudeõigusega võlakirjad

Neid võlainstrumente kajastatakse muude saadud laenuadena, kasutades sisemise intressimäära meetodit, sarnaselt 2020. aasta uute rahastamistehingutega (TLTRO-III ja pandikirjad). Pandikirjad on tagatud kinnisvara laenuvõttega, nende emissioonidel on Moody'se reiting ja need on noteeritud Dublini börsil. TLTRO-III laenu on tagatud hüpoteekvõlakirjadega ja kohalikele omavalitsustele antud laenuvõttega.

TLTRO-III intressimäär sõltub teatavate tingimuste täitmisest. LHV on valinud konservatiivse lähenemise ning ei võta sisemise intressimäära arvutamisel arvesse võimalikku soodsamat intressimäära. Juhul, kui vajalikud tingimused täidetakse, arvutab LHV intressitulu ümber ja kajastab vahe jooksval aruandeperioodil, korrigeerimata varasemate aruandeperioodide andmeid.

Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse, kui need on kustunud (st lepinguga kindlaks määratud kohustis on tasutud, tühistatud või lõppenud).

13. Kohustised töötajate ees

Kohustised töötajate ees sisaldavad nii välja maksmata palgakohustisi kui ka töölepingu alusel ja töötaja elukohariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustist aruandekuupäeva seisuga. Puhkusetasu kohustis koos sellest arvestatud sotsiaalmaksu ja töötus-

kindlustusmaksuga kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustisena ning kasumiaruandes tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. Grupil puudub nii juriidiline kui faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvat pensioni- või muid sarnaseid makseid.

14. Aktsiapõhised maksed

AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsiooniprogrammi, mille järgi tasub Grupi töötajatele nende teenuste eest väljastades optsioone AS-i LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsioonide õiglane väärtus kajastatakse optsiooniprogrammi kehtivuse jooksul Grupi tööjõukuluna ning omakapitali (muude reserve) suurenemisena. Kulude kogusumma on määratletud optsioonide õiglase väärtuse alusel optsioonide väljastamise hetkel. Optsioonide õiglane väärtus on leitud:

- arvestades optsiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS-i LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja mis tahes muude teenuste ja turutingimustega mitteseotud tulemuslikkusnäitajate mõju, mis võivad olla aktsiate üleandmise eelduseks (näiteks kasumlikkus, müügi kasv eesmärgid ning töötaja töötamine ettevõttes teatava ajaperioodi jooksul.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab Grupp, kui palju optsioone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optsioonide väljastamise tingimustest (välja arvatud turutingimustest). Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis. Kui optsioonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid.

Opsioonide väljastamist AS-i LHV Group tasandil tema tütarettevõtete töötajatele käsitletakse kui kapitali sisse makset tütarettevõttesse. Saadud töötajate teenuste õiglast väärtust, mida mõõdetakse üleandmise kuupäeva seisuga, kajastatakse jõustumisperioodi jooksul tütarettevõtte investeeringu suurenemisena ning see krediteeritakse vastavalt omakapitalis emettevõtte eraldiseisvas raamatupidamise aruandes. Vastavalt optsioonide väljastamise tingimustele ei kaasne optsioonide realiseerimisel pärast kolmeaastase perioodi möödumist sotsiaalmaksu kulu.

15. Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustisi, millel on kas seaduslik alus või mis tulenevad Grupi senisest tegevuspraktikast (juriidiline või faktiline kohustus), mis nõuavad tõenäoliselt ressurssidest

loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (asjaolu, et kohustise rahuldamiseks on vajalik vahendite väljavool, on pigem tõenäoline kui mitte) ja mille summa suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale. Eraldiste kulu ja eraldiste raamatupidamisväärtuse muutuste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldisi ei moodustata äritegevuse tulevaste perioodide kahjumite katmiseks.

Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muude tingimuslike kohustiste osas (garantiid, v.a. finantsgarantiid, ja muud kohustused), mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulud ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, kajastatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena. Tingimuslikud kohustised võivad ajas muutuda esialgselt ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid järjepidevalt portfelli põhisel tuvastamiseks, kas on muutunud tõenäoliseks, et tulenevalt kohustisest on tõenäoliselt vajalik vara väljavool. Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimusliku kohustisena kajastatud kohustis(t)e tõttu on vajalik tulevase majandusliku kasu väljavool, võtab Grupp arvele eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, millal vastav tõenäosuse muutus toimub (v.a. väga harvadel juhtudel kui kohustisega seotud kulu ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata).

16. Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustiste eristamine

Varad, millest tulenevate hüvede realiseerumist Grupi jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, mille puhul osaline hüvede realiseerumine toimub pärast 12 kuu möödumist aruandekuupäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist (vt riskide juhtimise osa punkt 4).

Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast; või kui Grupil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva. Saadud

laene, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul aruandekuupäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena saadud laene, mida laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Kõigi pikaajaliste varade ja kohustiste kohta on vastav pikaajaline osa eraldi välja toodud raamatupidamise aastaaruande vastava lisa juures (vt riskide juhtimise osa punkt 4).

17. Tulud ja kulud

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja -kohustiste või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavate võlainvesteeringute intressitulu ja -kulu kajastamisel kasumiaruandes on kasutatud sisemise intressimäära meetodit.

Sisemise intressimäära meetod on finantsvara raamatupidamisliku brutoväärtuse või finantskohustise korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Sisemine intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul finantsinstrumendi neto jääkväärtusesse. Tulevaste maksete arvutamisel hinnatakse kõiki rahavooge arvestades lepingulisi tingimusi (näiteks ettemakseid).

Sisemise intressimäära arvutamine hõlmab tasusid, mis on sisemise intressimäära olemuslikeks komponentideks. Samas ei võeta arvesse tulevasi krediidikahjumeid.

Kui finantsvaral esineb hiljem krediidiriski tõttu väärtuse languse tunnuseid, siis kajastatakse intressitulu, rakendades sisemist intressimäära korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes, s.o. brutojääkväärtust vähendatakse allahindluse võrra.

Kui finantsvara osas esineb krediidiriski tõttu väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel, siis arvestatakse oodatavad krediidikahjumid hinnangulistesse rahavoogudesse korrigeeritud sisemise intressimäära arvutamiseks, mida seejärel rakendatakse intressitulu kajastamiseks.

17.1 Teenustasutulud

Teenustasutulude all kajastatakse müügitulu lepingutest klientidega. See ei rakendu müügitulule rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest lepingulistest kohustus- test, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ kohaldamisalas.

Tasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsinstrumendi sisemise intressimäära arvutamisel, näiteks laenu lepingutasud, jaotatakse instru-

mendi eeldatava tähtaja peale rakendades sisemise intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Neto intressitulu“.

Teenustasutulud kajastatakse vastavalt sellele, kuidas klientidele lubatud teenust osutatakse, ja summas, mis peegeldab tasu, mida LHV loodab, et tal on õigus saada nende teenuste osutamise eest.

Teenustasutulud kajastatakse lineaarselt kogu teenuse osutamise perioodi jooksul, kui klient samaaegselt saab ja tarbib Grupi tegevusest tulenevaid eeliseid. Muutuvtasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille osas juhtkonna otsuse alusel on väga tõenäoline, et tühistamist ei toimu.

Muud teenustasutulud kajastatakse hetkel, mil Grupp täidab oma täitmiskohustuse, mis tavaliselt toimub selle aluseks oleva tehingu teostamisel. Saadud või saadav tasu väljendab tehingu hinda konkreetsete täitmiskohustuse teenuste eest.

Peamisi teenustasude liike on kirjeldatud allpool.

Teenustasutulud varahaldusteenuste osutamise eest klientidele kajastatakse tuluna perioodi jooksul, mil teenust osutatakse. Tulemustasusid kajastatakse, kui on väga tõenäoline, et kajastatud müügitulu hiljem ei tühistata, mis on sageli siis, kui tasu saamise tingimused on täidetud.

Maakleritasud ja muud tasud seoses kolmandate osapoolte nimel tehtud tehingutega, näiteks äritegevuse soetamise või müügi korraldamine, kajastatakse tehingu lõpuleviimisel.

Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutulude genereerimisega, kajastatakse kui teenustasukulud.

17.2 Neto finantstulu

Kasumid ja kahjumid, mis tekivad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglase väärtuse muutustest, kajastatakse real „Neto finantstulu“. Finantskohustiste, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, õiglase väärtuse muutus, mis tuleneb enda krediidiriski muutusest, kajastatakse muus koondkasumis.

17.3 Dividenditulu

Dividendid kajastatakse siis, kui ettevõttel on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

18. Varahaldusteenused

Grupp tegeleb varahaldusteenuste pakkumisega (lisa 18). Selliseid varasid, mille on Grupile hallata andnud kolmandad osapooled, kajastatakse finantsseisundi aruande väliselt. Selliste varade haldamisest ja hoidmisest saadakse teenustasu ja Grupile nendega krediidi- ega tururiske ei kaasne.

19. Rendiarvestus – Grupp kui rentnik

Grupp rakendas IFRS 16 „Rendilepingud” esmakordselt alates 1. jaanuarist 2019.

Rendilevõtjad peavad arvele võtma:

- (a) varad ja kohustised kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väheväärtuslik; ning
- (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavatelt varadelt eraldi rendikohustiste intressist.

Grupp rendib erinevaid kinnisvaraobjekte. Rendilepingud on tavaliselt tähtajaga kuni 5 aastat, kuid hõlmavad reeglina pikendamise ja lõpetamise võimalusi. Renditingimused lepatakse kokku iga lepingu baasil ja need võivad hõlmata mitmesuguseid erinevaid tingimusi.

Grupp kajastab rendilepinguid kasutusõiguse varana ja vastava kohustisena kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks saadaval.

Rendikohustised kajastati rendimaksete nüüdisväärtusena. Kasutusõiguse vara hinnati summas, mis võrdub rendi kohustisega, kuna kasutusõiguse varade korrigeerimine ei olnud vajalik. Iga liisingumakse jaotatakse kohustise ja finantskulude vahel. Finantskulu kajastatakse rendiperioodi kasumiaruandes nii, et intressimäär oleks igal osaperioodil kogu rendiperioodi jooksul kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Rendivara amortiseeritakse lineaarselt vara kasuliku eluea või rendiperioodi jooksul vastavalt sellele, kumb on lühem.

Rendikohustised hõlmavad järgmiste rendimaksete nüüdisväärtust:

- püsimaksed, millest on maha arvatud saadavad rendisoodustused;
- muutuv rendimakse, mis põhineb indeksil või intressimääral (näiteks inflatsioon, Euribor);
- summad, mida rentnik eeldatavasti maksab jääkväärtuse garantii alusel;
- ostuoptiooni kasutamise hind, kui on piisavalt kindel, et rentnik seda optiooni kasutab.

Rendimaksed diskonteeritakse, kasutades rendi sisemist intressimäära, kui see on kergesti määratav, või Grupi alternatiivset laenuintressimäära. Alternatiivne laenuintressimäär on intressimäär, mida rentnik peaks maksma, et sarnase tähtajaga ja tagatisega laenata vahendid, mida oleks vaja sarnase väärtusega vara omandamiseks sarnases majanduskeskkonnas.

Lühiajaline rent on rent, mille rendiperiood on lühem kui 12 kuud. Väheväärtuslikud varad hõlmavad IT tehnikat ja väiksemaid kontorisisustuse esemeid. Renditähajaja määramisel kaalub juhtkond kõiki fakte ja asjaolusid, mis loovad majandusliku ajendi pikendamisoptiooni rakendamiseks

või lõpetamisoptiooni rakendamata jätmiseks. Pikendamisoptioonid (või perioodid pärast lõpetamisoptiooni) on renditähajajale lisatud ainult juhul, kui on piisavalt tõenäoline, et renti jätkatakse (või seda ei lõpetata). Grupi juhtkond vaatab hinnangu läbi, kui esineb olulisi sündmusi ja asjaolude muutusi, mis on juhtkonna kontrolli all ja mõjutavad optioonide kasutamise tõenäosust, või kui on muutunud rendilepingu katkestamatu periood (näiteks kui Grupp on realiseerinud optiooni, mida eelnevalt peeti piisavalt ebakindlaks, või Grupp ei ole realiseerinud optiooni, mida eelnevalt peeti piisavalt kindlaks).

Lepingute kohaselt ei ole Grupp andnud jääkväärtuse garantiisid lepingute lõppedes.

Grupp on kasutanud järgmisi standardiga lubatud praktilisi erandeid:

- aruandekuupäeva seisuga 12-kuulise rendiperioodi pikkusega kasutusrendi lepingute kajastamine raamatupidamises lühiajalise rendina;
- väikese väärtusega varade rendilepingute välistamine;
- esmaste otseste kulude välistamine kasutusõiguse varade mõõtmisel standardi esmasel kohaldamisel.

Üksikasju vt ka lisadest 12, 14 ja 15.

20. Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

20.1 Ettevõtte tulumaksu põhimõtted Eestis

Eesti äriühingud ei maksa tulumaksu jooksvalt teenitud kasumilt. Tulumaksu makstakse kasumieraldistelt, nii tegelikelt (dividendidelt, omakapitali väljamaksetelt) kui ka kasumieraldisena käsitatavatelt summadelt (ettevõtlusega mitte-seotud kulud, siirdehinna korrigeerimised, teatavad maksed maksuparadiisidesse jne). Dividendid ja muud kasumieraldised on maksustatavad tulumaksu määraga 20/80 väljamakse netosummalt. Alates 2019. aastast rakendatakse madalamat maksumäära 14/86 regulaarsetele dividendi-väljamaksetele ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise maksustatud dividendiga. 2018. aasta on esimene arvesse võetav aasta kolme aasta keskmise maksustatud kasumi arvestamisel. Tulumaksukohustis ja tulumaksukulu dividendidelt kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel. Tulumaks kuulub tasumisele väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10. kuupäevaks.

Alates 2018. aasta teisest kvartalist on krediitdiasutused kohustatud tasuma kvartali kasumilt 14% avansilist tulumaksu vastavalt IFRS-ile (lisa 22). Avansiline tulumaks tuleb maksuhaldurile tasuda kvartalile järgneva kolmanda kuu 10. kuupäevaks. Avansiline tulumaks ei kuulu tagastamisele ja seega kajastatakse tasutud tulumaks kuluna, kuid selle arvelt saab krediitdiasutus vähendada tuleviku kasumijaotist tasumisele kuuluvat tulumaksusummat.

20.2 Ettevõtte tulumaks teistes riikides

Vastavalt kohalikele tulumaksuseadustele maksustatakse Ühendkuningriigis ja Leedus asuvate ettevõtete kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksuga.

Ettevõtte tulumaksuäärad	2021	2020
Ühendkuningriik	19%	19%

Edasilükkunud tulumaks on arvestatud kõikidelt olulistelt ajutistelt erinevustelt maksuarvestuse ja konsolideeritud finantsaruandes kajastatud varade ja kohustiste raamatupidamisväärtuste vahel. Põhilised ajutised erinevused tekivad põhivara amortisatsioonist ja edasikantavast maksukahjumist. Edasilükkunud tulumaks arvutatakse kehtivate või eeldatavalt kehtivate maksumääradega, mis on rakendatavad perioodidel, kui ajutised erinevused või maksukahjumid realiseeruvad. Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustised tasaarveldatakse ainult individuaalsete Grupi ettevõtete piires.

Edasilükkunud tulumaksuvara ajutistelt erinevustelt ning maksukahjumitelt kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult siis, kui on tõenäoline, et see realiseerub läbi maksustatava kasumi tekke tulevikus. Edasilükkunud tulumaks arvestatakse ajutistelt erinevustelt investeeringutest tütarettevõtetesse ja sidusettevõtetesse, välja arvatud juhul, kui ajutise erinevuse realiseerumine on Grupi kontrolli all ja ajutise erinevuse realiseerumine lähitulevikus on ebatõenäoline. Finantsseisundi aruandes ei kajastata edasilükkunud tulumaksukohustist, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustis, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud raamatupidamise aruande lisas 17.

21. Varade ja kohustiste saldeerimine

Finantsvarad ja -kohustised saldeeritakse ja netosumma kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks on olemas juriidiline õigus ning need summad kavatsetakse kas tasaarveldada või vara realiseerida ja kohustis arveldada samaaegselt. Täpsem informatsioon on toodud riskide juhtimise osas.

22. Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse iga-aastasest puhaskasumi eraldistest kohustuslik reservkapital. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt üks kahekümnendik puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab ühe kümnendiku aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad

LISA 1 Üldine informatsioon

AS-i LHV Pank (edaspidi: pank) ja tema tütarettevõtte AS LHV Finance (edaspidi koos nimetatud: Grupp või LHV) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on koostatud seisuga 31. detsember 2021, on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. AS LHV Pank omab AS-is LHV Finance 65% osalust.

AS LHV Pank osutab pangateenuseid ning finantsnõustamis- ja väärtipaberivahenduse teenuseid Eestis ja Ühendkuningriigis. Klientide teenindamiseks on avatud esindused Tallinnas ja Tartus ning 2018. aastal avati filiaal Londonis. AS LHV Pank on aktsiaselts, mis on registreeritud ja asub Eesti Vabariigis ja mille ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. Seisuga 31. detsember 2021 oli Grupis kokku 611

töötajat, sh 40 passiivset töötajat (31.12.2020: 497 töötajat, 26 passiivset töötajat). LHV Finance pakub tarbimislaene ja jaemüüjatele järelmaksu teenust.

Juhatus kiitis käesoleva konsolideeritud majandusaasta aruande (sh raamatupidamise aruande) heaks 16. veebruaril 2022. Konsolideeritud majandusaasta aruanne esitatakse heakskiitmiseks ainuaktsionäridele AS-ile LHV Group. Olulist mõju AS-i LHV Group üle omavad Rain Lõhmus 22,7% ja Andres Viisemann 9,6% hääleõigusega (vt ka lisa 17).

Juhatus kinnitab konsolideeritud aastaaruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet mitte kinnitada. Nõukogu sellist õigust ei oma.

LISA 2 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-ile tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju aruandekuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustiste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustistele, samuti järgnevat majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud laenude, nõuete ja investeeringute väärtuse hindamisel (riskide juhtimise osa punkt 2, lisad 8, 9 ja 10).

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, sh tulevaste sündmuste ootused, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Kõige olulisemad juhtkonna hinnangud ja eeldused on seotud finantsinstrumentide standardiga IFRS 9, täpsemalt SICR-i kriteeriumid, PD ja LGD arvutamine, ärimudeli ja APIM-i hinnang finantsvarade klassifitseerimiseks. Üksikasjalikumad teavet vt lisa 3.2 ja allpool). Juhtkonna hinnangutes

ja eeldustes 2021. aastal muid olulisi muudatusi ei toimunud.

Oodatava krediitkajahu (ECL) arvutamine sisaldab mitmeid olulisi seisukohti, mis vajavad juhtkonna hinnangut. Oodatava krediitkajahu hindamine on selle iseloomust tulenevalt ebamäärane ja nende hinnangute täpsus sõltub mitmetest faktoritest, nagu näiteks makromajanduslikud prognoosid, ning need sisaldavad kompleksseid modelleerimisi ja hinnanguid. Krediidiriski olulise suurenemise hindamine on standardist IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ tulenev lähene-mine ja vajab olulisi hinnanguid.

Igal aruandekuupäeval hindab Grupp, kas krediidirisk on esmase kajastamisega võrreldes oluliselt suurenenud, võttes arvesse finantsinstrumendi eluea maksejõuetuse tõenäosuse muutust, kasutades selleks olulisi riskiindikaatoreid, mis on kasutusel Grupi riskijuhtimise protsessides.

Teine valdkond, mis vajab olulisi hinnanguid, on tulevikku vaatava teabe ja makromajanduse stsenaariumite kaasa-mine. IFRS 9 nõuab erapooletut ja tõenäosusega kaalutud krediitkajade hindamist, lähtudes mitmete võimalike tule-muste hinnangutest, mis sisaldavad tulevaste majandustin-gimuste prognoose. LHV kasutab ECL-i mõõtmisel tulevikku vaatava teabe alusena sisemiselt välja töötatud makroma-janduslikke prognoose ning ECL-i määramiseks nii mudeleid kui ka eksperdi hinnanguid. Eksperdi hinnangute eesmär-

giks on kaasata eeldatav mõju näitajatest, mida mudelid ei kajasta. ECL-i määramiseks vajalik hinnangu tase sõltub arvutuste tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest.

Mudeleid, hinnanguid ja eeldusi vaatab regulaarselt üle Grupi riskifunktsioon ning need kinnitab Grupi aktive-pas-sivate juhtimise komitee.

LISA 3 Varade ja kohustiste saldeerimine

Grupp on saldeerinud järgnevad varad ja kohustised.

	Brutosumma enne saldeerimist finantsseisundi aruandes	Saldeerimine	Netosumma finants- seisundi aruandes	Seotud vahendid, mida ei ole finantsseisundi aruandes tasaarveldatud		Neto- summad
				Finantsinst- rumendid	Saadud rahalised tagatised	
31.12.2021						
VARAD						
Tuletisinstrumendid	4	0	4	0	0	0
KOHUSTISED						
Tuletisinstrumendid	157	0	157	0	0	0
31.12.2020						
VARAD						
Tuletisinstrumendid	89	0	89	0	0	0
KOHUSTISED						
Tuletisinstrumendid	221	0	221	0	0	0

LISA 4 Neto intressitulu

Intressitulu (tuhandetes eurodes)	Lisa	2021	2020
Intressitulu sisemise intressimäära meetodil			
Ettevõtuluslaenud		62 213	46 834
sh laenud seotud osapooltele	20	54	31
sh faasi 3 intressid*		303	129
Järelmaks		3 409	3 708
Tarbimislaenud		8 156	8 314
Finantsvõimenduse laenud ja väärtpaberite laenamine		1 742	753
Krediitkaardilaenud		834	849
Nõuded krediitdiasutustele ja investeerimisühingutele		281	33
Hüpoteeklaenud		21 441	18 170
sh laenud seotud osapooltele	20	41	34
Eralaenud		2 299	2 109
sh laenud seotud osapooltele	20	6	7
Nõuded keskpankadele		2 283	0
Muud laenud		16 332	3 710
Vahesumma		118 990	84 480
Muu sarnane intressitulu			
Liising		6 000	4 329
sh laenud seotud osapooltele	20	9	4
Võlakirjad		-353	-435
sh õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi kajastatavad võlakirjad		0	0
sh võlakirjad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	8	-353	-435
Vahesumma		5 647	3 894
Kokku		124 637	88 374
Intressikulu			
Klientide hoiused ja saadud laenud		-5 245	-7 569
Nõuded keskpankadele		-14 171	-5 966
Allutatud kohustised	16, 20	-7 557	-5 792
Kokku		-26 973	-19 327
Neto intressitulu		97 664	69 047
Laenude intressitulud kliendi asukoha järgi			
(ei sisalda intressituluseid pankadelt ja võlakirjadelt):			
Eesti		121 461	87 421
Muud		965	1 355
Kokku		122 426	88 776

* Kuna enamik faasi 3 laene müüakse inkassofirmadele, on faasi 3 intressid kõigis laenuportfellides marginaalsed, välja arvatud ettevõtuluslaenude portfellis.

LISA 5 Neto komisjoni- ja teenustasutulu

Komisjoni- ja teenustasutulu	Lisa	2021	2020
Väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud		6 159	4 825
Varahaldus- ja sarnased tasud		5 354	3 662
Valuuta konverteerimise tasud		8 617	3 418
Tasud kaartidelt ja arveldustelt		23 635	15 226
Muud teenustasutulud		4 946	4 021
Kokku	23	48 711	31 152
Komisjoni- ja teenustasukulu			
Makstud väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud		-1 856	-1 062
Kaartidega seotud kulud		-5 904	-4 722
Kaardimaksetega seotud kulud		-7 104	-4 498
Tarbimislaenu ja järelmaksu teenustasud		-667	-635
Muud teenustasukulud		-2 007	-1 852
Kokku	23	-17 538	-12 769
Neto teenustasutulu	23	31 173	18 383
Komisjoni- ja teenustasutulu kliendi asukoha järgi			
		2021	2020
Eesti		41 414	27 557
Muud		7 297	3 595
Kokku		48 711	31 152

LISA 6 Tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)	Note	2021	2020
Palk ja boonused		20 356	16 159
Sotsiaal- ja muud maksud*		6 365	4 956
Tööjõukulud kokku		26 721	21 115
IT kulud		3 890	2 986
Info- ja pangateenused		1 288	961
Turunduskulud		1 936	1 434
Kontorikulud		815	638
Transpordi- ja sidekulud		292	266
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud		407	299
Muud sisseostetud teenused		3 452	2 528
Muud administratiivkulud		6 749	3 263
Põhivara kulum		2 668	2 417
Rendimaksud		526	41
Muud tegevuskulud		596	317
Muud tegevuskulud kokku		22 619	15 150
Tegevuskulud kokku		49 340	36 265

* sotsiaalmaks, tervisekindlustus ja muud maksed

Grupi keskmine töötajate arv 2021. aastal oli 573 (2020: 465).

LISA 7 Nõuded keskpankadele, krediidasutustele ja investeerimisühingutele

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Nõudmiseni hoiused ja tähtajalised hoiused kuni 3 kuud*	112 649	180 047
Kohustuslik reservkapital keskpankades	57 298	41 253
Nõudmiseni hoiused keskpankades*	3 816 986	2 171 958
Kokku	3 986 933	2 393 258
* raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes	3 929 635	2 352 005

Kohustusliku reservkapitali nõue seisuga 31. detsember 2021 oli 1% (2020: 1%) kõigist finantseerimisallikatest (klientide hoiused ja saadud laenud). Reserwinõuet täidetakse kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt eelnevalt aktsepteeritud välismaistes väärtpaberites.

LISA 8 Investeeringud võla- ja omakapitaliväärtpaberitesse

Kohustuslikult määratud kui õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:	31.12.2021
Aktsiad ja fondiosakud	367
Võlakirjad	127 349
Valuutaforvardid	4
Finantsvarad kokku	127 720
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	157
Finantskohustised kokku	157
Kohustuslikult määratud kui õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:	31.12.2020
Aktsiad ja fondiosakud	142
Võlakirjad	322 699
Valuutaforvardid	89
Finantsvarad kokku	322 930
Intressimäära vahetuslepingud ja valuutaforvardid	221
Finantskohustised kokku	221
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2019	32 499
Netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeringutelt	289 533
Negatiivne intressitulu (lisa 5)	-435
Ümberhindlus	1 333
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2020	322 930
Netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeringutelt	-193 852
Negatiivne intressitulu (lisa 5)	-353
Ümberhindlus	-1 005
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2021	127 720

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on noteeritud väärtpaberite puhul nende ostunoteering. 2021. aastal saadi võlakirjade ümberhindlusest kahjumit 1142 tuhat eurot (2020: 865 tuhat eurot kasumit). Intressimäära vahetuslepingute ümberhindlusest ei saadud 2021. ja 2020. aastal ei kasumit ega kahjumit. Intressitulu võlakirjadelt kajastatakse intressituluna.

LISA 9 Laenud ja nõuded klientidele

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Laenud juriidilistele isikutele	1 683 891	1 367 540
sh ettevõtuluslaenud	1 469 216	1 192 803
sh liising	111 001	102 297
sh arvelduskrediit	32 327	30 338
sh kaubalaenud	37 162	20 497
sh finantsvõimenduslaenud	5 304	5 551
sh krediitkaardid ja järelmaks	570	519
sh laenud korteriühistutele	10 929	7 135
sh faktooring	17 382	8 400
Laenud eraisikutele	1 012 318	858 141
sh järelmaks	13 081	14 294
sh hüpoteeklaenud	840 736	695 204
sh tarbimislaenud	56 936	52 202
sh eralaenud	49 683	50 264
sh liising	30 127	26 554
sh finantsvõimenduslaenud	9 008	6 366
sh krediitkaardilaenud	7 540	7 232
sh arvelduskrediit	19	23
sh õppelaen	1 213	974
sh kinnisvaraliising	3 975	5 028
Kokku	2 696 209	2 225 681
sh laenud seotud osapooltele (lisa 20)	6 047	4 096
Allahindlus	-19 049	-16 858
Kokku	2 677 160	2 208 823

2020. aastal ostis LHV Danske Banki Eesti filiaali ettevõtelaenu portfelli, kasvatades laenuportfelli 254 miljoni euro võrra.

2021. aastal oli eraisikutele väljastatud uute tarbimislaenu keskmine efektiivne intressimäär 12–15%. Järelmaksu

keskmine efektiivne intressimäär oli umbes 22,4%, krediitkaartidel 18% ja liisingul 3,41%. Eraisikutele väljastatud finantsvõimenduslaenu lepinguline intressimäär on üldiselt võrdne nende tegeliku intressimääraga, kuna nende väljastamisel ei ole muid olulisi tasusid laekunud.

Muutused allahindlustes	Saldo seisuga 1. jaanuar	Aasta jooksul moodustatud/ tühistatud allahindlused	Aasta jooksul maha kantud	Saldo seisuga 31. detsember
Ärikliendilaenud	-13 449	-9 707	7 867	-15 289
Tarbimise rahastamine	-1 178	-1 318	1 177	-1 320
Investeeringute rahastamine	-25	-130	25	-130
Liising	-1 385	-1 226	1 361	-1 250
Erakliendilaenud	-821	-707	466	-1 061
2021. aasta kokku	-16 858	-13 087	10 896	-19 049
Ärikliendilaenud	-3 819	-11 345	1 714	-13 449
Tarbimise rahastamine	-789	-923	534	-1 178
Investeeringute rahastamine	-6	-21	2	-25
Liising	-639	-981	235	-1 385
Erakliendilaenud	-851	-498	528	-821
2020. aasta kokku	-6 104	-13 767	3 013	-16 858

Aasta jooksul moodustatud allahindlused erinevad kasumiaruandes kajastatud laenude allahindluse kulust aasta jooksul sisse nõutud summadest, mis olid varem maha kantud kui lootusetud nõuded. Nimetatud laekumised kanti kasumiaruandes laenude allahindluse reale.

Krediidiriskipositsioonide ning laenude tagatiste kohta on info esitatud riskide juhtimise osas punktis 2.4.4.

Antud laenude jaotus valuutade lõikes on esitatud riskide juhtimise osas punktis 3.1

Laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud riskide juhtimise osas punktis 4.

Laenude geograafiline jaotus on esitatud riskide juhtimise osas punktis 2.3.1

Intressitulud antud laenudelt, vt lisa 4.

LISA 10 Muud nõuded klientidele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2021	31.12.2020
Varahaldustasud klientidelt	738	1 203
Muud tasud klientidele teenuste osutamise eest	981	1 242
Maksed teel	1 251	9
Kokku	2 970	2 454

Kõikide tasude, v.a sissenõudemenetlusega seotud nõuded, laekumistähtaeg saabub 12 kuu jooksul aruandekuupäevast ja seetõttu on need liigitatud käibevaradeks.

LISA 11 Muud varad

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2021	31.12.2020
Finantsvarad		
Balti börside garantiideposiidid	17	15
VISA ja MasterCardi garantiideposiidid	2 219	2 058
Vahesumma	2 236	2 073
Mittefinantsvarad		
Ettemaksed Finantsinspeksioonile	829	592
Muud ettemaksed*	1 617	1 351
Vahesumma	2 446	1 943
Kokku	4 682	4 016

* Ettemaksed kontoriruumide rendi, kindlustuse, infoteenuste, ajakirjandusväljaannete ja koolituste eest

Ettemaksed laekuvad tagasi või kasutatakse ära 12 kuu jooksul arvates aruandekuupäevast ja on seetõttu arvele võetud käibevarana. Balti börside garantiideposiidid on Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtpaberitehingute tagamiseks ning VISA ja MasterCardi deposiidid krediitkaarditehingute tagamiseks, mistõttu käsitatakse mõlemaid pikaajalise varana.

LISA 12 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)	Materiaalne põhivara	Kasutusõigusega varad	Kokku materiaalne põhivara	Immateriaalne põhivara	Kokku
Saldo 31.12.2019					
Soetusmaksumus	5 055	5 676	10 731	3 806	14 537
Akumuleeritud kulum	-3 152	-899	-4 051	-3 121	-7 172
Jääkväärtus 31.12.2019	1 903	4 777	6 680	685	7 365
2020. aastal toimunud muutused:					
Soetatud põhivara	1 636	0	1 636	794	2 430
Mahakantud põhivara	0	-230	-230	0	-230
Amortisatsioonikulu	-773	-972	-1 745	-672	-2 417
Saldo 31.12.2020					
Soetusmaksumus	6 691	5 446	12 137	4 600	16 737
Akumuleeritud kulum	-3 925	-1 641	-5 566	-3 793	-9 359
Jääkväärtus 31.12.2020	2 766	3 805	6 571	807	7 378
Soetatud põhivara	2 251	992	3 243	1 496	4 739
Mahakantud põhivara	0	-67	-67	-807	-874
Amortisatsioonikulu	-835	-773	-1 608	-1 060	-2 668
Saldo 31.12.2021					
Soetusmaksumus	8 942	6 438	15 380	5 289	20 669
Akumuleeritud kulum	-4 760	-2 481	-7 241	-4 046	-11 287
Jääkväärtus 31.12.2021	4 182	3 957	8 139	1 243	9 382

Materiaalne põhivara sisaldab arvuteid ja kontoritehnikat, mööblit, kontori renoveerimiseks tehtud kapitaliseeritud kulusid. Immateriaalne vara sisaldab litsentse, kliendilepinguid ja arenduskulusid. 2021. ja 2020. aastal ei ilmnunud märke materiaalse või immateriaalse põhivara kasutusväärtuse langusest.

LISA 13 Klientide hoiused ja saadud laenud

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Eraisikud	Financial Finantsettevõtted	Mittefinants- ettevõtted	Avalik sektor	Kokku
Nõudmiseni hoiused	1 005 757	2 512 958	2 008 349	161 510	5 688 574
Tähtajalised hoiused	39 209	15 679	81 808	22 587	159 283
Tekkepõhine intressikohustus	285	-1 537	-5	2	-1 255
Kokku	1 045 251	2 527 100	2 090 152	184 099	5 846 602
sh seotud osapooled (lisa 20)	2 349	0	28 290	0	30 639

31.12.2020

(tuhandetes eurodes)

Nõudmiseni hoiused	745 304	1 235 203	1 284 186	392 134	3 656 827
Tähtajalised hoiused	256 764	38 895	172 406	15 237	483 302
Tekkepõhine intressikohustus	1 208	24	68	2	1 302
Kokku	1 003 276	1 274 122	1 456 660	407 373	4 141 431
sh seotud osapooled (lisa 20)	1 791	0	19 527	0	21 318

	31.12.2021		31.12.2020	
(tuhandetes eurodes)	Laenu põhiosa	Kogunenud intress	Laenu põhiosa	Kogunenud intress
Saadud laen EIF-ilt ja NIB-lt	0	0	19 757	2
Emiteeritud võlakirjad	99 633	310	0	0
Pandikirjad	248 980	140	248 685	140
Kokku	348 613	450	268 442	142

	31.12.2021		31.12.2020	
(tuhandetes eurodes)	Laenu põhiosa	Kogunenud intress	Laenu põhiosa	Kogunenud intress
Saadud laen keskpankadelt (TLTRO)	200 000	-2 539	200 000	0
Kokku	200 000	-2 539	200 000	0

AS-il LHV Pank oli Euroopa Investeeringufondiga (EIF) tagamata 10-aastane laenuleping summas 12,5 miljonit eurot, et suurendada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete laenuvõimalusi. 31. detsembri 2020 seisuga oli pank laenusummast kasutusele võtnud 12250 tuhat eurot ja põhisummat tagasi maksnud summas 3604 tuhat eurot. Bilansiline jääk seisuga 31. detsember 2020 on 8646 tuhat eurot. Seisuga 31. detsember 2020 oli pank saanud 20 000 tuhat eurot laenu Põhjamaade Investeeringuspangalt (NIB) ja põhisummat tagasi maksnud summas 8889 tuhat eurot. 31. detsembri 2020 seisuga on NIB-lt saadud laenu jääk summas 11 111 tuhat eurot.

2021. aasta lõpuks olid Euroopa Investeeringufondilt ja Põhjamaade Investeeringuspangalt saadud laenud täielikult tagasi makstud.

Enamiku klientide hoiuste ja saadud laenude nominaalne intressimäär on võrdne nende sisemise intressimääraga,

kuna muid olulisi tasusid ei ole makstud.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus valuutade lõikes on esitatud riskide juhtimise osas punktis 3.1.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud riskide juhtimise osas punktis 4.

Klientide hoiuste ja saadud laenude geograafiline ja riski kontsentratsiooni jaotus on esitatud riskijuhtimise osas punktis 2.3.1.

LISA 14 Võlad hankijatele ja muud kohustised

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Finantskohustised		
Võlgnevused hankijatele	2 682	575
Muud lühiajalised kohustised	6 904	5 591
Rendikohustised	3 266	3 394
Maksed teel	27 202	10 952
Väljastatud finantsgarantiid	1 101	397
Vahesumma	41 155	20 909
Mittefinantskohustised		
Ettemakstud kulud	816	239
Väljastatud tegevusgarantiid	543	299
Maksuvõlad	1 908	1 624
Võlgnevused töötajatele	2 194	1 881
Vahesumma	5 461	4 043
Kokku	46 616	24 952

Võlgnevused töötajatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest ning boonuse- ja puhkusereservi kohustistest. Võlgnevuste suurenemine on tulenenud töötajate lisandumisest aasta jooksul. Maksed teel koosnevad välisvaluutamaksetest ning võlgnevustest klientidele, mis on tekkinud väärtipaberitehingute vahendamisest, kui kliendi arvelduskontot on debiteeritud.

Kõik kohustised, v.a finantsgarantiid, kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustistena.

Tulevaste dividendide pealt arvatud edasilükkunud tulumaks summas 1603 tuhat eurot (2020: 2416 tuhat eurot) kajastub muude lühiajaliste kohustiste hulgas.

LISA 15 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised

Grupp rendib kontorirume. Alates 1. jaanuarist 2019 kajastab Grupp rendilepinguid kasutusõiguse varana ja vastava kohustisena kuupäeval, mil renditav vara on kasutamiseks saadaval. Kõik rendilepingud on katkestatavad poolte kokkuleppel.

Grupi finantsseisundi aruandes seisuga 31. detsember 2021 on kasutusõiguse varade maht 3957 tuhat eurot (31.12.2020: 3805 tuhat eurot) ning rendikohustiste maht 3266 tuhat eurot (31.12.2020: 3394 tuhat eurot). 2021. aasta jooksul toimunud kasv oli seotud uute rentide ja ka lepingute pikendamisega.

2020. aasta jooksul lahutati kasutusõiguse varadest ja rendikohustistest seoses uue rendivaraga 315 tuhat eurot.

Kasutusõiguse varade jääk seisuga 31. detsember 2021 on avalikustatud lisa 10. Rendikohustiste saldo on avalikustatud lisa 14. Rendikohustiste intressikulud olid 101 tuhat eurot (2020: 144 tuhat eurot) ja kasutusõiguse varade kulum oli 840 tuhat eurot (2020: 972 tuhat eurot) (lisa 12). Rendikohustiste põhiosa tagasimaksed olid 2021. aastal summas 963 tuhat eurot (2020: 963 tuhat eurot).

LISA 16 Allutatud kohustised

Grupp on võtnud allutatud laene pikaajaliste vahendite suurendamise eesmärgil. Allutatud laenudest tulenevad nõuded kuuluvad Grupi pankroti korral rahuldamisele peale kõigi muudest kohustustest tulenevate nõuete rahuldamist, kuid enne aktsionäride nõuete rahuldamist.

2015. aastal emiteeritud allutatud võlakirjad summas 7000 tuhat eurot lunastati 2020. aastal.

2016. aasta mais emiteeriti allutatud võlakirju summas 5000 tuhat eurot intressimääraga 6,50%. Võlakirjade lunastustähtaeg on 29. juuli 2026.

2017. aastal allutatud võlakirju juurde ei emiteeritud, samuti ei toimunud ühtegi lunastamist.

2018. aasta detsembris emiteeriti allutatud võlakirju summas 10 000 tuhat eurot intressimääraga 6,50%. Võlakirjade lunastustähtaeg on 20. detsember 2028.

2019. aasta juunis emiteeriti allutatud võlakirju summas 20 500 tuhat eurot (lunastustähtaeg 29.06.2029) ning 2019.

aasta oktoobris summas 5000 tuhat eurot (lunastustähtaeg 29.10.2029), mõlemad intressimääraga 6,50%.

2020. aasta septembris emiteeriti allutatud võlakirju kokku summas 10 000 tuhat eurot (lunastustähtajaga 30.09.2030 ja intressimääraga 7,0%).

2019. aastal emiteeriti esimese taseme (Tier 1) allutatud võlakirju summas 23 000 tuhat eurot intressimääraga 9,50%.

2020. aastal emiteeriti esimese taseme (Tier 1) allutatud võlakirju summas 15 000 tuhat eurot intressimääraga 9,50%.

Allutatud kohustiste saldo iga aruandeperioodi lõpus on välja toodud alljärgnevas tabelis. Intressikohustisi kajastatakse finantsseisundi aruandes, kasutades sisemist intressimäära.

Allutatud kohustised

(tuhandetes eurodes)

Allutatud kohustised seisuga 01.01.2020	70 500
Allutatud võlakirjade emiteerimine	25 000
Allutatud võlakirjade lunastamine	-7 000
Allutatud kohustised seisuga 31.12.2020	88 500
Allutatud võlakirjade emiteerimine	0
Allutatud võlakirjade lunastamine	0
Allutatud kohustised seisuga 31.12.2021	88 500

Intressikulud allutatud võlakirjadelt iga aruandeperioodi kohta ning intressikohustis iga aruandeperioodi lõpu seisuga on välja toodud alljärgnevas tabelis. Intressikohustised on finantsseisundi aruandes arvele võetud, kasutades sisemist intressimäära.

Intressikohustis allutatud kohustistelt

(tuhandetes eurodes)

Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 01.01.2020	429
2020. aasta intressikulu (lisa 5)	5 792
2020. aastal tasutud	-5 732
Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 31.12.2020	489
2021. aasta intressikulu (lisa 5)	6 942
2021. aastal tasutud	-6 942
Tekkepõhine intressikohustis allutatud kohustistelt 31.12.2021	489

LISA 17 Omakapital aktsiaseltsis

Grupi ainuomanik on Eestis registreeritud ettevõtte AS LHV Group. Olulist mõju AS-is LHV Group omavad 22,7% hääleõigusega Rain Lõhmus ja 9,6% hääleõigusega Andres Viisemann (31.12.2020 vastavalt 23,4% ja 9,7%). Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 25 miljonit eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 100 miljonit eurot (31.12.2020 vastavalt 25 ja 100 miljonit eurot). Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas. 2021. aastal suurendati AS-i LHV Pank aktsiakapitali 5 miljoni euro ja 2020. aastal 11 miljoni euro võrra rahalise sissemakse teel ainuaktsionäri AS-i LHV Group poolt. Panga aktsiakapital kasvas 2021. aasta lõpuks kokku 111,5 miljoni euroni.

Seisuga 31. detsember 2021 moodustas Grupi korrigeeritud konsolideerimata jaotamata kasum 156 690 tuhat eurot (31.12.2020: 98 249 tuhat eurot). Sellest tulenevalt on 31. detsembri 2021 seisuga võimalik dividendidena omanikele välja maksta 125 556 tuhat eurot (2020: 78 764 tuhat eurot), millest tulenev tulumaksukulu oleks 31 134 tuhat eurot (2020: 19 485 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisel vastaks Grupp endiselt kapitali adekvaatsuse nõuetele.

Tehingud aktsiate ja ülekursiga	31.12.2021	31.12.2020
Aktsiakapital	111 500	106 500
Aktsiate arv (tk)	111 500 000	106 500 000
Aktsiate nimiväärtus	1 EUR	1 EUR

2014. aastal kinnitas AS-i LHV Group üldkoosolek AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonna-juhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele aktsiaoptsioonide väljastamise tingimused. Aktsiaoptsioonide väljastamise eesmärgiks on juhatuse liikmete ja töötajate huvide efektiivsem ühildamine aktsionäride ja klientide huvidega, samuti konkurentidega võrdväärse ja tervikliku tasustamissüsteemi pakkumine tööjõuturul. Optsioone väljastati nii 2020. kui ka 2021. aastal.

2021. aastal väljastati aktsiaoptsioone kuuele AS-i LHV Pank juhatuse liikmele ja 119 töötajale kogusummas 2764 tuhat eurot.

2020. aastal väljastati aktsiaoptsioone seitsmele AS-i LHV Pank juhatuse liikmele ja 90 töötajale kogusummas 2119 tuhat eurot.

Ettevõtte sõlmis aktsiaoptsioonide väljastamiseks juhatuse liikmete ja töötajatega aktsiaoptsioonide lepingud kolmeks aastaks. Aktsiaoptsioone saab realiseerida pärast kolme-aastase perioodi möödumist.

2018. aastal väljastatud aktsiaoptsioonid realiseeriti 2021. aastal, kui 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid sai soetada hinnaga 5,33 eurot aktsia kohta.

2019. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2022–30. aprill 2022 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 4,90 eurot aktsia kohta.

2020. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2023–30. aprill 2023 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 5,96 eurot aktsia kohta.

2021. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 1. aprill 2024–30. aprill 2024 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 9,23 eurot aktsia kohta.

Kohustuslik reservkapital omakapitali koosseisus koosneb:

(tuhandetes eurodes)

Kohustuslik reservkapital seisuga 01.01.2020	3 025
2019. aasta puhaskasumist kantud reservi	997
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2020	4 022
2020. aasta puhaskasumist kantud reservi	1 626
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2021	5 648

LISA 18 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad

AS LHV Pank, tegutsedes klientide kontohaldurina, hoiab enda käes vastutaval hoiul või vahendab järgmisi klientide varasid:

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Klientide rahalised vahendid	3 806	7 938
Klientide väärtpaberid	3 599 285	2 058 404
sh emaeetevõtte (lisa 20)	206 700	202 300
sh emaeetevõtte omanikud ja nendega seotud ettevõtted (lisa 20)	660 351	306 625
Kokku	3 603 091	2 066 342

Varahaldustasud nende varade haldamise eest on vahemikus 0,01 – 0,02% aastas (vt vastavat tulu lisast 5).

Finantsseisundi aruande välisena on kajastatud nende klientide rahalised vahendid, kes kasutavad LHV Panga pakutavat aktiivse väärtpaberikaupleja platvormi ehk kauplemissüsteemi LHV Trader. Süsteemi eripärast tulenevalt on pank need vahendid hoiustanud klientide isikustatud kontodel välispartneri juures ja kuna need klientide rahalised vahendid ei ole panga majandustegevuses kasutatavad (neid ei ole võimalik teistele klientidele välja laenata või tagatisena kasutada), siis arvestatakse neid rahalisi vahendeid finantsseisundi aruande välisena. Pank teenib nimetatud kontode tehingute vahendamise eest teenustasu- ja intressituluseid sarnaselt Grupi finantsseisundi aruandesse arvatud klientide kontodele. Pank on andnud LHV Traderi

kontode osas partnerile lepingulise garantii, millega ta tagab vajadusel partnerile enda vahendatud klientide tehingute finantseerimisest saadavad kahjud, sealjuures esmane tagatis on finantsvõimenduslaenu tagatiseks olevad väärtpaberid. Klientidel on sarnane garantii pangale, ning seega on pank sisuliselt garantii üle andnud lõppkliendile. Vältimaks võimalikke kahjusid monitorib pank igapäevaselt võimalikku tagatiste vähenemist ja kliendikontode puudujääke. Senises praktikas sellised kahjud, mille puhul panga antud garantii rakenduks, puuduvad ja pank ei ole garantiist tulenevalt kompensatsioonikulu kandnud.

LISA 19 Tingimuslikud varad ja kohustised

Tühistamatud tehingud	Tegevusgarantiid	Finantsgarantiid	Akreditiivid	Valmisolekulaenu	Kokku
Kohustis lepingulises summas 31.12.2021	19 919	49 409	1 438	679 579	750 345
Kohustis lepingulises summas 31.12.2020	15 217	36 492	8	413 818	465 535

Tulumaks võimalikelt tulevastelt dividendidelt on avalikustatud lisas 17.

IFRS 9 esmakordsel rakendamisel kohaldatakse finantsgarantiide ja kasutamata valmisolekulaenudele ECL-i, vt ka riskide juhtimise osa punkt 2.

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. Maksuhaldur ei ole aastatel 2020–2021 Grupi maksurevisjoni läbi viinud. Grupi juhtkonna hinnangul ei esine 2022. aastal selliseid asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Grupile olulise täiendava maksusumma.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis tagavad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi. Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski.

Tegevusgarantiid lepingute riskiks on võimalus, et toimub kindlustusjuhtum (s.o teise osapoolle suutmatust täita lepingust tulenevaid kohustusi). Grupi võtmeriskid on olulised kõikumised lepingust tulenevate maksete tiheduses ja suuruses võrreldes ootustega. Grupp kasutab selliste maksete prognoosimiseks ajaloolist informatsiooni ja statistilisi meetodeid. Nõuded tuleb esitada enne lepingu tähtsaga ning suurem osa nõudeid rahuldatakse kiirelt. See võimaldab Grupile suuremat kindlust prognoositud maksete kohta ning seega tuleviku rahavoogude kohta. Selliste riskide kontrollimiseks monitoorib Grupp pidevalt sarnaste toodete väljamakseid ning omab võimalust tulevikus tasusid korrigeerida, et need vastaksid võimalikele muutustele taotluste väljamaksete osas. Grupil on välja töötatud väljamaksete taotluste menetlemise protsess, mis sisaldab õigust nõue üle vaadata ning pettuslikud või nõuetele mittevastavad taotlused tagasi lükata. Tegevusgarantiide positsioon ja kontsentratsioon on järgmine:

Jaotus majandussektorite lõikes

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Ehitus	11 404	9 302
Veevarustus ja kommunaalteenused	3 186	950
Tootmine	2 758	1 879
Haldusteenused	691	1 235
Kutse-, teadus- ja tehnikaalne tegevus	651	523
Muu tegevus	1 229	1 328
Kokku	19 919	15 217

Reitinguklasside lõikes

(tuhandetes eurodes)

5 madal krediidirisk	1 141	1 878
6 madal krediidirisk	898	4 228
7 keskmine krediidirisk	5 127	2 267
8 keskmine krediidirisk	7 648	1 630
9 kõrgendatud krediidirisk	1 309	1 220
10 kõrge krediidirisk	671	414
11 kõrge krediidirisk	0	218
12 mitterahuldav reiting	0	0
13 mitterahuldav reiting	214	0
Ilma reitinguta	2 911	3 362
Kokku	19 919	15 217

Tegevusgarantiid on iga aruandeperioodi lõpu seisuga üle tagatud. Seetõttu ei ole Grupp kandnud kahjusid tegevusgarantiide lepingutest 2021. aastal ega ka varasematel perioodidel.

LISA 20 Tehingud seotud osapooltega

AS-i LHV Pank konsolideeritud aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- olulist mõju omavad omanikud ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed;
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted.

Tehingud	Lisa	2021	2020
Intressitulud	5	144	54
sh juhtkond		63	54
Intressikulud	5	6 969	5 803
sh juhtkond		7	4
sh emaeetevõtte		6 942	5 786
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		20	13
Komisjoni- ja teenustasutulud	6	12	13
sh juhtkond		8	7
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		5	6
Saldod	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Laenud ja nõuded aasta lõpu seisuga	11	6 047	4 096
sh juhtkond		2 887	2 462
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		3 160	1 634
Hoiused ja saadud laenud aasta lõpu seisuga		30 639	21 318
sh juhtkond	15	788	626
sh emaeetevõtte	18	16 941	11 240
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	15	12 910	9 452

Tabelis on toodud ülevaade seotud osapoolte olulisematest saldodest ja tehingutest. Kõik muud tehingud juhatuse ja nõukogu liikmete lähikondlastega ja nendega seotud ettevõtetega ning emaeetevõtte AS LHV Group väikeaktsionäridega on tehtud üldise hinnakirja alusel.

Juhtkonnal ei olnud seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 tähtajalisi hoiuseid ning nõudmiseni hoiuste intressimäär vastab klientide üldisele hinnakirjale.

2015. aastal saadud allutatud laenud lunastati 2020. aasta jooksul. Aastatel 2016-2019 saadud allutatud laenude intressimäär on 6,5%. 2020. aastal saadud allutatud laenude intressimäär on 7,0%. 2019. ja 2020. aastal saadud esimese astme (Tier 1) allutatud võla intressimäär on 9,5%.

Kõikide allutatud laenude puhul on intressimäär sama, millega panga emaeetevõtte sai allutatud laenu kolmandatelt osapooltelt ning paigutas raha edasi panka.

2021. aastal on makstud ettevõtte juhtkonnale palka ja muid

kompensatsioone kogusummas 984 tuhat eurot (2020: 1057 tuhat eurot), sisaldades kõiki makse. Panga juhatus oli 2020. aastal 7-liikmeline. Alates 2021. aasta algusest on panga juhatuses 6 liiget. Seisuga 31. detsember 2021 on kohustisena juhtkonna ees kajastatud detsembri töötasu ja puhkusekohustis summas 51 tuhat eurot (31.12.2020: 60 tuhat eurot) (lisa 14). Grupil ei eksisteeri seisuga 31. detsember 2021 ega 31. detsember 2020 juhatuse ega nõukogu liikmetega seotud pikaajalisi kohustisi (pensioni-kindlustusi, lahkumishüvitisi jne). 2021. ja 2020. aastal ei makstud nõukogu liikmetele tasusid.

Grupp on sõlminud juhatuse liikmetega lepingud, milles ei ole lepingute lõpetamisel ette nähtud lahkumishüvitisi. Lepinguga reguleerimata küsimustes toimuvate vaidluste korral on osapooled kokku leppinud lähtuda Eesti Vabariigi seadustes kehtestatud korrast. Kontohaldurina hoitavate seotud osapoolte varade kohta on informatsioon toodud lisa 18.

LISA 21 Tütarettevõtted

Seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 oli pangal üks tütarettevõtte, mis on käesolevas aruandes konsolideeritud:

- AS LHV Finance (osalus 65%)

AS LHV Pank tasus 2013. aastal tütarettevõtte AS LHV Finance 65% osaluse eest rahalise sissemaksega summas 325 tuhat eurot ning mittekontrolliv osalus 35% osaluse eest rahalise sissemaksega summas 175 tuhat eurot.

Nimetatud mittekontrolliva osaluse sissemakse on kajastatud konsolideeritud finantsseisundi aruandes real „Mittekontrolliv osalus“.

Järgnevalt on toodud kokkuvõtte finantsinformatsioon panga iga tütarettevõtte kohta, millel on olulise suurusega mittekontrolliv osalus. Informatsioon on esitatud enne omavaheliste tehingute elimineerimist.

Lühendatud finantsseisundi aruanne*(tuhandetes eurodes)***AS LHV Finance**

	31.12.2021	31.12.2020
Laenu ja nõuded klientidele ning muud lühiajalised varad	69 079	65 804
Põhivarad	10	45
Lühiajalised kohustised	1 968	1 808
Pikaajalised varad	48 449	45 970
Netovarad kokku	18 672	18 071

Lühendatud kasumiaruanne ja muu koondkasum*(tuhandetes eurodes)***AS LHV Finance**

	31.12.2021	31.12.2020
Neto intressi- ja teenustasutulud	9 887	10 215
Kasum enne makse	7 726	7 979
Tulumaksukulu	-1 184	-826
Puhaskasum	6 542	7 153
Kokku koondkasum	6 542	7 153
Mittekontrolliva osaluse osa koondkasumist	2 291	2 089

Lühendatud rahavoogude aruanne*(tuhandetes eurodes)***AS LHV Finance**

	31.12.2021	31.12.2020
Rahavoog äritegevusest	6 494	9 411
Makstud intressid	-1 797	-1 899
Makstud tulumaks	-1 184	-826
Neto rahavoog äritegevusest	3 513	6 686
Neto rahavoog investeerimistegevusest	0	0
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	-3 515	-6 684
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-2	2
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	2	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	0	2

LISA 22 Tulumaksukulu

Pank arvestab 14% ettemakstud tulumaksu. Ettemakstud ettevõtte tulumaks 2021. aastal oli 9338 tuhat eurot (2020: 4740 tuhat eurot).

(tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Ettemakstud ettevõtte tulumaks	9 338	4 740
Ettevõtte tulumaks	1 219	2 009
Tulumaksukulu kokku	10 557	6 749

LISA 23 Tegevussegmentid

Pank jagab oma äritegevusi 4 peamiseks ärisegmendiks: jaepangandus, ettevõtete pangandus, järelmaks ning finantsvahendajad. Ärisegmendid moodustavad LHV Panga ning nende kohta on kättesaadavad ka eraldi finantsandmed, mida Grupi otsustajad äritulemuste regulaarsel jälgimisel kasutavad. Kogu planeerimine ja tulemusmõõdikute paikapane toimum segmentide tasandil. Igas segmendis koostatakse täielik finantsseisundi aruanne ja kasumiaruanne. Grupis toimub planeerimine/mõõtmine lisaks eespool nimetatud segmenditasandile ka osakondade tasandil. Jaotus on tehtud kliendi-/tootebaasi alusel ning sarnased osakonnad on grupeeritud ühe segmendi alla.

Jaepanganduse segment hõlmab kõiki eraisikuid ja väike-seid juriidilisi isikuid, kelle krediitdipositsioon on alla 500 tuhande euro. Tegemist on tavapärase universaalpanganduse segmendiga, mis pakub makseid, pangakaarte, krediiti jne.

Ettevõtete panganduse segment hõlmab kõiki suuri ettevõtteid ja teisi juriidilisi isikuid, kelle krediitdipositsioon on üle 500 tuhande euro. Peamised tooted on laenuid ja maksed.

Järelmaksu ja tarbimise rahastamise üksus Eestis on eraldi juriidiline isik, mis pakub eraisikutele väikelaene. Need portfelliid on suhteliselt väikesed, kuid tulenevalt klientide erinevast maksepraktikast tuleb neid käsitleda eraldi segmentidena.

Finantsvahendajad hõlmavad fintech-ettevõtteid, kelle maksete maht on suur nii Eestis kui ka Ühendkuningriigis. Selles segmendis kajastab LHV ka tavalisi makseteenuseid.

Muud tegevused sisaldavad treasury tegevusi, mis seisneb sisemises finantseerimisteenuse pakkumises teistele segmentidele. Varad ja kohustised avalikustatakse samal viisil, nagu neid esitatakse ka panga juhtkonnale, st treasury investeeringud ja rahalised vahendid eraldatakse teistele segmentidele, kuid osa intressituludest ja -kuludest jaotatakse treasury üksusele. See elimineeritakse segmendisest elimineerimiste abil.

AS-i LHV Pank juhatus on määratud otsustajaks, kes vastutab rahaliste eraldiste ja äritegevuse kasumlikkuse hindamise eest. Segmendi esitatud tulemused sisaldavad otseselt segmendiga seotud tulusid ja kulusid.

Segmendi müügitulu sisaldab raamatupidamise aruannetel põhinevat müügitulu, sh segmentidevahelistest tehingutest saadud tulu, st teistele grupi ettevõtetele AS-i LHV Pank poolt antud laene. Intressitulu ning komisjoni- ja teenustasutulu jagunemine klientide asukoha lõikes on toodud lisades 4 ja 5. Grupil ei ole ühtegi klienti, kelle tulu moodustaks rohkem kui 10% vastavast tulu liigist.

31.12.2021

(tuhandetes eurodes)

	Jaepangandus	Ettevõtete pangandus	Järelmaks ja tarbimise rahastamine	Finantsvahendajad	Muud tegevused	Kokku
Intressitulu	36 226	59 564	11 577	5 107	12 163	124 637
Intressikulu	-1 066	-10 172	-1 791	0	-13 944	-26 973
Neto intressitulu/-kulu	35 160	49 392	9 786	5 107	-1 781	97 664
Komisjoni- ja teenustasu tulu	10 003	2 515	768	34 647	778	48 711
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-1 831	-354	-667	-14 946	260	-17 538
Neto teenustasutulu	8 172	2 161	101	19 701	1 038	31 173
Netokasum/-kahjum finantsvaradelt	-97	0	0	-436	-1 008	-1 541
Muu netotulu	15	397	0	96	91	599
Netotulu/-kulu	43 250	51 950	9 887	24 468	-1 660	127 895
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-15 788	-9 853	-1 868	-14 732	-7 099	-49 340
Äriksu-/-kahjum	27 462	42 097	8 019	9 736	-8 759	78 555
Laenude allahindluse kulu	-475	-3 110	-293	-43	-27	-3 948
Tulumaksukulu	-3 120	-4 544	-1 184	-1 670	-39	-10 557
Aruandeperioodi puhakasum/-kahjum	23 867	34 443	6 542	8 023	-8 825	64 050
Varad kokku 31.12.2021	2 885 760	3 905 861	69 089	0	-51 863	6 808 847
Kohustised kokku 31.12.2021	3 297 057	711 642	50 417	2 520 127	-50 355	6 528 888

31.12.2020 (tuhandetes eurodes)	Jaepangandus	Ettevõtete pangandus	Järelmaks ja tarbimise rahastamine	Finantsvahendajad	Muud tegevused	Kokku
Intressitulu	28 867	44 659	12 022	941	1 885	88 374
Intressikulu	-2 072	-6 246	-1 880	0	-9 129	-19 327
Neto intressitulu/-kulu	26 795	38 413	10 142	941	-7 244	69 047
Komisjoni- ja teenustasu tulu	8 284	1 000	708	21 160	0	31 152
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-1 042	-44	-635	-11 032	-16	-12 769
Neto teenustasutulu/-kulu	7 242	956	73	10 128	-16	18 383
Netokasum/-kahjum finantsvaradelt	-50	-1	0	17	911	877
Netotulu/-kulu	33 987	39 368	10 215	11 086	-6 349	88 307
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-13 213	-7 691	-1 703	-9 588	-3 862	-36 057
Ärikasum/-kahjum	20 774	31 677	8 512	1 498	-10 211	52 250
Laenude allahindluse kulu	-976	-9 363	-533	-26	0	-10 898
Tulumaksukulu	-1 825	-2 394	-826	-521	-1 183	-6 749
Puhaskasum/-kahjum	17 973	19 920	7 153	951	-11 394	34 603
Varad kokku 31.12.2020	1 722 042	3 050 474	65 851	147 604	-47 112	4 938 859
Kohustised kokku 31.12.2020	2 172 121	1 274 941	47 778	1 274 941	-45 604	4 724 177

LISA 24 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele avalikustatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades konsolideerimisgrupi emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded.

Emaettevõtte kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Intressitulu	114 851	78 232
Intressikulu	-26 973	-19 327
Neto intressitulu	87 878	58 905
Komisjoni- ja teenustasutulu	47 943	30 444
Komisjoni- ja teenustasukulu	-16 871	-12 134
Neto teenustasutulu	31 072	18 310
Netotulem õiglasel väärtusel kajastatavatelt finantsvaradelt	2 385	3 493
Valuutakursi ümberhindluse kasumid/kahjumid	-26	43
Netokasum/-kahjum finantsvaradelt	2 359	3 536
Muud tulud	2 893	1 048
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	-49 766	-35 402
Äri kasum	74 436	46 397
Laenu allahindluse kulu	-3 655	-10 365
Kasum enne tulumaksu	70 781	36 032
Tulumaksukulu	-9 372	-4 740
Aruandeperioodi puhaskasum	61 409	31 292
Muu koondkasum:		
Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:		
Muutused õiglasel väärtusel läbi muu koondkasumi kajastatavate võlainstrumentide õiglasel väärtusel	0	-212
Kirjed, mida ei klassifitseerita ümber kasumiaruandesse:		
Netokasum investeeringutelt omakapitaliinstrumentidesse, mida kajastatakse õiglasel väärtusel läbi muu koondkasumi	0	0
Aruandeperioodi puhaskasum ja muu koondkasum	61 409	31 080

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Varad			
Nõuded keskpangale		3 874 284	2 213 211
Nõuded krediitiasutustele		106 461	170 060
Nõuded investeerimisühingutele		6 188	9 985
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		127 720	322 930
Laenud ja nõuded klientidele		2 656 811	2 189 287
Muud nõuded klientidele ja muud finantsvarad		8 036	5 082
Muud varad		2 423	1 907
Tütarettevõtted	21	325	325
Materiaalne põhivara		4 097	2 766
Kasutusõiguse varad		4 042	3 805
Immateriaalne põhivara		1 233	762
Varad kokku		6 791 620	4 920 120
Kohustised			
Võlad keskpankadele (TLTRO)		197 461	200 000
Klientide hoiused		5 846 602	4 141 431
Saadud laenud		349 063	268 584
Finantskohustised õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		157	221
Võlad hankijatele ja muud kohustised		43 287	19 384
Rendikohustised		3 266	3 394
Allutatud kohustised		88 989	88 989
Kohustised kokku		6 528 825	4 722 003
Omakapital			
Aktsiakapital	17	111 500	106 500
Kohustuslik reservkapital		5 648	4 022
Jaotamata kasum		145 647	87 595
Omakapital kokku		262 795	198 117
Kohustised ja omakapital kokku		6 791 620	4 920 120

Emaettevõtte rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2021	2020
Rahavood äritegevusest		
Saadud intressid	114 871	76 980
Makstud intressid	-29 533	-20 714
Saadud komisjoni- ja teenustasud	47 943	30 444
Makstud komisjoni- ja teenustasud	-16 871	-12 134
Saadud muud tulud	2 893	836
Makstud tööjõukulu	-24 599	-18 349
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud	-19 300	-11 428
Makstud tulumaks	-8 372	-3 332
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust	67 032	42 303
Äritegevusega seotud varade muutus:		
Kauplemisportfelli neto soetus ja müük	-140	-64
Laenud ja nõuded klientidele	-473 990	-528 397
Kohustuslik reservkapital keskpangas	-16 045	-14 827
Tagatisdeposiidid	-164	173
Muud varad	-515	-80
Äritegevusega seotud kohustiste muutus:		
Klientide nõudmiseni hoiused	2 031 748	1 455 310
Klientide tähtajalised hoiused	-324 019	-25 248
Saadud laenud ja nende tagasimaksed	-21 691	442 799
Saadud allutatud laenud	99 633	0
Kauplemiseks hoitavad finantskohustised õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	-64	212
Muud kohustised	22 965	-439
Neto rahavoog äritegevusest	1 384 750	1 371 742
Rahavood investeerimistegevusest		
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	-4 673	-2 430
Laekumised investeerimisväärtipaberite müügist ja lunastamisest	0	432
Netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeringutelt	197 735	-286 875
Neto rahavoog investeerimistegevusest	193 062	-288 873
Rahavood finantseerimistegevusest		
Aktsiakapitali sissemakse	5 000	11 000
Saadud allutatud laenud	0	25 000
Allutatud laenude tagasimaksed	0	-7 000
Makstud dividendid	-3 900	-2 658
Rendikohustise põhiosa tagasimaksed	-1 254	-1 278
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	-154	25 064
Valuutakursi muutuse mõju rahale ja raha ekvivalentidele	-26	43
Neto raha ja raha ekvivalentide muutus	1 577 632	1 107 976
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	2 352 003	1 244 027
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	3 929 635	2 352 003

Emaettevõtte omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Aktiivkapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2020	95 500	3 025	212	58 377	157 114
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	997	0	-997	0
Sissemakstud aktiivkapital	11 000	0	0	0	11 000
Makstud dividendid	0	0	0	-2 658	-2 658
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	1 581	1 581
Puhaskasum	0	0	0	31 292	31 292
Muu koondkasum	0	0	-212	0	-212
2020. aasta koondkasum	0	0	-212	31 292	31 080
Saldo seisuga 31.12.2020	106 500	4 022	0	87 595	198 117
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste raamatupidamisväärtus	0	0	0	-325	-325
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	10 978	10 978
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2020	106 500	4 022	0	98 248	208 770
Saldo seisuga 01.01.2021	106 500	4 022	0	87 595	198 117
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	1 626	0	-1 626	0
Sissemakstud aktiivkapital	5 000	0	0	0	5 000
Makstud dividendid	0	0	0	-3 900	-3 900
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	2 168	2 168
Puhaskasum	0	0	0	61 409	61 409
Muu koondkasum	0	0	0	0	0
2021. aasta koondkasum	0	0	0	61 409	61 409
Saldo seisuga 31.12.2021	111 500	5 648	0	145 647	262 795
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste raamatupidamisväärtus	0	0	0	-325	-325
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	11 368	11 368
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2021	111 500	5 648	0	156 690	273 838

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital on maksimaalne summa, mida võib Eesti seaduste järgi aktsionäridele välja maksta

Juhatuse allkirjad konsolideeritud majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud AS-i LHV Pank tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta kohta. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt panga konsolideeritud finantsseisundit, konsolideeritud majandustulemusi ja konsolideeritud rahavoogusid.

01.03.2022

Kadri Kiisel

Juhatuse esimees

Andres Kitter

Juhatuse liige

Indrek Nuume

Juhatuse liige

Jüri Heero

Juhatuse liige

Meelis Paakspuu

Juhatuse liige

Martti Singi

Juhatuse liige

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

AS LHV Pank aktsionäreile

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Oleme auditeerinud **AS-i LHV Pank** ja selle tütarettevõtte (koos nimetatud *kontsern*) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2021, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on Euroopa Liidus vastu võetud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane meie arvamusele aluse andmiseks.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitlesime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

Klientidele antud laenud ja nõuete väärtuse langus	
Vaata konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa „Riskijuhtimine“, lisa 2 „Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud“ ja lisa 9 „Laenud ja nõuded klientidele“.	
Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
Seisuga 31. detsember 2021 moodustasid laenud ja nõuded klientidele kokku 2 677 miljonit eurot ning nendega seotud 2021. aasta kasumiaruandes kajastatud allahindluse kahjum 4 miljonit eurot. Keskendusime sellele valdkonnale finantsmõju olulisuse tõttu ja ka seetõttu, et finantsinstrumentide eeldatavate krediitkahjumite (ECL) hindamine hõlmab olulisi otsustusi ja hinnanguid. ECL arvutused on tulevikku suunatud ja tõenäosusega kaalutud arvestushinnangud. Peamised valdkonnad, kus me tuvastasime juhtkonna hinnangute suurema mõju ja seetõttu auditi fookuse suurenemise kontserni ECL-i hinnangus, on järgmised: — ECL-i mõõtmiseks kasutatakse hinnangulist modelleerimist, mis hõlmab maksejõuetuse tõenäosuse (PD), maksejõuetuse kahjumäära (LGD) ja maksejõuetuse tekkimisel tasumata laenusaldo (EAD) määramist. PD mudelid on ECL-i keerukuse peamised tõukejõud ja mõjutavad ka varade jaotust ning seetõttu peetakse neid kontserni ECL-i modelleerimise lähenemisviisi kõige olulisemaks hinnanguliseks aspektiks. — IFRS 9 nõuab, et kontsern mõõdab ECL-i erapooletult tulevikku vaadates, kajastades tuleviku majandusstsenaariume. Kasutatavate majandusproгноoside ja nende suhtes kohaldatavate tõenäosuskaalude määramisel rakendatakse olulist juhtkonna otsustust. — Maksekatkestusega ettevõtteleenude puhul arvutatakse individuaalne allahindlus lähtuvalt laenuõude suurusest ning tagatise realiseerimisväärtusest bilansipäeval, mis samuti nõuab olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid.	Meie auditiprotseduurid hõlmasid selle asjaolu puhul muuhulgas järgmist: Hindasime, kas kontserni arvestuspõhimõtted ja rakendatud meetodika klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse languse osas on kooskõlas IFRS 9 nõuetega. Viisime läbi otsast lõpuni protsesside ülevaated, et tuvastada peamised süsteemid, rakendused ja kontrollitegevused, mida kasutatakse ECL-i arvutamise protsessis. Testisime ECL arvutamise protsessis kasutatavate võtmesüsteemide asjakohaseid manuaalseid, üldiseid IT- ja rakendusjuhtimise kontrolle. Lisaks testisime kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust ettevõtteleenude krediitdoimiku ja tagatiste väärtuse perioodilise läbivaatamise ning krediidireitingute määramise osas. Viisime läbi detailsed auditi protseduurid järgnevalt loetletud valdkondades: ▪ ECL arvutuses kasutatud alusandmete täielikkus ja täpsus, ▪ IFRS 9 meetodikast tulenevate oluliste sisendite asjakohane rakendamine ECL arvutuses, ▪ 12 kuu ja kogu eluea ECL arvutuse adekvaatsus ja vastavus IFRS 9 nõuetele, ▪ Diskonteerimise rakendamine ECL arvutuses, ▪ Laenuõuete faasidesse määramisel kasutatud alusandmete täpsus ja täielikkus, ▪ Krediidireitingute määramine, mis on sisendiks ettevõtteleenude ECL arvutuses, ▪ ECL mudeli sisendiks oleva tagatise ja nende väärtust käsitleva informatsiooni adekvaatsus, ▪ Faasi 3 liigitatud laenuõuete nimekirja täielikkus ja nende ECL arvutamine. Hindasime oluliste ECL mudeli sisenditeks olevate juhtkonnapoolsete hinnangute mõistlikkust, näiteks hinnangud erinevate stsenaariumite osakaalude ja kordajate, laenuportfelli hetke PD, krediidiriski olulise suurenemise kriteeriumite ning oluliste makromajanduslike prognooside osas.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või väaresitust või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeaudiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et kontsern ei jätku oma tegevust;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Esitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile informatsiooni kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust ja, juhul kui see on asjakohane, informatsiooni vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast määratleme need, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsemad ja on seega peamised auditi asjaolud. Kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud mõne asjaolu kohta informatsiooni avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et mõne asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes informatsiooni avaldada, sest võib põhjendatult eeldada, et avaldamise kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles avalikes huvides avaldamisest tõusva kasu.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande iXBRL-vormingus elektrooniliste märgendite vastavuse kohta Euroopa ühtse elektroonilise aruandevormingu regulatiivsete tehniliste standardite (ESEF RTS) nõuetele

Oleme teostanud põhjendatud kindlust andva töövõtu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande iXBRL-vormingus elektrooniliste märgendite osas, mis sisalduvad **AS-i LHV Pank** koostatud digitaalsetes andmefailides nimega 529900GJOSVHI055QR67-2021-12-31-et.zip.

Juhatuse kohustused seoses digitaalsete andmefailide koostamisega vastavalt ESEF RTS-i nõuetele

Juhatus vastutab digitaalsete andmefailide koostamise eest vastavalt ESEF RTS-i nõuetele. See vastutus hõlmab:

- asjakohaste iXBRL-märgendite valimist ja rakendamist, kasutades vajadusel otsustust;
- digitaalse teabe ja inimloetavas vormingus esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande vastavuse tagamist;
- ESEF RTS-i kohaldamisega seotud sisekontrollide kavandamist, rakendamist ja alalhoidmist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kogutud tõendusmaterjali põhjal arvamust selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande elektrooniline märgistamine vastab olulises osas ESEF-i regulatiivsetele tehnilistele standarditele (ESEF RTS).

Viisime läbi põhjendatud kindlust andva töövõtu vastavalt rahvusvahelisele kindlustandvate teenuste standardile (Eesti) 3000 (muudetud) „Kindlustandvad teenused, mis on muud kui möödunud perioodide finantsinformatsiooni auditid või ülevaatused“ (ISAE (EE) 3000 (muudetud)).

Standardi ISAE (EE) 3000 (muudetud) kohane põhjendatud kindlust andev töövõtt hõlmab protseduuride läbiviimist, et koguda tõendusmaterjali vastavuse kohta ESEF RTS-iga. Protseduuride olemuse, ajastuse ja ulatuse valik sõltub vandeaudiitori otsustest, sealhulgas hinnangust ESEF RTS-i nõuetest pettuse või vea tõttu olulise kõrvalekaldumise riski kohta. Põhjendatud kindlust andev töövõtt sisaldab:

- arusaamise omandamist märgistamisest ja ESEF RTS-ist, sealhulgas töövõtuga hõlmatud märgistamisprotsessi suhtes rakendatud sisekontrollidest;
- piisava asjakohase tõendusmaterjali kogumist märgistamisprotsessi suhtes rakendatud sisekontrollide tulemuslikkuse kohta, kui hinnangud olulise väärkajastamise riskide kohta sisaldavad ootust, et sellised sisekontrollid toimivad tulemuslikult, või kui muud protseduurid kui sisekontrollide testimised ei anna üksinda piisavalt asjakohast tõendusmaterjali;
- märgistatud andmete võrdlemist auditeeritud konsolideeritud raamatupidamise aruandega seisuga 31. detsember 2021;
- konsolideeritud raamatupidamise aruande märgistamise täielikkuse hindamist;
- aruandva üksuse poolt ESEF-i põhitaksonoomiast valitud iXBRL-elementide ja sobiva põhitaksonoomia elemendi puudumisel laiendtaksonoomia elemendi loomise asjakohasuse hindamist;
- aruandva üksuse poolt kasutatud laiendtaksonoomia elementide kinnistamist põhitaksonoomia elementide külge.

Usume, et meie hangitud tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Meie arvates on AS-i LHV Pank 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta aastaaruandes sisalduv konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne andmekogumis nimega 529900GJOSVHI055QR67-2021-12-31-et.zip märgistatud kooskõlas ESEF-i regulatiivsete tehniliste standarditega (ESEF RTS).

Muud audiitori aruande nõuded tulenevalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusest (EL) nr 537/2014

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, määrasid meid esmakordselt 13. märtsil 2019 auditeerima AS-i LHV Pank 31. detsembril 2021 lõppevate majandusaastate konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandeid. Audiitorteenust oleme osutanud katkematult kaks aastat ja see hõlmab perioode, mis lõppesid 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2021.

Me kinnitame, et:

- meie auditiarvamus on kooskõlas kontserni auditikomiteele esitatud täiendava aruandega;
- me ei ole osutanud kontsernile keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1. Me olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Tallinn,

/digitaalselt allkirjastatud ja dateeritud/

Eero Kaup

Vandeauditori number 459

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5

Tallinn 10117

Eesti

Tel +372 626 8700

www.kpmg.ee

Kasumi jaotamise ettepanek

AS-i LHV Pank juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2021. aasta kasumi jaotamiseks järgnevalt:

- kanda kohustuslikku reservkapitali 3088 tuhat eurot
- maksta dividende 3900 tuhat eurot
- kanda aruandeperioodi emaettevõtte aktsionäridele kuuluv kasum summas 54 771 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumisse.

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, vandeaudiitori aruandest ning kasumi jaotamise ettepanekust, läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

01.03.2022

Madis Toomsalu
Nõukogu esimees

Rain Lõhmus
Nõukogu liige

Andres Viisemann
Nõukogu liige

Tiina Mõis
Nõukogu liige

Raivo Hein
Nõukogu liige

Heldur Meerits
Nõukogu liige

Tulude jaotus vastavalt EMTAK-ile

EMTAK	Tegevusala	2021	2020
66121	Väärtpaberite ja kaubalepingute maaklerlus	11 513	8 487
64191	Krediidiasutused (pangad) (laenuandmine)	155 835	106 710
64911	Liising	6 000	4 329
	Tulud kokku	173 348	119 526